

การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบ
การสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิทยานิพนธ์

ของ

สินีเนตร นาโควงค์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

กรกฎาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบ
การสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิทยานิพนธ์
ของ
สินีเนตร นาโควงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน
กรกฎาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

DEVELOPMENT OF THE CLASSICAL DANCE INSTRUCTIONAL PACKAGES
ENTITLED “CHOREOGRAPHY” USING HARROW’S PERFORMANCE SKILLS
MODEL AND COOPERATIVE LEARNING MANAGEMENT FOR
MATHAYOM SUKSA 3 STUDENTS

BY
SININET NAKOWONG

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Research of Curriculum and Instruction
at Sakon Nakhon Rajabhat University

July 2022

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

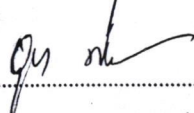
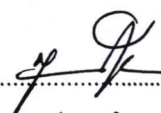

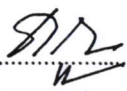
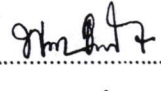
ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

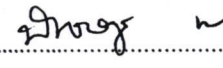
ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ
ของשרירร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ลินีเนตร นาโควงศ์

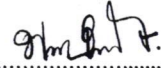
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ดร.อุษา ปราบหงษ์) (รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

 กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนานันต์ กุลไพฑูร) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.พจมาน ชำนาญกิจ) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

 กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชษฐ เทeparung) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

(ดร.พจมาน ชำนาญกิจ)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 19 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย ประธานกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำ เสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจน สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อุษา ปราบหงษ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร รองศาสตราจารย์ ดร.ธนันต์ กุลไพบุตร อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นางสาวสมพิศ อุปพงษ์ ครูชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนบ้านป่าผาง นายวีระพงศ์ มนต์อินทร์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน ธาตุনারายณ์วิทยา นางเดือนแข สุราราช ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบะหว้า ที่กรุณาเสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะใน การปรับปรุงเครื่องมือ เนื้อหาที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณนายชวลิต อวนป่อง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์ บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ที่ให้ความอนุเคราะห์ใช้สถานที่ใน การทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้และขอขอบใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง อำเภอพรรณานิคม จังหวัด สกลนคร ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ การช่วยเหลือ สนับสนุนตลอดมา จนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จใน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้

สินีเนตร นาโควงศ์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ผู้วิจัย	สินีเนตร นาโควงค์
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย ดร.พจมาน ชำนาญกิจ
ปริญญา	ค.ม. (วิจัยหลักสูตรและการสอน)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 2) ตรวจสอบประสิทธิผลของชุดการสอน ตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอน 4) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอน และ 5) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านบัวราชภัฏบารุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดการสอนเรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน แบบแผนการวิจัยเป็นแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ชนิดกลุ่มไม่อิสระกัน

(Dependent samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.51/81.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80

2. ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับร้อยละ 64.88 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38)

คำสำคัญ: ชุดการสอน การประดิษฐ์ทำร่ำ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ การเรียนรู้แบบร่วมมือ

TITLE	Development of the Classical Dance Instructional Packages Entitled “Choreography” Using Harrow’s Performance Skills Model and Cooperative Learning Management for Mathayom Suksa 3 Students
AUTHOR	Sininet Nakowong
ADVISORS	Assoc. Prof. Dr. Sumran Gumjudpai Dr. Potchaman Chamnankit
DEGREE	M.Ed. (Research of Curriculum and Instruction)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2022

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) develop and find the efficiency of classical dance instructional packages entitled “Choreography” using Harrow’s performance skills model and cooperative learning management for mathayom suksa 3 students which contained the efficiency criteria of 80/80, 2) examine effectiveness of classical dance instructional packages entitled “Choreography” to effectiveness index criteria greater than or equal to 50 percent, 3) compare the students’ academic achievements possessed before and after they had learnt through classical dance instructional packages entitled “Choreography”, 4) compare the students’ choreography skill before and after they had learnt through classical dance instructional packages entitled “Choreography”, 5) explore the students’ satisfaction of classical dance instructional packages entitled “Choreography”, The samples used in this study were 35 mathayom suksa 3 students who were studying in the first semester of 2021 academic year at Banbuarajbumrung school under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon. They were selected by cluster random sampling method. The research instruments consisted of 1) classical dance instructional packages entitled “Choreography”, 2) learning management plan, 3) achievement

test, 4) choreography skill test, 5) learning satisfaction test. One group pre-test and post-test design was adopted for this study. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, and t-test (dependent samples t-test).

The findings were as follows:

1. The classical dance instructional packages entitled “Choreography” had efficiency of 90.51/81.82 which was higher than the set criteria of 80/80.

2. The classical dance instructional packages entitled “Choreography” had effectiveness of 64.88 which greater than effectiveness index criteria greater than or equal to 50 percent.

3. After the student had learnt through the classical dance instructional packages entitled “Choreography”, their academic achievement was statistically higher than that of before at .01 level of significance.

4. After the student had learnt through the classical dance instructional packages entitled “Choreography”, their Choreography skill was statistically higher than before at .01 level of significance.

5. The students’ satisfaction of the classical dance instructional packages entitled “Choreography” was at the highest level ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38).

Keywords: Instructional Packages, Choreography, Harrow’s Performance Skills Model, Cooperative Learning Management

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	17
ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	17
เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	17
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	18
คุณภาพผู้เรียน	19
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง	20
จุดหมาย	20
โครงสร้างเวลาเรียน	20
ชุดการสอน	27
ความหมายของชุดการสอน	27
หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	28
องค์ประกอบของชุดการสอน	30
ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาประสิทธิภาพชุดการสอน	34
การหาดัชนีประสิทธิผล	36
รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์	38
ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ	38
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	38
กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ	38
ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ	39
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ	40
ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ	40
รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ	47
ทักษะปฏิบัติทาร์่า	54
ความหมายของทักษะปฏิบัติทาร์่า	54
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์	55
ทักษะปฏิบัติทาร์่าเบื้องต้น	58
การประดิษฐ์ทาร์่า	65
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	69
การทดสอบก่อนเรียน	69
การทดสอบหลังเรียน	70
วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	71
ลักษณะเครื่องมือที่ดี	72
การสร้างแบบทดสอบ	72
การวัดประเมินผลทักษะปฏิบัติ	73
ความพึงพอใจ	96
ความหมายของความพึงพอใจ	96
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	97

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความสำคัญของความพึงพอใจ	99
การวัดความพึงพอใจ	99
การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ	100
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	101
งานวิจัยในประเทศ	101
งานวิจัยต่างประเทศ	105
3 วิธีดำเนินการวิจัย	107
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	107
แบบแผนของการวิจัย	108
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	108
ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	108
การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ.....	109
การเก็บรวบรวมข้อมูล	125
การวิเคราะห์ข้อมูล	125
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	127
สถิติพื้นฐาน	127
สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ	128
ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย	130
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	131
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	131
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	132
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	133

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปลผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	147
ความมุ่งหมายของการวิจัย	147
สมมติฐานของการวิจัย	148
วิธีดำเนินการวิจัย	149
สรุปลผล	151
อภิปรายผล	152
ข้อเสนอแนะ	158
บรรณานุกรม	161
ภาคผนวก	169
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	171
ภาคผนวก ข ตัวอย่างชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	181
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	237
ภาคผนวก ง แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	287
ภาคผนวก จ ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	321
ภาคผนวก ฉ ผลคะแนนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	339
ประวัติย่อของผู้วิจัย	355

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า	
1	โครงสร้างเวลาเรียน	21
2	โครงสร้างเวลาเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	23
3	โครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	26
4	แผนการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเวลา	114
5	ประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	133
6	ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ร้อยละ 50	134
7	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3	135
8	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3	136
9	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดการสอน นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ ของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	137

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 ผลการประเมินชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ	323
11 ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำรายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ	327
12 ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ	330
13 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถามความพึงพอใจชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ	331
14 ผลการวิเคราะห์ค่าระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-Index) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำรายวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	337
15 ผลคะแนนประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ของการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	341
16 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	345

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 คະແນວເລື່ຍແລະຄ່າເລື່ຍຮ່ວຍລະຫ່ວຍເຮັດດ້ວຍຮູບສ່ວນນາໂນມິຕິກິລິບ ເຮັດ ການປະດິສູ້ທ່າຮ່າ ດ້ວຍຮູບແບບການສອນທັກຮະປຸກປັດຂອງແຮ້ຣໂຣວີ ຮ່ວມກັບການຈັດການເຮັດຮູບແບບຮ່ວມມື ສຳລັບນັກເຮັດສູນມັດຍມຕິກິດ ປີທີ່ 3	346
18 ຜົນສັມທຸທິທາງການເຮັດກ່ອນເຮັດແລະຫ່ວຍເຮັດ ຂອງກຸ່ມດ້ວຍຮ່ວມ ດ້ວຍຮູບສ່ວນນາໂນມິຕິກິລິບ ເຮັດ ການປະດິສູ້ທ່າຮ່າ ດ້ວຍຮູບແບບ ການສອນທັກຮະປຸກປັດຂອງແຮ້ຣໂຣວີຮ່ວມກັບການຈັດການເຮັດຮູບແບບຮ່ວມມື ສຳລັບນັກເຮັດສູນມັດຍມຕິກິດປີທີ່ 3	347
19 ທັກຮະປຸກປັດການປະດິສູ້ທ່າຮ່າກ່ອນເຮັດແລະຫ່ວຍເຮັດ ຂອງກຸ່ມດ້ວຍຮ່ວມ ດ້ວຍຮູບສ່ວນນາໂນມິຕິກິລິບ ເຮັດ ການປະດິສູ້ທ່າຮ່າ ດ້ວຍຮູບແບບ ການສອນທັກຮະປຸກປັດຂອງແຮ້ຣໂຣວີຮ່ວມກັບການຈັດການເຮັດຮູບແບບຮ່ວມມື ສຳລັບນັກເຮັດສູນມັດຍມຕິກິດປີທີ່ 3	349
20 ຜົນການວິເຮັດຮ່າແບບສອບຖາມຄວາມພິ່ງພອໃຈຂອງກຸ່ມດ້ວຍຮ່ວມທີ່ເຮັດ ດ້ວຍຮູບສ່ວນນາໂນມິຕິກິລິບ ເຮັດ ການປະດິສູ້ທ່າຮ່າ ດ້ວຍຮູບແບບ ການສອນທັກຮະປຸກປັດຂອງແຮ້ຣໂຣວີຮ່ວມກັບການຈັດການເຮັດຮູບແບບຮ່ວມມື ສຳລັບນັກເຮັດສູນມັດຍມຕິກິດປີທີ່ 3	351

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
2 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน	33
3 ความพึงพอใจนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ	98
4 แบบแผนการทดลอง	108
5 การระดมความคิดในการประดิษฐ์ทำร่วมกัน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	142
6 ภาพการนำเสนอการปฏิบัติทักษะนาฏยศัพท์หน้าชั้นเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)	143
7 ภาพการนำเสนอการปฏิบัติทักษะนาฏยศัพท์หน้าชั้นเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)	143
8 การทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำก่อนเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพลงฝากสายลม ทำที่นำเสนอในภาพ คือ ทำสายลม	144
9 การทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำก่อนเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพลงถอย ทำที่นำเสนอในภาพ คือ ทำเศร้า	144
10 การทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำหลังเรียน (กลุ่ม 1) ด้วยการนำเสนอการประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงสองใจ (ศิลปิน : ดา เอ็นโดฟิน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	145
11 การทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำหลังเรียน (กลุ่ม 3) ด้วยการนำเสนอการประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงสองใจ (ศิลปิน : ดา เอ็นโดฟิน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	145

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเป็นเอกราชมาช้านาน มีศิลปวัฒนธรรมที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ จนเป็นที่ชื่นชอบของนานาชาติที่ได้พบเห็นความงดงามในศิลปวัฒนธรรมไทย ถึงแม้ว่าในสังคมไทยปัจจุบัน กำลังได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากต่างชาติ อันหลากหลายที่กำลังหลั่งไหลเข้ามา มีบทบาทในสังคมไทยก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งที่มีบทบาทต่อคนไทยสอดแทรกอยู่ในเรื่องของประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และยังคงอนุรักษ์ สืบทอดต่อกันมาจนทุกวันนี้ก็คือ “นาฏศิลป์” อันเป็นศิลปะประจำชาติที่คนไทยทุกคนควรช่วยกันรักษาและให้การสนับสนุนเพื่อให้ศิลปะนี้คงอยู่สืบไป (สุมิตร เทพวงษ์, 2548, หน้า 1)

นาฏศิลป์ไทยเป็นศิลปะและวัฒนธรรมที่สำคัญที่แสดงถึงความเป็นศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาช้านาน มีลักษณะเฉพาะและมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับจนกลายเป็นรูปแบบนาฏศิลป์ประจำชาติ และเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยไปตลอดกาล (บุญส่ง วรวัฒน์, 2547, หน้า 177) ซึ่งคุณค่าของศิลปะอยู่ที่การศึกษาให้รู้ซึ่งในคุณค่าของศิลปะโดยประชาชนและความสามารถของศิลปินที่สามารถแสดงออกซึ่งผลงานอย่างมีประสิทธิภาพในทางนาฏศิลป์ไทยซึ่งนาฏศิลป์ของไทยเป็นศิลปะที่อ่อนช้อยงดงามไม่ซ้ำหรือเหมือนกับชาติอื่น ๆ นับได้ว่าเป็นสมบัติอันเป็นวัฒนธรรมของชาติที่น่าภูมิใจ (อมรา กล้าเจริญ, 2531, หน้า 112)

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่านาฏศิลป์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนอกจากสอดแทรกอยู่ในประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยแล้วยังเป็นศิลปะวัฒนธรรมประจำชาติที่ทุกคนควรรักษา ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) จึงให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มุ่งตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ในมาตรา 7 กล่าวว่า ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

รัฐจักรัษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ
วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมาตรา 23 กล่าวว่าการจัดการศึกษา
ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตาม
ความเหมาะสม ของแต่ละระดับผู้เรียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม
การกีฬาภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี และ
สาระนาฏศิลป์ ซึ่งบรรจุลงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการจัดการเรียน
การสอนในสถานศึกษา โดยมุ่งให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้
ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ
มีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน
ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบ
อาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 182) จึงกล่าวได้ว่านาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่
จะช่วยพัฒนาผู้เรียน เพราะนาฏศิลป์เป็นวิชาที่วาดด้วยการแสดงออกเปนมรดกทางภูมิ
ปัญญาของคนในชาติ สามารถค้นพบศักยภาพความสนใจของตนเอง อันเป็นพื้นฐานใน
การศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่น
พัฒนาตนเอง แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในการทำงาน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ
สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ซึ่งสาระนาฏศิลป์สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการได้

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเป็นครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้น
มัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง และมีประสบการณ์สอนนาฏศิลป์เป็นเวลา 3 ปี
ได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญของการเรียนนาฏศิลป์ใน
เรื่องปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีทำให้ไม่ทราบขั้นตอนหรือรายละเอียดที่ควรทราบก่อน
การปฏิบัติ อีกทั้งด้วยเวลาที่จำกัดของการเรียนนาฏศิลป์เพียง 1-2 คาบต่อสัปดาห์ และ
ยังต้องเรียนเนื้อหาในสาระอื่น ๆ ของวิชาศิลปะด้วย ทำให้ต้องกระชั้นเนื้อหาให้มากขึ้น
เพื่อให้ทันต่อระยะเวลาในการเรียน 1 ภาคเรียนของวิชานั้น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การสอน
ยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ หากผู้เรียนมีบทเรียนที่ช่วยให้กระชั้นเวลาในการฝึกปฏิบัติ
และสามารถเรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป ผู้วิจัยเห็นว่าการเรียนนาฏศิลป์นั้น

เป็นเรื่องของการแสดงซึ่งต้องมีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกันกับผู้อื่น จึงสนใจนำกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในการสอนเนื้อหาด้านทฤษฎี

จากการศึกษางานวิจัยของ วัชรินทร์ ไครบุตร (2561, บทคัดย่อ) เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ TGT ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง พฤติกรรมความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมความร่วมมือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และศึกษางานวิจัยของ หิรัญทรัพย์ เพ็ญเสนา (2562, บทคัดย่อ) การพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ โดยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับเทคนิค Jigsaw ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาวินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาในด้านความมีวินัย การแก้ไขปัญหาและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหากนำการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT และเทคนิค Jigsaw มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาจช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนใหม่มากขึ้น เกิดความสนุกสนาน กระตือรือร้นมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้ ส่งผลให้การเรียนนั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย

ในส่วนของเนื้อหาด้านทักษะปฏิบัติผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการสอนด้านทักษะปฏิบัติจากงานวิจัยของ วัฒนา รัตนพรหม และวรรณดี ธาณิรัตน์ (2560, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำงานวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การรำมนโนราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ พบว่า การสอนเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้น การกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) การเลียนแบบ 2) การลงมือกระทำตามคำสั่ง 3) การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ 4) การแสดงออก และ 5) การกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาพัฒนาเป็นชุดการสอน ให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงเกิดแรงบันดาลใจในการจัดทำชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสอนนาฏศิลป์สำหรับครูผู้สอนนาฏศิลป์ต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80 หรือไม่
2. ประสิทธิภาพผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นไปตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 หรือไม่
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
4. ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียน หลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80
2. เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของ แสร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแสร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. เพื่อศึกษาความพึงใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแสร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ได้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแสร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนาฏศิลป์และทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียน

2. เป็นแนวทางสำหรับครูหรือผู้วิจัยที่สนใจในการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแสร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับนำไปใช้พัฒนาความรู้และทักษะด้านนาฏศิลป์ของนักเรียนในระดับต่าง ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ร้อยละ 80/80
2. ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน
4. ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียน หลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน
5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัว ราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 97 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านบัว ราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นตัวอย่างการสุ่ม เนื่องจากทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้าย ๆ กันทั้งระดับสติปัญญา (เก่ง กลาง อ่อน) เพศ (ชายและหญิง) และจำนวน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 2.2.1 ประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ
- 2.2.2 ประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ
- 2.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.2.4 ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ
- 2.2.5 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ดังนี้

ชุดที่ 1 นาฏยศัพท์น่ารู้ ได้แก่

ชุดที่ 1.1 ประวัตินาฏศิลป์

ชุดที่ 1.2 นามศัพท์

ชุดที่ 1.3 กิริยาศัพท์

ชุดที่ 1.4 นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด

ชุดที่ 2 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ได้แก่

ชุดที่ 2.1 ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

ชุดที่ 2.2 ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง

ชุดที่ 2.3 การตีบท

ชุดที่ 3 การประดิษฐ์ทำร่า ได้แก่

ชุดที่ 3.1 ที่มาและหลักในการประดิษฐ์ทำร่า

ชุดที่ 3.2 รูปแบบการแปรแถว

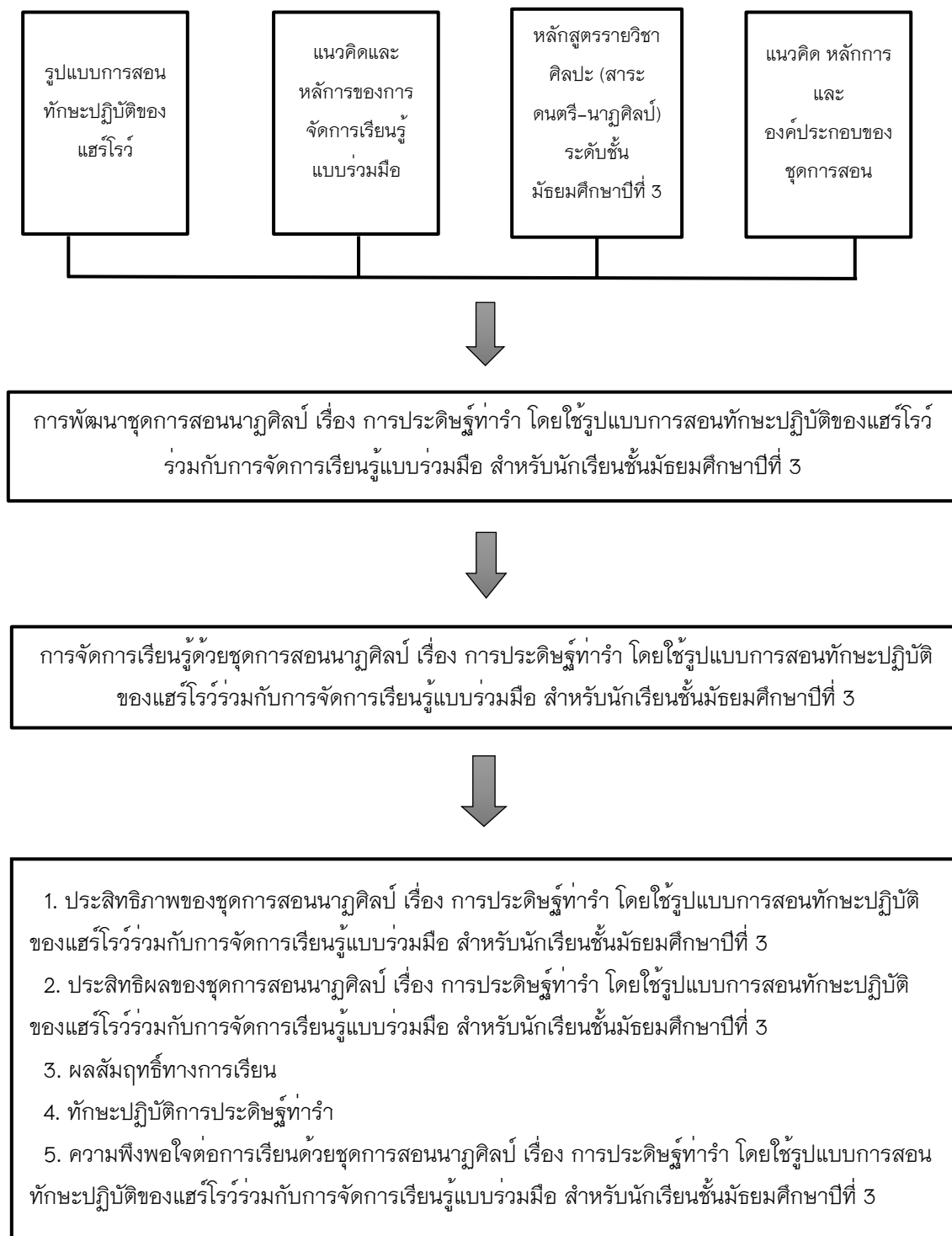
ชุดที่ 3.3 การประดิษฐ์ทำร่า

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการทดลองใช้

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 รวมเวลาดังกล่าว 14 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักสูตรรายวิชาศิลปะ (นาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ แนวคิดหลักการของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และแนวคิด หลักการ และองค์ประกอบของชุดการสอน เพื่อนำมาออกแบบและสร้างชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนที่พัฒนาขึ้น ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิตยสารศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิตยสารศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ชุดการสอน หมายถึง ชุดสื่อประสมที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับวิชา หน่วยการเรียนรู้ หัวเรื่องและวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ในที่นี้ หมายถึง ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ หมายถึง หลักการและขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติ ซึ่งจัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วนแต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็นผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอนหรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือที่ได้การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้ถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำ พอดี สมบูรณ์แบบเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

3. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในลักษณะแบบร่วมมือกันหรือช่วยเหลือกัน คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนและในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีรูปแบบการสอนทั้งหมด 8 รูปแบบ ผู้วิจัยสนใจรูปแบบการสอนแบบร่วมมือ 2 รูปแบบ ได้แก่ Jigsaw และ TGT โดยทั้ง 2 รูปแบบมีกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

3.1 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW)

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนในลักษณะเหมือนนำภาพแต่ละส่วนมาต่อกันให้เป็นภาพใหญ่ที่สมบูรณ์ โดยเริ่มจากการแบ่งงานที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มแยกย้ายกันไปค้นคว้าข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมายจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มารวมกันและสรุปอภิปรายผลร่วมกัน โดยกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW) มีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (home group)

3.1.2 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ 1 ส่วน (เปรียบเสมือนได้ชิ้นส่วนของภาพตัดต่อคนละ 1 ชิ้น) และหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

3.1.3 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่นซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกันตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (expert group) ขึ้นมาและร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นอย่างละเอียดและร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

3.1.4 สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปสู่กลุ่มบ้านของเราแต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเช่นนี้สมาชิกทุกคนก็จะได้เรียนรู้ภาพรวมของสาระทั้งหมด

3.1.5 ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบ แต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

3.2 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ที.จี.ที (TGT) ตัวย่อ “TGT” มาจาก “Team Games Tournament” มีลักษณะการเรียนรู้แบบเกมการแข่งขันตอบคำถาม เป็นทีม และสุดท้ายจะนำคะแนนการตอบคำถามที่ได้มารวมกัน ทีมใดได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 คนและเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (home group)

3.2.2 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหา สาระร่วมกัน

3.2.3 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายกันเป็นตัวแทนกลุ่มไป แข่งขันกับกลุ่มอื่นโดยจัดกลุ่มแข่งขันตามความสามารถคือคนเก่งในกลุ่มบ้านของเรา แต่ละกลุ่ม ไปรวมกันคนอ่อนก็ไปรวมกับคนอ่อนของกลุ่มอื่นกลุ่มใหม่ที่รวมกันนี้เรียกว่า กลุ่มแข่งขันกำหนดให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน

3.2.4 สมาชิกในกลุ่มแข่งขันเริ่มแข่งขันกันตอบคำถาม 10 คำถาม ให้กลุ่มฟัง ผู้ตอบถูกเป็นคนแรกได้ 2 คะแนน ผู้ตอบถูกคนต่อไปได้ 1 คะแนน ผู้ตอบผิดได้ 0 คะแนน ต่อไปสมาชิกกลุ่มที่สองจับคำถามที่ 2 และเริ่มเล่นตามขั้นตอนไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งคำถามหมด ทุกคนรวมคะแนนของตนเอง

3.2.5 เมื่อแข่งขันเสร็จแล้วสมาชิกกลุ่มกลับไปกลุ่มบ้านของเราแล้ว นำคะแนนของแต่ละคนได้รวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

4. ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์ริ่งร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง ชุดการสอนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย

4.1 คู่มือครู ประกอบด้วย 1) หน้าปก 2) คำนำ 3) สารบัญ 4) เป้าหมาย การเรียนรู้ 5) โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ประกอบด้วย ชุดการสอนจำนวน 3 ชุด) 6) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและ แหล่งการเรียนรู้ 8) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 9) บทบาทของครู 10) บทบาทของนักเรียน และ 11) อ่างอิง

4.2 ชุดการสอน ประกอบด้วย 1) ชื่อชุดฝึกใหญ่ 2) คำชี้แจง (ประกอบด้วย โครงสร้างเนื้อหาและเวลา, มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด, ข้อควรปฏิบัติ ของครู, ข้อควรปฏิบัติของนักเรียน) 3) ชื่อชุดฝึกย่อย 4) ตัวชี้วัด 5) วัตถุประสงค์ 6) จำนวนชั่วโมง 7) แผนการจัดการเรียนรู้ 8) สื่อประกอบชุดการสอน (เช่น ใบงาน

ใบความรู้ บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา เป็นต้น) และ 9) การประเมินผล (เช่น แบบสังเกต พฤติกรรม แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำ เป็นต้น)

5. ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำ หมายถึง ทักษะหรือความสามารถในการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์และภาษาท่าทางนาฏศิลป์เบื้องต้นของนักเรียน เช่น การจับ การตั้งวง การใช้เท้า ทำรัก ทำยิ้ม ทำเรียก เป็นต้น ซึ่งเป็นทักษะทำร่ำเบื้องต้นที่นำมาใช้ในการประดิษฐ์ทำร่ำประกอบเพลง ตามท่วงทำนองเพลงอย่างกลมกลืนสอดคล้องกัน มีการดัดแปลงหรือประดิษฐ์เกิดเป็นทำร่ำใหม่ หรือใช้ทำร่ำตามจินตนาการที่สามารถสื่อความหมายตามเนื้อร้องหรือบทเพลงนั้น ๆ แก่ผู้ชมได้ โดยทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำประเมินได้จากการสังเกตร่วมกับการทดสอบแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำก่อนเรียนและหลังเรียน มีการประเมินผลการนำเสนอการประดิษฐ์ทำร่ำ (รายบุคคลและแบบกลุ่ม) มีการให้คะแนนเป็น Rubrics โดยรายการวัดประเมินผล ได้แก่ ความหมายของท่าทาง ความคิดสร้างสรรค์ ความพร้อมเพียง จังหวะ รูปแบบการแปรแถว แต่ละรายการแบ่งเป็น 5 ระดับปฏิบัติ ได้แก่ ดีมาก (4 คะแนน) ดี (3 คะแนน) ปานกลาง (2 คะแนน) น้อย (1 คะแนน) และน้อยที่สุด (0 คะแนน) รวมทั้งหมด 20 คะแนน

6. ประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ หมายถึง คุณภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของשררררรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง โดยมีเกณฑ์การหาประสิทธิภาพตามที่กำหนด คือ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด ในระหว่างที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของשרררรรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งภาคทฤษฎีและภาคทักษะปฏิบัติ

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำ

7. ประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ หมายถึง ค่าความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยชุด

การสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ เป็นไปตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหรือความรู้เบื้องต้นของนักเรียน เกี่ยวกับความรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่าทางนาฏศิลป์เบื้องต้น หลักการการประดิษฐ์ท่ารำ รูปแบบการแปรแถว เป็นต้น จากการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเมินจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเกี่ยวกับเรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน

9. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นเชิงบวกของนักเรียน เช่น ชอบ สนุกสนาน มีความสุข สบายใจ เป็นต้น รวมถึงความคิดเห็นที่มีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ ชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 1.1 ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 1.2 เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.4 คุณภาพผู้เรียน
2. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง
 - 2.1 จุดหมาย
 - 2.2 โครงสร้างเวลาเรียน
3. ชุดการสอน
 - 3.1 ความหมายของชุดการสอน
 - 3.2 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 3.3 องค์ประกอบของชุดการสอน
 - 3.4 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน
 - 3.5 การหาประสิทธิภาพชุดการสอน
 - 3.6 การหาดัชนีประสิทธิผล
4. รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์
 - 4.1 ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ
 - 4.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

- 4.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ
- 4.4 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ
- 5. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 5.1 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ
 - 5.2 รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ
- 6. ทักษะปฏิบัติทำรำ
 - 6.1 ความหมายของทักษะปฏิบัติทำรำ
 - 6.2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์
 - 6.3 ทักษะปฏิบัติทำรำเบื้องต้น
 - 6.4 การประดิษฐ์ทำรำ
- 7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 7.1 การทดสอบก่อนเรียน
 - 7.2 การทดสอบหลังเรียน
 - 7.3 วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 7.4 ลักษณะเครื่องมือที่ดี
 - 7.5 การสร้างแบบทดสอบ
 - 7.6 การวัดประเมินผลทักษะปฏิบัติ
- 8. ความพึงพอใจ
 - 8.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 8.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 8.3 ความสำคัญของความพึงพอใจ
 - 8.4 การวัดความพึงพอใจ
 - 8.5 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ
- 9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

1. ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เนื่องจากเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษยกิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคมตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 182)

2. เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 182-183) กล่าวว่า มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมีทักษะวิธีการทางศิลปะเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วย สาระสำคัญ คือ ทักษะศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย คำนวณ ทักษะศิลป์เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ชื่นชมประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย คำนวณ ดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลงและเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรียะเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่า ของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

3. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกานศิลปะอย่างอิสระชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อกานนาฏศิลป์อย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและสากล

4. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.1 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ มีทักษะพื้นฐานการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงานวาดภาพระบายสีโดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติด และงานปั้นงานโครงสร้างเคลื่อนไหวอย่างง่าย ๆ ถ่ายทอดความคิดความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ตามที่ตนชื่นชอบสามารถแสดงผลและวิธีการในการปรับปรุงตนเอง

4.2 รู้และเข้าใจความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน ที่มาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

4.3 รู้และเข้าใจแหล่งกำเนิดเสียง คุณสมบัติของเสียง บทบาทหน้าที่ที่ ความหมาย ความสำคัญ ของบทเพลงใกล้ตัว ที่ได้ยินสามารถท่องบทกลอน ร้องเพลง เคาะจังหวะ เคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับบทเพลง อ่าน เขียนและใช้สัญลักษณ์ แทนเสียงและเคาะจังหวะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับดนตรี เสียงขับร้องของตนเอง มีส่วนร่วมกับกิจกรรมดนตรีในชีวิตประจำวัน

4.4 รู้และเข้าใจเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น มีความชื่นชอบ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

4.5 สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ สามารถแสดงท่าทาง ประกอบจังหวะเพลง ตามรูปแบบนาฏศิลป์ มีมารยาทในการชมการแสดง รู้หน้าที่ของผู้แสดงและผู้ชมรู้ประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงที่เหมาะสมกับวัย

4.6 รู้และเข้าใจการละเล่นของเด็กไทย และนาฏศิลป์ท้องถิ่น ชื่นชอบ และภาคภูมิใจในการละเล่นพื้นบ้าน สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับการดำรงชีวิตของคนไทย บอกลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของนาฏศิลป์ไทยตลอดจน ความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลาง พบว่า ในด้านการจัดการศึกษา ต้องการมุ่งเน้นให้เยาวชนมีความรู้หลากหลายด้าน รวมถึงเรื่องเทคโนโลยี แต่ไม่ลืมที่จะให้เยาวชนตระหนักในศิลปวัฒนธรรมไทยอันเป็นมรดกของชาติ จึงบรรจุวิชาศิลปะลงใน

หลักสูตร ทั้งนี้เพื่อพัฒนาด้านอารมณ์ของผู้เรียนและปลูกฝังให้รักในความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบัวราชภูร์บำรุง

1. จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบัวราชภูร์บำรุง พุทธศักราช 2561 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษา ชั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนา ที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
- 1.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
- 1.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 1.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (โรงเรียนบ้านบัวราชภูร์บำรุง, 2562, หน้า 1)

2. โครงสร้างเวลาเรียน

2.1 โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านบัวราชภูร์บำรุง พุทธศักราช 2561 (ปรับปรุง พุทธศักราช 2562) กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ดังนี้

ตาราง 1 โครงสร้างเวลาเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน			
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4-6
● กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
คณิตศาสตร์	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	320 (8 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	320 (8 นก.)
สุขศึกษาและพลศึกษา	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ศิลปะ	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
การงานอาชีพ	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)
ภาษาต่างประเทศ	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840 (22 นก.)	840 (22 นก.)	840 (22 นก.)	1,640 (41 นก.)
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	360

ตาราง 1 (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน			
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4-6
● รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษา จัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและ จุดเน้น	ปีละไม่เกิน 240 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,680 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

2.2 โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง พุทธศักราช 2561 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562)
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

ตาราง 2 โครงสร้างเวลาเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน						
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น						ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ม.1		ม.2		ม.3		ม.4-6
	ภาคเรียน 1	ภาคเรียน 2	ภาคเรียน 1	ภาคเรียน 2	ภาคเรียน 1	ภาคเรียน 2	วิทย์-คณิต
	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต
ภาษาไทย	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	240 (6)
คณิตศาสตร์	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	240 (6)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	80 (2.0)	80 (2.0)	80 (2.0)	80 (2.0)	80 (2.0)	80 (2.0)	320 (8)
สังคมศึกษา ฯ	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	60 (1.5)	240 (6)
ประวัติศาสตร์	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	80 (2)
สุขศึกษาและพลศึกษา	40 (1.0)	40 (1.0)	40 (1.0)	40 (1.0)	40 (1.0)	40 (1.0)	120 (3)
ศิลปะ	40 (1.0)	40 (1.0)	40 (1.0)	40 (1.0)	40 (1.0)	40 (1.0)	120 (3)

ตาราง 2 (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน						
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น						ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ม.1		ม.2		ม.3		ม.4-6
	ภาคเรียน 1	ภาคเรียน 2	ภาคเรียน 1	ภาคเรียน 2	ภาคเรียน 1	ภาคเรียน 2	วิทย์-คณิต
	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต	ชม./หน่วยกิต
ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	120 (3)
ภาษาจีน	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	20 (0.5)	120 (3)
รวม	160 (4.0)	160 (4.0)	160 (4.0)	160 (4.0)	160 (4.0)	160 (4.0)	2,040(51)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน							
กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีฯ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเพื่อสังคมฯ	120 ชั่วโมง/ปี (สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง)						360 ชม.
รวมเวลาทั้งหมด	1,200 ชั่วโมง/ปี (รวม 3 ปี 3,600 ชม.)						รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชม.

2.3 โครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 3 โครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 1	หน่วยกิต/ชม.	ภาคเรียนที่ 2	หน่วยกิต/ชม.
รายวิชาพื้นฐาน	11 (440)	รายวิชาพื้นฐาน	11 (440)
ท23101 ภาษาไทย	1.5 (60)	ท23102 ภาษาไทย	1.5 (60)
ค23101 คณิตศาสตร์	1.5 (60)	ค23102 คณิตศาสตร์	1.5 (60)
ว23101 วิทยาศาสตร์	1.5 (60)	ว23102 วิทยาศาสตร์	1.5 (60)
ว23103 เทคโนโลยีการออกแบบ 3	0.5 (20)	ว23104 เทคโนโลยีการคำนวณ 3	0.5 (20)
ส23101 สังคมศึกษา	1.5 (60)	ส23103 สังคมศึกษา	1.5 (60)
ส23102 ประวัติศาสตร์	0.5 (20)	ส23104 ประวัติศาสตร์	0.5 (20)
พ23101 สุขศึกษาและพลศึกษา	1.0 (40)	พ23102 สุขศึกษาและพลศึกษา	1.0 (40)
ศ23101 ศิลปะ	1.0 (40)	ศ23102 ศิลปะ	1.0 (40)
ง23101 การงานอาชีพ	0.5 (20)	ง23102 การงานอาชีพ	0.5 (20)
อ23101 ภาษาอังกฤษ	1.5 (60)	อ23102 ภาษาอังกฤษ	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม(บังคับเลือก)	3.5 (140)	รายวิชาเพิ่มเติม (บังคับเลือก)	3.5 (140)
ท23201 ภาษาไทยเพิ่มเติม 5	0.5 (20)	ท23202 ภาษาไทยเพิ่มเติม 6	0.5 (20)
ค23201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 5	0.5 (20)	ค23202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 6	0.5 (20)
ว23201 วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม 5	0.5 (20)	ว23202 วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม 6	0.5 (20)
ส23225 หน้าที่พลเมือง 5	0.5 (20)	ส23226 หน้าที่พลเมือง 6	0.5 (20)
ส21245 ตานทุจรีต 5	0.5 (20)	ส21246 ตานทุจรีต6	0.5 (20)
ง23201 การงานฯเพิ่มเติม 5	0.5 (20)	ง23202 การงานฯเพิ่มเติม 6	0.5 (20)
อ23201 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 5	0.5 (20)	อ23202 ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม 6	0.5 (20)
จ23201 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 1	0.5 (20)	จ23201 ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60
กิจกรรมแนะแนว	20	กิจกรรมแนะแนว	20
กิจกรรมนักเรียน		กิจกรรมนักเรียน	
ลูกเสือ - เนตรนารี	20	ลูกเสือ - เนตรนารี	20
ชุมนุม	15	ชุมนุม	15
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	5	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	5
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	660	รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	660

ที่มา : โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง (2562, หน้า 18-19, 22)

ชุดการสอน

ชุดการสอน เป็นรูปแบบหนึ่งชุดการสอนสื่อประสมที่จัดอยู่ในประเภท ชุดการสอนรายบุคคล มีความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ และขั้นตอนการผลิต ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของชุดการสอน

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของ “ชุดการสอน” ดังนี้

นิพนธ์ ศุขปริดี (2546, หน้า 146) กล่าวว่าไว้ว่า ชุดการสอน (Teaching Packages) คือ การรวบรวมสื่อการสอนอย่างสมบูรณ์ตามแบบที่วางไว้เพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของการสอน ชุดการสอนเป็นระบบสื่อประสมสำเร็จรูปเพื่อให้ครูใช้ในการสอน

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, หน้า 99) กล่าวว่าไว้ว่า ชุดการสอน (Instructional Packages) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อย่างเป็นระบบโดยใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมมาช่วย ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551, หน้า 269) กล่าวว่าไว้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อประสมที่สอดคล้องมาใช้กับวิชาหรือหน่วยหรือ หัวเรื่อง เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 60) กล่าวว่าไว้ว่า ชุดการสอนเป็น ชุดเอกประสงค์ คือใช้สอนเพียงเรื่องเดียว โดยมีการผสมสื่ออย่างมีระบบรองรับ มีเนื้อหา สารระครบในตัวเองที่ครอบคลุมการสอนของครูได้ครบวงจร

Good (1973, p. 136) กล่าวว่าไว้ว่า ชุดการสอน คือ โปรแกรมทางการ สอนทุกอย่างที่จัดไว้เฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน คู่มือครู เนื้อหา แบบฝึกหัด ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างครบครัน

สรุปได้ว่าชุดการสอน หมายถึง ชุดสื่อประสมที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งสอดคล้องกับวิชา หน่วยการเรียนรู้ หัวเรื่องและวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการเกี่ยวกับชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 113-115)

กล่าวไว้ว่า ชุดการสอนรายบุคคลผลิตขึ้นโดยยึดหลักการตามปรัชญาการศึกษา กลุ่มสวภาพนิยม และหลักจิตวิทยาของกลุ่มเชื่อมโยงนิยม และกลุ่มเกสตัลท์ ดังนี้

1) ปรัชญาการศึกษาของกลุ่มสวภาพนิยม หรืออัตถภาวะ (Existentialism) เน้นการศึกษาที่ผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เลือกเนื้อหาสาระ วิธีการเรียน และประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ได้มากที่สุด

2) หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสอนรายบุคคล ประกอบด้วย กลุ่มเชื่อมโยงนิยม (S-R Theory) และกลุ่มเกสตัลท์/ทฤษฎีสนาม (Gestalt/Field Theory)

(1) กลุ่มเชื่อมโยงนิยม ถือว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้รับสิ่งเร้าหรือตัวเหย้า (Stimulus) ทำการตอบสนองต่อ ตัวเหย้า (Response) และได้รับการเสริมแรง (Reinforcement)

(2) กลุ่มเกสตัลท์ ถือว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ไม่ใช่ว่า การพิจารณาองค์ประกอบย่อย แต่ต้องมองในภาพรวม (Gestalt) ภายใต้งู้นไข 3 อย่าง คือ ผู้เรียนมีหรือเห็นความจำเป็น ของเรื่องที่จะเรียน ผู้เรียนได้ลงมือประกอบกิจกรรมด้วย ตนเอง และผู้เรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสมทั้งกายภาพ จิตภาพ และสังคม

จากการประยุกต์หลักจิตวิทยาดังกล่าว การผลิตชุดการสอนรายบุคคล จึงยึดหลักการสำคัญ 7 ประการ คือ

1) มีระบบการผลิตชุดการสอนรายบุคคลที่ได้ผ่านการพิสูจน์ด้วยการวิจัยมาแล้ว

2) มีเนื้อหาสาระที่ได้รับการปรุงแต่ง จำแนกไว้อย่างเหมาะสมกับ ธรรมชาติเนื้อหา วัยและระดับผู้เรียน และท้าทาย มิใช่เพียงแต่จำกจ่ายไปหายาก

3) มีช่องทางและสื่อที่เหมาะสมสำหรับการเรียนด้วยตนเอง

4) มีระบบการเรียนที่จัดให้ผู้เรียนได้อยู่ในสภาพการณ์ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้

5) มีแหล่งวิทยบริการ (Academic Resource) ที่จะสนับสนุนการศึกษา ด้วยตนเอง

- 6) มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาด้วยตนเอง
- 7) มีระบบการประเมินตนเองก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
ที่ผู้เรียนสามารถตรวจสอบได้ด้วยตนเอง

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน

ชุดการสอนเป็นชุดการสอนรายบุคคลรูปแบบหนึ่งซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ

1) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ทิตนา แชมมณี (2551, หน้า 90-104) กล่าวถึงการสร้างความรู้ด้วยตนเองของ วีก็อตสกี (Vygotsky) ว่าตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง โดยอาจจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อวัสดุอุปกรณ์ สิ่งของหรือข้อมูลต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้แบบนี้เป็นการเปลี่ยนรูปแบบจากครูเป็นผู้ให้ความรู้ หรือ “instruction” ไปเป็นการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง หรือ “construction” บทบาทของครูก็คือ จะต้องทำหน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียน จัดเตรียมกิจกรรม การเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปในทิศทางที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้คำปรึกษาแนะนำทั้งด้านวิชาการและสังคมแก่ผู้เรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543, หน้า 46)

กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีการสร้างความรู้มีพื้นฐานความเชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนสร้างขึ้นด้วยตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน โดยอาศัยประสบการณ์เดิม โครงสร้างทางปัญญาและแรงจูงใจภายในตนเอง ดังนั้นการยอมรับความคิด การเป็นตัวของตัวเองของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการลองใช้แนวคิดและวิธีการต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ทดสอบความรู้ที่ได้และหาข้อสรุปรวมทั้งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมของตนมาใช้ช่วยในการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ผู้เรียนจะได้เครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีพ ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ มีความเชื่อว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างมาแล้วไม่มากนักน้อย ดังนั้นก่อนที่ครูจะจัดการเรียนการสอนให้เน้นว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง และการเรียนรู้เรื่องใหม่จะมีพื้นฐานมาจากความรู้เดิม กระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริงของนักเรียนไม่ได้เกิดจากการบอกเล่าของครูหรือนักเรียนเพียงแต่จดจำแนวคิดต่าง ๆ ที่มีผู้บอกให้เท่านั้น แต่การเรียนรู้ตามทฤษฎี

การสร้างเสริมความรู้เป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องสืบค้น เสาะหา สำนวจตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่าง ๆ จนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและรับความรู้อย่างมีความหมาย จึงจะสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้นาน

2) ทฤษฎีสื่อประสม (Multimedia Approach)

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543, หน้า 94) กล่าวไว้ว่าการสอนโดยใช้ชุดการสอนยี่ดทฤษฎี สื่อประสม กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนได้เรียนผ่านประสาทสัมผัสหลายด้านจะช่วยรักษาระดับความสนใจ และช่วยให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียน จึงต้องคำนึงถึง วิธีเปลี่ยนความสนใจ ไม่จัดกิจกรรมและทำสื่อซ้ำแนวเดียวกันตลอดเวลา

ประหยัด จิระวรพงศ์ (2544, หน้า 254) กล่าวไว้ว่าพื้นฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน ได้แก่ ทฤษฎีสื่อประสม (Multimedia Approach) การจัดกิจกรรมควรจัดให้มีการบูรณาการด้วยสื่อหลายสื่อหลายชนิดที่สนับสนุน

3. องค์ประกอบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 136-138) กล่าวถึงองค์ประกอบชุดการสอนไว้ ดังนี้

1. แผนการสอน เป็นการประยุกต์หลักการใช้สิ่งจัดแนวคิดล่วงหน้า (Advance Organizer) เพื่อให้ผู้เรียนทราบความจำเป็นที่จะต้องเรียน หัวเรื่อง แนวคิดหรือความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และการประเมิน

2. เนื้อหาสาระในชุดการสอนรายบุคคล เป็นความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว มาปรุงแต่งให้เหมาะแก่การศึกษาด้วยตนเองด้วยการใช้สิ่งจัดแนวคิดระหว่างเรียน (Concurrent Organizer) เนื้อหาในชุดการสอนรายบุคคล จำแนกเป็นหัวข้อย่อยและหัวข้อตามลำดับ ความยากง่าย และความเหมาะสมในด้านอื่น ๆ

เนื้อหาสาระในชุดการสอน จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) เนื้อหาที่ต้องรู้ (Need to Know) หมายถึง เนื้อหาที่อิงแนวคิดหลักและแนวคิดรอง เป็นองค์ความรู้ที่ขาดไม่ได้ในวิชา จำเป็นต้องนำมาใช้ในการดำรงชีวิตและการงาน

2) เนื้อหาที่ควรรู้ (Need to Know) หมายถึง เนื้อหาที่อิงแนวคิดหลัก

3) เนื้อหาที่น่ารู้ (Nice to Know) เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ที่ต้องรู้และที่ควรรู้ แต่มีความสำคัญน้อย มีแล้วก็เพียงระดับสติปัญญา ไม่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการดำรงชีวิตและการทำงาน เรียกว่า ไม่ต้องรู้ก็ไม่เป็นไร

3. สื่อที่ใช้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระในชุดการสอนรายบุคคล เป็นเครื่องมือบรรจุเนื้อหาสาระที่เหมาะสมจะถ่ายทอดไปให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เอง ได้แก่

1) สื่อพิมพ์ในรูปแบบตำราเรียน เช่น เอกสารการสอน 2) วัสดุบันทึก เช่น เทปบันทึกภาพ แผ่นบันทึกข้อมูลคอมพิวเตอร์ (CD-Rom, Diskettes)

4. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับใช้ชุดการสอนรายบุคคล หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการใช้ชุดการสอน ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ หิ้งหนังสือ เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง เครื่องเล่นเทปบันทึกภาพ หรือเครื่องเล่นวัสดุบันทึกอื่น ๆ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ และโมเด็ม เป็นต้น

5. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สถานที่เรียน อุณหภูมิ แสงสว่าง ฯลฯ

6. เครื่องมือประเมินในชุดการสอนรายบุคคล หมายถึง แบบทดสอบ แบบสังเกตและแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เรียนทราบสภาพการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนด้วยชุดการสอนรายบุคคลของตนเอง

7. คู่มือการใช้ชุดการสอนรายบุคคล เป็นเอกสารที่แนะนำวิธีการเรียนจากชุดการสอนรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. แบบฝึกปฏิบัติในชุดการสอนรายบุคคล เป็นเอกสารที่ใช้บันทึกสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อหาสาระที่เรียน และบันทึกผลของการประกอบกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในชุดการสอนรายบุคคล

4. ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน

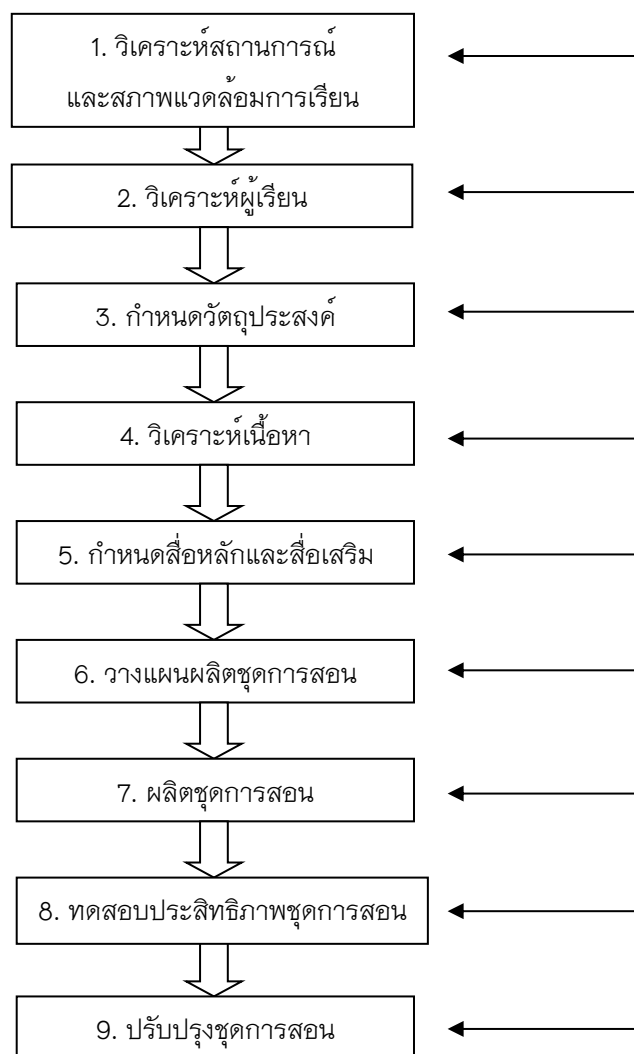
ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 140-142) กล่าวว่าขั้นตอนการผลิตชุดการสอนมีขั้นตอนสำคัญ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่การเรียนด้วยตนเองจะเกิดขึ้นว่ามุ่งเน้นให้การเรียนรู้เกิดขึ้นที่บ้าน ที่ศูนย์วิทยบริการ หรือสถานที่อื่น ๆ เพื่อจะได้พิจารณาองค์ประกอบและคุณลักษณะของชุดการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

- 2) วิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการพิจารณาระดับความรู้พื้นฐาน ความต้องการ ความสนใจ เพศ วัย และการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป หลังจากการเรียนรู้จากชุดการสอนแล้ว ภายใต้เงื่อนไข (Condition) และมาตรฐาน (Criteria) ที่กำหนด
- 4) วิเคราะห์เนื้อหา เป็นการนำเนื้อหาวิชาที่จะผลิตเป็นชุดการสอนมา จำแนกเป็นหน่วย ตอน หัวเรื่อง และหัวข้อย่อย โดยให้หน่วยการสอน 1 หน่วย อยู่ในรูปของ ชุดการสอน 1 ชุด
- 5) กำหนดสื่อหลักและสื่อเสริม เป็นการพิจารณาคุณลักษณะของสื่อ ประสมต่าง ๆ แล้วตัดสินใจว่าจะใช้สื่ออะไรเป็นสื่อหลัก อะไรเป็นสื่อเสริม
- 6) วางแผนและเตรียมการผลิตชุดการสอน เป็นการกำหนด รายละเอียดสิ่งที่จะต้องทำในการให้ได้มาซึ่งชุดการสอน โดยกำหนดปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์แล้วเตรียมการให้พร้อมสำหรับการผลิตต่อไป
- 7) ผลิตชุดการสอน เป็นการนำสิ่งที่ได้เตรียมมาแล้วในขั้นวางแผน และเตรียมการ เพื่อมาผลิตชุดการสอน
- 8) ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน เป็นการกำหนดเกณฑ์ และ ดำเนินการนำชุดการสอนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพแต่ละชนิด
- 9) ปรับปรุงชุดการสอน เป็นการนำชุดการสอนที่ได้ผ่านการทดสอบ ประสิทธิภาพแล้วมาปรับปรุงในด้านเนื้อหา สิ่งจัดแนวคิด และสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ชุดการสอน มีคุณภาพสูงขึ้น

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับชุดการสอน สรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ชุดสื่อประสมที่จัดไว้อย่างมีระบบที่มีการวางโปรแกรมไว้ล่วงหน้าด้วยการกำหนดเนื้อหา สารสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม และการประเมินให้ผู้เรียนสามารถ ศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งวิทยบริการที่กำหนดไว้ในรูปของสื่อต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง ได้รับคำติชมทันที ได้รับการเสริมแรงที่เป็นความสำเร็จและความภาคภูมิใจ และใคร่ครวญเรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับขั้น ตามความสะดวก และความสนใจของแต่ละบุคคล การผลิตและการใช้ชุดการสอนมีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การตอบสนอง ความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน การจัดประสบการณ์

และการจัดสื่อประสมในรูปแบบของชุดการสอน โดยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การใช้สื่อการสอนเพื่อช่วยนักเรียนเรียนด้วยตัวของนักเรียนเอง และการจัดสภาพการเรียนรู้ การสอนโดยให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และทฤษฎีสื่อประสม ในการผลิตชุดการสอน มีลำดับขั้นตอนสำคัญ 9 ขั้นตอน ได้แก่ วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ วิเคราะห์ผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์ วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดสื่อหลักและสื่อเสริม วางแผนผลิตชุดการสอน ผลิตชุดการสอน ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน และปรับปรุงชุดการสอน ซึ่งสรุปได้ดังภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอน

ที่มา : ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์
(2551, หน้า 141)

5. การหาประสิทธิภาพชุดการสอน

การหาประสิทธิภาพชุดการสอน เป็นการตรวจสอบว่าชุดการสอนมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่

1. ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ

กองวิจัยทางการศึกษา (2545, หน้า 43) กล่าวว่าไว้ว่า การตรวจสอบคุณภาพวิธีการหรือนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อให้วัตกรรรมมีประสิทธิภาพ คุณภาพและมาตรฐานที่เชื่อถือได้ และตรงเป้าหมายที่กำหนด ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขวัตกรรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาออกมาให้เป็นที่ยอมรับ

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 113-114) กล่าวว่าไว้ว่า ประสิทธิภาพของ สื่อการสอนหรือนวัตกรรรมทางการศึกษา มีดังนี้

1) ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าสื่อหรือนวัตกรรรมทางการศึกษานั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ ภายใต้สถานการณ์ และกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยทั่วไปมักจะคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย หรือคะแนนจากพฤติกรรรมการเรียนรู้หรืองานกิจกรรมการเข้ากลุ่ม เป็นต้น

2) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เป็นค่าที่บ่งบอกว่าสื่อการสอนหรือนวัตกรรรมทางการศึกษานั้น สามารถส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทุกคน

2. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

กองวิจัยทางการศึกษา (2545, หน้า 64) กล่าวว่าไว้ว่า การกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับว่าสื่อหรือนวัตกรรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ คือ ด้านความรู้ความจำ E_1/E_2 มีค่า 80/80 ขึ้นไป ด้านทักษะปฏิบัติ E_1/E_2 มีค่า 70/70 ขึ้นไป โดยที่ค่า E_1/E_2 ต้องไม่แตกต่างกันเกินกว่าร้อยละ 5

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 114) กล่าวว่าไว้ว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อ นิยมใช้หลักการเรียนรู้แบบรอบรู้ (Mastering Learning) คือ ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 80/80 และยอมรับความผิดพลาดได้ไม่เกินร้อยละ 2.5 ดังนั้นต้องมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า $80 - 2.5 = 77.5$ ส่วนการกำหนดเกณฑ์ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ คือ ไม่ควรเกินร้อยละ 5

3. วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 113-114) กล่าวไว้ว่า การหาประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกส่วน

N แทน จำนวนนักเรียน

A แทน คะแนนเต็มของทั้งหมด

3.2 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบ

N แทน จำนวนนักเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

4. ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 132) กล่าวไว้ว่า ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพมี 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนลองใช้เบื้องต้น และขั้นตอนลองใช้จริง

4.1 ขั้นตอนลองใช้เบื้องต้น (Try Out) เป็นขั้นนำชุดการสอนไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่เป็นตัวแทนกลุ่มเป้าหมายใน 3 ชั้น คือ แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสนาม

4.1.1 แบบเดี่ยว (1 : 1) ผู้สอน 1 คน กับผู้เรียน 1 คน โดยทดลอง 3 ครั้ง กับเด็กปานกลาง เด็กอ่อน และเด็กเก่ง นำผลที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด และทำการปรับปรุงเพื่อนำไปทดสอบแบบกลุ่ม ในขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

4.1.2 แบบกลุ่ม (1 : 10) ผู้สอน 1 คน กับผู้เรียน 6-12 คน ทดลองเพียงครั้งเดียว โดยเลือกเด็กที่มีสติปัญญาคล้ายกัน นำผลที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและทำการปรับปรุงเพื่อนำไปทดสอบแบบสนาม ในขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้ประมาณ 70/70

4.1.3 แบบสนาม (1 : 100) ผู้สอน 1 คน กับผู้เรียน 100 คน หรือ 1 ชั้นเรียนที่มีนักเรียนคล้ายกัน นำผลที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด และทำการปรับปรุงเพื่อนำไปทดสอบประสิทธิภาพในชั้นสนามซึ่งเป็นขั้นทดลองใช้จริงต่อไป

4.2 ขั้นทดลองใช้จริง (Trial Run) เป็นขั้นที่นำชุดการสอนที่ได้รับการปรับปรุงถึงเกณฑ์แล้วไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ในห้องเรียนชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง เช่น 1 ภาคการศึกษา เป็นต้น แล้วทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน เป็นการตรวจสอบคุณภาพชุดการสอนเพื่อให้ทราบว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยการนำชุดการสอนไปทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแล้วก็นำไปทดลองสอนจริง แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาตามจำนวนที่ต้องการเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

6. การหาดัชนีประสิทธิผล

6.1 ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

เพชฌุ กิจระการ (2546, หน้า 1-6) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าดัชนีประสิทธิผล เป็นค่าแสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากที่ได้ศึกษาตามกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในสื่อเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมนั้นเอง

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 117) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) เป็นค่าที่แสดงอัตราการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานเดิมที่มีอยู่แล้วหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนจากสื่อหรือนวัตกรรมหรือแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

กองวิจัยทางการศึกษา (2545, หน้า 64) กล่าวไว้ว่า สำหรับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ได้จริง คือ มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

สรุปได้ว่าดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่บ่งชี้ถึงพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนหรือค่าที่บ่งชี้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ได้จริงและเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิภาพ ต้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

6.2 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล

เพชญา กิจระการ (2546, หน้า 30-36) กล่าวไว้ว่าการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่สร้างขึ้น โดยให้พิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียนจากก่อนเรียนและหลังเรียนว่ามีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ หรือเพิ่มขึ้นเท่าใด ซึ่งอาจคำนวณค่า t-test แบบ Dependent Samples หรือค่าดัชนีประสิทธิผล

6.2.1 การหาค่าพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยค่า t-test (แบบ Dependent Samples) เป็นการพิจารณาว่านักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้หรือไม่ โดยทำการทดสอบนักเรียนทุกคนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) แล้วนำมาหาค่า t-test หากมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ถือได้ว่า นักเรียนกลุ่มนั้นมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้

6.2.2 การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยค่าดัชนีประสิทธิผล มีสูตรดังนี้

ดัชนีประสิทธิผล =

$$\frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 117) กล่าวไว้ว่าการหาค่าดัชนีประสิทธิผล นิยมใช้วิธีการหาค่า E.I. ด้วยวิธีการของกู๊ดแมน (Goodman) เฟลทเชอร์ (Fletchers) และชไนเดอร์ (Schneider) ดังนี้

$$E.I. = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่บ่งชี้ถึงพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนหรือค่าที่บ่งชี้ว่าสื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิผล ช่วยให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ได้จริง และเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าสื่อ หรือนวัตกรรมมีประสิทธิผล ต้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอน นิยมใช้วิธีการหาค่า E.I. ด้วยวิธีการของกู๊ดแมน (Goodman) เฟรลเชอร์ (Fletchers) และชไนเดอร์ (Schneider)

รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์

1. ทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

ทิตนา แคมมณี (2553, หน้า 244-246) กล่าวว่า แฮร์โรว์ ได้จัดลำดับขั้นของมาเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อยลำดับขั้นดังกล่าว ได้แก่ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออกและการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวคือผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญ

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วนแต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอนหรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือที่ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่าง

หรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำ พอดี สมบูรณ์แบบเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

4. ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติ จนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

จากการศึกษาทฤษฎีการพัฒนาทักษะปฏิบัติ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ เหมาะสำหรับทักษะที่ต้องใช้การเลียนแบบจากต้นแบบ โดยใช้ร่างกาย ใช้กล้ามเนื้อชิ้นไม่ใหญ่มากและเมื่อฝึกจนชำนาญแล้วจะต้องแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ เช่น การเต้น การขับแขนขา นาฏศิลป์ เป็นต้น ส่วนรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน คล้ายกันมากเพียงแต่ควรใช้กับการฝึกกล้ามเนื้อชิ้นใหญ่กว่า และจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมของร่างกายที่สำคัญคือทักษะเกิดจากการกระทำบ่อย ๆ ลองผิดลองถูก เช่น การเล่นกีฬาที่เมื่อชำนาญแล้วจะต้องพบเจอกับสถานการณ์ที่แปลกใหม่ ดังนั้นผู้เล่นต้องใช้ความคิดริเริ่มสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเล่นตามสถานการณ์ที่พบเจอ เป็นต้น (ทีศนา แซมมณี, 2553)

ดังนั้นการเรียนนาฏศิลป์จึงเหมาะกับการใช้ทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ในการฝึกขั้นต้น จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยมีการสนใจรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ เพราะมีแนวคิดที่ใกล้เคียงกับการฝึกหัดนาฏศิลป์เบื้องต้นและสามารถเชื่อมโยงต่อยอดสู่การปฏิบัติที่สูงขึ้นในการประดิษฐ์ท่ารำที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์เข้าร่วมด้วย จะทำให้การแสดงนั้นออกมาอย่างสมบูรณ์

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Theory of Cooperative or Collaborative Learning)

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้

การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม นักการศึกษาคนสำคัญที่เผยแพร่แนวคิดของการเรียนรู้แบบนี้คือสลาวิน (Slavin) เดวิด จอห์นสัน-สัน (David Johnson) และรอเจอร์จอห์นสัน (Roger Johnson) เขากล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปเรามักจะไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนส่วนใหญ่เรามักจะมุ่งไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนหรือระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเป็นมิติที่มักจะถูกละเลยหรือมองข้ามไปทั้ง ๆ ที่มีผลการวิจัยชี้ชัดเจนว่าความรู้สึกของผู้เรียนต่อตนเองต่อโรงเรียนครู และเพื่อนร่วมชั้นมีผลต่อการเรียนรู้มากจอห์นสันและจอห์นสัน (1994, pp. 31-32 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2553) กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนมี 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะแข่งขันกันในการศึกษาเรียนรู้ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายามเรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่นเพื่อให้ได้คะแนนดีได้รับการยกย่องหรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ

2. ลักษณะต่างคนต่างเรียนคือแต่ละคนต่างก็รับผิดชอบดูแลตนเองให้เกิดการเรียนรู้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่นและ

3. ลักษณะร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนและในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วยจอห์นสันและจอห์นสันชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาปัจจุบันมักส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขันซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้เรียนเคยชินต่อการแข่งขันเพื่อแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการร่วมมือกันแก้ปัญหาอย่างไรก็ตามเขาแสดงความเห็นว่าเราควรให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้ง 3 ลักษณะ โดยรู้จักใช้ลักษณะการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ทั้งนี้ เพราะในชีวิตประจำวันผู้เรียนจะต้องเผชิญสถานการณ์ที่มีทั้ง 3 ลักษณะ แต่เนื่องจากการศึกษาปัจจุบันมีการส่งเสริมการเรียนรู้แบบแข่งขันและแบบรายบุคคลอยู่แล้วเราจึงจำเป็นต้องหันมาส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

ตีรวมทั้งได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตด้วย

1.2 องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ได้มีความหมายเพียงว่า มีการจัดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มแล้วให้ทำงานและบอกผู้เรียนให้ช่วยกันทำงานเท่านั้น การเรียนรู้จะเป็นแบบร่วมมือได้ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญครบ 5 ประการ ดังนี้ (Johnson and Johnson, 1994, pp. 31-37 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2553)

1.2.1 การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน (positive interdependence)

กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีความตระหนักว่า สมาชิกกลุ่มทุกคนมีความสำคัญและความสำเร็จของกลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ในขณะเดียวกันสมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของบุคคลและของกลุ่มขึ้นอยู่กับกันและกัน ดังนั้นแต่ละคนต้องรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและในขณะเดียวกันที่ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วยเพื่อประโยชน์ร่วมกันการจัดกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันนี้ทำได้หลายทาง เช่น การให้ผู้เรียนมีเป้าหมายเดียวกัน หรือให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการทำงาน การเรียนรู้ร่วมกัน (positive goal interdependence) การให้รางวัลตามผลงานของกลุ่ม (positive reward interdependence) การให้งานหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ทุกคนต้องทำหรือใช้ร่วมกัน (positive resource interdependence) การมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกันให้แต่ละคน (positive role interdependence)

1.2.2 การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด (face-to-face promotive Inter action)

การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในทางที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายสมาชิกกลุ่มจะห่วงใยไว้วางใจ ส่งเสริม และช่วยเหลือกันและกันในการทำงานต่าง ๆ ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

1.2.3 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน (individual accountability)

สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีใครที่จะได้รับประโยชน์โดยไม่ทำหน้าที่ของตน ดังนั้นกลุ่มจึงจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบผลงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม วิธีการที่สามารถส่งเสริมให้ทุกคนได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ที่มีหลายวิธี

เช่น การจัดกลุ่มให้เล็ก เพื่อจะได้มีการเอาใจใส่กันและกันได้อย่างทั่วถึง การทดสอบเป็นรายบุคคลการสุ่มเรียกชื่อให้รายงาน ครูสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในกลุ่ม การจัดให้กลุ่มมีผู้สังเกตการณ์ การให้ผู้เรียนสอนกันและกัน เป็นต้น

1.2.4 การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะ

การทำงานกลุ่มย่อย (interpersonal and small-group skills) การเรียนรู้แบบร่วมมือจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ ๆ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหาขัดแย้งรวมทั้งการเคารพยอมรับและไว้วางใจกันและกันซึ่งครูควรสอนและฝึกให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยให้ดำเนินงานไปได้

1.2.5 การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group processing)

กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มครอบคลุมการวิเคราะห์เกี่ยวกับวิธีการทำงานของกลุ่มพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มและผลงานของกลุ่ม การวิเคราะห์การเรียนรู้นี้อาจทำโดยครูหรือผู้เรียนพริกกัทั้งสองฝ่าย การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มนี้เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้กลุ่มตั้งใจทำงานเพราะรู้ว่าจะได้รับข้อมูลป้อนกลับและช่วยฝึกทักษะการรู้คิด (metacognition) คือ สามารถที่จะประเมินการคิดและพฤติกรรมของคนที่ได้ทำไป

1.3 ผลดีของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมาก นับตั้งแต่รายงานวิจัยเรื่องแรกได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1898 ปัจจุบันมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเป็นงานวิจัยเชิงทดลองประมาณ 600 เรื่อง และงานวิจัยเชิงหาความสัมพันธ์ประมาณ 100 เรื่อง ผลจากการวิจัยทั้งหลายดังกล่าวพบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลดีต่อผู้เรียนตรงกันในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (Johnson, Johnson and Holubec, 1994, pp. 13-14 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2553)

1.3.1 มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น (greater efforts to achieve) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีผลงานมากขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น (long-term retention) มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มี การใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพใช้เหตุผลดีขึ้นและติดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น

1.3.2 มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น (more positive relationships among students) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีน้ำใจนักกีฬามากขึ้น ใส่ใจในผู้อื่นมากขึ้นเห็นคุณค่าของความแตกต่างความหลากหลายการประสานสัมพันธ์ และการรวมกลุ่ม

1.3.3 มีสุขภาพจิตดีขึ้น (greater psychological health) การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้นมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นนอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับความเครียดและความผันแปรต่าง ๆ

1.4 ประเภทของกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มการเรียนรู้ที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปมี 3 ประเภท คือ

1.4.1 กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (formal cooperative learning groups) กลุ่มประเภทนี้ครูจัดขึ้นโดยการวางแผนจัดระเบียบกฎเกณฑ์วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันเรียนรู้สาระต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นหลาย ๆ ชั่วโมงติดต่อกันหรือหลายสัปดาห์ติดต่อกันจนกระทั่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนด

1.4.2 กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (informal cooperative learning groups) กลุ่มประเภทนี้ครูจัดขึ้นเฉพาะกิจเป็นครั้งคราวโดยสอดแทรกอยู่ในการสอนปกติอื่น ๆ โดยเฉพาะการสอนแบบบรรยายครูสามารถจัดกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือสอดแทรกเข้าไปเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมุ่งความสนใจหรือใช้ความคิดเป็นพิเศษในสาระบางจุด

1.4.3 กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร (cooperative base groups) กลุ่มประเภทนี้เป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มมีประสบการณ์การทำงานการเรียนรู้ร่วมกันมานานจนกระทั่งเกิดสัมพันธ์ภาพที่แน่นแฟ้น สมาชิกกลุ่มมีความผูกพันห่วงใย ช่วยเหลือกันและกันอย่างต่อเนื่อง

ในการเรียนรู้แบบร่วมมือมักจะมีกระบวนการดำเนินงานที่ต้องทำเป็นประจำ เช่น การเขียนรายงาน การเสนอผลงานกลุ่ม การตรวจผลงาน เป็นต้น ในการทำงานที่เป็นกิจวัตรดังกล่าวครูควรจัดระเบียบขั้นตอนการทำงาน หรือฝึกฝนให้ผู้เรียนดำเนินงานอย่างเป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการที่ใช้หรือดำเนินการเป็นกิจวัตรในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ เรียกว่า “cooperative learning scripts”

(Johnson, Johnson & Holubec, 1994, p. 4 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2553) ซึ่งหากสมาชิกกลุ่มปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานจะเกิดเป็นทักษะที่ชำนาญในที่สุด

1.5 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการเรียนการสอน

ครูสามารถนำหลักการของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไปจัดการเรียนการสอนของตนได้ โดยการพยายามจัดกลุ่มการเรียนรู้ให้มีองค์ประกอบครบ 5 ประการ ดังกล่าวข้างต้น และใช้เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ในการช่วยให้องค์ประกอบทั้ง 5 สัมฤทธิ์ผล โดยทั่วไปการวางแผนบทเรียนและจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบร่วมมือ มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ (Johnson, Johnson and Holubec, 1994, pp. 13-14 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2553)

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอน

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนทั้งทางด้านความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ

1.2 กำหนดขนาดของกลุ่ม กลุ่มควรมีขนาดเล็กประมาณ 3-6 คน กลุ่มขนาด 4 คน จะเป็นขนาดที่เหมาะสมที่สุด

1.3 กำหนดองค์ประกอบของกลุ่มหมายถึงการจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม ซึ่งอาจทำโดยการสุ่มหรือการเลือกให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปกลุ่มจะต้องประกอบไปด้วยสมาชิกที่คละกันในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ ความสามารถ ความถนัด เป็นต้น

1.4 กำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและมีส่วนในการทำงานอย่างทั่วถึงครูควรมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการทำงานให้ทุกคนและบทบาทหน้าที่นั้น ๆ จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของงานอันเป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่ม ครูควรจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกให้อยู่ในลักษณะที่จะต้องพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลกัน บทบาทหน้าที่ในการทำงานเพื่อการเรียนรู้มีจำนวนมาก เช่น บทบาทผู้นำกลุ่ม ผู้สังเกตการณ์ เลขานุการ ผู้เสนอผลงาน ผู้ตรวจสอบผลงาน เป็นต้น

1.5 จัดสถานที่ให้เหมาะสมในการทำงานและการมีปฏิสัมพันธ์กัน ครูจำเป็นต้องคิดออกแบบการจัดห้องเรียนหรือสถานที่ที่จะใช้ในการเรียนรู้ให้เอื้อและสะดวกต่อการทำงานของกลุ่ม

1.6 จัดสาระ วัสดุ หรืองานที่จะให้ผู้เรียนทำ วิเคราะห์สาระ/งาน/หรือวัสดุที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และจัดแบ่งสาระหรืองานนั้นในลักษณะที่ให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนในการช่วยกลุ่มและพึ่งพากันในการเรียนรู้

2. ด้านการสอน

ครูควรมีการเตรียมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนี้

2.1 อธิบายชี้แจงเกี่ยวกับงานของกลุ่ม ครูควรอธิบายถึง จุดมุ่งหมายของบทเรียน เหตุผลในการดำเนินการต่าง ๆ รายละเอียดของงานและขั้นตอนในการทำงาน

2.2 อธิบายเกณฑ์การประเมินผลงาน ผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจตรงกันว่าความสำเร็จของงานอยู่ตรงไหน งานที่คาดหวังจะมีลักษณะอย่างไร เกณฑ์ที่จะใช้ในการวัดความสำเร็จของงานคืออะไร

2.3 อธิบายถึงความสำคัญและวิธีการของการฟังและ கேอูกลกัน ครูควรอธิบายกฎเกณฑ์ ระเบียบ กติกา บทบาทหน้าที่ และระบบการให้รางวัล หรือประโยชน์ที่กลุ่มจะได้รับในการร่วมมือกันเรียนรู้

2.4 อธิบายวิธีการช่วยเหลือกันระหว่างกลุ่ม

2.5 อธิบายถึงความสำคัญและวิธีการในการตรวจสอบ ความรับผิดชอบต่อผลงานเป็นต้นหน้าที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย เช่น การลุ่มเรียกชื่อผู้เสนอผลงาน การทดสอบ การตรวจ การตรวจสอบผลงาน เป็นต้น

2.6 ชี้แจงพฤติกรรมที่คาดหวัง หากครูชี้แจงให้ผู้เรียนได้รู้อย่างชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง จะช่วยให้ผู้เรียนรู้ความคาดหวังที่มี ต่อตนและพยายามจะแสดงพฤติกรรมนั้น

3. ด้านการควบคุมกำกับและการช่วยเหลือกลุ่ม

3.1 ดูแลให้สมาชิกกลุ่มมีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด

3.2 สังเกตการณ์ทำงานร่วมกันของกลุ่ม ตรวจสอบว่า สมาชิกกลุ่ม มีความเข้าใจในงาน หรือบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ สังเกต พฤติกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกให้ข้อมูลป้อนกลับให้แรงเสริมและบันทึกข้อมูลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของกลุ่ม

3.3 เข้าไปช่วยเหลือกลุ่มคามความเหมาะสม เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพของงานและการทำงาน เมื่อพบว่ากลุ่มต้องการความช่วยเหลือ ครูสามารถ เข้าไปชี้แจง สอนซ้ำ หรือให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ

3.4 สรุปการเรียนรู้ครูควรให้กลุ่มสรุปประเด็นการเรียนรู้ที่ได้จากการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อช่วยให้การเรียนรู้มีความชัดเจนขึ้น

4. ด้านการประเมินผลและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้

4.1 ประเมินผลการเรียนรู้ ครูประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน

4.2 วิเคราะห์กระบวนการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ครูควรจัดให้ผู้เรียนมีเวลาในการวิเคราะห์การทำงานของกลุ่ม และพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มมีโอกาสเรียนรู้ที่จะปรับปรุงส่วนบกพร่องของกลุ่ม

การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นสิ่งที่ครูจำเป็นต้องทำในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งครูแต่ละคนสามารถคิดวางแผนออกแบบการเรียนการสอนของตน โดยอาศัยวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เข้ามาช่วยอย่างหลากหลายแตกต่างกันออกไปอย่างไรก็ตาม ได้มีนักการศึกษาและนักคิดหลายคนที่ได้ค้นคิดวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีรูปแบบลักษณะ หรือขั้นตอนแตกต่างกันออกไป เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เดวิดสัน (1994, pp. 13-30 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2553) ได้รวบรวมรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทั้งที่เรียกว่า “cooperative learning” และ “collaborative learning” ที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางมาก ได้ทั้งหมด 6 รูปแบบ คือ “Student Team Learning” “Learning Together” “Group Investigation” “The Structural Approach” “Complex Instruction “as” The Collaborative Approach”

การเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 6 รูปแบบดังกล่าว มีคุณสมบัติสำคัญตรงกัน 5 ประการ คือ ทุกรูปแบบต่างก็มีกระบวนการเรียนรู้ที่พึ่งพาและเกื้อกูลกัน สมาชิกกลุ่มมีการปรึกษาหารือและปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และสามารถตรวจสอบได้ สมาชิกกลุ่มต้องใช้ทักษะการทำงานกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการทำงานหรือการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงานร่วมกันในส่วนที่ต่างกันนั้น มักจะเป็นความแตกต่างในเรื่องของวิธีการจัดกลุ่ม วิธีการในการพึ่งพากัน วิธีการทดสอบกระบวนการในการวิเคราะห์กลุ่ม บรรยากาศของกลุ่ม โครงสร้างของกลุ่ม บทบาทของผู้เรียนผู้นำกลุ่มและครู

2. รูปแบบการสอนแบบร่วมมือ

2.1 ทฤษฎีหลักการ/แนวคิดของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือพัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของจอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson & Johnson, 1974, pp. 213-240 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2553) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้-ชนะต่างจากการร่วมมือกัน ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการชนะ-ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านจิตใจและสติปัญญา หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ ประกอบด้วย (1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน (Positive interdependence) โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน (2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากันมีปฏิสัมพันธ์กัน (face to face interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ (3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม (Social skills) โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกันและ (4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม (group process) ที่ใช้ในการทำงานและ (5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ที่ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ (individual accountability) หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นแล้วยังสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์มากขึ้นด้วยรวมทั้งมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอีกมาก

2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่นทักษะการสื่อสารทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นทักษะการสร้างความสัมพันธ์รวมทั้งทักษะการแสวงหาความรู้ทักษะการคิดการแก้ปัญหาและอื่น ๆ

2.3 กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีวิธีการดำเนินการหลัก ๆ ซึ่ง ได้แก่ การจัดกลุ่มการศึกษา เนื้อหาสาระการทดสอบ การคิดคะแนน และระบบการให้รางวัล แตกต่างกันไป เพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดต่างก็ใช้หลักการเดียวกัน

คือหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ประการ และมีวัตถุประสงค์มุ่งตรงไปในทิศทางเดียวกัน คือเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุดโดยอาศัยการร่วมมือกันช่วยเหลือกัน และแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกันความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบจะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระและวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัลเป็นประการสำคัญ

เพื่อความกระชับในการนำเสนอผู้เขียนจึงจะนำเสนอกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบทั้ง 8 รูปแบบต่อเนื่องกัน ดังนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW)

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนในลักษณะเหมือนนำภาพแต่ละส่วนมาต่อกันให้เป็นภาพใหญ่ที่สมบูรณ์ โดยเริ่มจากการแบ่งงานที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มแยกย้ายกันไปค้นคว้าข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมายจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มารวมกันและสรุปอภิปรายผลรวมกัน โดยกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW) มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน)

กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (home group)

1.2 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ 1 ส่วน (เปรียบเทียบได้ชิ้นส่วนของภาพตัดต่อคนละ 1 ชิ้น) และหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

1.3 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่นซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกันตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (expert group) ขึ้นมาและร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นอย่างละเอียดและร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

1.4 สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปสู่กลุ่มบ้านของเราแต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเช่นนี้สมาชิกทุกคนก็จะได้เรียนรู้ภาพรวมของสาระทั้งหมด

1.5 ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบ แต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับรางวัล

2. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ STAD

คำว่า “STAD” เป็นตัวย่อของ “Student Teams–Achievement Division” กระบวนการดำเนินการมีดังนี้

- 2.1 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มความสามารถ (เก่ง–กลาง–อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา (Home Group)
- 2.2 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระนั้นร่วมกัน เนื้อหาสาระนั้นอาจมีหลายตอน ซึ่งผู้เรียนอาจต้องทำแบบทดสอบในแต่ละตอน และเก็บคะแนนของตนไว้

2.3 ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอดและนำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการ ซึ่งหาได้ดังนี้

คะแนนพื้นฐาน : ได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบย่อยหลาย ๆ ครั้งที่ผู้เรียนแต่ละคนทำได้

คะแนนที่ได้ : ได้จากการทำคะแนนทดสอบครั้งสุดท้ายลบ

คะแนนพื้นฐาน

คะแนนพัฒนาการ : ถ้าคะแนนที่ได้คือ

-11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ = 0

-1 ถึง -10 คะแนนพัฒนาการ = 10

+1 ถึง 10 คะแนนพัฒนาการ = 20

+11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ = 30

2.4 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา นำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุดกลุ่มนั้นได้รางวัล

3. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ TAI

คำว่า “TAI” มาจาก “Team–Assisted Individualization” ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

3.1 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มความสามารถ (เก่ง–กลาง–อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (home group)

3.2 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกัน

3.3 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราจับคู่กันทำแบบฝึกหัด

3.3.1 ถ้าใครทำแบบฝึกหัดได้ 75% ขึ้นไปให้ไปรับการทดสอบ
รวบยอดครั้งสุดท้ายได้

3.3.2 ถ้ายังทำแบบฝึกหัดได้ไม่ถึง 75% ให้ทำแบบฝึกหัดซ่อม
จนกระทั่งทำได้แล้วจึงไปรับการทดสอบรวบยอดครั้งสุดท้าย

3.4 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแต่ละคนนำคะแนนทดสอบ
รวบยอดมารวมกันเป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนกลุ่มสูงสุด กลุ่มนั้นได้รับรางวัล

4. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ TGT

ตัวย่อ “TGT” มาจาก “Team Games Tournament” มีลักษณะ
การเรียนรู้แบบเกมการแข่งขันตอบคำถามเป็นทีม และสุดท้ายจะนำคะแนน
การตอบคำถามที่ได้มารวมกัน ทีมใดได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

4.1 คนและเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (home group)

4.2 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหา
สาระร่วมกัน

4.3 สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายกันเป็นตัวแทนกลุ่มไป
แข่งขันกับกลุ่มอื่นโดยจัดกลุ่มแข่งขันตามความสามารถคือคนเก่งในกลุ่มบ้านของเราแต่ละ
กลุ่มไปรวมกันคนอ่อนก็ไปรวมกับคนอ่อนของกลุ่มอื่นกลุ่มใหม่ที่รวมกันนี้เรียกว่ากลุ่ม
แข่งขันกำหนดให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน

4.4 สมาชิกในกลุ่มแข่งขันเริ่มแข่งขันกันดังนี้

4.4.1 แข่งขันกันตอบคำถาม 10 คำถามให้กลุ่มฟัง

4.4.2 สมาชิกคนแรกจับคำถามขึ้นมา 1 คำถามและ
อ่านคำถาม

4.4.3 ให้สมาชิกที่อยู่ซ้ายมือของผู้อ่านคำถามคนแรกตอบ
คำถามก่อนต่อไปจึงให้คนถัดไปตอบจนครบ

4.4.4 ผู้อ่านคำถามเปิดคำตอบแล้วอ่านเฉลยคำตอบที่ถูก
ให้กลุ่มฟัง

4.4.5 ให้คะแนนคำตอบ ดังนี้

ผู้ตอบถูกเป็นคนแรกได้ 2 คะแนน

ผู้ตอบถูกคนต่อไปได้ 1 คะแนน

ผู้ตอบผิดได้ 0 คะแนน

4.4.6 ต่อไปสมาชิกกลุ่มที่สองจับคำถามที่ 2 และเริ่มเล่นตาม
ขั้นตอนไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งคำถามหมด

4.4.7 ทุกคนรวมคะแนนของตนเอง

ผู้ได้คะแนนสูงอันดับ 1 ได้โบนัส 10 คะแนน

ผู้ได้คะแนนสูงอันดับ 2 ได้โบนัส 8 คะแนน

ผู้ได้คะแนนสูงอันดับ 3 ได้โบนัส 5 คะแนน

ผู้ได้คะแนนสูงอันดับ 4 ได้โบนัส 4 คะแนน

4.5 เมื่อแข่งขันเสร็จแล้วสมาชิกกลุ่มกลับไปกลุ่มบ้านของเราแล้ว
นำคะแนนที่แต่ละคนได้รวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

5. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ LT

“LT” มาจากคำว่า Learning Together ซึ่งมีกระบวนการที่ง่ายไม่
ซับซ้อน ดังนี้

5.1 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน)
กลุ่มละ 4 คน

5.2 กลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาพร้อมกัน โดยกำหนด
ให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น

สมาชิกคนที่ 1: อ่านคำสั่ง

สมาชิกคนที่ 2: หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 3: หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 4: ตรวจคำตอบ

5.3 กลุ่มสรุปคำตอบพร้อมกันและส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานกลุ่ม

5.4 ผลงานกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้นจะได้
คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน

6. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ G.I.

“G.I.” คือ “Group Investigation” รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้
ผู้เรียนช่วยกันไปสืบค้นข้อมูลมาใช้ในการเรียนรู้ร่วมกันโดยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

6.1 จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน)
กลุ่มละคะแนน

6.2 กลุ่มย่อยศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกันโดย

6.2.1 แบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ แล้วแบ่งกันไปศึกษาหาข้อมูลหรือคำตอบ

6.2.2 ในการเลือกเนื้อหาควรให้ผู้เรียนอ่อนเป็นผู้เลือกก่อน

6.3 สมาชิกแต่ละคนไปศึกษาหาข้อมูล/คำตอบมาให้กลุ่ม

กลุ่มอภิปรายร่วมกันและสรุปผลการศึกษา

6.4 กลุ่มเสนอผลงานของกลุ่มต่อชั้นเรียน

7. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ CIRC

รูปแบบ CIRC หรือ “Cooperative Integrated Reading And Conposition” เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่านและเขียน โดยเฉพาะรูปแบบนี้ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอน การอ่านเพื่อความเข้าใจ และการบูรณาการภาษากับการเรียนโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

7.1 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถในการอ่าน นักเรียนในแต่ละกลุ่มจับคู่ 2 คน หรือ 3 คน ทำกิจกรรมการอ่านแบบเรียนร่วมกัน

7.2 ครูจัดทีมใหม่โดยให้แต่ละทีมมีนักเรียนต่างระดับ ความสามารถอย่างน้อย 2 ระดับทีมทำกิจกรรมร่วมกันเช่นเขียนรายงานแต่งความ ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบต่าง ๆ และมีการให้คะแนนผลงานของแต่ละทีม ทีมใดได้คะแนน 90 ขึ้นไปจะได้รับประกาศนียบัตรเป็น “ซูเปอร์ทีม” หากได้รับคะแนนตั้งแต่ 80-89% ก็จะได้รับรางวัลรองลงมา

7.3 ครูพบกลุ่มการอ่านประมาณวันละ 20 นาที แจ้งวัตถุประสงค์ การอ่านแนะนำคำศัพท์ใหม่ ๆ ทบทวนศัพท์เก่าต่อจากนั้นครูจะกำหนดและแนะนำเรื่อง ที่อ่านแล้วให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ครูจัดเตรียมไว้ให้ เช่น อ่านเรื่องในใจแล้วจับคู่ อ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง และช่วยกันแก้จุดบกพร่องหรือครูอาจจะให้นักเรียนช่วยกันตอบ คำถาวิเคราะห์ตัวละคร วิเคราะห์ปัญหาหรือทำนายว่าเรื่องจะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นต้น

7.4 หลังจากกิจกรรมการอ่านครูนำการอภิปรายเรื่องที่ทำมาโดย จะเน้นการฝึกทักษะต่าง ๆ ในการอ่านเช่นการจับประเด็นปัญหาการทำนาย เป็นต้น

7.5 นักเรียนรับการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ นักเรียนจะได้รับคะแนนเป็นทั้งรายบุคคลและทีม

7.6 นักเรียนจะได้รับการสอนสะฝึกทักษะการอ่านสัปดาห์ละ 1 วัน เช่น ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการอ้างอิง ทักษะการใช้เหตุผล เป็นต้น

7.7 นักเรียนจะได้รับชุดการเรียนรู้การเขียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกหัวข้อการเขียนได้ตามความสนใจ นักเรียนจะช่วยกันวางแผนเขียนเรื่อง และช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และในที่สุดตีพิมพ์ผลงานออกมา

7.8 นักเรียนจะได้รับการบ้านให้เลือกอ่านและหนังสือที่สนใจและเขียนรายงานเรื่องที่อ่านเป็นรายบุคคลโดยให้ผู้ปกครองช่วยตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนที่บ้านโดยมีแบบฟอร์มให้

8. กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบคอมเพล็กซ์ (Corruplex Instruction) รูปแบบนี้พัฒนาขึ้นโดย เอลิซาเบธ โคเฮน และคณะ (Elizabeth Cohen) เป็นรูปแบบที่คล้ายคลึงกับรูปแบบ G.I. เพียงแต่จะเน้นการสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่มมากกว่าการทำให้เป็นรายบุคคล นอกจากนี้งานที่ให้อย่างมีลักษณะของการประสานสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทักษะหลายประเภท และเน้นการให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยการ заданияให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องค้นหาความสามารถเฉพาะทางของผู้เรียนที่อ่อน โคเฮน เชื่อว่า หากผู้เรียนได้รับรู้ว่าตนมีความถนัดในด้านใดจะช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองในด้านอื่น ๆ ด้วยรูปแบบนี้จะไม่มีการใช้กลไกของการให้รางวัลเนื่องจากเป็นรูปแบบที่ได้ออกแบบให้งานที่แต่ละบุคคลที่สามารถสนองตอบความสนใจของผู้เรียนและสามารถจูงใจผู้เรียนแต่ละคนอยู่แล้ว

2.4 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือ และช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการประสานสัมพันธ์ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา ฯลฯ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ได้คัดสรรมานำเสนอไว้ในบทนี้ล้วนเป็นรูปแบบที่น่าสนใจมีความแปลกใหม่และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ทั้งสิ้นหากผู้สอนให้ความสนใจและพยายามศึกษาให้เข้าใจและลองนำไปใช้อย่างเหมาะสม

กับจุดมุ่งหมายของรูปแบบนั้น ๆ จะสามารถช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นผู้เรียนจะเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นมีโอกาสพัฒนาความสามารถในการคิดมากขึ้นและเกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน แต่ละเทคนิควิธีการเหมาะสำหรับการฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม ซึ่งในการแสดงนาฏศิลป์นั้น ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะการทำงานเป็นทีมอย่างมาก

จากการศึกษาการจัดการสอนแบบร่วมมือ มีเทคนิครูปแบบการสอนที่หลากหลาย เทคนิค TGT มีลักษณะคล้ายเกมการแข่งขัน ช่วยกระตุ้นผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน ส่วนเทคนิค Jigsaw มีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องช่วยกันสืบค้นข้อมูลที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นนำข้อมูลมารวมกันต่อให้เห็นภาพ ซึ่งวิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การทำงานที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เนื่องจาก 2 เทคนิคนี้มีความน่าสนใจที่ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มจึงนำรูปแบบการสอนเทคนิค TGT และ Jigsaw มาใช้ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ของชุดการสอนนี้

ทักษะปฏิบัติทำรำ

1. ความหมายของทักษะปฏิบัติทำรำ

ทักษะ หมายถึง ความสามารถ ความถนัด ความชำนาญ ฝีมือลายมือ ความสามารถเฉพาะ

ปฏิบัติ หมายถึง ทำตาม กระทำตาม ปฏิบัติตาม

รำ หมายถึง การเต้นรำ ระเบียบ รำยรำ หรือแสดงท่าเคลื่อนไหวโดยมีลีลาและแบบท่าเข้ากับจังหวะเพลงร้องหรือเพลงดนตรี เช่น รำฉุยฉายพราหมณ์ รำกฤดาภินิหาร รำสินธุ ถ้าถืออาวุธประกอบก็เรียกชื่อตามอาวุธที่ถือ เช่น รำดาบ รำทวน รำกริช ถ้าถือสิ่งของใดประกอบก็เรียกชื่อตามสิ่งของนั้น เช่น รำพัด รำดอกไม้เงิน ดอกไม้ทอง

เมื่อนำมารวมกัน ทักษะปฏิบัติทำรำ หมายถึง การปฏิบัติท่าทางเคลื่อนไหว รำยรำตามเพลง ด้วยความถนัดและชำนาญ นอกจากนี้ รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร (2561) ได้ให้ความหมายของคำว่า ทักษะปฏิบัติทำรำ ดังนี้

ทักษะปฏิบัติทำรำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนในการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างมีลีลาท่าทางที่อ่อนช้อยงดงาม ประยุกต์ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่า ซึ่งเป็นท่ารำของนาฏศิลป์ไทยพื้นฐานในการร่ายรำ

รวมถึงกิริยาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด ซึ่งเป็นอาการที่ผู้กระทำนั้นใช้สื่อให้ผู้ดูทราบ ว่า ตนกำลังทำอะไรอยู่โดยไม่ต้องเปล่งเสียง และเป็นท่าทางเลียนแบบธรรมชาติตามแบบแผน นำมาใช้ในการแสดงนาฏศิลป์

ซึ่งสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติท่ารำ หมายถึง การปฏิบัติลีลาท่ารำตามต้นแบบ และฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดทักษะความชำนาญด้านการพ้อนรำ

2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนาฏศิลป์

2.1 ที่มาของนาฏศิลป์

นาฏศิลป์ คือ งานที่เกี่ยวกับการรำ การเต้น ที่เป็นการพ้อนรำ หรือ การละคร การแสดงที่เป็นเรื่องราว อาจใช้คำอื่น ๆ ที่มีความหมายเช่นเดียวกันได้อีกหลาย คำ อาทิ นาฏศิลป์ นาฏยศิลป์ ศิลปะการแสดง ซึ่งหมายถึงศิลปะการพ้อนรำ ทั้งที่เป็น ระบำ รำ เต้น รวมทั้งละครรำ โขน หนังใหญ่ ฯลฯ ครอบคลุมถึงศิลปะแห่งการร้องการรำ และการบรรเลงดนตรี

จินตนา สายทองคำ (2558, หน้า 39) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็น ศิลปวัฒนธรรมแขนงหนึ่งของชาติที่มีความสำคัญยิ่งแสดงถึงชาติที่มีความสำคัญยิ่งแสดงถึงชาติที่มีอารยธรรมสูงชาติไทยมีนาฏศิลป์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ มีจารีตแบบแผนในการถ่ายทอดสืบสานมา แต่โบราณและเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของชนชาวไทย โดยนาฏศิลป์ เข้ามามีบทบาทในวงจรชีวิตของคนไทยทั้งในด้านความเชื่อ ด้านพิธีกรรม ด้านการอบรม ศิลธรรมการศึกษา ตลอดจนด้านการบันเทิง มีการสืบทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งมา โดยตลอดไม่หยุดยั้ง ทำให้รูปแบบของนาฏศิลป์มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันเป็นวิวัฒนาการที่เกิดขึ้นตามสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ รวมทั้งนโยบายทางด้าน วัฒนธรรมของแต่ละยุคสมัย

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กล่าวในเอกสารประกอบการสอนแนวทางการศึกษา ประวัติศาสตร์นาฏศิลป์ไว้ว่า การศึกษานาฏศิลป์ไทย ควรที่จะบูรณาการข้อมูลนาฏศิลป์ใน แง่มุมต่าง ๆ ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างภาพรวมของวิวัฒนาการนาฏศิลป์ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองแต่ละช่วงให้ชัดเจน ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงเหตุและปัจจัยภายในปัจจัยภายนอกวงการนาฏศิลป์ที่มีต่อวิวัฒนาการ นาฏศิลป์ไทย โดยเฉพาะการศึกษานาฏศิลป์ยุคเริ่มแรกมีข้อควรคำนึงถึง ดังนี้

1. ควบคุมเส้นกันอาณาเขตประเทศต่าง ๆ บนแผนที่ของยุคสมัยต่าง ๆ ออกไปเพราะยุคดั้งเดิมศึกษาดำบรรพ์ยังไม่มีเส้นแบ่งแยก เป็นบ้านเมือง เป็นประเทศอย่างในปัจจุบัน

2. ผืนแผ่นดินใหญ่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีขอบเขารวมไปถึงดินแดนจีนตอนใต้แถบมณฑลยูนนานมณฑลกวางสี ฯลฯ ด้วย เพราะผู้คนยุคดั้งเดิมศึกษาดำบรรพ์ในเขตนี้อย่างไม่ชัด จิน แต่เป็นพวกที่ จิน (ซึ่งอยู่ทางเหนือ ๆ ขึ้นไป) เรียกพวกนี้ว่าคนป่าเถื่อนหรือคนป่าทางทิศใต้ หรือเรียกอย่างอื่น ๆ ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นคนละพวกกับจีน

3. ผู้คนยุคดั้งเดิมศึกษาดำบรรพ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีหลายเผ่าพันธุ์อาศัยปะปนอยู่ด้วยกันเพราะฉะนั้นจึงแยกไม่ได้ว่าประเพณีหรือวัฒนธรรมแบบไหนใครเป็นเจ้าของ แต่สิ่งที่ควรระวังร่วมกันได้ก็คือต่างเป็นเจ้าของร่วมกันมาแต่แรกเริ่ม

4. การรับแบบแผนจากต่างประเทศมิได้มีครั้งหนึ่งครั้งใดเพียงครั้งเดียว แต่มีหลายครั้งหลายคราวเป็นระลอก ๆ และมีได้รับแบบแผนจากอินเดียแห่งเดียวเท่านั้น แต่รับจากหลายชาติ เช่น เปอร์เซีย ชาวกรีก รวมทั้ยุโรปด้วยซึ่งยากที่จะจำแนกรายละเอียด

5. แบบแผนนาฏศิลป์ไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันล้วนผ่านกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมและวัฒนธรรมช้านานนับร้อยนับพันปีแล้วย่อมจะต้องผิดแผกแตกต่างจากอดีตไม่น้อยจึงไม่ควรยึดถือแบบแผนปัจจุบันหรือแม้กระทั่งแบบแผนสมัยรัตนโกสินทร์ตั้งแต่แรกเริ่มเป็นพื้นฐานหรือเป็นมาตรฐานการวินิจฉัยพัฒนาการของดนตรีและนาฏศิลป์ เพราะจะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ง่าย เนื่องจากการใช้ความเคยชินปัจจุบันเป็นเครื่องชี้ขาดอดีต ซึ่งแม้จะพยายามให้เกิดความเที่ยงธรรมอย่างยิ่งแล้วก็ได้หมายความว่า การวินิจฉัยจะต้องเสมอไป (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, ม.ป.ป.)

ดังนั้นการศึกษานาฏศิลป์จึงต้องบูรณาการข้อมูลต่าง ๆ ในรอบด้านที่มีผลกระทบต่อดัชนีพัฒนาการนาฏศิลป์ไทยโดยย้อนไปถึงอดีตในยุคสมัยที่ปราศจากการแบ่งเขตบ้านเมืองประเทศการถ่ายโอนวัฒนธรรมประเพณีการรับแบบแผนจากแหล่งต่าง ๆ หลายแหล่งหลายคราวผ่านกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมยาวนานสู่แบบแผนที่ปรากฏในปัจจุบันจึงจะสามารถเห็นถึงการพัฒนาและวิวัฒนาการได้เข้าใจอย่างแท้จริงดังนั้นในเบื้องต้นจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในเส้นทางอารยธรรมที่ถ่ายทอดสู่ศิลปวัฒนธรรมของ

ไทยซึ่งประเทศที่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นแหล่งอารยธรรมมา แต่โบราณคืออินเดีย (จินตนา สายทองคำ, 2558)

สรุป การศึกษาที่มาของนาฏศิลป์ เป็นรากฐานการศึกษาถึงรูปแบบ นาฏศิลป์ไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ที่มีการหล่อหลอมพัฒนาสร้างสรรค์จนเกิดรูปแบบ การแสดงอย่างหลากหลาย ถึงแม้จะผ่านกระบวนการบดขยี้ไปอย่างไรก็ตาม ก็ยังคงมี เอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นชาตินั้น ๆ จนกลายเป็นรูปแบบนาฏศิลป์ประจำชาติ ด้วยการปรุงแต่งจากภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของบรรพบุรุษที่ผ่านมาหลายยุคหลายสมัย ก่อให้เกิดความวิจิตร งดงาม ประณีต สืบถึงพื้นฐานความเจริญในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ตลอดจนความเป็นอยู่และลักษณะพื้นฐานทางจิตใจของผู้คนที่ สามารถสร้างสรรค์ศิลปะแก่มวลมนุษย์และสังคมโลก

2.2 ความหมายของนาฏศิลป์

คำว่า “นาฏศิลป์” มีผู้ให้ความหมายสอดคล้องกัน คือ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 575) ให้ความหมายว่านาฏ (นาต, นาตตะ, นาตตะ) หมายถึง นางละคร นางพ่อนรำ ใช้ประกอบกับคำอื่นหมายความ่า หญิงสาวสวย เช่น นางนาฏ นุชนาฏ นาฏกรรม (นาตตะก่า, การละครหรือการพ่อนรำ : (กฎ) งานเกี่ยวกับการค้า การเดิน การทำท่า หรือการแสดงที่ประกอบขึ้นเป็นเรื่องราวและหมายความ รวมถึงการแสดงโดยวิธีไม้นาฏดนตรี (นาตตะดนตรี) ลิเกนาฏศิลป์ (นาตตะลิเก ศิลปะ แห่งการละครหรือการพ่อนรำ)

อาภรณ์ มนตรีศาสตร์ (2517, หน้า 7-8 อ้างถึงใน จินตนา สายทองคำ, 2558, หน้า 37) กล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นคำสมาสแยกได้เป็น 2 คำ คือ นาฏ และศิลป์ คำว่า นาฏ หมายถึง การพ่อนรำหรือความรู้แบบแผนของการพ่อนรำ” ส่วนคำว่า ศิลปะ ได้แก่ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเมื่อธรรมชาติไม่อำนวย แต่ต้องสร้างให้ประณีตงดงามและสำเร็จ สมบูรณ์ศิลปะเกิดขึ้นได้ด้วยทักษะ (Skill) คือ ความชำนาญในการปฏิบัติตั้งนั้นนาฏศิลป์จึง มีความหมายได้ถึงการพ่อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเมื่อธรรมชาติไม่อำนวยให้ แต่ต้อง ประณีตลึกซึ้งตรึงตาตรึงใจทั้งเพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อนและ ปฏิบัติให้สมบูรณ์ได้โดยเกิดจากความชำนาญ ซึ่งนอกจากจะหมายถึงการพ่อนรำ ระบุว่า เต้นแล้ว ยังต้องถือเอาความหมายของการบรรเลงเข้าร่วมด้วย

ธนิต อยู่โพธิ์ (2531, หน้า 1 อ้างถึงใน จินตนา สายทองคำ, 2558, หน้า 37) แปลความหมายของ นาฏศิลป์ ว่าความชำนาญในการละครพ่อนรำ โดยอธิบายเพิ่มเติม

ว่าที่แปล ศิลป ว่า ความชำนาญนั้นก็ด้วยมีความเห็นว่าผู้ที่มีศิลปะที่เรียกว่า ศิลปหรือศิลปิน จะต้องเป็นคนที่มือมีความชำนาญชำนาญ ในการปฏิบัติได้ดีมิใช่มีความรู้บ้างแต่พอได้บ้างรำพือได้บ้าง

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543, หน้า 12 อ้างถึงใน จินตนา สายทองคำ, 2558, หน้า 37) กล่าวว่า นาฏศิลป์และนาฏยศิลป์ หมายถึง ศิลปะการพ้อนรำทั้งที่เป็นระบำรำ เต้นและอื่น ๆ รวมทั้งละครรำโขนหนังใหญ่ ฯลฯ ปัจจุบันมักมีคนคิดชื่อใหม่ให้ดูทันสมัยคือ นาฏกรรมสังคีตศิลป์วิพิธทัศนาและศิลปะการแสดงซึ่งมีความหมายครอบคลุมศิลปะแห่ง การร้องการรำและการบรรเลงดนตรี

ดังนั้นกล่าวได้ว่านาฏศิลป์ คือ การรำการเต้นการพ้อนรำการละครหรือ การแสดงที่เป็นเรื่องราว (จินตนา สายทองคำ, 2558, หน้า 37)

3. ทักษะปฏิบัติทำรำเบื้องต้น

3.1 นาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่ารำ ที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อแสดงโขน ละคร เป็นคำที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย สามารถสื่อความหมายกันได้ทุก ฝ่ายในการแสดงต่าง ๆ

“นาฏย” หมายถึง เกี่ยวกับการพ้อนรำ เกี่ยวกับการแสดงละคร

“ศัพท์” หมายถึง เสียง คำ คำยากที่ต้องแปล

การศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ไทย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงโขน ละคร หรือ ระบำเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ ก็ดี ท่าทางที่ผู้แสดงแสดงออกมานั้นย่อมมีความหมายเฉพาะ ยิ่งหากได้ศึกษาอย่างดีแล้ว อาจทำให้เข้าใจในเรื่องการแสดงมากยิ่งขึ้นทั้งในตัวผู้แสดงเอง และผู้ที่ชมการแสดงนั้น ๆ สิ่ง que เข้ามาประกอบเป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทยนั้นก็คือ เรื่องของ นาฏยศัพท์ สามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

3.1.1 นามศัพท์

หมายถึง ศัพท์ที่เรียกชื่อท่ารำ หรือชื่อท่าที่บอกอาการกระทำของ ผู้นั้น เช่น วง จีบ สลักมือ คลายมือ กรายมือ ฉายมือ ปาดมือ กระทบ กระดก ยกเท้า ก้าวเท้า ประเท้า ตบเท้า กระทุ้ง กะเทาะ จรดเท้า แตะเท้า ซอยเท้า ชย่นเท้า ฉายเท้า สะดุดเท้า รวมเท้า โยตัว ยักตัว ดีโหล่ กล่อมโหล่

นามศัพท์ที่เกี่ยวกับการใช้มือ

1. วง หมายถึง การตั้งลำแขนให้เป็นวงโค้งคล้ายครึ่งวงกลม แขนต้องงอแต่ก็ไม่งอข้อศอกมากเกินไปเพราะจะทำให้วงไม่สวยงาม การตั้งวงให้ตั้งมือยื่น นิ้วทั้ง 4 เรียงชิดติดกัน หลบหัวแม่มือเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย หันฝ่ามือออกนอกตัว หักข้อมือ ด้านหลังมือเข้าหาลำแขน ชนิดของการตั้งวงมี 6 ชนิด ดังนี้

1.1 วงบน ปลายนิ้วระดับแฉ่งศีรษะ ตัวนางลดลงระดับหางตา วงพระกัณฐ์กว้างกว่าวงนางเล็กน้อย

1.2 วงกลาง ปลายนิ้วระดับไหล่หรือต่ำกว่าไหล่เล็กน้อย

1.3 วงล่าง ปลายนิ้วอยู่เพียงระดับเอวหรือชายพก

1.4 วงหน้า ตั้งวงมาด้านหน้า ปลายนิ้วอยู่ระดับปาก

1.5 วงบัวบาน คือ ยกแขนขึ้นข้างลำตัว ให้ศอกสูงระดับไหล่ หักศอกให้แขนท่อนล่างพับเข้าหาตัว ตั้งฉากกับแขนท่อนบน มือแบหงายปลายนิ้วชี้ไปข้าง ๆ ตัว วงนางจะแคบกว่าวงพระ

1.6 วงพิเศษ คือ อยู่ระหว่างวงบนและวงกลาง

2. จีบ หมายถึง การใช้นิ้วมือจรดเข้าหากัน โดยใช้ ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดกับข้อสุดท้ายของปลายนิ้วชี้ ส่วนนิ้วกลาง นิ้วนาง นิ้วก้อย กรีดตริ่ง ออกไปคล้ายพัด หัวแม่มือควรงอเล็กน้อยพองาม การจีบต้องหักข้อมือเข้าหาลำแขนเสมอ โดยหักเข้าด้าน ฝ่ามือ ชนิดของการจีบ การจีบมี 6 ลักษณะ ดังนี้

2.1 จีบหงาย มือจีบหงายขึ้น หักข้อมือเข้าหาลำแขน ลำแขนอยู่ตำแหน่งใดก็ได้

2.2 จีบคว่ำ คว่ำตัวจีบลง แขนงอหรือตริ่งสุดแต่ทำรำ หักข้อมือเข้าหาลำแขน

2.3 จีบส่งหลัง เป็นการจีบโดยส่งลำแขนไปด้านหลัง มือจีบหงาย

2.4 จีบปรกหน้า เช่นเดียวกับปรกข้างแต่ยกลำแขนไป ข้างหน้า กรีดจีบเข้าหาหน้าผาก

2.5 จีบปรกข้าง ลำแขนระดับไหล่ งอข้อศอกตั้งฉาก คว่ำมือจีบกรีดเข้าหาหน้าผาก

2.6 จีบล่อแก้ว คือ ลักษณะกิริยาท่าทางคล้ายจิบ
ใช้นิ้วกลางกดข้อที่ 1 ของนิ้วหัวแม่มือ หักปลายนิ้วหัวแม่มือคล้ายวงแหวน นิ้วที่เหลือ
เหยียดตึง หักข้อมือเข้าหาลำแขน

3.1.2 กิริยาศัพท์

หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกในการปฏิบัติบอกรากการกิริยา ซึ่งแบ่ง
ออกเป็น

1) ศัพท์เสริม หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกเพื่อปรับปรุงท่าที่ให้
ถูกต้องสวยงาม เช่น ก้นวง ลดวง ส่องมือ ดึงมือ หักข้อ หลบศอก เปิดคาง กัดคาง ทรวงตัว
แผ่นตัว ดึงไหล่ กัดไหล่ ดึงเอว กัดเกลียวข้าง ทับตัว หลบเข้า ถีบเข้า แข็งเข้า กั้นเข้า
เปิดสัน ซักสัน

2) ศัพท์เสื่อม หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่าหรือท่วงทีของ
ผู้รำที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน เพื่อให้ผู้รำรู้ตัว และแก้ไขท่าของตนให้ดีขึ้น เช่น วงล้ำ
วงคว่ำ วงเหยียด วงหัก วงสั้น วงแอ้ คอตี้ม คอหัก เกร็งคอ หอบไหล่ ทรวดตัว ขย่มตัว
เหลื่อมล้ำ รำแอ้ รำลน รำเลื้อย รำล้ำจังหวะ รำหน่วงจังหวะ

3.1.3 นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด

หมายถึง ศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้เรียกในภาษานาฏศิลป์ นอกเหนือไปจาก
นามศัพท์ และกิริยาศัพท์ เช่น จีบยาว จีบสั้น เดินมือ เอียงทางวง คินตัว อ่อนเหลี่ยม
เหลี่ยมกลาง แม่ท่า ท่า-ที่ ขึ้นท่า ยืนเข้า ทลายท่า นายโรง พระใหญ่-พระน้อย นางกษัตริย์
นางตลาด ผู้เมีย ยืนเครื่อง

ตัวอย่างเช่น

1. นางกษัตริย์ นางตลาด ใช้เรียก ตัวนางที่มีบุคลิก
2 ลักษณะ คือ นางกษัตริย์ หมายถึง หญิงที่มีกิริยานุ่มนวลอ่อนช้อยส่วนใหญ่แล้วมักรับบท
เป็นนางที่มีศักดิ์สูง เช่น พระมเหสี นางกษัตริย์ นางเอก เป็นต้น ดังนั้นขณะแสดงจึงสื่อ
บุคลิกผ่านการรำรำอันอ่อนช้อยสวยงาม ไม่กระชกโศกฮาก ซึ่งตรงข้ามกับ นางตลาด
หมายถึง หญิงที่มีกิริยาคล่องแคล่วว่องไว กระฉับกระเฉง ส่วนใหญ่แล้วมักรับบทเป็นนางที่
ศักดิ์รองลงมา เช่น นางกำนัล นางร้าย หญิงชาวบ้าน เป็นต้น

2. ยืนเครื่อง หมายถึง ชุดที่มักใช้ใส่แสดงโขน ละครใน
ระบำมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งมีทั้ง ยืนเครื่อง พระ นาง ยักษ์ ลิง ตามลักษณะของตัวละคร

3. คีรีตัว หมายถึง ท่าทางที่ถูกจัดให้สวยงามแต่พอนานไปเกิดความเมื่อยล้าจึงกลับไปอยู่ในตำแหน่งเดิมเหมือนตอนที่ยังไม่ถูกจัดท่าทางให้สวยงาม ศัพท์ลักษณะต่าง ๆ ของนาฏยศัพท์ แบ่งตามการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่

1. ส่วนศีรษะ

1.1 เอียง คือ การเอียงศีรษะ ต้องกลมกลืนกับไหล่และลำตัวให้เป็นเส้นโค้ง ถ้าเอียงซ้ายให้หน้าป้อนทางขวาเล็กน้อย ถ้าเอียงขวาให้หน้าป้อนทางซ้ายเล็กน้อย

1.2 ลักคอก คือ การเอียงคนละข้างกับไหล่ที่กดลง ถ้าเอียงซ้ายให้กดไหล่ขวา ถ้าเอียงขวาให้กดไหล่ซ้าย

1.3 เปิดคาง คือ ไม่ก้มหน้า เปิดปลายคางและทอดสายตาดตรงสูงเท่าระดับตาตนเอง

1.4 กดคาง คือ ไม่เซ็ดหน้าหรือเงยหน้ามากเกินไป

2. ส่วน มือ แขน ลำตัว

วง คือ การเหยียดมือให้ตั้งทั้งห้านิ้ว แต่นิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย การตั้งวงที่สวยงาม ต้องหักข้อมือเข้าหาลำแขนบนให้มาก ทอดลำแขนให้ส่วนโค้งพองามและงอศอกเล็กน้อย

1) วงบน คือ ยกแขนไปข้างลำตัว ทอดศอกโค้ง มือแบ ตั้งปลายนิ้วขึ้น วงพระปลายนิ้วอยู่ระดับศีรษะ ส่วนวงนางปลายนิ้วจะอยู่ระดับหางคิ้วและวงแคบกว่า

2) วงกลาง คือ การยกส่วนโค้งของลำแขนให้ปลายนิ้วสูงระดับไหล่

3) วงหน้า คือ ส่วนโค้งของลำแขนที่ทอดโค้งอยู่ข้างหน้า วงพระผายกว้างกว่านางปลายนิ้วอยู่ระดับแก้ม วงนางปลายนิ้วอยู่ระดับปาก

4) วงพิเศษ คือ อยู่ระหว่างวงบนและวงกลาง

5) วงบัวบาน คือ ยกแขนขึ้นข้างลำตัว ให้ศอกสูงระดับไหล่ หักศอกให้แขนท่อนล่างพับเข้าหาตัว ตั้งฉากกับแขนท่อนบน มือแบหงายปลายนิ้วชี้ไปข้าง ๆ ตัว วงนางจะแคบกว่าวงพระ

6) วงล่าง คือ การตั้งวงระดับต่ำที่สุด โดยทอดส่วนโค้งของลำแขนลงข้างล่างอยู่ระดับเอว โดยตั้งมือตรงหัวเข็มขัด ตัวพระกันศอกให้ห่างตัว

ส่วนมือ

มือแบ คือ นิ้วชี้ กลาง นาง ก้อย ติดกัน ดึงนิ้ว หัวแม่มือ กาง หลบไปทางฝ่ามือ หักข้อมือไปทางหลังมือ แต่มีบางท่าที่ หักข้อมือไปทางฝ่ามือ เช่น ท่าป้องกัน

มือจับ คือ การกรีดนิ้ว โดยเอานิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือจรดกัน ให้ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ ให้ดึงนิ้ว นิ้วกลาง นาง ก้อย กรีดห่างกัน หักข้อมือไปทางฝ่ามือ จับแบ่งเป็น 6 ลักษณะ

- 1) จับหงาย คือ การหงายฝ่ามือให้ปลายนิ้วชี้ขึ้น ถ้าอยู่ระดับหน้าท้องเรียกว่า จับหงายชายพก
- 2) จับคว่ำ คือ การคว่ำฝ่ามือให้ปลายนิ้วชี้ลง หักข้อมือเข้าหาลำแขน
- 3) จับส่งหลัง คือ การส่งแขนไปข้างหลัง ดึงแขน พลิกข้อมือให้ปลายนิ้วชี้ขึ้น แขนดึงและส่งแขนให้สูงไปด้านหลัง
- 4) จับปรกหน้า คือ การจับที่คล้ายกับจับหงาย แต่หันจับเข้าหาลำตัวด้านหน้าทั้งแขนและมือขู่อยู่ด้านหน้า ตั้งลำแขนขึ้น ทำมุมที่ข้อพับตรงศอก หันจับเข้าหาหน้าผาก
- 5) จับปรกข้าง คือ การจับที่คล้ายกับจับปรกหน้า แต่หันจับเข้าหาแก้มศีรษะ ลำแขนอยู่ข้าง ๆ ระดับเดียวกับวงบน
- 6) จับล่อแก้ว คือ ลักษณะกิริยาท่าทางคล้ายจับ ใช้นิ้วกลางกดข้อที่ 1 ของนิ้วหัวแม่มือ หักปลายนิ้วหัวแม่มือคล้ายวงแหวน นิ้วที่เหลือเหยียดตึง หักข้อมือเข้าหาลำแขน

ส่วนลำตัว

ทรงตัว คือ การยืนให้นิ่ง เป็นการใช้ลำตัวตั้งแต่ศีรษะ ตลอดถึงปลายเท้าในท่าที่สวयงามไม่เอนไปทางใดทางหนึ่งขณะที่ยืน

แผ่นตัว คือ กิริยาอาการทรงตัวชนิดหนึ่ง มาจากท่าก้าวเท้า แล้วส่งตัวขึ้น โดยการยกเข่าตั้งเท้าหนึ่งขึ้นรับน้ำหนักอีกเท้าหนึ่งอยู่ข้าง ๆ

ดึงไหล่ คือ การรื้อหลังดึง หรือดันหลังขึ้น ไม่ปล่อยให้ไหล่ค่อม
กดไหล่ คือ กิริยากดไหล่โน้มตัวไปข้างใดข้างหนึ่ง ทำพร้อมกับการเอียงศีรษะ กดลงเฉพาะไหล่ ไม่ให้สะโพกเอียงไปด้วย

ตีไหล่ คือ การกดไหล่ แล้วบิดไหล่ข้างที่กดไปข้างหลัง

กล่อมไหล่ คือ กดไหล่ แล้วบิดไหล่ข้างที่กอดมาข้างหน้า
 ยักตัว คือ กิริยาของลำตัวส่วนเกลียวหน้า ยักขึ้นลง ไหล่จะขึ้นลงตามไปด้วย แต่สะโพกอยู่
 คงที่และลึกลงด้วย

ดึงเอว คือ กิริยาของเอวด้านหลังตั้งขึ้นตรง ไม่หย่อนตัว

3. ส่วนเข้า ขา และเท้า

เหลี่ยม คือ ลักษณะของเข้าที่เบะห่างกัน เมื่อก้าวเท้า พระต้องกันเข้า
 ให้เหลี่ยมกว้าง ส่วนนางก้าวข้างต้องหลบเข้า ไม่ให้มีเหลี่ยม

จรดเท้า คือ อากาการของเท้าข้างใดข้างหนึ่งที่วางอยู่ข้างหน้า น้ำหนัก
 ตัวจะอยู่ที่เท้าหลังเท้าหน้าจะใช้เพียงปลายจุมูกเท้า ตะเบา ๆ ไว้กับพื้น (จุมูกเท้า คือ
 บริเวณเนื้อโคนนิ้วเท้า)

แตะเท้า คือ การใช้ส่วนของจุมูกเท้าแตะพื้น แล้ววิ่งหรือก้าว ขณะที่
 ก้าว ส่วนอื่น ๆ ของเท้าถึงพื้นด้วย

ชอยเท้า คือ กิริยาที่ใช้จุมูกเท้าวางกับพื้น ยกส้นเท้าขึ้น ๒ ข้าง
 แล้วย่อซ้ายขวาถี่ ๆ จะอยู่กับที่หรือเคลื่อนที่ก็ได้

ขยับเท้า คือ เหมือนชอยเท้า ต่างกันที่ขยับเท้าต้องไขว้เท้า แล้วทำ
 กิริยาเหมือนชอยเท้าถ้าขยับเคลื่อนที่ไปทางขวาก็ให้เท้าซ้ายอยู่หน้า ถ้าขยับเคลื่อนที่ไป
 ทางซ้ายก็ให้เท้าขวาอยู่หน้า

ฉายเท้า คือ กิริยาที่ก้าวหน้า แล้วต้องการลากเท้าที่ก้าวมาพักไว้ข้าง ๆ
 ให้ใช้จุมูกเท้าจรดพื้นไว้เพียงส้นนิดหน่อย แล้วลากมาพักไว้ในลักษณะเหลื่อมเท้า โดยหัน
 ปลายเท้าที่ฉายมาให้อยู่ด้านข้าง

ประเท้า คือ อากาการที่สืบเนื่องจากการจรดเท้า โดยยกจุมูกเท้าขึ้น
 ใช้ส้นเท้าวางกับพื้นย่อเข่าลงพร้อมทั้งแตะจุมูกเท้าลงกับพื้น แล้วยกเท้าขึ้น

ตบเท้า คือ กิริยาของการใช้เท้าคล้ายกับประเท้า แต่ไม่ต้องยกเท้าขึ้น
 หมำเข้าตามจังหวะที่ตบเท้าอยู่ตลอดเวลา

ยกเท้า คือ การยกเท้าขึ้นไว้ข้างหน้า เชิดปลายเท้าให้ตั้ง หักข้อเท้าเข้า
 หาลำขา ตัวพระกันเข้าออกไปข้าง ๆ ส่วนสูงระดับเข่าข้างที่ยืน ตัวนางไม่ต้องกันเข้า
 ส่วนสูงอยู่ต่ำกว่าเข่าข้างที่ยืน ชักส้นเท้าและเชิดปลายนิ้ว

การก้าวเท้า

ก้าวหน้า คือ การวางฝ่าเท้าลงบนพื้นข้างหน้า โดยวางส้นเท้าลงก่อน ตัวพระจะก้าวเฉียงไปข้าง ๆ ตัวเล็กน้อย เฉียงปลายเท้าไปทางนิ้วก้อย กันเข้าแบะให้ได้เหลี่ยม ส่วนตัวนางวางเท้าลงข้างหน้า ไม่ต้องกันเข้าปลายเท้าเฉียงไปทางนิ้วก้อย เล็กน้อย

ก้าวข้าง คือ การวางเท้าไปข้าง ๆ ตัว ปลายเท้าเฉียงไปทางนิ้วก้อยมาก ตัวนางต้องหลบเข้าตามไปด้วยกระทั่ง วางเท้าไว้ข้างหลังด้วยจุมูกเท้า แล้วใช้จุมูกเท้ากระทิงลงกับพื้น แล้วกระดกขึ้น หรือยกไปข้างหน้า

กระดก

กระดกหลัง กระทั่งเท้าแล้วถีบเข้าไปข้างหลังมาก ๆ ให้เข้าทั้งสองข้างแยกห่างจากกัน ให้ส้นเท้าชิดกันมากที่สุด หักปลายเท้าลง ย่อเข้าที่ยืน ตัวพระต้องกันเข้าด้วย

กระดกเสี้ยว คล้ายกระดกหลัง แต่เบี่ยงขามาข้าง ๆ และไม่ต้องกระทั่งเท้า มักทำต่อเนื่องจากการก้าวข้างหรือทำนั่งกระดกเท้า

3.2 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ในชีวิตประจำวันทุกวันนี้มนุษย์เราใช้ท่าทางประกอบการพูดหรือบางครั้งมีการแสดงสีหน้า ความรู้สึก เพื่อเน้นความหมายด้วยในทางนาฏศิลป์ ภาษาท่าเหมือนเป็นภาษาพูด โดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา แต่อาศัยส่วนประกอบอวัยวะของร่างกาย แสดงออกมาเป็นท่าทาง โดยเลียนแบบท่าทางธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ การปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์แบ่งออกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เป็นท่าทางที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงามอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น โดยใช้ลักษณะการร่ายรำเบื้องต้นมาผสมผสาน ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด เช่น ท่าตัวเรา (ฉัน) ท่าเธอ ท่าท่าน ท่าปฏิเสธ ท่าเรียก ท่าไป เป็นต้น

2) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์อิริยาบถหรือกิริยาอาการ เช่น ท่ายืน ท่าเดิน ท่านั่ง เป็นต้น

3) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ เศร้าโศก เป็นต้น

สรุป ภาษาท่า เป็นการนำท่าทาง สีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึก มาปฏิบัติเป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่มีความหมาย แทนคำพูดเพื่อสื่อสารระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง ให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงและการขับร้อง

2. ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง เป็นท่าทางที่ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อให้เพียงพอใช้กับคำร้องหรือคำบรรยาย ที่จะต้องแสดงออกเป็นท่ารำ ภาษาท่าเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ความหมายระหว่างผู้แสดงและผู้ชมในการแสดงนาฏศิลป์ เพราะทำให้ผู้ชมทราบว่าผู้แสดงกำลังสื่ออะไรหรือกำลังมีอารมณ์อย่างไร เช่น ท่าสอดสร้อยมาลา ท่าเชิดฉิ่ง ท่าพรหมสีหน้า ท่าเทพาพร ท่ายุงพ้อนหาง ท่าชกแบ่งผัดหน้า เป็นต้น

4. การประดิษฐ์ท่ารำ

4.1 การตีบท

การตีบท หมายถึง การใส่ท่าทางตามบทหรือบทเพลงเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจตามความหมายและอารมณ์ของเพลง โดยทั่วไปเพลงที่จะนำมาประดิษฐ์ท่ารำจะต้องมี 2 ลักษณะ คือ เพลงบรรเลง หมายถึง เพลงที่มีแต่ทำนองและจังหวะ ไม่มีเนื้อร้องประกอบ และเพลงมีบทหรือ หมายถึง เพลงที่มีทั้งทำนอง จังหวะ และเนื้อเพลงบรรยายอิริยาบถของตัวละครประกอบด้วย กรณีที่เพลงเป็นเพลงบรรเลงนั้น นักนาฏยประดิษฐ์ก็จะลดภาระของการใส่ท่ารำลง แต่ถ้าหากว่าเป็นเพลงที่ต้องใช้บทหรือประกอบ เช่น เพลงแม่บท เพลงกฤดาภินิหาร หรือจะเป็นเพลงที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ในโอกาสอันสมควร กล่าวคืออวยพรในโอกาสที่สำคัญต่าง ๆ ไม่ว่าจะในงานมงคล หรือในโอกาสพิเศษอื่น ๆ ถ้าหากบทเพลงมีเนื้อร้องก็เป็นความจำเป็นที่จะต้องใช้การตีบทมาเกี่ยวข้องด้วยเช่นเดียวกัน

การใส่ท่ารำตามบทมีหลักสำคัญต้องทำความเข้าใจเป็นพื้นฐาน คือ ท่ารำที่เป็นแบบแต่โบราณ เช่น ท่ารำที่ปรากฏในการรำแม่บทใหญ่ แม่บทเล็ก และท่ารำที่เป็นท่าระบำ คือท่ารำที่ปรากฏในชุดการแสดงระบำต่าง ๆ นั้นเอง

การนำพื้นฐานความรู้ด้านนาฏยศัพท์ ภาษาทางนาฏศิลป์ และการตีบทมาประดิษฐ์สร้างสรรค์เป็นท่ารำประกอบเพลงต่าง ๆ ซึ่งมีหลักสำคัญและขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้แสดงทำความเข้าใจอ่านบทละคร หรือเนื้อเพลง ให้เข้าใจ

2. ตีความหมายของอารมณ์ในบทเพลงหรืออารมณ์ในการแสดงว่าตัวละครขณะอยู่ในบทนั้นมีอารมณ์อย่างไร หรือหากเป็นการแสดงระบำเนื้อร้องมีความหมายอย่างไร

3. นำท่ารำที่มีความหมายตรงกับเนื้อร้องหรืออารมณ์เพลงมาเรียบเรียง โดยนำมาจากท่ารำในแม่บทใหญ่ หรือสร้างสรรค์ท่ารำขึ้นมาใหม่โดยให้ความหมายตรงตามเนื้อร้อง

4.2 การประดิษฐ์ท่ารำ

1) ความหมายและความเป็นมาของการประดิษฐ์ท่ารำ

นาฏศิลป์ไทย เป็นการแสดงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวท่าทางต่าง ๆ ให้ความสวยงาม เพื่อสื่อความหมายในการแสดงให้ผู้ชมเข้าใจ ซึ่งท่าทางต่าง ๆ ที่ใช้ในการแสดง จะเป็นท่าทางที่เกิดขึ้นจากการเลียนแบบกิริยา อาการธรรมชาติของมนุษย์ สัตว์ สิ่งของ แล้วนำมาประดิษฐ์เป็นท่าทางต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแสดง โดยมีจุดประสงค์เพื่อสื่อความหมายโดยใช้ท่าทางแทนคำพูด เช่น ท่ารัก มาจาก การกอด ท่าดีใจ มาจาก การยิ้ม

2) หลักในการประดิษฐ์ท่ารำ

การศึกษาทางด้านนาฏศิลป์มีความเจริญก้าวหน้าพัฒนามาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการจัดบันทึกท่ารำเป็นแบบแผนต่อเนื่องมา มีครูอาจารย์ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ให้กับลูกศิษย์โดยยึดถือแนวทางของครูรุ่นก่อน การประดิษฐ์ท่ารำแต่ละท่าจะแสดงออกจากอวัยวะภายนอกของร่างกายให้มีลีลาที่งดงาม

ในการประดิษฐ์ท่ารำ ผู้คิดประดิษฐ์ท่ารำต้องมีความสามารถในการตีความหมายของบทร้อง บทประพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถประดิษฐ์ท่ารำได้สัมพันธ์กับบทร้อง ขั้นตอนที่ใช้ประดิษฐ์เริ่มจาก

1. ศึกษาบทที่แสดง โดยการอ่านบทละคร พิจารณาเรื่องราวและบทบาทของตัวละคร ความรู้สึก อารมณ์ แล้วนำมาประดิษฐ์เป็นท่ารำ

2. การเลือกใช้ท่ารำสอดคล้องกับความหมาย เป็นการเลือกใช้ท่ารำในแม่บทมาประดิษฐ์ท่ารำ เพื่อสื่อความหมายตามบทร้องให้เป็นแบบแผนทางนาฏศิลป์ในการเลือกใช้ท่ารำ มีรูปแบบดังนี้

2.1 ท่ารำตามแม่บท เป็นการนำท่ารำในแม่บทมาใช้สื่อความหมาย เช่น พรหมสีหน้า สื่อความหมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง อุดสมบูรณ์ ท่าเน็ดฉิน สื่อความหมายถึง ความงาม ดีเลิศ

2.2 ทำรำตามความหมายของบทร้อง เป็นการประดิษฐ์ทำรำให้มีความหมายสัมพันธ์กับบทร้อง เพื่อแสดงถึงเนื้อหาในบทร้องให้ผู้ชมได้เข้าใจ และประดิษฐ์ทำรำให้เหมาะสมกับลักษณะของตัวละคร

2.3 ทำรำตามจินตนาการ เป็นท่าทางที่ใช้ประกอบเพลงประเภท จินตลีลา หรือการสร้างสรรค์ชุดการแสดงใหม่ ๆ ที่ผสมผสานทำรำกับดนตรีสมัยใหม่

3) รูปแบบการแปรแถว

นอกจากผู้ประดิษฐ์ทำรำจะต้องมีหลักการในการประดิษฐ์ทำรำแล้ว ยังต้องคำนึงถึงรูปแบบของการแสดงอีกด้วย และท่าทางที่ใช้ในรูปแบบการแสดง เช่น การแปรแถวของการแสดงระบำ มีหลักการ การจัดแถวของการแสดงระบำ ดังนี้

- 3.1) การเคลื่อนแถว เพื่อไม่ให้ผู้แสดงอยู่กับที่นานเกินไป
- 3.2) รายการเคลื่อนแถวต้องสัมพันธ์กับบทร้อง
- 3.3) คำนึงถึงรูปร่างลักษณะของผู้แสดง
- 3.4) คำนึงถึงสีของเครื่องแต่งกายในการแสดงว่าจะใช้สีลักษณะ

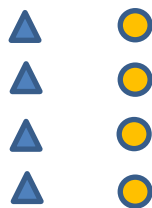
ใด

- 3.5) ไม่แปรแถวแบบเดียวซ้ำหลาย ๆ ครั้ง
- 3.6) การแปรแถวควรมีความเหมาะสมกลมกลืนกัน
- 3.7) ระยะห่างของผู้แสดงต้องเท่ากัน
- 3.8) คำนึงถึงสัดส่วนของเวทีโดยไม่ให้แถวเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง

4.3 รูปแบบของการแปรแถว

รูปแบบในการแปรแถวมีมากมายหลายแบบ จากการศึกษาข้อมูล การแปรแถวเบื้องต้นสำหรับผู้เริ่มฝึกหัดทำการแสดง จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ราศิยส วงศ์ศิลปกุล และศิริรัตน์ วุฒิสกุล, 2558) มีรูปแบบการแปรแถว ดังนี้

1. แถวตอน ให้ผู้แสดงฝ่ายชายอยู่ด้านซ้าย ฝ่ายหญิงอยู่ด้านขวา

2. แถวหน้ากระดาน

2.1 แถวเดี่ยว

2.2 แถวคู่ตรงกัน

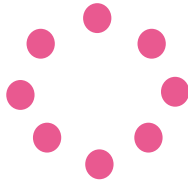

2.3 แถวคู่สลับห่าง

3. รูปวงกลม

3.1 วงกลมเดี่ยว

3.2 วงกลมซ้อน

3.3 วงกลมที่มีตัวกลาง

3.4 ครึ่งวงกลม

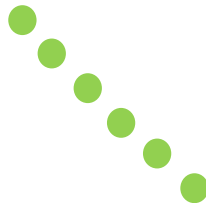
4. แกวรูปสามเหลี่ยม

5. การจับคู่

6. รูปทแยงมุม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นการประเมินหลังเรียน หรือการทดสอบหลังเรียน แต่ถ้าต้องการทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน ก็จะต้องมีการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลการทดสอบมาเปรียบเทียบกัน

1. การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

กรมวิชาการ (2545, หน้า 16-22) กล่าวว่าไว้ว่าการทดสอบก่อนเรียน หรือการประเมินก่อนเรียน ประกอบด้วย การประเมิน ดังนี้

1.1 การประเมินความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียน เป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และความพร้อมต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานของเรื่องใหม่ที่ผู้เรียนต้องเรียนโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนมีความพร้อมและพื้นฐานที่จะเรียนทุกคนหรือไม่ การประเมินดังกล่าวนี้มีความสำคัญและจำเป็นที่ผู้สอนทุกคนต้องดำเนินการเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมก่อนการเรียนทุกครั้ง ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การประเมินความรอบรู้ในเรื่องที่จะเรียนก่อนการเรียน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียน มีความรู้และทักษะในเรื่องที่จะเรียนนั้นมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียนแต่ละคน ว่าเริ่มต้นเรียนเรื่องนั้นโดยมีความรู้เดิมอยู่เท่าไร จะได้นำไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนภายหลัง เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้วเกิดการพัฒนาหรือเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่เพียงใด ซึ่งจะทำให้ทราบถึงศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน และประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียน

2. การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

กรมวิชาการ (2545, หน้า 16-22) กล่าวว่าไว้ว่าการทดสอบหลังเรียนหรือการประเมินหลังเรียน เป็นการประเมินผู้เรียนในเรื่องที่ได้เรียนจบแล้วเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียนว่าผู้เรียนเกิดพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงใด ทำให้สามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้เพียงใด และกิจกรรมการเรียนที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด ข้อมูลจากการประเมิน หลังเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไขวิธีเรียนของผู้เรียน และปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียน

การประเมินหลังเรียนนี้ เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้เรียนสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน ถ้าจะให้สอดคล้องกับการประเมินก่อนเรียน ควรใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินชุดเดียวกัน หรือคู่ขนานกัน

สมนึก ภัททิยธนี (2551, หน้า 8) กล่าวว่าไว้ว่าการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และการทดสอบหลังเรียน (Posttest) เป็นการวัดผลเพื่อเปรียบเทียบเพื่อทราบถึงพัฒนาการ ของนักเรียนว่าเจริญงอกงามขึ้นจากเดิมมากน้อยเพียงใด

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 208) กล่าวถึงความสำคัญ ของการประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียนไว้ว่า เป็นเครื่องมือวัด

ความแตกต่างของผู้เรียน เป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนสำเร็จด้วยตนเอง เป็นเครื่องมือวัด
ความก้าวหน้าของผู้เรียน และเป็นแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะของผู้เรียน

3. วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเครื่องมือที่ใช้วัด มีความสำคัญ
ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 14) กล่าวไว้ว่า
การทดสอบ (Testing) หมายถึง การนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นอย่างเป็นกระบวนการและมี
มีระบบไปตรวจสอบตัวอย่างของคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการวัด การทดสอบจึงใช้
กฎเกณฑ์หนึ่งของการวัดด้วยการทดสอบ จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยข้อสอบหรือแบบทดสอบ
เป็นเครื่องมือ แบบทดสอบเป็นชุดของข้อคำถามที่สร้างขึ้นมาอย่างมีระบบเพื่อใช้วัด
ตัวอย่างพฤติกรรมของแต่ละบุคคล กล่าวคือมีระบบด้านเนื้อหา มีระบบในวิธีการ
ดำเนินการสอบ และมีระบบในการให้คะแนน

สมนึก ภัททิยธนี (2551, หน้า 63) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้
ต่าง ๆ สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือวัด สำหรับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย หรือสมรรถภาพ
สมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 62) กล่าวไว้ว่า
แบบทดสอบ (Test) หมายถึง ชุดของข้อคำถาม (Items) หรืองานใด ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อนำไป
เราหรือชักนำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมา และการตอบอาจอยู่ในรูปของ
การเขียนตอบ การพูด การปฏิบัติที่สังเกตได้ และวัดให้เป็นปริมาณได้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 126)
กล่าวไว้ว่า แบบประเมินตนเองก่อนเรียน (Pretest) เป็นเครื่องมือตรวจสอบความรู้เดิมของ
ผู้เรียนก่อนที่จะเรียนเนื้อหา ผลของการทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียนจะนำไปใช้เพื่อวัด
ความก้าวหน้าของการเรียนโดยเทียบกับผลการประเมินตนเองหลังเรียน ส่วนแบบประเมิน
ตนเองหลังเรียน (Posttest) เป็นการทดสอบความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนจบไปแล้ว แบบทดสอบ
ที่นำมาใช้ในแบบประเมินตนเองหลังเรียนเป็นชุดเดียวกันหรือขนานกันกับแบบทดสอบก่อน
เรียน หากเป็นชุดขนานกันก็ควรมีการตรวจสอบทางสถิติว่าทั้งสองชุดจะต้องไม่มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4. ลักษณะเครื่องมือที่ดี

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 81) กล่าวไว้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เมื่อนำไปใช้ต้องมีคุณภาพ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้ถูกต้องและเชื่อถือได้ ลักษณะเครื่องมือที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

4.1 ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ความเที่ยงตรงมี 4 ชนิด ได้แก่ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง ความเที่ยงตรงตามสภาพ และความเที่ยงตรงตามการพยากรณ์

4.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของเครื่องมือที่สามารถวัดได้คงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะใช้กี่ครั้งก็ตาม

4.3 อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของเครื่องมือในการจำแนกความสามารถแตกต่างกันออกจากกันได้ เช่น ความสามารถของข้อสอบที่จำแนกผู้สอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อน หรือกลุ่มรอบรู้กับกลุ่มไม่รอบรู้

4.4 ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนตอบข้อสอบได้ถูกมากน้อยเพียงใดหรืออัตราส่วนของจำนวนคนที่ตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ

5. การสร้างแบบทดสอบ

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 65) กล่าวไว้ว่าการสร้างแบบทดสอบ แบบอิงเกณฑ์มีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ โดยวิเคราะห์ว่าเนื้อหาใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเราต้องการวัด และแต่ละหัวข้อเหล่านั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสมรรถนะอะไร กำหนดออกมาให้ชัดเจน

5.2 กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบวัด โดยพิจารณาว่าจะวัดพฤติกรรมย่อยอะไรบ้าง อย่างละกี่ข้อ พฤติกรรมย่อยดังกล่าวก็คือจุดประสงค์การเรียนรู้นั่นเอง

5.3 กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียน โดยการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามชนิดใด และศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ

5.4 เขียนข้อสอบ อาจเขียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือเขียนตามลักษณะเฉพาะของข้อสอบ โดยเขียนเกินจำนวนที่ต้องการเอาไว้ เพื่อจะได้มีข้อสอบ

ครบตามที่ต้องการหลังจากที่ได้ทำการวิเคราะห์และตัดข้อที่มีคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ออกไปแล้ว

5.5 ตรวจสอบข้อสอบ โดยนำข้อสอบที่เขียนไว้แล้วมาพิจารณา ทบทวนอีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลักวิชา ภาษาที่ใช้เขียน ความชัดเจน ความเหมาะสม ตัวถูก ตัวลวง เหมาะสมเข้าหลักเกณฑ์หรือไม่

5.6 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

5.7 พิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง ควรมีคำชี้แจงหรือคำอธิบาย วิธีการทำแบบทดสอบ การจัดพิมพ์วางรูปแบบให้เหมาะสม

5.8 ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ นำเอาแบบทดสอบไปทดลอง สอบกับผู้เรียนในวิชานั้น นำเอาผลการสอบมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ตามแบบอิง เกณฑ์

5.9 พิมพ์แบบทดสอบ โดยนำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ จากผลการวิเคราะห์มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียน การทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียนเป็นการวัดและ ประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาเปรียบเทียบความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียน แบบทดสอบหรือเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น อำนาจจำแนก และความยาก

6. การวัดประเมินผลทักษะปฏิบัติ

6.1 ความหมายของการวัดผล การทดสอบ และการประเมินผล

6.1.1 ความหมายของการวัดผล (Measurement) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

การวัดผล หมายถึง ขบวนการที่จะนำมาซึ่ง ตัวเลข จำนวน ปริมาณ ซึ่งจำนวนหรือปริมาณนั้นมีความหมายแทนพฤติกรรมอย่างหนึ่งหรือแทนผลงาน ที่แต่ละคนแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งเร้าออกมา (วิเชียร เกตุสิงห์, 2514, หน้า 5 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัลดี, 2541, หน้า 2)

การวัดผล หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวน ตัวเลขให้กับ วัตถุประสงค์ของ หรือบุคคลตามความหมายที่จะวัดสอบ และเปรียบเทียบลักษณะ

(Characteristic) ความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัดนั้น ๆ (สุภาพ วาดเขียน, 2518, หน้า 2 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัสดี, 2541, หน้า 2)

การวัดผลเป็นการพิจารณาหรือตีค่าข้อมูลในรูปตัวเลข (Gullford, 1976, p. 8 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัสดี, 2541, หน้า 2)

การวัดผล หมายถึง การใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง ที่จะค้นหา หรือการตรวจสอบ เพื่อให้ได้ปริมาณ จำนวน หรือคุณภาพ ที่มีความหมายแทนพฤติกรรม หรือผลงาน ที่แต่ละคนแสดงออกมา (ภัทรา นิคมานนท์, 2522, หน้า 1 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัสดี, 2541, หน้า 2)

จากความหมายที่ได้กล่าวมา สรุปว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการ เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลข หรือสัญลักษณ์ ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะ หรือคุณภาพของสิ่งที่วัด โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพหารายละเอียดสิ่งที่วัดว่ามีจำนวนหรือปริมาณเท่าใด เช่น การวัดส่วนสูงของเด็กเป็นการแปลงคุณลักษณะด้านความสูงออกมาเป็นตัวเลขสอบ วิชาคณิตศาสตร์ได้ว่าสูงกี่เซนติเมตรหรือนักเรียน 20 คะแนน ก็เป็นการแปลงคุณภาพด้าน ความสามารถในการวิชาคณิตศาสตร์ ออกมาเป็นตัวเลข โดยใช้แบบทดสอบ เป็นต้น จากตัวอย่างที่กล่าวมาการวัดผลจะประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1) คุณลักษณะที่ต้องการวัด หมายถึง คุณลักษณะของสิ่งที่เรา ต้องการศึกษา เช่น ความสูง น้ำหนัก ความสามารถในการวิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2) เครื่องมือที่ใช้วัด เครื่องมือที่ใช้วัดนั้นมีมากมายหลายชนิด เช่น ไม้เมตรตราชั่ง แบบทดสอบ เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องเลือกเครื่องมือให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ ที่ต้องการวัด

3) ผลที่ได้จากการวัด ผลที่ได้จากการวัดมักจะออกมาเป็นตัวเลข หรือสัญลักษณ์ ที่แทนลักษณะของสิ่งที่วัด เช่น สมชายสูง 160 เซนติเมตร หรือวิชาสอบ วิชาภาษาไทยได้ 20 คะแนน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามจากความหมายของการวัดผล สามารถจำแนกการวัด ได้ 2 ลักษณะ คือ

1) การวัดทางกายภาพศาสตร์ (Physical Selences) เป็นการวัดใน สิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือวัดในสิ่งที่มีตัวตน มีทรวดทรงและเราทราบลักษณะของสิ่งที่เรา ต้องการวัด เช่น ความสูงของ นักเรียน น้ำหนักของโต๊ะ เป็นต้น ซึ่งการวัดในด้านนี้ สามารถแปลความหมายของสิ่งที่วัดได้ โดยอ่านค่าตัวเลขที่ปรากฏบนเครื่องวัดได้โดยตรง

มีมาตรา (scale) ที่แน่นอน ดังนั้น การวัดทางกายภาพศาสตร์นี้มักจะมีคลาดเคลื่อนน้อย ถ้าหากเราควบคุมให้ดี

2) การวัดทางสังคมศาสตร์ (Social Sciences) หรือ

พฤติกรรมศาสตร์ (Behavior Sciences) เป็นการวัดเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรม หรือวัดในสิ่งที่ไม่ได้วัดกัน นั่นคือเราไม่ทราบลักษณะสิ่งที่จะวัด เช่น การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถนัด ความมีระเบียบวินัย ทักษะคิด เป็นต้น การวัดทางด้านนี้เป็นการวัดทางอ้อม กล่าวคือจะต้องสร้างเครื่องมือ เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม ฯลฯ ขึ้นมา แล้วนำไปวัดพฤติกรรมที่เป็นตัวแทนของสิ่งที่จะวัด จากนั้นจึงแปลความหมายของสิ่งที่วัดออกมา ดังนั้น การวัดทางด้านนี้จึงมีความคลาดเคลื่อนสูง

6.1.2 ความหมายของการทดสอบ (Test) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

การทดสอบหมายถึงการใช้เครื่องมือชนิดต่างๆในการทดสอบหรือหมายถึงขบวนการ อันมีระบบที่ใช้วัดเปรียบเทียบพฤติกรรมบุคคล ตั้งแต่ 2 คน หรือมากกว่าขึ้นไป (สุภาพ วาดเขียน และอรพินธ์ โภชนดา, 2520, หน้า 2 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วส์ดี, 2541, หน้า 3)

การทดสอบ หมายถึง การหาหรือกำหนดจำนวน ปริมาณหรือคุณลักษณะของพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคล โดยใช้ข้อสอบเป็นเครื่องมือ หรือเป็นสิ่งเร้า (ไพศาล หวังพานิช, 2526, หน้า 15 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วส์ดี, 2541, หน้า 3)

การทดสอบ หมายถึง กระบวนการวัดผลอย่างหนึ่งที่กระทำอย่างมีระบบ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือเปรียบเทียบการกระทำของบุคคลกับมาตรฐานที่วางไว้ โดยใช้เครื่องมือเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมที่สังเกตได้ และวัดออกมาว่ามีจำนวน ปริมาณ หรือคุณภาพเท่าใด เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้หรือไม่ (บุญชม ศรีสะอาด, นิภา ศรีไพโรจน์และนุชชวรา ทองทวี, 2528, หน้า 2 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วส์ดี, 2541, หน้า 4)

โดยสรุปแล้ว การทดสอบหมายถึงกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะให้ได้มาซึ่งจำนวนปริมาณ หรือคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้เครื่องมือเป็นสิ่งเร้าให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมที่สังเกตได้ออกมา เพื่อนำไปสู่การประเมินค่า หรือตีราคา การทดสอบทำได้หลายวิธี เช่น การทดสอบปากเปล่า การทดสอบภาคปฏิบัติ หรือการทดสอบโดยการเขียนตอบ การทดสอบที่ดีจึงต้องพยายามดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

ให้ความยุติธรรมแก่ผู้สอบอย่างเสมอหน้า ภายใต้สถานการณ์ อย่างเดียวกัน
ซึ่งองค์ประกอบของการทดสอบ ประกอบด้วย

- 1) บุคคลซึ่งถูกวัดคุณลักษณะหรือความสามารถ
- 2) ข้อสอบเพื่อทำหน้าที่เป็นสิ่งที่เรา
- 3) การดำเนินการสอบ การจัดสภาพการสอบ และผู้คุมสอบ

ซึ่งต้องเป็นไปอย่างยุติธรรม

- 4) ผลการสอบ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคะแนน ที่ได้มาจากการ

ตรวจข้อสอบ คะแนนนี้จะแทนความสามารถสูงสุดของแต่ละบุคคล

6.1.3 ความหมายของการประเมินผล (Evaluation) ได้มีผู้ให้

ความหมายไว้ ดังนี้

การประเมินผลเป็นการตัดสินค่านิยมของการกระทำ (Guilford,

1954, p. 5 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัสดี, 2541, หน้า 4)

การประเมินผล คือกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือ

การกระทำใด ๆ โดยเปรียบกับเกณฑ์มาตรฐาน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2520, หน้า 3

อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัสดี, 2541, หน้า 4)

การประเมินผลหมายถึงกระบวนการตัดสินความสำคัญของ

ปรากฏการณ์อย่างหนึ่งกับกระบวนการอีกอย่างหนึ่ง โดยใช้มาตรฐานที่กำหนดไว้ (บุญเชิด

ภิญโญอนันตพงษ์, 2526, หน้า 5 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัสดี, 2541, หน้า 4)

สรุปได้ว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่กระทำต่อจาก

การวัดผล แล้ววินิจฉัยตัดสิน ลงสรุปคุณค่าที่ได้จากการวัดผลอย่างมีกฎเกณฑ์ และมี

คุณธรรม เพื่อพิจารณาตัดสินใจว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว เก่งหรืออ่อน ได้หรือตก เป็นต้น นั่นคือ

ในการประเมินผลจะต้องมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ

- 1) การวัดผล (Measurement) ซึ่งทำให้ทราบสภาพความเป็นจริง

ของสิ่งที่จะประเมินผลว่ามีปริมาณเท่าใด มีคุณสมบัติอย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับนำไป

เปรียบเทียบกับเกณฑ์ (Criteria)

- 2) เกณฑ์ (Criteria) หรือมาตรฐาน ในการพิจารณาตัดสินว่าสิ่งใด

ดีเลว ใช้ได้หรือไม่ได้นั้น จะต้องเป็นหลักหรือบรรทัดฐาน เพื่อนำผลที่ได้จากการวัดไป

เปรียบเทียบ

3) การตัดสินใจ (Decision) เป็นการชี้ขาดระหว่างผลการปฏิบัติที่ได้จากการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าควรสรุปผลออกมาอย่างไร เช่น ถ้าผลที่ได้จากการวัดถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ ผ่าน หรือถ้าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ ไม่ผ่าน เป็นต้น ทั้งนี้ การตัดสินใจที่ดี ควรจะอาศัยการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ความยุติธรรม และสิ่งที่สำคัญคือ คุณธรรมประจำใจ (Value Judgment)

6.2 พฤติกรรมทางการศึกษา

6.2.1 ความหมายของพฤติกรรมทางการศึกษา

พฤติกรรมทางการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษาไปแล้ว ซึ่งจะระบุไว้ในจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนได้ตระหนักอยู่เสมอว่าจะสอนอะไร จะสอนไปทำไม สอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะออกมาในรูปใด ดังในการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาครูจะต้องยึดพฤติกรรมทางการศึกษาเป็นหลัก

6.2.2 ประเภทของพฤติกรรมทางการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2499 บลูม และคณะ (Benjamin S. Bloom and Other, 1956 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วัสต์, 2541, หน้า 17) ได้จำแนกพฤติกรรมทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 2) พฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Domain) 3) พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

1) พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถของสมองในการคิดหรือพัฒนาการทางด้านสติปัญญา แยกย่อยออกเป็น 6 ชั้น ตามลำดับ ดังนี้

- 1.1) ความรู้ความจำ (Knowledge)
- 1.2) ความเข้าใจ (Comprehension)
- 1.3) การนำไปใช้ (Application)
- 1.4) การวิเคราะห์ (Analysis)
- 1.5) การสังเคราะห์ (Synthesis)
- 1.6) การประเมินค่า (Evaluation)

2) พฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Domain) หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดหรือลักษณะการสร้างนิสัยของบุคคล เช่น เจตคติ ความสนใจ ความซาบซึ้ง คุณธรรม การปรับตัว เป็นต้น ซึ่งความรู้สึกและลักษณะนิสัย

ต่าง ๆ ของบุคคลจะเป็นเช่นไร ย่อมขึ้นอยู่กับ การปลูกฝังอบรม การปลูกฝังพฤติกรรมทางจิตใจจะเริ่มต้นจากพฤติกรรมขั้นแรกสุดพฤติกรรมขั้นสุดท้าย ซึ่งแคทโทลและคณะได้จำแนกพฤติกรรมด้านจิตพิสัยออกเป็น 5 ขั้น ดังนี้ (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์, 2533, หน้า 5-8 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2541, หน้า 17)

2.1) การรับรู้ (Receiving) เป็นความรู้สึกที่มีต่อเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในการที่จะรับรู้เรื่องราวเหตุการณ์นั้นจะต้องมีความตั้งใจ และเลือกที่จะรับรู้

2.2) การตอบสนอง (Responding) เป็นการตอบสนอง เรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความรู้สึกยินยอมที่ตอบสนอง ตั้งใจตอบสนอง และพอใจ ในการตอบสนอง

2.3) การเห็นคุณค่า (Valuing) เป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกสำนึกในคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ด้วยความยอมรับในคุณค่า การชื่นชมในคุณค่า และการยึดมั่นในคุณค่า

2.4) การจัดระบบ (Organization) เป็นการสร้างความคิดรวบยอดของค่านิยม และการจัดเรียงเรียงคุณค่าที่สร้างขึ้นให้เป็นระบบ

2.5) การสร้างลักษณะนิสัย (Characterization by a value) เป็นการนำคุณค่าที่จัดระบบแล้วยึดถือให้เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของบุคคล

3) พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหว การใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ถ้าบุคคลใดสามารถบังคับระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท และสมองให้สัมพันธ์กันได้แล้ว ย่อมจะเกิดทักษะในการปฏิบัติต่าง ๆ การที่จะเกิดทักษะที่ชำนาญ หรือให้เกิดความคล่องแคล่ว ว่องไวและถูกต้องได้นั้น ย่อมต้องอาศัยการฝึกฝนจากการปฏิบัติจริงบ่อย ๆ เดฟ (Dave) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย มีลำดับพฤติกรรม 5 ขั้น ดังนี้

3.1) การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการลอกทำตามแบบหรือตัวอย่างที่ดี

3.2) การทำตามแบบ (Manipulation) เป็นการลงมือกระทำ หรือปฏิบัติตามแบบที่สนใจ

3.3) การทำอย่างถูกต้อง (Preclision) เป็นการตัดสินใจเลือก การปฏิบัติตามแบบที่เห็นว่าถูกต้อง

3.4) การทำอย่างต่อเนื่องเป็นการกระทำหรือปฏิบัติสิ่งที่เห็นว่า ถูกต้องอย่างต่อเนื่องกัน

3.5) การทำอย่างเป็นธรรมชาติ หรืออัตโนมัติ (Naturalization) เป็นการกระทำหรือปฏิบัติจนเกิดทักษะ สามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วองไว เป็นอัตโนมัติ และเป็นธรรมชาติ

6.3 เครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

6.3.1 การสังเกต (Observation)

6.3.1.1 การสังเกต หมายถึง การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคล โดยใช้ประสาทสัมผัสของผู้สังเกตเฝ้าดูพฤติกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นแสดงออกมา ในลักษณะที่เป็นจริงตามธรรมชาติโดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการดู และไม่มี การควบคุมสถานการณ์ที่ทำการศึกษา

6.3.1.2 การสังเกตสามารถแบ่งได้โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่ง 3 เกณฑ์ ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์, 2527, หน้า 33-36 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2541, หน้า 28)

1) ใช้วิธีการใช้การสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1.1) การสังเกตทางตรง (Direct Observations) คือ วิธี การสังเกตที่ผู้สังเกตไปสังเกตด้วยตนเองตลอดเวลา

1.2) การสังเกตทางอ้อม (Indirect Observations) คือ วิธีที่ผู้ สังเกตไม่ได้สังเกตด้วยตนเองแต่ส่งตัวแทนไป แล้วกลับมาเล่าพฤติกรรมที่สังเกตได้ให้ฟัง

2) ใช้ผู้สังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งได้ 2 ชนิด ดังนี้

2.1) การสังเกตโดยการเข้าร่วม (Participant Observations) คือ การที่ผู้สังเกตเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่สังเกต โดยทำตนเป็นเหมือนสมาชิกในกลุ่มนั้น เช่น การศึกษาพฤติกรรมของคนในหมู่บ้าน โดยการเข้าไปอยู่ในหมู่บ้าน

2.2) การสังเกตโดยไม่เข้าร่วม (Non-Participant Observations) คือ การที่ผู้สังเกตไม่ได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์ เพียงแต่อยู่ภายนอก สถานการณ์เพื่อคอยสังเกตเพียงอย่างเดียว

3) ใช้ผู้ถูกสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งออกได้ 2 ชนิด คือ

3.1) การสังเกตเป็นทางการ (Formal Observations) คือ การที่ ผู้ถูกสังเกตรู้ว่าถูกสังเกต เพราะมีการบอกจุดมุ่งหมาย วัน เวลา สถานที่ ที่จะสังเกตไว้ ล่วงหน้า

3.2) การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ (Informal Observation)

คือการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่าถูกสังเกต

6.3.1.3 หลักในการสังเกต

- 1) ต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการสังเกตที่แน่นอนว่าจะสังเกตพฤติกรรมใด เช่น พฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละ เป็นต้น
- 2) ต้องสังเกตด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณในการวินิจฉัยวิเคราะห์ ทั้งพฤติกรรมดีและไม่ดี และต้องมีความยุติธรรมกับเด็กมากที่สุด
- 3) ระยะเวลาในการสังเกตต้องติดต่อกัน และต้องทำการสังเกตหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ สถานการณ์ เพื่อให้จะได้พฤติกรรมที่แท้จริง
- 4) วิธีการสังเกตและวิธีการบันทึกข้อมูลต้องเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน เช่น การใช้มาตราส่วนประมาณค่า ระเบียบพฤติกรรม เป็นต้น
- 5) ขณะที่สังเกตจะต้องไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว เพื่อที่จะได้พฤติกรรมที่แท้จริง
- 6) บันทึกเฉพาะพฤติกรรมที่สังเกตเห็นเท่านั้น ไม่ใส่ความรู้สึกส่วนตัวของผู้สังเกตเข้าไป
- 7) การสังเกตจะให้ผลที่แน่นอนน่าเชื่อถือ ควรใช้ผู้สังเกตหลาย ๆ คน

6.3.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต

การสังเกตเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการเฝ้าดูอย่างใกล้ชิด และจดบันทึกไว้อย่างมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต จึงได้แก่ แบบสังเกต ซึ่งแบบสังเกตสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสังเกตทักษะ

1. แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออก ซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านจิตพิสัย เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความรับผิดชอบ เป็นต้น

ตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมที่กำหนดรายการพฤติกรรม
มาให้ แล้วให้ผู้สังเกตประเมินความมากน้อยของพฤติกรรมที่สังเกตเห็น

แบบสังเกตความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา				
ชื่อ.....				
วัน/เดือน/ปี ที่สังเกต.....เวลา.....				
สถานที่.....กิจกรรมที่ปฏิบัติ.....				
ผู้สังเกต.....				
รายการ	บ่อยมาก	บ่อย	นาน ๆ ครั้ง	ไม่ปรากฏ
1. การปฏิบัติตามกติกาการเล่น				
2. ความอดทน				
3.....				
4.....				
5.....				
6.....				
7.....				
8.....				
9.....				
10. การยอมรับผลการเล่น				

2. แบบสังเกตทักษะ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลจาก การสังเกตทักษะการปฏิบัติต่าง ๆ เช่น ทักษะการพูด ทักษะการเล่นกีฬา
 เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องมือประกอบการตรวจผลงานที่ได้จากการปฏิบัติ เช่น
 การตอกลง การติดตาม การเย็บเสื้อตามแบบที่กำหนด เป็นต้น

ตัวอย่าง แบบสังเกตทักษะการปฏิบัติงาน ให้ผู้สังเกตบันทึก
ผลการสังเกต โดยเขียนบรรยายพฤติกรรมที่สังเกตได้จากรายการที่กำหนด แล้วให้คะแนน
ผลการสังเกต

แบบสังเกตทักษะการขยายพันธุ์พืชโดยการตอน			
ชื่อ.....			
วัน/เดือน/ปี ที่สังเกต.....เวลา.....			
รายการที่สังเกต	ผลการสังเกต	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1. การเตรียมเครื่องมือตอนกิ่ง			
2. การเลือกกิ่งพันธุ์			
3. การควั่นกิ่งพันธุ์ไม้			
4. การหุ้มกิ่ง			
5. การเก็บเครื่องมือตอนกิ่ง			
6. ผลงาน			
ลงชื่อ.....			
(ผู้สังเกต)			

คุณสมบัติของผู้สังเกตที่ดี

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต จะถูกต้องแม่นยำเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับ
ความสามารถของผู้สังเกต ดังนั้นผู้สังเกตที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. ต้องเป็นผู้ที่มีความสนใจและตั้งใจที่จะแสวงหาความรู้ในเรื่องนั้น
อย่างจริงจัง

2. ต้องมีความรอบรู้ในการใช้ประสาทสัมผัสและการสื่อความหมาย

3. ต้องมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง

4. ต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะสังเกตได้ดีพอสมควร

ข้อดีและข้อจำกัดของการสังเกต (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 75
อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2541, หน้า 32)

ข้อดีของการสังเกต

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่ไม่สามารถรวบรวมโดยใช้เครื่องมือหรือเทคนิค
อย่างอื่น

2. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ

อย่างแท้จริง

3. สามารถบันทึกความจริงในระหว่างที่เกิดเหตุการณ์นั้น

4. การสังเกตเป็นวิธีที่ทำได้ง่าย สะดวกและนำไปใช้บ่อยโดยไม่เปลืองเงิน

5. ช่วยให้ผู้สังเกตมีทักษะในการสังเกตดียิ่งขึ้น

6. มีความสบายใจทั้งสองฝ่ายเนื่องจากผู้ถูกสังเกตไม่เกิดความรู้สึกว่าถูกจ้องหรือจับผิด (กรณีที่ผู้สังเกตไม่รู้ตัว)

ข้อจำกัดของการสังเกต

1. สิ้นเปลืองเวลาที่ต้องเฝ้าติดตามสังเกตพฤติกรรมตามเทศกาลต่าง ๆ

2. ถ้าผู้สังเกตมีเวลาน้อยอาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

3. การสังเกตบางครั้งทำได้ไม่สะดวก เช่น ที่เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว

4. การสังเกตบางเหตุการณ์กระทำไม่ได้ ถ้าหากว่าเหตุการณ์นั้นไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา

6.3.2 การสัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม หรือการโต้ตอบทางวาจาเป็นหลัก โดยเรียกผู้สอบถามหรือเก็บข้อมูลว่าผู้สัมภาษณ์ และเรียกฝ่ายตอบหรือฝ่ายให้ข้อมูลว่าผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์นี้ใช้ได้ดีสำหรับเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ความรู้สึก ความสนใจ ความคิดเห็นหรือทัศนคติเรื่องต่าง ๆ

รูปแบบของการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแน่นอน (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ได้กำหนดตัวคำถามและคำตอบไว้เรียบร้อยแล้ว โดยตัวคำตอบจะเป็นแบบให้เลือกตอบ เช่น ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง ดี-ไม่ดี เป็นต้น

ตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถาม และคำตอบให้

คำชี้แจง ให้ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามแต่ละข้อแล้ววงกลมรอบตัวเลือกที่นักเรียนตอบ

1. นักเรียนอายุกี่ปี ? ก. 12 ปี ข. 13 ปี ค. 14 ปี ง. 15 ปีขึ้นไป	2. นักเรียนมีพี่น้องทั้งหมดกี่คน ? ก. 2 คน ข. 3 คน ค. 4 คน ง. 5 คนขึ้นไป
3. ปัจจุบันนักเรียนอาศัยอยู่กับใคร ? ก. พ่อและแม่ ข. พ่อหรือแม่ ค. ญาติ ง. อยู่คนเดียว	4. นักเรียนมาโรงเรียนอย่างไร ? ก. เดิน ข. ชี้อจักรยาน ค. ขับมอเตอร์ไซด์ ง. รถประจำทาง

ตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถาม และคำตอบให้

คำชี้แจง ให้ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่นักเรียนตอบคำถาม

1. กีฬาที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือฟุตบอล	ใช่	ไม่ใช่
2. นักเรียนออกกำลังกายทุกวัน	ใช่	ไม่ใช่
3. นักเรียนเป็นนักกีฬาของโรงเรียน	ใช่	ไม่ใช่
4.	ใช่	ไม่ใช่

2. การสัมภาษณ์แบบที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอน (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดคำตอบไว้แน่นอนตายตัว โดยผู้ตอบ (ผู้ถูกสัมภาษณ์) จะตอบคำถามโดยอิสระ การสัมภาษณ์วิธีนี้ผู้สัมภาษณ์มีหน้าที่รับฟังและคอยเข้าสู่ประเด็นที่ต้องการ ดังนั้นผู้สัมภาษณ์จะต้องเป็นผู้มีความชำนาญเป็นพิเศษ

ตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถามมาให้ แต่ไม่ได้กำหนดคำตอบมาให้

คำชี้แจง ให้ผู้สัมภาษณ์ถามคำถามแต่ละข้อ แล้วเขียนคำตอบที่นักเรียนตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. นักเรียนชอบเรียนวิชาใดมากที่สุด..... เพราะเหตุใด.....
2. นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาใดมากที่สุด..... เพราะเหตุใด.....
3. งานอดิเรกของนักเรียนคืออะไร.....
4.

ตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์ที่ไม่ได้กำหนดคำถามและคำตอบมาให้ แต่จะกำหนดประเด็นที่ต้องการทราบมาให้

คำชี้แจง ให้ผู้สัมภาษณ์ถามข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

1. วิชาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด พร้อมทั้งเหตุผล
2. วิชาที่นักเรียนไม่ชอบเรียนมากที่สุด พร้อมทั้งเหตุผล
3. งานอดิเรก
4.

วิธีการสัมภาษณ์ ควรดำเนินการดังนี้ (ประสิทธิ์ บัวคลี่, 2526, หน้า 299-300 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2541, หน้า 34)

1. ควรศึกษาจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ให้เข้าใจว่าต้องการเก็บข้อมูลในเรื่องใด

2. ศึกษาสภาพแวดล้อม ทำความคุ้นเคยกับผู้ที่จะไปสัมภาษณ์

3. กำหนดวิธีการสัมภาษณ์ นัดแนะเวลา สถานที่ให้เรียบร้อย

4. ฝึกซ้อมคำถาม เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสัมภาษณ์

5. ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขั้นเริ่มต้นการสัมภาษณ์ ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้

5.1.1 ผู้สัมภาษณ์แนะนำตัวเอง

5.1.2 บอกจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ โดยเน้นให้เข้าใจว่าผลของการสัมภาษณ์จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง

5.1.3 อธิบายให้เข้าใจว่าคำตอบของแต่ละคนเป็นความลับ บุคคลภายนอกไม่ทราบและเมื่อรายงานผลจะรายงานเป็นส่วนรวม ไม่มีผลเสียแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์แต่อย่างใด

5.2 ขั้นสัมภาษณ์ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

5.2.1 ผู้สัมภาษณ์จะต้องให้ผู้ตอบมีความรู้สึกว่าเขามีสิทธิ์ ตอบตามความคิดเห็นของเขา ไม่ใช่ถูกเคี่ยวเข็ญให้ตอบ ฉะนั้น คำตอบไม่ว่าจะเป็นที่พอใจหรือไม่ ผู้สัมภาษณ์จะต้องบันทึกตามความเป็นจริง

5.2.2 ผู้สัมภาษณ์จะต้องระวังการแสดงความคิดเห็นใด ๆ อันจะเป็นการชี้ช่องทางให้ผู้ตอบลวงรู้ และไม่ใช่คำถามนำ

5.2.3 ลักษณะสีหน้า ท่าทางของผู้สัมภาษณ์ ควรเป็นไปอย่างธรรมชาติ ถ้าสัมภาษณ์คนในท้องถิ่น ก็ควรใช้ภาษาถิ่นในการสัมภาษณ์

5.2.4 ลักษณะของคำถามในการสัมภาษณ์ จะต้องเป็นคำถามที่เฉพาะเจาะจง ใช้ภาษาที่ง่าย ๆ ไม่กำกวม และเป็นการถามคำถามที่ผู้ตอบอยากตอบ

5.2.5 ถ้าการสัมภาษณ์ต้องใช้เวลานาน อาจจะมีหยุดพักระหว่างการสัมภาษณ์ โดยการสนทนาเรื่องเบา ๆ เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด

5.3 ชั้นปิดการสัมภาษณ์ มีวิธีการดังนี้

5.3.1 ผู้สัมภาษณ์ตรวจสอบคำถามว่าถามครบทุกข้อหรือไม่

5.3.2 ย้ำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความภูมิใจ และสบายใจว่าการสัมภาษณ์ครั้งนี้ได้รับความสำเร็จด้วยดีเนื่องมาจากความร่วมมือของเขา พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณก่อนลากลับ

การบันทึกคำตอบในการสัมภาษณ์ มี 3 วิธี ดังนี้

1. ใช้เทป
2. จดบันทึกขณะทำการสัมภาษณ์ นั่นคือสัมภาษณ์ไปจดไป
3. บันทึกหลังสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ซึ่งควรบันทึกทันทีเพื่อกันลืม

คุณลักษณะของผู้สัมภาษณ์ที่ดี ควรมีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 77 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2541, หน้า 36)

1. มีบุคลิกภาพที่ดี มีกิริยาสุภาพ เรียบร้อยแจ่มใส ซึ่งจะช่วยให้บรรยากาศสัมภาษณ์เป็นไปด้วยดี ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อยากให้ความร่วมมือ

2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว

3. มีไหวพริบดี มีความรวดเร็วในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

4. เป็นคนช่างสังเกต จะช่วยให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ และสภาพแวดล้อมซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจ

5. มีความซื่อสัตย์ ไม่ทำบิดเบือน แปลความ ตีความหรือสรุปขัดแย้งไปจากความเป็นจริงที่ตนได้รับ

6. มีความรับผิดชอบในการสัมภาษณ์ มีความตั้งใจให้ข้อมูลถูกต้องเที่ยงตรง

7. มีความอดทนในการสัมภาษณ์บุคคลอื่น เพราะบางครั้งต้องเดินทางไกล ไปสัมภาษณ์

ข้อดีและข้อจำกัดในการสัมภาษณ์

ข้อดีของการสัมภาษณ์

1. สามารถเก็บข้อมูลได้จากทุกคนที่พูดได้ ช่วยแก้ปัญหาการอ่าน-เขียนได้
2. สามารถปรับคำถามให้ชัดเจนได้ กรณีที่ผู้สัมภาษณ์ไม่เข้าใจคำถาม
3. ได้ข้อมูลจากบุคคลที่ต้องการจริง

ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์

1. การเก็บข้อมูลบางครั้งต้องเดินทางไกล ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย
2. ในบางครั้งได้ข้อมูลที่ไม่จริงเนื่องจากผู้ตอบเกิดความกลัว-อายใน

การตอบคำถาม

3. ข้อมูลที่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สัมภาษณ์ ซึ่งแต่ละคนไม่

เหมือนกัน

4. เสียเวลาในการฝึกอบรมผู้สัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญ

ในกรณีที่ต้องใช้ผู้สัมภาษณ์เป็นจำนวนมาก

6.4 ประเภทของแบบทดสอบ

แบบทดสอบนั้นสามารถแบ่งได้หลายประเภท แล้วแต่จะยึดอะไรเป็นเกณฑ์ในการแบ่งซึ่งจะขอยกตัวอย่างการแบ่ง พร้อมทั้งอธิบายสั้น ๆ ดังนี้

6.4.1 แบ่งตามสิ่งที่วัด แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

6.4.1.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement) หมายถึง ข้อสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้วว่ามีอยู่เท่าใด แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

6.4.1.2 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น (Teacher Made Test) เป็น ข้อสอบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอนเท่านั้น ไม่นำไปใช้กับกลุ่มอื่น

6.4.1.3 แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เป็นข้อสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ได้มีการพัฒนาด้วยการวิเคราะห์ทางสถิติมาแล้วหลายครั้งจนมีคุณภาพสมบูรณ์ อีกทั้งยังมีเกณฑ์ปกติ (Norm) ไว้สำหรับเปรียบเทียบคุณภาพต่าง ๆ ของนักเรียนต่างกลุ่มกันได้อีกด้วย

6.4.2 แบบทดสอบวัดความถนัด (Aptude) เป็นข้อสอบที่มุ่งวัดสมรรถภาพสมองของผู้เรียนว่าจะเรียนได้ไกลหรือประสบผลสำเร็จเพียงใด เพื่อใช้ในการทำนายหรือพยากรณ์อนาคตของผู้เรียน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

6.4.2.1 แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดความสามารถทางวิชาการต่าง ๆ เช่น ภาษาศาสตร์

6.4.2.2 แบบทดสอบวัดความถนัดเฉพาะอย่าง (Specific Aptitude Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดความถนัดเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่าง ๆ เช่น ความสามารถทางศิลปะ เครื่องยนต์

6.4.3 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (Personality) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดบุคลิกภาพและการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เช่น แบบทดสอบวัดเจตคติ ความสนใจ

6.5 การประเมินตามสภาพจริงในชั้นเรียน

6.5.1 แนวคิดและความหมายของการประเมินตามสภาพจริง

คำว่า “การประเมินตามสภาพจริง” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Authentic assessment ซึ่งในปัจจุบันได้รับความสนใจและกล่าวถึงอย่างแพร่หลายในแวดวงนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับนักการศึกษาต่างประเทศที่กล่าวถึงการประเมินตามสภาพจริงไว้อย่างน่าสนใจ เช่น

Nola Aitken and Lydia Pungur (n.d. อ้างถึงใน สาราญ กำจัดภัย, ม.ป.ป., หน้า 74) ได้ให้แนวคิดว่าการประเมินแบบดั้งเดิมที่ยังนิยมใช้กันอยู่นั้น จะให้ความสำคัญกับงานที่มีประสิทธิภาพ และการทดสอบ (efficient tasks and tests) ในการประเมินเพื่อตัดสินความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่การประเมินตามสภาพจริงซึ่งได้รับ ความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน จะเน้นการประเมิน “ความสามารถของผู้เรียนแบบองค์รวม” ไม่สนใจประเมินความจำเหมือนวิธีดั้งเดิม แต่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีการตอบสนองหรือแสดงออกอย่างหลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก (Deep understanding) ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง การประเมินตามสภาพจริงจะกำหนดภาระงาน ซึ่งเป็นสถานการณ์ใหม่ที่มีความหมายและผู้เรียนมีส่วนร่วมในบริบทที่หลากหลาย โดยผู้เรียนจะต้องมีการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการดำเนินงานที่กำหนดนั้น

การทำงานในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเผชิญหรือแก้ปัญหาในงานที่มีความสลับซับซ้อนได้ในอนาคต

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2548 อ้างถึงใน สํารานู กําจัดกัถ, ม.ป.ป., หน้า 75) กล่าวถึงการประเมินตามสภาพจริงว่าเป็นการตัดสินคุณลักษณะของผู้เรียนที่ได้ปฏิบัติงานที่มีความหมายในสถานการณ์จริงโดยพิจารณาผู้เรียนแบบองค์รวมทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และทักษะการปฏิบัติด้วยการใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สามารถอธิบายสภาพจริงของผู้เรียนได้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 อ้างถึงใน สํารานู กําจัดกัถ, ม.ป.ป., หน้า 76) กล่าวถึงการประเมินตามสภาพจริงว่าเป็นการประเมินผลผู้เรียนที่ใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินทักษะที่ซับซ้อน ทักษะการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริง อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์จริงในชีวิตจริง เน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นทั้งในและนอกห้องเรียน โดยมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และเกิดขึ้นในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้รวมทั้งเป็นการประเมินที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ

พอสรุปความหมายของการประเมินตามสภาพจริง เชื่อมโยงสู่ชั้นเรียน ได้ว่า การประเมินตามสภาพจริงในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการวัดและประเมินศักยภาพของผู้เรียนแบบองค์รวมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ผ่านการลงมือปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียน ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในการปฏิบัติงานทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นทีม ผู้เรียนได้ตอบสนองหรือแสดงออกอย่างหลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก เจตคติ ทักษะในการแก้ปัญหา และทักษะทางสังคม มีโอกาสได้ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง ผู้สอนใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย สำหรับใช้ในการวัดและประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การรายงานตนเอง การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ มีความถูกต้องแม่นยำ สอดคล้องความสามารถแท้จริงของผู้เรียน สำหรับใช้เป็นสารสนเทศในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ หรือเพื่อตัดสินผลการเรียน (สํารานู กําจัดกัถ, ม.ป.ป., หน้า 77)

6.5.2 แนวทางการประเมินตามสภาพจริงในการจัดการเรียนการสอน

การประเมินตามสภาพจริง มักใช้ควบคู่ไปกับการจัดการเรียน การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงหรือเกิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic learning) โดยที่ การเรียนตามสภาพจริงนี้ Steve Revington (n.d. อ้างถึงใน สำราญ กำจัดภัย, ม.ป.ป., หน้า 82) ได้นิยามว่า เป็นการเรียนรู้ในชีวิตจริง (Real life learning) และเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างผลผลิตหรือผลงานที่เป็น รูปธรรม มีประโยชน์และมีความหมายต่อชีวิตจริงของพวกเขา โดยงานที่ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัตินั้นต้องเป็นงานในชีวิตจริง (Real life tasks) หรือจำลองคล้ายชีวิตจริงในทำนอง เดียวกันกับที่ วิจารณ์ พานิช (2555 อ้างถึงใน สำราญ กำจัดภัย, ม.ป.ป., หน้า 82) ได้กล่าวถึง “การเรียนรู้ตามสภาพจริง” ว่าเป็นการเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังเป็นการเรียนแบบสมมติ ไม่ใช่การเรียนรู้ที่แท้จริง ผู้สอน จะต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด เพราะ ห้องเรียนไม่ใช่บริบทที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ในมิติที่ลึก ห้องเรียนไม่เหมือนสภาพในชีวิต จริง การสมมติเจตย์ที่คล้ายจะเกิดในชีวิตจริงก็ได้รับความสมจริงเพียงบางส่วน แต่หากไป เรียนในสภาพจริงก็จะได้การเรียนรู้ในมิติที่ลึกและกว้างขวางกว่าสภาพสมมติ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่แท้จริงหรือเรียนรู้ ตามสภาพจริงดังกล่าว จะบรรลุความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อดำเนิน การควบคู่หรือผสมผสานกันไปกับการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งในการจัดการเรียน การสอนโดยผสมผสานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวการประเมินตามสภาพ จริงนี้ Nola Aitken and Lydia Pungur (n.d. อ้างถึงใน สำราญ กำจัดภัย, ม.ป.ป., หน้า 82) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน ดังนี้

1. ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เพื่อมุ่งเน้น การเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรดำเนินการดังนี้ ประการแรกสุด ให้ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่คาดหวัง ซึ่งโดยทั่วไปจะต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ประการที่สอง กำหนด “หลักฐานการเรียนรู้” ที่ยอมรับได้ พร้อมระบุวิธีการวัดและประเมินผล รวมทั้ง เครื่องมือที่ใช้ ซึ่งอาจเป็นแบบทดสอบ การประเมินการปฏิบัติงาน และการให้คะแนนแบบ รูปริกส์ จากนั้นออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับเนื้อหาหรือบทเรียน ระบุสื่อ ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ ประการสุดท้าย ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือและแหล่งที่มาที่หลากหลาย

2. ใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสมอย่างหลากหลายและเน้นการมีส่วนร่วมซึ่งการประเมินจำเป็นต้องพิจารณาใช้ทั้งวิธีแบบดั้งเดิมเพื่อประเมินความรู้ให้กว้างและครอบคลุม (Breadth of knowledge) และวิธีการประเมินตามสภาพจริงเพื่อประเมินความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้ง (Depth of knowledge and understanding) ทั้งนี้เพื่อให้ผลการประเมินช่วยให้เห็นภาพเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์

3. ผู้เรียนจะต้องรับรู้และเห็นด้วยกับเกณฑ์หรือรายการประเมิน รูปrikส์ของการให้คะแนนผลงานหรือการปฏิบัติงาน ก่อนลงมือดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้สอนต้องอธิบายหรือให้เห็นลักษณะของงานในแต่ละระดับคุณภาพของแต่ละเกณฑ์หรือรายการประเมิน

4. ต้องมีการทดลองใช้รูปrikส์ที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้น โดยใช้ตัวอย่างงานหรือผลงานของผู้เรียน จากนั้นปรับปรุงรูปrikส์ให้มีความตรงและความเชื่อมั่นยิ่งขึ้น สำหรับนำไปใช้ต่อไป

5. ผู้สอนจะต้องมองการประเมินเป็นเหมือนการเฉลิมฉลองการเรียนรู้ของผู้เรียน เริ่มจากให้ผู้เรียนได้ประเมินงานตนเองเพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดบกพร่อง จากนั้นร่วมมือกับผู้สอนตั้งเป้าหมายใหม่ในการพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยร่วมกันค้นหาข้อผิดพลาดและวิธีการแก้ไข เพื่อรับการเฉลิมฉลองความสำเร็จของงานในอนาคต

6. ให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกในการสร้างชิ้นงานที่พวกเขาพอใจเพื่อรับการประเมิน เช่น ทางเลือกระหว่างการเขียนจดหมายถึงเพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลในจินตนาการ เพราะผู้เรียนจะได้ทุ่มเทปฏิบัติงานที่เลือกอย่างเต็มที่และลุ่มลึก ทำให้ได้ผลงานที่ตรงกับความสามารถแท้จริง

7. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเห็นข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องในงานหรือการปฏิบัติงานที่ได้รับการประเมิน โดยผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเหมาะสมเพื่อผู้เรียนจะได้ใช้ในการวางแผนว่าจะปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง อย่างไร

8. ผู้สอนต้องมองว่า สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินระหว่างการเรียนรู้การสอนหรือการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative assessment) คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ และเพื่อให้ผู้เรียนคิดอย่างรอบคอบว่าพวกเขาารู้และสามารถทำอะไรได้บ้าง (สำราญ กำจัดภัย, ม.ป.ป., หน้า 82-84)

6.5.3 ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง

ในการประเมินตามสภาพจริง ผู้เขียนขอแนะนำให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดงานหรือภาระงาน (สิ่งที่มุ่งประเมิน) ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งงานหรือภาระงานนี้ จะต้องมุ่งประเมินความสามารถของผู้เรียนแบบองค์รวมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตามเป้าหมายการเรียนรู้ (ตัวชี้วัด/คุณลักษณะที่พึงประสงค์/สมรรถนะสำคัญที่ต้องการพัฒนา เป็นต้น) ที่ออกแบบไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยลักษณะงานควรเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติ และที่สำคัญต้องสอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียน ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดด้วย ตัวอย่างงานหรือภาระงานที่มอบหมาย เช่น การทำโครงการ การทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

2) กำหนดขอบเขตของสิ่งประเมินให้ชัดเจน ซึ่งในที่นี้ก็คือ การกำหนดว่าในการปฏิบัติงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมายนั้น จะประเมินสิ่งใดบ้าง โดยให้พิจารณาความสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ เช่น ผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกัน กำหนดสิ่งที่ต้องประเมินในการปฏิบัติงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่

1) ประเมินความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ 2) ประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน 3) ประเมินผลงานหรือชิ้นงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และ 4) ประเมินความรับผิดชอบในการทำงาน

3) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมิน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกับขอบเขตของสิ่งที่ต้องประเมิน ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 เช่น วัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินการปฏิบัติงานหรือภาระงานที่มอบหมายใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ 2) กระบวนการปฏิบัติงาน 3) ผลงานหรือชิ้นงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และ 4) ประเมินความรับผิดชอบในการทำงาน ส่วนเป้าหมายในการประเมิน ผู้สอนต้องมีความชัดเจนว่า ต้องการทำการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน หรือเพื่อให้คะแนนสำหรับใช้เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินผลการเรียน แต่โดยทั่วไปมักใช้การประเมินตามสภาพจริงในระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนด

4) กำหนดผู้ประเมิน โดยผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันพิจารณาว่าในการประเมินการปฏิบัติงานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย จะมีผู้ประเมินเป็นใครบ้าง เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5) เลือกรูปวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยทั่วไปงานหรือภาระงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้น จะต้องให้ผู้เรียนได้กระทำจริงทั้งในและนอกห้องเรียน ให้ผู้เรียนได้ตอบสนองหรือแสดงออกอย่างหลากหลาย ได้ใช้ทั้งความเข้าใจที่ลุ่มลึก ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะทางสังคม และเจตคติ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเช่นกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศอย่างรอบด้านและครอบคลุม เช่น

5.1) การสังเกตตามสภาพจริง เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเฝ้าดูสิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์จริงที่เป็นธรรมชาติอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยใช้ประสาทสัมผัสทางตาและหูเป็นสำคัญ และมีการจัดบันทึกสิ่งที่สังเกตได้อย่างเป็นระบบระเบียบ การสังเกตตามสภาพจริง ผู้สังเกตต้องไม่มีการจัดกระทำหรือวางเงื่อนไขใด ๆ ในสถานการณ์นั้น ซึ่งในการประเมินตามสภาพจริงมักเป็นการสังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกมาของผู้เรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ หลาย ๆ ครั้ง ในระยะเวลาที่นานพอควร ทั้งในขณะที่ปฏิบัติการงานที่มอบหมาย รวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกตามปกติในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามสภาพแท้จริงของผู้เรียน สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้อง อันจะเป็นประโยชน์ในการใช้ประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกับวิธีการหรือเครื่องวัดและประเมินผลอื่น ๆ

5.2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาหรือพูดคุยอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ ปากกับหู และมีการบันทึกสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบระเบียบ ในการประเมินตามสภาพจริง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ควรเป็นข้อมูลเชิงลึก และมีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน สามารถใช้ได้ทั้งการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์สามารถวัดความรู้ของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้งซึ่งมากกว่าการใช้แบบทดสอบหรือบางกรณีก็ไม่สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบ การสัมภาษณ์สามารถวัดในสิ่งที่การสังเกตทำไม่ได้ เช่น ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อ ความสนใจ การสัมภาษณ์ที่ดีควรเตรียมชุดคำถามไว้ล่วงหน้าจัดกลุ่ม และลำดับคำถามเอาไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและไม่วกวนการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการพูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจและอยากจะสนทนาด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนอาจ

จำเป็นต้องเก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์จากคนใกล้ชิด เช่น ผู้ปกครอง เพื่อนสนิท ผู้สอน ในรายวิชาอื่น ๆ เป็นต้น

5.3) การสอบถาม เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการ ความพึงพอใจ ความสนใจ ความรู้สึก หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ โดยใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนเขียนตอบอย่างอิสระลงในแบบสอบถาม ซึ่งอาจเป็นแบบเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนด (คำถามปลายปิด) เขียนตอบแบบสั้น ๆ หรือเขียนพรรณนาได้อย่างเสรี (คำถามปลายเปิด)

5.4) การทดสอบ ในการประเมินตามสภาพจริง ถ้าจำเป็นต้องใช้การทดสอบร่วมด้วย ข้อสอบควรมีลักษณะที่เป็นการยกสถานการณ์ปัญหาจริงหรือเลียนแบบสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันและมีความหมายต่อผู้เรียน เพื่อนำมากระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตอบโดยใช้ความรู้ ความสามารถหลายด้าน รวมถึงได้ใช้การคิดขั้นสูง ควรมีคำตอบถูกต้องหลายคำตอบ และมีวิธีการหาคำตอบได้หลายวิธี รวมทั้งมีเกณฑ์การให้คะแนนตามความสมบูรณ์ของคำตอบอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ในการประเมินตามสภาพจริง ยังสามารถใช้การทดสอบภาคปฏิบัติร่วมด้วยได้ตามความเหมาะสม

5.5) การตรวจผลงานหรือชิ้นงาน ผลงานหรือชิ้นงานอันเป็นผลผลิตจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติงานหรือภาระงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย เช่น ผลงานการเขียนเรียงความ ผลงานสิ่งประดิษฐ์ ผลงานการวาดภาพ ผลงานการแต่งคำประพันธ์ ผลงานการเขียนรายงานโครงการ ผลงานการบันทึกผลการทดลอง เป็นต้น ในการตรวจผลงานหรือชิ้นงานใด ๆ จะต้องมีเกณฑ์การให้คะแนน หรือเกณฑ์ตัดสินคุณภาพอย่างชัดเจนและเหมาะสม ซึ่งอาจใช้วิธีการให้คะแนนแบบรูบริกก็ได้

5.6) การใช้บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนหรือผลงานของผู้เรียน เพื่อดูความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากแหล่งผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ เช่น จากเพื่อนครู เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น

5.7) การใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) แฟ้มสะสมผลงาน เป็นการจัดเก็บตัวอย่างผลงานที่มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตลอดช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจจัดเก็บเป็นแฟ้ม กล่อง แผ่นดิสก์ อัลบั้ม หรืออื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความก้าวหน้า และผลสัมฤทธิ์ในเรื่องนั้น ๆ หรือหลาย ๆ เรื่อง

6) กำหนดเกณฑ์ในการประเมินการปฏิบัติงาน และผลงาน/ ชิ้นงานที่เกิดจากปฏิบัติงานที่มอบหมาย ซึ่งการกำหนดเกณฑ์การประเมินนี้ จะต้องให้ สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด ร่วมกับผู้สอนจากนั้นจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ชัดเจน

7) จัดทำเอกสารใบงานอย่างชัดเจน ซึ่งเอกสารใบงานควรมี องค์ประกอบสำคัญ ๆ ดังนี้

7.1) ชื่อใบงาน

7.2) วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิด กับผู้เรียน

7.3) หลักฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงผล การเรียนรู้ ของผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม และมีความสัมพันธ์โดยตรงเป้าหมายการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 69) ได้แก่

7.3.1) หลักฐานการเรียนรู้ประเภทผลผลิต เช่น ผลงาน สร้างสิ่งประดิษฐ์ผลงานการสร้างแบบจำลอง ผลงานการจัดทำแผนภูมิ ผลงานการ ประเมินตนเองทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ผลผลิตจากการทำโครงการและผลงานการจัดทำรายงานโครงการ เป็นต้น

7.3.2) หลักฐานการเรียนรู้ประเภทผลการปฏิบัติ เช่น ผลประเมินการสาธิต ผลประเมินการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน ผลประเมินการอภิปราย ผลประเมินการแสดง เป็นต้น ในการปฏิบัติตามภาระงานที่มอบหมาย อาจแสดงหลักฐาน การเรียนรู้ได้ทั้งที่เป็นประเภทผลผลิตและประเภทผลการปฏิบัติ

7.4) วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการระบุว่า ตามหลักฐานการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในข้อ 7.3 นั้น จะวัดและประเมินด้วยวิธีการใด ใช้เครื่องมืออะไร พร้อมระบุเกณฑ์การประเมิน พร้อมแนบเครื่องมือวัดและประเมินผล ประกอบ จะช่วยให้ผู้เรียนได้วางแผนปฏิบัติภาระงานได้อย่างมีความหมายและมีทิศทาง

7.5) คำชี้แจงการปฏิบัติงาน เป็นการระบุอย่างชัดเจนว่า ให้ผู้เรียนทำอะไรบ้าง อย่างไร ตามลำดับขั้นตอน

7.6) ปฏิทินการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน และ กำหนดวันส่งงาน

8) ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามภาระงานที่มอบหมาย ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะเริ่มดำเนินการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนการปฏิบัติงานของแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม

9) กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และให้คำแนะนำ ในระหว่างดำเนินการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามภาระงานที่มอบหมาย ผู้สอนและ/หรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ วัดและประเมินย่อยระหว่างการปฏิบัติงาน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงหรือพัฒนางานของตน รวมทั้งเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน

10) ประเมินสรุปรวบยอดเกี่ยวกับการปฏิบัติภาระงานที่มอบหมายในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลสรุปการปฏิบัติภาระงานของผู้เรียน โดยมุ่งประเมินตาม “หลักฐานการเรียนรู้” ที่ระบุไว้ โดยอาจใช้ผู้ประเมินหลายฝ่าย เช่น ผู้สอน ผู้เรียน และ/หรือผู้เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้นำนักของการประเมินควรอยู่ที่ผู้สอน เพราะผู้สอนคือผู้ที่มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนมากที่สุด จากการรวบรวมอย่างรอบด้านทั้งก่อนระหว่าง และสิ้นสุดการปฏิบัติงาน (สำราญ กำจัดภัย, ม.ป.ป., หน้า 84-88)

จากการศึกษาการวัดและประเมินผลทักษะปฏิบัติ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์มาใช้ประกอบการวัดประเมินผลทักษะปฏิบัติขณะทำกิจกรรมของผู้เรียน เนื่องจากทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำมาเป็นรูปแบบของการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ผู้วิจัยจึงนำแนวทางการวัดประเมินผลตามสภาพจริงใช้ร่วมด้วย

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ (Satisfaction)

มนุษย์เรามีความต้องการ และเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองในระดับหนึ่งก็จะเกิดความพึงพอใจและเกิดความสุข มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจดังนี้

ประสาธ อิศรปรีดา (2541, หน้า 300) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พลังที่เกิดจากพลังจิตที่มีผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและหาสิ่งที่ต้องการมาตอบสนอง

สจฺซา จันท์เอม (2541, หน้า 17) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้น โดยแรงขับของแต่ละคน และมีแนวโน้มมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง ซึ่งทำให้เกิดความต้องการ

Tiffin (1973, p. 384) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึก มีความสุข เมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดหมาย ความต้องการ หรือแรงจูงใจ

Shelly (1975, pp. 252–268) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก 2 ด้าน คือ ความรู้สึกทางบวกซึ่งทำให้บุคคลมีความสุข และความรู้สึกทางลบซึ่งทำให้บุคคลมีความทุกข์

Loudon and Bitta (1993, p. 579) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกเพียงพอจากสิ่งที่ได้รับ และความรู้สึกเพียงพอนี้เป็นผลมาจากการเปรียบเทียบ ประสบการณ์ในอดีตกับสิ่งที่ได้รับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจ หรือความชอบใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ตนเองได้รับตามความต้องการ ซึ่งบุคคลจะมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความต้องการ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นเรื่องของความรู้สึกและเจตคติของบุคคล ซึ่งมีผลต่อการแสดงพฤติกรรม ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องตอบสนองต่อความพึงพอใจของผู้เรียน

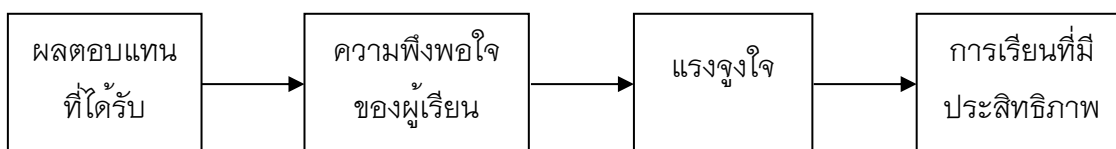
สาลินี ภวายน (2540, หน้า 18) กล่าวไว้ว่า บุคคลพอใจจะกระทำสิ่งใด ที่ให้ความสุข และจะหลีกเลี่ยงไม่กระทำสิ่งที่เขาจะได้รับความทุกข์ ความพึงพอใจแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ความพอใจด้านจิตวิทยา (Psychological Hedonism) เป็นทฤษฎีหนึ่งของความพอใจว่ามนุษย์พยายามแสวงหาความสุขส่วนตัวหรือหลีกเลี่ยงความทุกข์ใด ๆ

2) ความพอใจเกี่ยวกับตนเอง (Egoistical Hedonism) เป็นทฤษฎีหนึ่งของความพอใจว่ามนุษย์พยายามแสวงหาความสุขส่วนตัว แต่ไม่จำเป็นว่าการแสวงหาความสุขจะต้องเป็นธรรมชาติ ของมนุษย์เสมอ

3) ความพอใจเกี่ยวกับจริยธรรม (Ethical Hedonism) เป็นทฤษฎีที่ถือว่ามนุษย์แสวงหาความสุขเพื่อประโยชน์ของมวลมนุษย์ หรือสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิก อยู่และจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์นี้ผู้หนึ่งด้วย

สมยศ นาวิกการ (2541, หน้า 155) กล่าวไว้ว่า การตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ซึ่งสามารถแสดงด้วยภาพประกอบ 3 ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ความพึงพอใจนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
ที่มา : สมยศ นาวิกการ (2541, หน้า 155)

ทิตนา แคมมณี (2551, หน้า 69) กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (Maslow) เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น คือ ความต้องการทางกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ต้องการความรัก ความต้องการการยอมรับ และการยกย่อง จากสังคม และความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ หากความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ และหากความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอในแต่ละขั้นมนุษย์ก็จะสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น ดังนั้นการเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน จะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนได้ การที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเขาเสียก่อน และในกระบวนการเรียนการสอนครูสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนนั้นเป็นแรงจูงใจช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

Shelly (1975, pp. 252-268) กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์คือความรู้สึกทางบวก เป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข และความรู้สึกทางลบ โดยความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบและความสุขจะมีความสัมพันธ์กันระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความพอใจ โดยความพอใจจะเกิดขึ้น เมื่อมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ ความพอใจสามารถแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกทางบวกแบบต่าง ๆ ได้ และความรู้สึกทางบวกนี้ยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพึงพอใจ

3. ความสำคัญของความพึงพอใจ

กรมสามัญศึกษา (2543, หน้า 13) กล่าวว่าไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้เรียน

กองวิจัยทางการศึกษา (2545, หน้า 4) กล่าวว่าไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยถือผู้เรียน เป็นสำคัญ คือ การที่ผู้สอนรู้วิธีเรียนของผู้เรียน เป็นการตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีวิธีการเรียนแบบใดที่จะทำให้เกิดผล การเรียนรู้แก่ตัวเขาสูงสุด ในด้านแรงจูงใจในการเรียนและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ถ้าผู้เรียนตั้งใจเรียนก็จะลดพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการสอนได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยสนับสนุนว่าถ้าผู้สอนจัดสภาพการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับสภาพที่ผู้เรียนชอบแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนที่สอดคล้องกับสภาพที่ผู้เรียนชอบ

ทิตนา แคมมณี (2551, หน้า 69) กล่าวว่าไว้ว่า หากความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอในแต่ละขั้น มนุษย์ก็จะสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น ดังนั้นการเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนจะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนได้และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

4. การวัดความพึงพอใจ

กองวิจัยทางการศึกษา (2545, หน้า 61) กล่าวว่าไว้ว่า วิธีการวัดความพึงพอใจมีหลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถามโดยทั่วไปการวัดความคิดเห็นจะใช้แบบวัดที่เรียกว่า แบบวัดเจตคติ เช่น ถ้าผู้เรียนมีจำนวนมากจะนิยมใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งเป็นมาตราวัดเจตคติ 5 ชั้น ในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนอาจแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ 5 4 3 2 และ 1 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจน้อยที่สุดตามลำดับ สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย จะต้องกำหนดเกณฑ์ตัดสิน (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545, หน้า 82)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ฟังพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ฟังพอใจน้อยที่สุด

5. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 68–69) กล่าวว่าเครื่องมือที่นิยมใช้วัดด้านจิตพิสัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นหรือความรู้สึก นิยมใช้เครื่องมือที่เรียกว่าแบบสอบถามการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอน ดังนี้

5.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม ผู้สร้างแบบสอบถามต้องระบุจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบสอบถามให้ชัดเจน ระบุได้ว่าแบบสอบถามจะนำไปใช้เรื่องอะไร

5.2 กำหนดประเด็นหลัก หรือพฤติกรรมหลักที่จะวัดให้ครบถ้วน ครอบคลุมว่าจะมีประเด็นอะไรบ้าง หรืออาจเรียกว่าเป็นการกำหนดกรอบแนวคิดหรือโครงสร้างของแบบสอบถาม

5.3 กำหนดชนิด หรือรูปแบบของแบบสอบถาม โดยเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะวัด

5.4 กำหนดจำนวนข้อคำถาม โดยอาจกำหนดในเบื้องต้นว่าต้องการจะให้แบบสอบถามมีความยาวมากน้อยเพียงใด และครอบคลุมประเด็นหลัก ประเด็นย่อยอย่างไรบ้าง

5.5 สร้างข้อคำถามตามจุดมุ่งหมาย ชนิดหรือรูปแบบ จำนวนข้อในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตามโครงสร้างของแบบสอบถาม และควรสร้างเกินจำนวนที่ต้องการเพื่อคัดเลือกหลังจากนำไปทดลองใช้และวิเคราะห์แล้ว

5.6 ตรวจสอบเพื่อแก้ไข ปรับปรุง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนแรก ตรวจสอบโดยผู้สร้างแบบสอบถามเอง ขั้นที่สอง ตรวจสอบพิจารณาให้คำแนะนำและวิจารณ์โดยผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการ

5.7 นำแบบสอบถามไปทดลอง การนำไปทดลองใช้ (Tryout) ควรนำไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนหรือใกล้เคียงกลุ่มที่จะไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

5.8 วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยการนำผลจากการไปทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพ และปรับปรุงแบบสอบถามในส่วนที่ยังมีข้อบกพร่องต่าง ๆ

5.9 จัดพิมพ์แบบสอบถาม เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจ หรือความชอบใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองได้รับตามความต้องการ บุคคลจะมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความต้องการ ครูผู้สอนมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้เรียน วิธีการวัดความพึงพอใจมีหลายวิธี โดยทั่วไปถ้าผู้เรียนมีจำนวนมากจะนิยมใช้แบบสอบถามตามแบบของ ลิกเคอร์ต (Likert) ซึ่งเป็นมาตรวัดเจตคติ 5 ชั้น และในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนนิยมแบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

มิสธัญพร วงษ์สว่าง (2553) ได้สร้างชุดการสอน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนานาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า 1) ชุดการสอนเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนานาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.57/84.32 แสดงว่า ชุดการสอนเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนานาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ได้กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยชุดการสอนเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนานาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิสา เมลานนท์ (2555) ได้พัฒนานวัตกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่องนาฏลีลานาฏยศัพท์ ซึ่งจุดเด่นของนวัตกรรมนี้ เป็นการฝึกปฏิบัตินาฏยศัพท์ของนาฏศิลป์ไทย (ละคร) แต่ละคำด้วยเพลงที่มีเนื้อเพลงเป็นกลอนสุภาพ มีสัมผัสคล้องจองได้ความหมาย แต่ละเพลงขับร้อง และบรรเลงด้วยวงปี่พาทย์โดยใช้ทำนองเพลงไทยที่ไพเราะคั่นหู อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะเพราะได้ปฏิบัตินาฏยศัพท์แต่ละคำซ้ำ ๆ และได้รับความเพลิดเพลินด้วยเสียงเพลงขณะปฏิบัติ พบว่า ประสิทธิภาพของนวัตกรรมทางการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์เท่ากับ 81.92/91.36 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ สำหรับดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรมทางการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ ที่สร้างขึ้นมีค่าเท่ากับ 0.7230 แสดงว่า หลังจากการใช้นวัตกรรมทางการสอน นักศึกษามีคะแนนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 72.30 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์และ

การละครและสาขาวิชานาฏดุริยางคศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่เรียน โดยนวัตกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ พบว่ามี คะแนน การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่เรียนโดยวิธีสอนปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดพัฒนาทักษะ ปฏิบัติของซิมพ์สัน มีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ที่ใช้ในนวัตกรรมการสอนโดยรวมและราย เพลงทุกเพลง สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร กับสาขาวิชา นาฏดุริยางคศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่มีต่อกิจกรรมการสอนวิชา นาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลานาฏยศัพท์ เฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาวิธีสอน ปฏิบัตินาฏศิลป์ตามแนวคิดการพัฒนาทักษะการปฏิบัติของซิมพ์สันโดยเรียงลำดับ ความพึงพอใจต่อการสอนจากมากไปน้อย พบว่า ชั้นที่ 7 ชั้นการคิดเริ่ม นักศึกษา มีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นที่ 6 ชั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ชั้นที่ 1 ชั้นการรับรู้ ชั้นที่ 3 ชั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม ชั้นที่ 5 ชั้นการกระทำอย่าง ชำนาญ ชั้นที่ 2 ชั้นเตรียมความพร้อม และชั้นที่ 4 ชั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็น กลไกที่สามารถกระทำตัวเอง ตามลำดับ

อรุณอุทท พันธ์พอง (2555) ได้พัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์ พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการพัฒนาชุดการสอนสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.64/83.16 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์ พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .63 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้สูง ขึ้น ร้อยละ 63 สำหรับทักษะการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย รวม 97.20 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81 อยู่ในระดับ คุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

เฉลิม เพิ่มนาม (2560) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนสะกดคำและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก อยู่ในระดับมาก 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก อยู่ในระดับมาก

วัฒนา รัตนพรหม และวรรณดี ธาณีรัตน์ (2560) ได้พัฒนาชุดกิจกรรม เรื่องการร่ำมนิราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ พบว่าความเหมาะสมของชุดกิจกรรม เรื่อง การร่ำมนิราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีค่าดัชนีความเหมาะสมระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยของประชากรเท่ากับ 4.33 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร มีค่าเท่ากับ 0.26 และค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ (IOC) เท่ากับ 1.00 และมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 90.98/84.16 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การร่ำมนิราห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.00 ± 1.29 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.23 ± 0.90

รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร (2561) ได้ทำการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การเรียนรู้อย่างร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.81/80.21 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การเรียนรู้อย่างร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีค่าเท่ากับ 0.5138 หรือคิดเป็นร้อยละ 51.38 นักเรียนที่เรียน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การเรียนรู้อย่างร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจ

ต่อการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.01)

วัชรินทร์ ไครบุตร (2561) ได้ทำการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ TGT ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง พฤติกรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านข้าพพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 22 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ TGT มีประสิทธิผลตามเกณฑ์เท่ากับ 0.53 2) ความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ TGT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) พฤติกรรมความร่วมมือ ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ TGT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ TGT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) นักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน หลังเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับเทคนิคการสอนแบบ TGT มีความมีวินัยในตนเอง พฤติกรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์สูง มีวินัยในตนเอง พฤติกรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ ปานกลางและต่ำ และนักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์ปานกลาง มีวินัยในตนเอง พฤติกรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ

หิรัญทรัพย์ เพ็ญเสนา (2562) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ โดยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับเทคนิค Jigsaw ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนรามราชพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ โดยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับเทคนิค Jigsaw มีประสิทธิภาพเท่ากับ

79.83/72.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนดไว้ 2) การแก้ปัญหา ของนักเรียนที่ได้รับ การเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 3. วินัยในตนเอง ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะวิชา คอมพิวเตอร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สูง ปานกลาง และต่ำ) เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ มีการแก้ปัญหา วินัยในตนเองและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สัญญาพิชา โพธิ์ดอกไม้ (2563) ได้ทำการพัฒนาชุดฝึกทักษะการตีกลองชุด พื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิถิธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร พบว่า ชุดฝึกทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.87/84.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 75/75 นักเรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการตีกลองชุดขั้นพื้นฐานหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้น โดยรวมเท่ากับร้อยละ 80.17 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 71.42 ส่วนนักเรียนที่มีทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐานนั้น หลังเรียน ด้วยชุดฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้น โดยรวมเท่ากับร้อยละ 89.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 90.48 และ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการตีกลองชุด ขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.33)

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Mara J. Gross (2008, p. 2) ได้ศึกษา เรื่อง เวลา พื้นที่ และพลังงาน สำหรับการเต้นรำในการศึกษา พบว่า การเต้นรำเป็นองค์ประกอบที่มีค่าและจำเป็นต่อการศึกษา ของนักเรียนทุกคน การศึกษาด้านการเต้นสามารถเข้าถึงนักเรียนที่ไม่ได้มีส่วนร่วมใน โรงเรียนได้ จัดหาช่องทางสำรองสำหรับการเรียนรู้การแสดงออกและการออกกำลังกาย โดยใช้วิธีการตรวจสอบคำถาม เวลา สถานที่ และพลังงานสำหรับการเต้นรำในการศึกษา กรณีดังกล่าวเกิดขึ้นในปีแรกของการริเริ่ม 2 ปี เรียกว่า “โครงการ DANCE” ซึ่งเกี่ยวข้องกับบริษัทนักเต้นมืออาชีพกับครู จำนวน 8 คน ข้อเสนอแนะในการเรียนรู้และพัฒนา หลักสูตรที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างยาวนาน จึงควรมีการฝึกหัดครู โดยเพิ่มการศึกษา

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนเกี่ยวกับการเต้น และหากได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง อาจพัฒนาโครงการนี้ให้เติบโตมากขึ้นได้

Georgios Lykesas, Aggeliki Tsapakidou, & Eleni Tsompanaki (2014, p. 211) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้นาฏศิลป์ในการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานสำหรับเด็ก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประถมศึกษาในกรีซ โดยกล่าวว่า Creative Dance ในปัจจุบันเป็นการสอนแบบรวมสมัยที่ช่วยพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวของแต่ละบุคคล ช่วยเสริมสร้างการประสานงานความร่วมมือ ความรับผิดชอบร่วมกันของทีม พัฒนาอารมณ์ จิตใจ ทำให้เกิดความสนุกสนานขณะเรียน การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงทักษะขั้นพื้นฐานและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ จากการรวบรวมข้อมูล พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ควรเน้นที่การเต้นเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาและปรับปรุงทักษะพื้นฐานที่ถ่ายทอดให้กับเด็กนักเรียน

Brittney J. Bythrow (2016, p. 1) ได้ทำการศึกษาและวิจัยการเต้นในระดับประถมศึกษาในห้องเรียนของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียน กล่าวว่า จุดประสงค์ของการวิจัยนี้ คือ การพิจารณาว่าการผสมผสานการเต้นในการจัดการเรียนการสอน ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียนได้หรือไม่ จากการทดลองพบว่า การเพิ่มการเต้นรำหรือฟ้อนรำลงในบทเรียนบางหน่วย ไม่ว่าจะเป็ศิลปะ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิชาสังคมศึกษา ช่วยสร้างความสนใจ กระตุ้นสมอง และก่อให้เกิดความสนุกสนาน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นอกจากนี้การเต้นรำยังเชื่อมโยงกับทฤษฎีของ บลูม การ์ดเนอร์ และทฤษฎีพหุปัญญา เมื่อนำมาใช้กับนักเรียนที่มีความพิการก็ช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นเช่นกัน

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมจะเห็นได้ว่า ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมเป็นสื่อการสอนที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติควบคู่กันได้ ผ่านกิจกรรมในชุดการสอน โดยสอดแทรกรูปแบบการสอนหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ลงในชุดการสอน ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมและทำให้การจัดการเรียนการสอนนั้นไม่น่าเบื่อ เกิดความสนุกสนานช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาผลการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนของการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

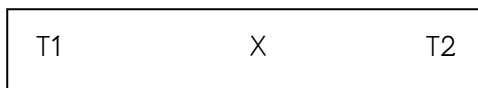
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 97 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นตัวอย่างการสุ่ม เนื่องจากทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้าย ๆ กันทั้งระดับสติปัญญา (เก่ง กลาง อ่อน) เพศ (ชายและหญิง) และจำนวน

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Design) แบบที่มีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แบบแผนการทดลอง

ที่มา : บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ (2552, หน้า 51)

X หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน

T1 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง

T2 หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ชนิด ดังนี้

1.1 ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ชุด รวม 14 ชั่วโมง

1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

1.3 แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ เป็นการทดสอบในรูปแบบกิจกรรมการประดิษฐ์ท่ารำ และวัดประเมินผลตามสภาพจริงโดยให้คะแนนในลักษณะเป็น Rubrics 5 ระดับปฏิบัติ จำนวน 5 รายการ

1.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์ไรร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ

2. การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

2.1 ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์ไรร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1.2 ศึกษาวิธีการ หลักการ ทฤษฎีการสร้างชุดการเรียนการสอน จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมตามหนังสือเรียนวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2.1.4 วิเคราะห์เนื้อหา โดยนำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่า และหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ มาวิเคราะห์ออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 นาฏยศัพท์น่ารู้ ได้แก่

ชุดที่ 1.1 ประวัตินาฏศิลป์

ชุดที่ 1.2 นามศัพท์

ชุดที่ 1.3 กิริยาศัพท์

ชุดที่ 1.4 นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด

ชุดที่ 2 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ได้แก่

ชุดที่ 2.1 ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

ชุดที่ 2.2 ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง

ชุดที่ 2.3 การตีบท

ชุดที่ 3 การประดิษฐ์ท่ารำ ได้แก่

ชุดที่ 3.1 ที่มาและหลักในการประดิษฐ์ท่ารำ

ชุดที่ 3.2 รูปแบบการแปรแถว

ชุดที่ 3.3 การประดิษฐ์ทำรำ

2.1.5 การสร้างชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 ชุด แต่ละชุดการสอนมีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ

1) คู่มือครู ประกอบด้วย 1) หน้าปก 2) คำนำ 3) สารบัญ
4) เป้าหมายการเรียนรู้ 5) โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ประกอบด้วย ชุดการสอน จำนวน 3 ชุด) 6) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 8) แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 9) บทบาทของครู 10) บทบาทของนักเรียน 11) อ้างอิง

2) ชุดการสอน ประกอบด้วย 1) ชื่อชุดฝึกใหญ่ 2) คำชี้แจง (ประกอบด้วย โครงสร้างเนื้อหาและเวลา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ข้อควรปฏิบัติของครู ข้อควรปฏิบัติของนักเรียน) 3) ชื่อชุดฝึกย่อย 4) ตัวชี้วัด 5) วัตถุประสงค์ 6) จำนวนชั่วโมง 7) แผนการจัดการเรียนรู้ 8) สื่อประกอบชุดการสอน (เช่น ใบงาน ใบความรู้ บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา เป็นต้น) 9) การประเมินผล (เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เป็นต้น)

2.1.6 ออกแบบกระบวนการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประกอบกับชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ผู้วิจัยเลือกรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรูปแบบการสอนดังกล่าวมีขั้นตอน ดังนี้

2.1.6.1 รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติแฮร์โรว์ แฮร์โรว์ ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวคือผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ได้ไม่

ครบถ้วนแต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็นผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอนหรือทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือที่ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนได้ประสบการณ์ในการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (precision) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่มีจำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำ พอดี สมบูรณ์แบบเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (articulation) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ อย่างสบาย ๆ เป็นไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

2.1.6.2 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น โดยผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW) และรูปแบบ TGT ซึ่งมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW)

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนในลักษณะเหมือนนำภาพแต่ละส่วนมาต่อกันให้เป็นภาพใหญ่ที่สมบูรณ์ โดยเริ่มจากการแบ่งงานที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มแยกย้ายกันไป ค้นคว้าข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมายจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มารวมกันและสรุปอภิปรายผลร่วมกัน โดยกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอร์ (JIGSAW) มีดังนี้

1.1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (home group)

1.2) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระ คนละ 1 ส่วน (เปรียบเทียบได้ขึ้นส่วนของภาพตัดต่อคนละ 1 ชิ้น) และหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

1.3) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่นซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกันตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (expert group) ขึ้นมาและร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหานั้นอย่างละเอียดและร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

1.4) สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปสู่กลุ่มบ้านของเรา แต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเช่นนี้ สมาชิกทุกคนก็จะได้เรียนรู้ภาพรวมของสาระทั้งหมด

1.5) ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบ แต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด ได้รับรางวัล

2) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ TGT ด้วยย่อ "TGT" มาจาก "Team Games Tournament" มีลักษณะการเรียนรู้แบบเกมการแข่งขันตอบคำถามเป็นทีม และสุดท้ายจะนำคะแนนการตอบคำถามที่ได้มารวมกัน ทีมใดได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

2.1) คนและเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (home group)

2.2) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกัน

2.3) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายกันเป็นตัวแทนกลุ่มไปแข่งขันกับกลุ่มอื่นโดยจัดกลุ่มแข่งขันตามความสามารถคือคนเก่งในกลุ่มบ้านของเราแต่ละกลุ่มไปรวมกันคนอ่อนก็ไปรวมกับคนอ่อนของกลุ่มอื่นกลุ่มใหม่ที่เราเรียกกันว่ากลุ่มแข่งขันกำหนดให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน

2.4) สมาชิกในกลุ่มแข่งขันเริ่มแข่งขันกัน ดังนี้

2.4.1) แข่งขันกันตอบคำถาม 10 คำถามให้กลุ่มฟัง

2.4.2) สมาชิกคนแรกจับคำถามขึ้นมา 1 คำถามและ
อ่านคำถาม

2.4.3) ให้สมาชิกที่อยู่ซ้ายมือของผู้อ่านคำถามคน
แรกตอบคำถามก่อนต่อไปจึงให้คนถัดไปตอบจนครบ

2.4.4) ผู้อ่านคำถามเปิดคำตอบแล้วอ่านเฉลย
คำตอบที่ถูกให้กลุ่มฟัง

2.4.5) ให้คะแนนคำตอบ ดังนี้

ผู้ตอบถูกเป็นคนแรกได้ 2 คะแนน

ผู้ตอบถูกคนต่อไปได้ 1 คะแนน

ผู้ตอบผิดได้ 0 คะแนน

2.4.6) ต่อไปสมาชิกกลุ่มที่สองจับคำถามที่ 2 และ
เริ่มเล่นตามขั้นตอนไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งคำถามหมด

2.4.7) ทุกคนรวมคะแนนของตนเอง

ผู้ได้คะแนนสูงอันดับ 1 ได้โบนัส 10 คะแนน

ผู้ได้คะแนนสูงอันดับ 2 ได้โบนัส 8 คะแนน

ผู้ได้คะแนนสูงอันดับ 3 ได้โบนัส 5 คะแนน

ผู้ได้คะแนนสูงอันดับ 4 ได้โบนัส 4 คะแนน

2.5) เมื่อแข่งขันเสร็จแล้วสมาชิกกลุ่มกลับไปกลุ่มบ้าน
ของเราแล้วนำคะแนนที่แต่ละคนได้รวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

จากนั้นนำรูปแบบการสอนดังกล่าว มาจัดทำเป็นกิจกรรมการเรียนรู้
ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา และสอดคล้อง
กับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
กิจกรรมการเรียนรู้ และเวลาในการจัดกิจกรรม จำนวน 10 แผน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้
และเวลา

ชุดที่	แผนการจัดการ การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	รูปแบบ/ กระบวนการ/ กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1.1	1. ประวัติ นาฏศิลป์	ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ ทางละคร ที่เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบ การแสดง อากัปกริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง	1. อธิบายที่มาและ ความหมายของ นาฏศิลป์ได้ 2. บอกประเภท ตัวละครใน นาฏศิลป์ไทยได้ 3. แยกประเภท ตัวละครใน นาฏศิลป์ไทยได้	กระบวนการเรียน การสอนของรูปแบบ จิ๊กซอว์ (JIGSAW)	1
1.2	2. นามศัพท์	ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ ทางละคร ที่เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบ การแสดง อากัปกริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง	1. อธิบายความหมาย ของนามศัพท์ 2. บอกลักษณะ ท่าทางนามศัพท์ ชนิดของจีบและ ชนิดของวง 3. ปฏิบัติลักษณะ ท่าทางนามศัพท์ ชนิดของจีบและ ชนิดของวง	รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติ ของแฮร์โรว์	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุดที่	แผนการจัด การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	รูปแบบ/ กระบวนการ/ กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1.3	3. กิริยาศัพท์	ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ ทางละคร ที่เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบ การแสดง อากัปกิริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง	1. อธิบายความหมาย ของกิริยาศัพท์ 2. บอกประเภทของ กิริยาศัพท์ 3. ปฏิบัติลักษณะ ท่าทางกิริยาศัพท์	กระบวนการเรียน การสอนของ รูปแบบ TGT	1
1.4	4. นาฏยศัพท์ เบ็ดเตล็ด	ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ ทางละคร ที่เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบ การแสดง อากัปกิริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง	1. อธิบายความหมาย ของนาฏยศัพท์ เบ็ดเตล็ด 2. บอกลักษณะ ท่าทางของนาฏย ศัพท์เบ็ดเตล็ด 3. ปฏิบัติลักษณะ ท่าทางของนาฏย ศัพท์เบ็ดเตล็ด	กระบวนการเรียน การสอนของ รูปแบบ TGT	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุดที่	แผนการจัด การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	รูปแบบ/ กระบวนการ/ กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
2.1	5. ภาษาท่า ที่มาจาก ธรรมชาติ	ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ ทางละคร ที่เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบ การแสดง อากัปกริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง	1. อธิบาย ความหมายของ ภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ 2. บอกประเภท ภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ 3. ปฏิบัติภาษาท่า ที่มาจากธรรมชาติ	ชั่วโมงที่ 1 กระบวนการเรียน การสอนของรูปแบบ จิกซอร์ (JIGSAW) ชั่วโมงที่ 2 รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของ แฮร์โรว์	2
2.2	6. ภาษาท่า ที่มาจาก การประดิษฐ์ โดยตรง	ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ ทางละคร ที่เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบ การแสดง อากัปกริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง	1. อธิบาย ความหมายของ ภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์โดยตรง 2. บอกประเภท ภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์โดยตรง 3. ปฏิบัติภาษาท่า ที่มาจาก การประดิษฐ์โดยตรง	ชั่วโมงที่ 1 กระบวนการเรียน การสอนของรูปแบบ TGT ชั่วโมงที่ 2 รูปแบบการสอนทักษะ ปฏิบัติของแฮร์โรว์	2

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุดที่	แผนการจัด การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	รูปแบบ/ กระบวนการ/ กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
2.3	7. การตีบท	ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์ หรือศัพท์ ทางละคร ที่เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบ การแสดง อากัปกิริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง	1. อธิบายความหมาย ของการตีบท 2. บอกหลักการ ในการตีบท 3. ฝึกปฏิบัติการตีบท ตามเนื้อร้องหรือ บทเพลงต่าง ๆ	กระบวนการเรียน การสอนของ รูปแบบ TGT	1
3.1	8. ที่มา และหลักใน การประดิษฐ์ ท่ารำ	ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะใน การแปลความ และสื่อสาร ผ่านการแสดง	1. อธิบายที่มาและ หลักในการประดิษฐ์ ท่ารำ 2. บอกที่มาและหลัก ในการประดิษฐ์ท่ารำ 3. ปฏิบัติ การประดิษฐ์ท่ารำ ตามรูปแบบต่าง ๆ	กระบวนการเรียน การสอนของรูปแบบ จิกซอร์ (JIGSAW)	1
3.2	9. รูปแบบ การแปรแถว	ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะใน การแปลความ และสื่อสารผ่าน การแสดง	1. อธิบายรูปแบบ การแปรแถว 2. บอกหลักการของ รูปแบบการแปรแถว 3. ปฏิบัติรูปแบบ การแปรแถว	กระบวนการเรียน การสอนของ รูปแบบ TGT	1

ตาราง 4 (ต่อ)

ชุด ที่	แผนการจัด การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์ การเรียนรู้	รูปแบบ/กระบวนการ/ กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
3.3	10. การประดิษฐ์ ทำร่า	ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะใน การแปลความ และสื่อสารผ่าน การแสดง	1. อธิบายการ ประดิษฐ์ทำร่าขึ้นใหม่ 2. เขียนอธิบายทำร่า ที่ประดิษฐ์ 3. ปฏิบัติทำร่าที่ ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ประกอบเพลง	ชั่วโมงที่ 1 นำเสนอผลงาน 35% ชั่วโมงที่ 2 นำเสนอผลงาน 70% ชั่วโมงที่ 3 นำเสนอผลงาน 100%	3
รวม					14

2.1.7 นำชุดการสอนนาฏศิลป์ เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กระบวนการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและ
ประเมินผล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะในส่วนที่บกพร่อง

2.1.8 นำชุดการสอนนาฏศิลป์ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ
ทั้ง 5 ท่าน เพื่อประเมินและให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่ยังบกพร่อง ประกอบด้วย

2.1.8.1 ดร.อุษา ปราบหงษ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

2.1.8.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธนาวัฒน์ กุลไพบุตร อาจารย์
ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

2.1.8.3 นางสาวสมพิศ อุปพงศ์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ครูชำนาญ
การพิเศษ โรงเรียนบ้านป่าผาง อำเภอโพนนาแก้ว จังหวัดสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์

2.1.8.4 นายวีระพงศ์ มนต์อินทร์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะ
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนธาตุนารายณ์วิทยา อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์

2.1.8.5 นางเดือนแข สุราราช ตำแหน่งครู วิทยฐานะ
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านบะหว้า อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์

2.1.9 ผู้เชี่ยวชาญประเมินชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์
ท่ารำ ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสม
มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสม
มาก

ระดับ 3 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสม
ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสม
น้อย

ระดับ 1 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสม
น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลเพื่อเป็นแนวทางในการแปลความหมายของผล
จากประเมินคุณภาพชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ

4.51-5.00 ผลการประเมิน เหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 ผลการประเมิน เหมาะสมมาก

2.51-3.50 ผลการประเมิน เหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 ผลการประเมิน เหมาะสมน้อย

1.00-1.50 ผลการประเมิน เหมาะสมน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมของชุดการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่
3.51 ขึ้นไป (วาสนา ทวีกุลทรัพย์, 2551, หน้า 104-106)

ผลการประเมินชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ
ของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 หมายความว่า ชุดการสอนนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2.1.10 นำชุดการสอนนาฏศิลป์ที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ
ไปปรับปรุง และนำไปทดลองใช้ (Tryout) แบบกลุ่มกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1

โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
ที่เคยเรียนผ่านมาแล้ว จำนวน 34 คน โดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนกลุ่มสูง ปานกลาง
ต่ำ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเวลาที่ใช้ทำกิจกรรม พร้อมบันทึก
ข้อบกพร่องและอุปสรรค ผลปรากฏดังนี้

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ

- 1) กิจกรรมในชุดการสอนนาฏศิลป์สนุก น่าสนใจ มีกิจกรรม
ที่หลากหลาย
- 2) หากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติทักษะ ในการปฏิบัติ
ทักษะ เพื่อเก็บคะแนนควรเป็นแบบกลุ่มมีการกระจายหญิงในกลุ่ม เนื่องจากนักเรียนชาย
บางคนอาจไม่ถนัดการปฏิบัติท่ารำและเกิดอาการเขินอายขณะปฏิบัติ
- 3) ชุดการสอนมีรูปภาพประกอบพร้อมคำอธิบายที่ชัดเจน
เข้าใจง่ายนำกลับไปศึกษาเพิ่มเติมที่บ้านได้ ทำให้สามารถฝึกปฏิบัติท่ารำนอกเวลาเรียนได้
- 4) เนื้อหาบางคำในชุดการสอนนาฏศิลป์ขาดหายไป

การจัดพิมพ์ตกหล่นเป็นบางคำ

ข้อสังเกตของผู้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
กลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ
จำนวน 34 คน พบว่า เมื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนมีความสนใจในการทำกิจกรรม โดยเฉพาะ
กิจกรรมที่เกี่ยวกับด้านทักษะปฏิบัติ นักเรียนที่เป็นกลุ่มเก่งและกลุ่มกลางให้ความร่วมมือ
อย่างดีเข้าใจได้เร็ว และให้การช่วยเหลืออธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมรวมถึงการปฏิบัติทักษะ
ท่ารำให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มอ่อนเข้าใจด้วย เว้นนักเรียนบางคนที่ยังไม่เข้าใจหรือปฏิบัติ
ไม่ค่อยได้ครูคอยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจแก่นักเรียนและคอยกระตุ้นให้นักเรียนร่วม
กิจกรรม

จากการทดลองกับนักเรียนกลุ่มนี้ผู้วิจัยได้นำไปแก้ไขปรับปรุงด้านภาษา
ให้สมบูรณ์ขึ้น ปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลาที่กำหนด และปรับรูปแบบการจัดกลุ่มใน
การทำกิจกรรมกระจายหญิงเท่า ๆ กัน โดยให้มีทั้งเด็กเก่ง กลาง อ่อน ในกลุ่ม

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ
รายวิชาศิลปะ (นาฏศิลป์) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ มีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 65)

2.2.2 วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ และตัวชี้วัด โดยจำแนกเนื้อหาแต่ละหัวข้อกับตัวชี้วัด จากนั้นแยกออกเป็นข้อย่อยตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.3 สร้างแบบทดสอบโดยจัดทำเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้มีสัดส่วนจำนวนข้อของแต่ละจุดประสงค์และพฤติกรรมที่ต้องการวัดสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 50 ข้อ ต้องการใช้จริง จำนวน 40 ข้อ

2.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ความสอดคล้องของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความเหมาะสมของตัวเลือก ภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะในส่วนที่ยังบกพร่อง

2.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า จำนวน 50 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นมีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นมีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นไม่มีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด

2.2.6 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยนำผลการประเมินแบบทดสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยดัชนีค่าความสอดคล้องและพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2.2.7 นำแบบทดสอบที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสกลนคร ที่เคยเรียนผ่านมาแล้ว จำนวน 34 คน วิเคราะห์ผล ดังนี้

2.2.7.1 วิเคราะห์ค่าความยาก (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ดัชนีบี (B-Index) ตามวิธีการของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 89-91) ของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเป็นรายข้อ แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.65 ถึง 0.74 และค่าอำนาจจำแนก (B-Index) อยู่ระหว่าง 0.24 ถึง 0.85

2.2.7.2 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยวิธีของโลเวท (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 97) ปรากฏว่าแบบทดสอบมีความเชื่อมั่น 0.96

2.2.7.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า จำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้จริงและเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า มีขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินผลทักษะปฏิบัติ

2.3.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดทักษะปฏิบัติ

2.3.3 สร้างแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมประดิษฐ์ทำร่าเพื่อสร้างสรรค์การแสดง (กิจกรรมแบบกลุ่ม) มีการวัดประเมินผลโดยใช้เกณฑ์การประเมินตามสภาพจริงในชั้นเรียน จำนวน 5 รายการ ได้แก่ ความหมายของท่าทาง ความคิดสร้างสรรค์ ความพร้อมเพรียง จังหวะ และรูปแบบการแปรแถว ในแต่ละรายการแบ่งออกเป็น 5 ระดับปฏิบัติ มีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละรายการตามระดับปฏิบัติ ดังนี้

ระดับปฏิบัติ

มากที่สุด	ให้	4	คะแนน
มาก	ให้	3	คะแนน
ปานกลาง	ให้	2	คะแนน
น้อย	ให้	1	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	0	คะแนน

2.3.4 นำแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตรงตามทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า มีความสอดคล้องและความเหมาะสมของกิจกรรมกับเกณฑ์

การวัดประเมินตามสภาพจริง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะในส่วนที่ยังบกพร่อง

2.3.5 นำแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า จำนวน 1 ชุด เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินดัชนีความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และประเมินคุณลักษณะของแบบทดสอบในด้านความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดกับรายการประเมิน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นไม่มีความสอดคล้องตามตัวชี้วัด

2.3.6 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับตัวชี้วัดของแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า โดยนำผลการประเมินแบบทดสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยดัชนีค่าความสอดคล้อง และพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2.3.7 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปทดลองใช้จริงและเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.4.2 กำหนดประเด็นหลักที่จะวัด เพื่อวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า ได้แก่ ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ

2.4.3 กำหนดลักษณะของแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก

ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนน คือ 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ และกำหนดเกณฑ์ตัดสิน ดังนี้ (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545, หน้า 82)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ฟังพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ฟังพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ฟังพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ฟังพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ฟังพอใจน้อยที่สุด

2.4.4 กำหนดข้อคำถาม จำนวน 6 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 30 ข้อ และเขียนรายการประเมินให้ครอบคลุมประเด็นหลักที่จะวัดในแต่ละด้าน

2.4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ชุดเดิม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นหลักที่จะวัด จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะในส่วนที่ยังบกพร่อง

2.4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 1 ชุด เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นแบบสอบถาม ความพึงพอใจโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับด้านต่าง ๆ

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับด้านต่าง ๆ

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นไม่มีความสอดคล้องกับด้านต่าง ๆ

2.4.7 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับประเด็นที่ต้องการวัด โดยนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยดัชนีค่าความสอดคล้อง และพิจารณาคัดเลือกรายการประเมินที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50–1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

2.4.8 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปทดลองใช้จริงและเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจัดการเรียนการสอนในเวลาปกติ ตั้งแต่พฤษภาคม ถึงกรกฎาคม ดังนี้

1. สัปดาห์ที่ 1 ซึ่งแจ้งกลุ่มตัวอย่างให้เข้าใจวิธีการเรียนโดยใช้ชุดการสอน นวัตกรรม เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าก่อนเรียน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลไว้
2. สัปดาห์ที่ 2-8 จัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนนวัตกรรม เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า จำนวน 3 ชุด รวมเวลา 14 ชั่วโมง ในการสอนแต่ละครั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน จากชิ้นงานหรือภาระงานและการประเมินทักษะปฏิบัติ ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต ขณะผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม

3. สัปดาห์ที่ 9 เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน นวัตกรรม เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าหลังเรียน และเก็บรวบรวมข้อมูลไว้

3.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และเก็บรวบรวมข้อมูลไว้

3.2 ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนวัตกรรม เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า และเก็บรวบรวมข้อมูลไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 วิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอน นานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 วิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 2 วิเคราะห์หาประสิทธิผลของชุดการสอน นานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ดัชนี ประสิทธิภาพมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 โดยนำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า ของนักเรียนทุกคนมาวิเคราะห์

1.3 วิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดสอนนานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ Dependent samples t-test และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 วิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดสอน นานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ Dependent samples t-test และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.5 วิเคราะห์สมมติฐานข้อที่ 5 วิเคราะห์ความพึงใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดสอนนานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป (อยู่ในระดับ มากขึ้นไป)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์ ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมในชุดสอนนานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยวิเคราะห์เนื้อหาและนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นประเด็นและหัวข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 126)

$$P = \frac{f}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad P = \frac{\bar{x}}{\text{คะแนนเต็ม}} \times 100$$

เมื่อ f แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลคุณลักษณะที่สนใจศึกษาหาร้อยละ

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

X แทน คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน N คน

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 126)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

X แทน ข้อมูลแต่ละตัวในชุดข้อมูล

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 127)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ข้อมูลแต่ละตัว

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูล

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง เป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ เป็นรายข้อ คำนวณจากสูตร ดังนี้ (กองวิจัยทางการศึกษา, 2545, หน้า 65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R แทน คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าความยาก (Difficulty) ของข้อสอบเป็นรายข้อ คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 91)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ

R แทน จำนวนคนตอบถูก

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.3 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อสอบเป็นรายข้อโดยหาดัชนีบี (B-Index) ตามวิธีการของเบรนนัน (Brennan) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 89-90)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

U แทน จำนวนคนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์) ตอบถูก

L แทน จำนวนคนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์) ตอบถูก

N_1 แทน จำนวนคนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์)

N_2 แทน จำนวนคนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์)

2.4 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ ใช้วิธีของโลเวท (Lovett Method) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 97)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum x_i - \sum x_i^2}{(k-1) \sum (x_i - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 k แทน จำนวนข้อสอบ
 x_i แทน คะแนนของแต่ละคน
 C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

2.5 ประสิทธิภาพของชุดการสอน คำนวณร้อยละจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 113-114)

2.5.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 A แทน คะแนนเต็มของทั้งหมด

2.5.2 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\sum Y}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบ
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

2.6 ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) คำนวณจากสูตร ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ, 2552, หน้า 117)

$$E.I = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

3. ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการทดสอบที (t-test) กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระแก่กัน (Dependent Sample) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2552, หน้า 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบ
ความมีนัยสำคัญ
 D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาผลการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
E_1/E_2	แทน	ประสิทธิภาพของชุดการสอน
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
**	แทน	ระดับนัยสำคัญ .01

ลำดับชั้นในการการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลมากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 50

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียน ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการสังเกตขณะ นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม และสัมภาษณ์นักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ และพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนต่าง ๆ เพื่อสรุปผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรูปแบบการเขียนพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. ผลการหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยถือเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก และ 80 ตัวหลัง ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
E ₁	90	81.46	5.32	90.51
E ₂	60	48.94	5.07	81.82

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน (E₁) เท่ากับ 81.46 คิดเป็น ร้อยละ 90.51 ของคะแนนเต็ม และคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E₂) หลังเรียน เท่ากับ 48.94 คิดเป็นร้อยละ 81.82 ของคะแนนเต็ม ดังนั้น ชุดการสอนนาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.51/81.82

2. ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ร้อยละ 50 ปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ร้อยละ 50

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละดัชนีประสิทธิผล
ก่อนเรียน					64.88
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	35	40	18.74	3.98	
ทักษะปฏิบัติ					
การประดิษฐ์ท่ารำ	35	20	9.77	2.53	
รวมก่อนเรียน	35	60	28.51	4.76	
หลังเรียน					
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	35	40	32.43	4.39	
ทักษะปฏิบัติ					
การประดิษฐ์ท่ารำ	35	20	16.51	2.49	
รวมหลังเรียน	35	60	48.94	5.07	

จากตาราง 6 พบว่า ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับร้อยละ 64.88 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 ที่ตั้งไว้

3. ผลการหาค่าการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน ผลปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	35	40	18.74	3.98	28.136**	0.000
หลังเรียน	35	40	32.43	4.39		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	35	20	9.77	2.53	19.896**	0.000
หลังเรียน	35	20	16.51	2.49		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากการจัดกิจกรรมด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า ปรากฏดังตาราง 9 ต่อไปนี้

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านที่ 1 ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้			
1. ห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.86	0.43	มากที่สุด
2. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทสะดวก	4.94	0.24	มากที่สุด
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการช่วยฝึกทักษะปฏิบัติท่ารำ	4.89	0.32	มากที่สุด
4. ครูมีความเป็นกันเองและสามารถสร้างบรรยากาศได้ดี	4.86	0.36	มากที่สุด
5. ชาวเขาชื่นชอบบรรยากาศในห้องเรียน	4.80	0.47	มากที่สุด
รวมด้านที่ 1	4.87	0.37	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์			
6. เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนการสอน	4.77	0.43	มากที่สุด
7. เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป ทำให้เข้าใจและปฏิบัติได้	4.97	0.17	มากที่สุด
8. เนื้อหาที่เรียนเรียงจากง่ายไปหายาก ภาพและคำบรรยายมีสีสันน่าอ่าน	4.89	0.32	มากที่สุด
9. เนื้อหามีความถูกต้องและครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	4.69	0.58	มากที่สุด
10. เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.86	0.36	มากที่สุด
รวมด้านที่ 2	4.83	0.40	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
11. กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.41	มากที่สุด
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับเป็นขั้นตอนและมีความเหมาะสมกับเวลา	4.91	0.28	มากที่สุด
13. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.89	0.32	มากที่สุด
14. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และทักษะปฏิบัติ	4.71	0.52	มากที่สุด
15. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
รวมด้านที่ 3	4.82	0.40	มากที่สุด
ด้านที่ 4 ด้านครูผู้สอน			
16. ครูมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	4.94	0.24	มากที่สุด
17. ครูมีการวางแผนเตรียมการและแจ้งรายละเอียด/วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ	4.86	0.49	มากที่สุด
18. ครูมีเทคนิคการสอนหรือรูปแบบ วิธีสอนที่หลากหลายเข้าใจง่าย	4.83	0.38	มากที่สุด
19. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนให้แต่ละความสามารถ (เก่ง ปานกลาง และอ่อน) อย่างเหมาะสม และคอยให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลนักเรียนในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง	4.74	0.51	มากที่สุด
20. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.89	0.40	มากที่สุด
รวมด้านที่ 4	4.85	0.42	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล			
21. มีการแจ้งหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนเรียน	4.97	0.17	มากที่สุด
22. มีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	4.80	0.47	มากที่สุด
23. มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม และนักเรียนทราบผล การเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม	4.80	0.47	มากที่สุด
24. วิธีการประเมินช่วยให้นักเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้	4.91	0.28	มากที่สุด
25. ครูมีการติดตามและวัดประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	4.94	0.24	มากที่สุด
รวมด้านที่ 5	4.89	0.35	มากที่สุด
ด้านที่ 6 ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ			
26. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองได้	4.86	0.43	มากที่สุด
27. นักเรียนมีความรู้มากขึ้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์ทำร่ำ	4.94	0.24	มากที่สุด
28. นักเรียนมีทักษะทำร่ำที่สามารถนำมาใช้ในการประดิษฐ์ทำร่ำมากขึ้น	4.94	0.24	มากที่สุด
29. การเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ช่วยส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีมและให้นักเรียนรู้จักเพื่อนมากขึ้น	4.89	0.32	มากที่สุด
30. การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จิตใจเบิกบาน สนุกสนาน และมีเจตคติที่ดีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์	4.94	0.24	มากที่สุด
รวมด้านที่ 6	4.91	0.30	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.86	0.38	มากที่สุด

จากตาราง 9 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดการสอน นานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อเรียนครบทั้ง 3 ชุด โดยรวมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38) และเมื่อแบ่งออกเป็นรายด้าน จำนวน 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ จากมากไปหาน้อยในรายการ 3 อันดับแรก พบว่า อันดับ 1 ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ได้รับ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.30) รองลงมาอันดับ 2 ด้านการวัด และประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.35) และอันดับ 3 ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.37)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการสังเกตขณะ นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม และสัมภาษณ์นักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนการสอนด้วย ชุดการสอนนานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์ โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้น นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ และพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนต่าง ๆ เพื่อสรุปผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ ทำร่า สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรูปแบบการเขียนพรรณนา

ผลการวิเคราะห์พบว่าการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม การเรียนการสอน เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน กระตือรือร้นในการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีทักษะปฏิบัติทำร่าและทักษะการประดิษฐ์ทำร่าที่ดีขึ้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพัฒนากระบวนการกลุ่ม

การเรียนการสอนด้วยชุดการสอนนานุกิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการฝึกทักษะการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ ร่วมกันของนักเรียน มีการแบ่งกลุ่มทำงานร่วมกันโดยเปิดโอกาสให้คนเก่ง ปานกลาง อ่อน

ได้ช่วยเหลือกันในการทำงานตามกิจกรรมและงานที่ได้รับมอบหมาย วางแผนร่วมกันและปฏิบัติงานจนสำเร็จในการทำกิจกรรมช่วงแรก พบว่า มีปัญหาเนื่องจากนักเรียนบางคนขาดทักษะในการทำงานกลุ่ม ยังแบ่งงานไม่ชัดเจน ทำให้การทำงานล่าช้า นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม ทำให้งานไม่เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาโดยการให้คำแนะนำและอธิบายแนวทางการปฏิบัติตนของสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้แต่ละกลุ่มสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องสมบูรณ์และทันเวลา ซึ่งเมื่อนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติบ่อยขึ้น ทำให้ปัญหาในการทำกิจกรรมเริ่ม ลดน้อยลงจนทำให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือกันในการเรียนและพัฒนาการทำงานกลุ่มได้ในระดับดีมาก ดังข้อความที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ของนักเรียนตามรายละเอียดต่อไปนี้

“...ตัวผมเรียนไม่ค่อยเก่ง พอครูให้ทำงานกลุ่มแม้บางครั้งผมอาจเป็นตัวว่างแต่เพื่อน ๆ ไม่คิดอย่างนั้น เพื่อนที่เรียนเก่งคอยช่วยสอนคนที่เรียนไม่เก่งอย่างผม ทำให้เข้าใจสิ่งที่เรียนมากขึ้นครับ”

(นักเรียนคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2564)

“...หนูไม่เคยออกมานำเสนองานหน้าชั้นเรียนเลยคะ นี่เป็นครั้งแรก หนูรู้สึกตื่นเต้นและภูมิใจมากที่ตัวเองก็ทำได้เหมือนกัน”

(นักเรียนคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2564)

“...ส่วนใหญ่เวลาครูให้ทำงานกลุ่ม มักจะเหมือนงานเดี่ยวครับ แต่พอได้เรียนด้วยชุดการสอนนี้ด้วยกิจกรรมแต่ละกิจกรรมทุกคนมีหน้าที่และต้องช่วยเหลือกัน ทำให้เริ่มรู้จักแบ่งหน้าที่กันทำงานมากขึ้นครับ”

(นักเรียนคนที่ 3, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2564)

ภาพประกอบ 5 การระดมความคิดเห็นในการประดิษฐ์ทำร่ำร่วมกัน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากบันทึกการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่พัฒนาการทำงานร่วมกันของนักเรียนทำให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ

2. การพัฒนาทักษะการปฏิบัติทำร่ำและการประดิษฐ์ทำร่ำ

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ในขณะที่ทำการทดลองใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้นได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติทำร่ำที่ดีขึ้นและสามารถนำทักษะเหล่านั้นต่อยอดไปสู่การประดิษฐ์ทำร่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสังเกตจาก

2.1 นักเรียนมีความกล้าแสดงออก นักเรียนจะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติทำร่ำหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งมาจากความกล้าแสดงออกในการปฏิบัติทำร่ำต่อหน้าครูผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งในการเรียนทักษะปฏิบัติแต่ละครั้งนักเรียนสามารถทำทำร่ำ เลียนแบบท่าทางของครูได้ สามารถจดจำทำร่ำและฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญสามารถออกมานำเสนอทำร่ำหน้าชั้นเรียนได้โดยไม่ต้องมีต้นแบบ

ภาพประกอบ 6 ภาพการนำเสนอการปฏิบัติทักษะนาฏยศัพท์หน้าชั้นเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)

ภาพประกอบ 7 ภาพการนำเสนอการปฏิบัติทักษะนาฏยศัพท์หน้าชั้นเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)

2.2 นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่ารำ

จากการสังเกตการทำกิจกรรมการประดิษฐ์ท่ารำ นักเรียนมีความเข้าใจในความหมายของท่ารำ การตีความหมายของท่ารำ สามารถออกแบบท่ารำเป็นของตนเองได้ แต่ละคนช่วยกันคิดท่ารำของตนเองโดยอาจนำท่ารำเดิมที่มีอยู่มาประยุกต์และตีความหมายใหม่ตั้งชื่อท่ารำใหม่ และนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจกับผลงานของตนเอง เมื่อให้นำเสนอ

ผลงานนักเรียนมีความตั้งใจในการนำเสนอผลงานของตนเองและตั้งใจรับชมการแสดงผลงานของผู้อื่น

ภาพประกอบ 8 การทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำก่อนเรียน ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพลงฝากสายลม ทำที่นำเสนอในภาพ
คือ ทำสายลม

ภาพประกอบ 9 การทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำก่อนเรียน ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพลงถอย ทำที่นำเสนอในภาพ คือ ทำเศร้า

ภาพประกอบ 10 การทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำหลังเรียน (กลุ่ม 1)
ด้วยการนำเสนอการประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงสองใจ
(ศิลปิน : ดา เอ็นโดฟิน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาพประกอบ 11 การทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำหลังเรียน (กลุ่ม 3)
ด้วยการนำเสนอ การประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงสองใจ
(ศิลปิน : ดา เอ็นโดฟิน) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากการสังเกตและสัมภาษณ์ในขณะที่ทำการทดลองใช้ชุดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ นักเรียนส่วนใหญ่ระบุว่า เนื้อหาในชุดการเรียนการสอนนาฏศิลป์แม้จะค่อนข้างยากแต่เมื่อได้เรียนและลองปฏิบัติจริงก็สามารถทำได้ และนักเรียนได้รับประสบการณ์เรียนรู้ที่แปลกใหม่ ทั้งเรื่องการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การประดิษฐ์ท่ารำเอง และนักเรียนพึงพอใจกับรูปแบบวิธีการวัดประเมินผลที่มีหลากหลายรูปแบบรวมถึงบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนที่สนุกสนานและการให้ความเป็นกันเองของครูผู้สอน การช่วยเหลือกันและกันของเพื่อนในกลุ่ม ลดแรงกดดันเรื่องคนเก่งและคนอ่อน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกล้าแสดงออก มีทักษะการปฏิบัติท่ารำและทักษะการประดิษฐ์ท่ารำมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้สรุปผลการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. เพื่อศึกษาความพึงใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน

4. ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าของนักเรียน หลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียน

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยมีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 97 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 3/1 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นตัวอย่างการสุ่ม เนื่องจากทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้าย ๆ กันทั้งระดับสติปัญญา เพศ และจำนวน

2. แบบแผนของการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Design) แบบที่มีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ชนิด ดังนี้

3.1 ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย คู่มือครูและชุดการสอนนาฏศิลป์ จำนวน 3 ชุด รวม 14 ชั่วโมง

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3.3 แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ เป็นการทดสอบในรูปแบบกิจกรรมการประดิษฐ์ท่ารำ และวัดประเมินผลตามสภาพจริงโดยให้คะแนนในลักษณะเป็น Rubrics 5 ระดับปฏิบัติ จำนวน 5 รายการ

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เวลารวมทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง โดยมีลำดับขั้นตอนในการเก็บ ดังนี้

4.1 ชี้แจงกลุ่มตัวอย่างและให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน

4.2 ปฏิบัติกิจกรรมด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ พร้อมเก็บข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การปฏิบัติทักษะการประดิษฐ์ท่ารำ เป็นต้น

4.3 ทำแบบทดสอบหลังเรียนและทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

สมมติฐานข้อที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สมมติฐานข้อที่ 2 วิเคราะห์หาประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 โดยนำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียนทุกคนมาวิเคราะห์

สมมติฐานข้อที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ Dependent samples t-test และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สมมติฐานข้อที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ Dependent samples t-test และค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สมมติฐานข้อที่ 5 วิเคราะห์ความพึงใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป (อยู่ในระดับมากขึ้นไป)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์ ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมในชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยวิเคราะห์เนื้อหาและนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นประเด็นและหัวข้อ

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น การหาประสิทธิภาพชุดการสอน ค่าดัชนีประสิทธิผล

6.3 ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ วิธีการทดสอบที่กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระกัน (Dependent Samples t-test)

สรุปผล

การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.51/81.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับร้อยละ 64.88 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 ที่ตั้งไว้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

(\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.38)

อภิปรายผล

ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากที่ได้ทำการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.51/81.82 หมายความว่า นักเรียนทั้งหมดมีคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 90.51 และคะแนนเฉลี่ยหลัง

เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ มีค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 81.82 แสดงว่า ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1 ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยทำการศึกษาค้นคว้าวิธีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนรู้ ศึกษาตัวชี้วัด จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัด มีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์และสื่อประสม เช่น ใบงาน ใบความรู้ ลิงค์วิดีโอการแสดง เป็นต้นประกอบการจัดการเรียนรู้ ผ่านการทดลองใช้ แก้ไขปรับปรุงก่อน นำไปใช้จริง โดยระหว่าง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งในด้านทฤษฎีและทักษะปฏิบัติ ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติท่ารำเบื้องต้นที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำของนักเรียน

1.2 การนำชุดการสอนไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ (ทฤษฎี) ได้ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการสอนรูปแบบ Jigsaw และรูปแบบ TGT โดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มและคณะ เก่งกลาง อ่อน ในกลุ่มเดียวกัน ก่อนเริ่มทำกิจกรรมในคาบเรียน เทคนิคการสอนรูปแบบ Jigsaw มีลักษณะแบ่งงานที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มแยกย้ายกันไปค้นคว้าข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมายจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มารวมกันและสรุปอภิปรายผลร่วมกัน ส่วนเทคนิคการสอนรูปแบบ TGT มีลักษณะการเรียนรู้แบบเกมการแข่งขันตอบคำถาม 2) ส่วนที่เกี่ยวกับทักษะปฏิบัติ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ โดยมีลำดับขั้นตอนการฝึก ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออกและขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ โดยในคาบเรียนที่เป็นเนื้อหาด้านทักษะปฏิบัติเบื้องต้นผู้เรียนจะได้

ลงมือปฏิบัติและออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ในการประดิษฐ์ทำร่ำต่อไป

1.3 ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นชุดการสอนในรูปแบบสื่อประสม มีการวัดประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งเหมาะสำหรับการนำไปใช้สอนเนื้อหาวิชาศิลปะที่ต้องการพัฒนาด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติควบคู่กัน ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการการทำงานกลุ่มที่ดีขึ้น และรู้สึกสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอนด้านทฤษฎี และด้านทักษะปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการเรียนรู้แบบร่วมมือของ จอห์นสัน และจอห์นสัน (1974, pp. 213-240 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2553) ที่ว่า “ผู้เรียนควรร่วมมือกันในการเรียนรู้มากกว่าการแข่งขันกัน เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้-ชนะ ต่างจากการร่วมมือกัน ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ของการชนะ-ชนะ” และสอดคล้องกับแนวคิดของรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ตามที่ ทิศนา แคมมณี (2553, หน้า 244-246) กล่าวว่า แฮร์โรว์ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อย ไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อยลำดับขั้นดังกล่าว ได้แก่ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออก และการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนและกระบวนการสร้างที่เป็นระบบ เน้นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้ชุดการสอนนาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถยุท ผันผอง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.64/83.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา รัตนพรหม และวรรณดี ธาณิรัตน์ (2560, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การรำมโนราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ

ของแฮร์โรว์ พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 90.98/84.16 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์

การหาดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการหาค่าเฉลี่ยจากค่าความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .65 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.88 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้สูงขึ้น ร้อยละ 64.88 เป็นไปตามเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรรถยุทธ ผันผอง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .63 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้สูงขึ้น ร้อยละ 63 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา รัตนพรหม และวรรณดี ธานีรัตน์ (2560, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การรำมโนราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่า E_1/E_2 เท่ากับ 90.98/84.16 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาของ การเรียนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ค่อนข้างยาก และเป็นเรื่องแปลกใหม่สำหรับนักเรียน ผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยเลือกเทคนิค Jigsaw ซึ่งมีลักษณะแบ่งงานที่ได้รับมอบหมายภายในกลุ่มแยกย้ายกันไปค้นคว้าข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มารวมกันและสรุปอภิปรายผลร่วมกัน ส่วนเทคนิคการสอนรูปแบบ TGT มีลักษณะการเรียนรู้แบบเกมการแข่งขันตอบคำถาม ในคาบเรียนแต่ละคาบจะเรียน

ด้วยกิจกรรมแบบกลุ่มคละ คนเก่ง กลาง อ่อน และให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนท้ายคาบเรียนโดยสลับเปลี่ยนกันออกมานำเสนอ ทั้งนี้นอกจากนักเรียนจะได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ปัญหา การช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม สอดคล้องกับ เฉลิม เพิ่มนาม (2560, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนสะกดคำและทักษะทางสังคมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ หิรัญทรัพย์ เพ็ญเสนา (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ โดยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับเทคนิค Jigsaw ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาวิถีนัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำ

จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องจากผู้วิจัยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ซึ่งได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อยลำดับขั้นดังกล่าว ได้แก่ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่งการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออกและการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ โดยมีการดำเนินกิจกรรมด้วยกิจกรรม แบบกลุ่มคละคนเก่ง กลาง อ่อน ขณะฝึกปฏิบัติมีครูเป็นผู้สาธิตทำร่ำ จากนั้นให้นักเรียนฝึกหัด ทบทวนทำร่ำด้วยกันภายในกลุ่มท้ายคาบเรียนให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นพื้นฐานทางด้านจิตใจในการยอมรับการฝึกทักษะปฏิบัติทำร่ำ

เมื่อเข้าใจท่าท่าเบื้องต้นแล้วจะนำไปสู่การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่าท่าร่วมกัน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและความสามัคคีในกลุ่ม สอดคล้องกับ รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร (2561, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ พบว่ามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา รัตนพรหม และวรรณดี ธาณีรัตน์ (2560) ได้พัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การรำมโนราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่อง การรำมโนราห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.00 ± 1.29 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.23 ± 0.90

5. ความพึงพอใจ

จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่าท่า โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.38) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ หากแยกเป็นแต่ละด้านโดย 3 อันดับแรก พบว่า อันดับ 1 ได้แก่ ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.30) รองลงมาอันดับ 2 ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.35) และอันดับ 3 ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.37) ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาในการเรียนรู้ค่อนข้างยากและเป็นเรื่องแปลกใหม่สำหรับนักเรียน ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติ โดยด้านทฤษฎีใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Jigsaw และเทคนิค TGT ส่วนด้านทักษะปฏิบัติใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนในแต่ละคาบ มีการวัดประเมินผลที่หลากหลาย ขณะจัดกิจกรรมครูให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนทำให้บรรยากาศในการเรียนสนุกสนานไม่ตึงเครียด ทำให้นักเรียนให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับ เฉลิม เพ็ญนาม (2560, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียน สะกอดคำ และทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT

ร่วมกับแบบฝึก พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร (2561, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาทักษะปฏิบัติ นาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของแฮร์โรว์ โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.01)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยแสดงถึงประสิทธิภาพของการพัฒนาชุดการสอน นาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งใน ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ ความพึงพอใจในการเรียน ครูผู้สอนควรนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)

1.2 การใช้ชุดการสอนชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เวลาที่ใช้ควรยืดหยุ่นให้เหมาะสมและเพียงพอกับกิจกรรม ถ้าเร่งรัดเกินไปอาจไม่บรรลุวัตถุประสงค์

1.3 ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูควรเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อม และใช้กิจกรรมการเรียน การสอนที่หลากหลายตามแผนการจัดการเรียนรู้ในชุดการสอน หรืออาจปรับเปลี่ยนได้ ตามความเหมาะสมของบริบทโรงเรียน ความพร้อมของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรศึกษาผลการสอนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค Jigsaw และ TGT ในเนื้อหาด้านทฤษฎีเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาศิลปะกับเนื้อหาเรื่องอื่น

2.2 ควรมีการศึกษาผลการสอนของชุดการสอนนาฏศิลป์หรือในรูปแบบกิจกรรมโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ พัฒนาทักษะปฏิบัติอื่น ๆ ในรายวิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2543). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษาหน่วยศึกษานิเทศก์. (2543). *แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จินตนา สายทองคำ. (2558). *นาฏศิลป์ไทย ระบาย รำ ฟ้อน ละคร โขน*. กรุงเทพฯ: เจปรินท์.
- เฉลิม เพิ่มนาม. (2560). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนสะกดคำและทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ร่วมกับแบบฝึก. วิทยานิพนธ์ ค.ม.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2551). “ชุดการสอนรายบุคคล” เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนสรร หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทีศนา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2546). *นวัตกรรมเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: นีลนารากการพิมพ์.

- นิสา เมลานนท์. (2555). การพัฒนานวัตกรรมการสอนวิชานาฏศิลป์ เรื่อง นาฏลีลา
นาฏยศัพท์. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 4(1), 76-78.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). *นวัตกรรมทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ: เอสอาร์ พรินท์ติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด และคนอื่น ๆ. (2552). *พื้นฐานการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- บุญสง วรวัฒน์. (2547). *ดนตรีนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. กรุงเทพฯ:
วัฒนาพานิช.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2541). *สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา*. มหาสารคาม: ภาควิชา
จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ประหยัด จิระวรพงศ์. (2544). *หลักการและทฤษฎีเทคโนโลยีทางการศึกษา*.
กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- เพชฌู กิจระการ. (2546). *ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) เอกสารประกอบคำ
บรรยายวิชา 503710*. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มิสธัญพร วงษ์สว่าง. (2553). *ชุดการสอนเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. ม.ป.พ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ:
อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์.
- ราศิยส วงศ์ศิลปกุล และศิริรัตน์ วุฒิสกุล. (2558). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-
นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- รสสุคนธ์ เพ็ญเนตร. (2561). *การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์และภาษาท่า โดยใช้
การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับแนวคิดการสอนปฏิบัติของ
แฮร์โรว์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง. (2562). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง พุทธศักราช 2561* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย. สกลนคร: โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัชรินทร์ ไครบุตร. (2561). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับเทคนิค การสอนแบบ TGT ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง พฤติกรรมความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- วัฒนา รัตนพรหม และวรรณดี ธาณิรัตน์. (2560). *พัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง การรำมโนราห์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์. สุราษฎร์ธานี: สำนัก วิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2541). “การประเมินผลการเรียน” *เอกสารประกอบการสอนวิชาการ ประเมินผลการเรียน (1042103)*. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ สกลนคร.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2551). “หน่วยที่ 3 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม” *เอกสารชุด การสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนสรร* หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). *สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้อื่นๆ*. ปทุมธานี: สกายบุคส์.
- ลัญพิจา โพธิ์ดอกไม้. (2563). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการตีกลองชุดขั้นพื้นฐาน สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- สาลินี ภาวายน. (2540). *ชี้วัดความสามารถทางสังคมของสวนสาธารณะในเขต กรุงเทพมหานคร ศึกษากรณีสวนลุมพินี. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- สุชา จันทรเอม. (2541). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมิตร เทพวงษ์. (2548). *นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สำหรับครูประถมและมัธยม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (ม.ป.ป.). *แนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์นาฏศิลป์*. [เอกสารประกอบการสอน]. ม.ป.พ.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). *การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่ การเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมยศ นาวิกการ. (2541). *การบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- สำราญ กำจัดภัย. (ม.ป.ป.). *ใบความรู้ เรื่อง การประเมินตามสภาพจริงในชั้นเรียน*. [เอกสารประกอบการสอน]. ม.ป.พ.
- ศิริณทรัพย์ เพ็ญเสนา. (2562). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาคอมพิวเตอร์ โดยการเรียนรู้ แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับเทคนิค Jigsaw ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหา วินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรรถยุทธ พันผอง. (2555). *การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องนาฏศิลป์พื้นบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อมรา กล้าเจริญ. (2531). *สุนทรียนาฏศิลป์ไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Bythrow, Brittney J. (2016). "Does Incorporating Dance into Elementary School Classrooms Increase Academic Achievement and Enjoyment?". Salem: College of Arts and Sciences At Salem State University.
- Georgios Lykesas, Aggeliki Tsapakidou, & Eleni Tsompanaki. (2014). Creative Dance as a Means of Growth and Development of Fundamental Motor Skills for Children in First Grades of Primary Schools in Greece. *Asian Journal of Humanities and Social Studies*, 2014(02), 211.
- Good, Cater. (1973). *V. Dictionary of Education New York*. New York: McGraw-Hill.
- Mara J. Gross, B.A. (2008). *TIME, SPACE, AND ENERGY FOR DANCE IN EDUCATION*. Columbus: The Ohio State University.

Laudon, M.M. & Bitta, J.R. (1993). *Consumer Behavior* (4th ed.) New York: McGraw-Hill.

Shelly, M.W. (1975). *Responding to Social Change*. Pennsylvania: Dowden Hutchison & Ross.

Tiffin, J. (1973). *Industrial Psychology*. Englewood Cliffs NJ: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๖๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อุษา ปราบหงษ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวสินีนเนตร หล้าจันทร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๙๑๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๐๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๐๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวสินีนเนตร หล้าจันทร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๗๒๙ ๕๑๒๖

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๖๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธนาวัฒน์ กุลไพบุตร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวสินีนตร หล้าจันทร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๙๑๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวสินีนตร หล้าจันทร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๗๒๙ ๕๑๒๖

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๖๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวสมพิศ อุพงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวสินีนตร หล้าจันทร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๓๒๔๙๓๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวสินีนตร หล้าจันทร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๗๒๙ ๕๑๒๖

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๖๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ
อำเภอเมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวิระพงษ์ มนตร์อินทร์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
 ๒. เครื่องมือการวิจัย
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวสินีนเนตร หล้าจันทร์ธา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๕๒๑๒๔๙๑๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๒๑๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๕๒๑๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวสินีนเนตร หล้าจันทร์ธา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๗๒๙ ๕๑๒๖

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๖๓๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางเดือนแฉ สุราราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวสินีนตร หล้าจันทรา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๔๑๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวสินีนตร หล้าจันทรา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๗๒๙ ๕๑๒๖

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๑๐๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวสินีนทร หล้าจันทร์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๙๑๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแอร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ใบรับรอง ๑๔๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวสินีนทร หล้าจันทร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๗๒๙ ๕๑๒๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๑๐๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวสินีเนตร หล้าจันทรา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๙๑๐๘ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้รับการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ใบรับรอง ๑๔๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวสินีเนตร หล้าจันทรา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๗๒๙ ๕๑๒๖

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบ
การสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คู่มือการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์

เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ
ของ แสรร์โร้ว ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

สำหรับครู

โดย นางสาวสินีเนตร หล้าจันทร์
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

คำนำ

คู่มือการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของשררררรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) จัดทำขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ โดยวิเคราะห์เนื้อหาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ตามมาตรฐานตัวชี้วัด ศ 3.1 ม.3/2 และ ศ 3.1 ม.3/4 จำนวน 14 ชั่วโมง นำมาสร้างเป็นชุดการสอนนาฏศิลป์แล้วแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ชุดใหญ่ มีทั้งหมด 10 ชุดย่อย หรือ 10 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในแต่ละแผนได้บรรจุเนื้อหาและรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของשרררรรวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือควบคู่กันไปโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์แล้ว

การสร้างชุดการสอนนาฏศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยหลักสูตรและการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างว่าชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 3 ชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ช่วยให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

สินีเนตร หล้าจันทร์

เป้าหมายการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบการแสดง อากัปกริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

ม.3/4 มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

(K) 1. เขียนอธิบายและบอกความหมายหลักการในการประดิษฐ์ท่ารำได้

(P) 2. ปฏิบัติทักษะเกี่ยวกับการประดิษฐ์ท่ารำได้

(A) 3. ชื่นชอบในการแสดง มีความสนุกสนานในการประดิษฐ์ท่ารำประกอบ

การแสดง

โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อหาทั้งหมด 3 ชุดใหญ่ แบ่ง 10 ชุดย่อย จำนวน 14 ชั่วโมง หรือ จำนวน 14 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตาราง 1 โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับ	ชุดที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
ชุดที่ 1 นาฏยศัพท์นาฏ (จำนวน 4 ชั่วโมง)					
1	ชุดที่ 1.1 ประวัติ นาฏศิลป์	ศ 3.1 ม.3/2	<p>- ประวัตินาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์ไทยเกิดจาก ความรู้สึกร กระทบกระเทือนทาง อารมณ์ ความเชื่อ สะท้อนออกมาเป็น ท่าทางที่เป็นธรรมชาติ และประดิษฐ์ท่าทางขึ้น ให้สวยงาม</p> <p>- ประเภทตัวละครที่ใช้ ในการแสดงนาฏศิลป์ ไทย ได้แก่ ตัวพระ ตัวนาง ตัวยักษ์ ตัวลิง</p>	<p>1. อธิบายที่มาและ ความหมายของนาฏศิลป์ได้</p> <p>2. บอกประเภทตัวละคร ในนาฏศิลป์ไทยได้</p> <p>3. แยกประเภทตัวละคร ในนาฏศิลป์ไทยได้</p>	1 ชั่วโมง

- 3 -

ตาราง 1 โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

ลำดับ	ชุดที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
2	ชุดที่ 1.2 นามศัพท์	ศ 3.1 ม.3/2	- นามศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับ ลักษณะท่าทาง ที่ใช้ใน การฝึกหัดเพื่อแสดง โขน ละคร เป็นคำที่ใช้ใน วงการนาฏศิลป์ไทย สามารถสื่อความหมาย กันได้ทุกฝ่ายใน การแสดงต่าง ๆ - นามศัพท์ชนิดของจีบ และชนิดของวง	1. อธิบายความหมายของ นามศัพท์และ นามศัพท์ 2. บอกลักษณะท่าทาง นามศัพท์ชนิดของจีบและ ชนิดของวง 3. ปฏิบัติลักษณะท่าทาง นามศัพท์ชนิดของจีบและ ชนิดของวง	1 ชั่วโมง
3	ชุดที่ 1.3 กิริยาศัพท์	ศ 3.1 ม.3/2	- กิริยาศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้เรียกในการ ปฏิบัติบอกอาการกิริยา แบ่งเป็น ศัพท์เสริมและ ศัพท์ล้อม	1. อธิบายความหมายของ กิริยาศัพท์ 2. บอกประเภทของกิริยา ศัพท์ 3. ปฏิบัติลักษณะท่าทาง กิริยาศัพท์	1 ชั่วโมง
4	ชุดที่ 1.4 นามยศัพท์ เบ็ดเตล็ด	ศ 3.1 ม.3/2	- นามยศัพท์เบ็ดเตล็ด หมายถึง ศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้เรียกในภาษา นาฏศิลป์นอกเหนือ ไปจากนามศัพท์ และ กิริยาศัพท์	1. อธิบายความหมายของ นามยศัพท์เบ็ดเตล็ด 2. บอกลักษณะท่าทาง ของนามยศัพท์เบ็ดเตล็ด 3. ปฏิบัติท่าทางของ นามยศัพท์เบ็ดเตล็ด	1 ชั่วโมง

ตาราง 1 โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

ลำดับ	ชุดที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
ชุดที่ 2 ภาษาท่า พาเพลิน (จำนวน 5 ชั่วโมง)					
5	ชุดที่ 2.1 ภาษาท่า ที่มาจาก ธรรมชาติ	ศ 3.1 ม.3/2	- ภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ เป็นท่าทางที่ ดัดแปลงมาจากท่าทาง ตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงาม อ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น แบ่ง ได้ 3 ลักษณะ	1. อธิบายความหมายของ ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ 2. บอกประเภทภาษาท่า ที่มาจากธรรมชาติ 3. ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ	2 ชั่วโมง
6	ชุดที่ 2.2 ภาษาท่า ที่มาจาก การ ประดิษฐ์ โดยตรง	ศ 3.1 ม.3/2	- ความหมายของภาษา ท่าที่มาจากการประดิษฐ์ โดยตรง - ประเภทของภาษาท่า ที่มาจากการประดิษฐ์ โดยตรง แบ่งเป็น ภาษา ท่าที่มาจากแม่บทใหญ่ ภาษาท่าที่มาจาก การเลียนแบบท่าทางของ สัตว์	1. อธิบายความหมายของ ภาษาท่าที่มาจากการ ประดิษฐ์โดยตรง 2. บอกประเภทภาษาท่า ที่มาจากการประดิษฐ์ โดยตรง 3. ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์โดยตรง	2 ชั่วโมง
7	ชุดที่ 2.3 การตีบท	ศ 3.1 ม.3/2	- การตีบท หมายถึง การใส่ท่าทางตามบทร้อง หรือบทเพลงเพื่อสื่อ ความหมายให้ผู้ชมเข้าใจ ตามความหมายและ อารมณ์ของเพลง	1. อธิบายความหมายของ การตีบท 2. บอกหลักการใน การตีบท 3. ฝึกปฏิบัติการตีบทตาม เนื้อร้องหรือบทเพลงต่าง ๆ	1 ชั่วโมง

- 5 -

ตาราง 1 โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

ลำดับ	ชุดที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
ชุดที่ 3 การประดิษฐ์ทำร่า (จำนวน 5 ชั่วโมง)					
8	ชุดที่ 3.1 ที่มาและ หลักการ ประดิษฐ์ ทำร่า	ศ 3.1 ม.3/4	<p>- การประดิษฐ์ทำร่าเกิดขึ้นจากการเลียนแบบกิริยาอาการธรรมชาติของมนุษย์ สัตว์ สิ่งของ แล้วย่นำมาประดิษฐ์เป็นท่าทางต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแสดง โดยมีจุดประสงค์เพื่อสื่อความหมายโดยใช้ท่าทางแทนคำพูด</p> <p>- หลักในการประดิษฐ์ทำร่า ได้แก่ ศึกษาบทที่แสดง การเลือกใช้ท่าทางให้สอดคล้องกับบทประพันธ์</p>	<p>1. อธิบายที่มาและหลักในการประดิษฐ์ทำร่า</p> <p>2. บอกที่มาและหลักในการประดิษฐ์ทำร่า</p> <p>3. ปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าตามรูปแบบต่าง ๆ</p>	1 ชั่วโมง
9	ชุดที่ 3.2 รูปแบบ การแปร แถว	ศ 3.1 ม.3/4	<p>- หลักการของการแปรแถว ในการแปรแถวของการแสดงระบำ มีหลักการการจัดแถวของการแสดงระบำ เช่น การเคลื่อนแถวเพื่อไม่ให้ผู้แสดงอยู่กับที่ นานเกินไป คำนึงถึงรูปร่างลักษณะของผู้แสดง เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การแสดงนั้นสวยงามเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น</p>	<p>1. อธิบายรูปแบบการแปรแถว</p> <p>2. บอกหลักการของรูปแบบการแปรแถว</p> <p>3. ปฏิบัติรูปแบบการแปรแถว</p>	1 ชั่วโมง

ตาราง 1 โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)

ลำดับ	ชุดที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
9	ชุดที่ 3.2 รูปแบบ การแปร แถว	ศ 3.1 ม.3/4	- หลักการของ การแปรแถว ในการแปรแถวของ การแสดงระบำ มีหลักการการจัดแถว ของการแสดงระบำ เช่น การเคลื่อนแถว เพื่อ ไม่ให้ผู้แสดงอยู่กับที่ นานเกินไป คำนึงถึง รูปร่างลักษณะของ ผู้แสดง เป็นต้น ซึ่งจะทำ ให้การแสดงนั้นสวยงาม เป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น - รูปแบบของการแปร แถว เช่น แถวเฉียง แถว ฟันปลา เป็นต้น	1. อธิบายรูปแบบการแปร แถว 2. บอกหลักการของรูปแบบ การแปรแถว 3. ปฏิบัติรูปแบบการแปรแถว	1 ชั่วโมง
10	ชุดที่ 3.3 การ ประดิษฐ์ ท่าร่ำ	ศ 3.1 ม.3/4	- นำเสนอกระบวนการ การคิด ออกแบบ และ ประดิษฐ์ท่าร่ำเพื่อ สร้างสรรค์การแสดงให้ มีความสมบูรณ์ สวยงาม	1. อธิบายการประดิษฐ์ท่าร่ำ ขึ้นใหม่ 2. เขียนอธิบายท่าร่ำที่ ประดิษฐ์ 3. ปฏิบัติท่าร่ำที่ประดิษฐ์ ขึ้นใหม่ประกอบเพลง	3 ชั่วโมง
รวม					14 ชั่วโมง

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งลำดับขั้นการสอนออกเป็น ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยนำรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมาปรับใช้ในเนื้อหาของชุดการสอน ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็น 2 ลักษณะ คือ เนื้อหาด้านทฤษฎี และเนื้อหาด้านทักษะปฏิบัติ โดยเลือกใช้รูปแบบการสอน ดังนี้

1. ด้านทฤษฎี ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีด้วยกันหลายรูปแบบแต่สำหรับชุดการสอนนาฏศิลป์นี้ ใช้รูปแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) สลับกับรูปแบบ TGT ซึ่งทั้งสองรูปแบบนี้มีลักษณะการสอนเป็นกลุ่ม โดยแต่ละผู้เรียน เก่งกลาง อ่อน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน มีการใช้เทคนิคเสริมแรงโดยให้รางวัลแก่กลุ่มที่มีคะแนนกลุ่มสูงที่สุด ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งนำไปสู่ทักษะกระบวนการทำงาน เป็นทีมให้แก่ผู้เรียน อีกทั้งการสอนในรูปแบบ TGT จะเน้นการแข่งขันในรูปแบบการเล่นเกมที่ช่วยผู้เรียนได้ทั้งความรู้และเกิดความสนุกสนานอีกด้วย

2. ด้านทักษะปฏิบัติ ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยครูเป็นต้นแบบสาธิตท่าทาง จากนั้นนักเรียนปฏิบัติตามหรือเลียนแบบท่าทาง จากนั้นฝึกฝนทักษะท่าทางจนเกิดความชำนาญและเป็นธรรมชาติ ซึ่งรูปแบบการสอนนี้จะเน้นให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะจากการเลียนแบบจนเกิดความชำนาญและแสดงท่าทางได้อย่างเป็นธรรมชาติ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ใบความรู้ ใบงาน ชุดการสอน บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม รูปภาพ ฯ
2. สื่อวีดิทัศน์หรือวิดีโอการแสดง เช่น เพลงระบำเงือก เพลงงามแสงเดือน เพลงแต่ปางก่อน เพลงมาลัยสามชาย เป็นต้น
3. การสาธิตทำทางจากครูผู้สอน
สามารถสแกนคิวอาร์โค้ดด้านล่าง เพื่อดาวโหลดวีดิโอการแสดง

**สื่อการสอนประกอบชุดการสอนนาฏศิลป์ฯ (วีดิโอการแสดง)

แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ ของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแนวทางการวัดและประเมินผล ด้วยกันหลายรูปแบบทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ เช่น ใบงาน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เป็นต้น โดยแบ่งวิธีการวัด ประเมินผล เครื่องมือ เกณฑ์การประเมิน ในแต่ละชุดการสอน ดังนี้

ตาราง 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ชุดย่อยที่	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ชุดที่ 1 นาฏยศัพท์ท่ารำ			
ชุดที่ 1.1 ประวัติ นาฏศิลป์	- ตรวจใบงานที่ 1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องประวัตินาฏศิลป์	- ใบงานที่ 1.1 คำถาม พัฒนาการคิด เรื่อง ประวัตินาฏศิลป์	ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรม	2.1 แบบสังเกต พฤติกรรมเข้าร่วม กิจกรรม	3.1 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง

ตาราง 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)

ชุดย่อยที่	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ชุดที่ 1.2 นามศัพท์	- ตรวจใบงานที่ 1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะ ปฏิบัติ เรื่องนามศัพท์	ใบงานที่ 1.2 กิจกรรม พัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องนามศัพท์	ผ่าน 3 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 ประเมินทักษะปฏิบัติ นามศัพท์ชนิดของจับ และชนิดของวง	2.1 แบบประเมิน ทักษะปฏิบัตินามศัพท์ ชนิดของจับและชนิด ของวง	3.1 เกณฑ์ผ่าน 3 คะแนน ขึ้นไป
	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมกรเข้าร่วม กิจกรรม	3.2 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
	1.3 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.3 แบบสังเกต พฤติกรรมกรเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.3 การประเมินพฤติกรรมกรเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง
ชุดที่ 1.3 กริยา ศัพท์	- ตรวจใบงานที่ 1.3 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องกริยาศัพท์	- ใบงานที่ 1.3 คำถาม พัฒนาการคิด เรื่อง กริยาศัพท์	ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 ประเมินทักษะ ปฏิบัติ เรื่องกริยาศัพท์ 1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรม	2.1 แบบประเมิน ทักษะปฏิบัติ เรื่องกริยา ศัพท์ 2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมกรเข้าร่วม กิจกรรม	3.1 เกณฑ์ผ่าน 3 คะแนน ขึ้นไป 3.2 การประเมินพฤติกรรมกรเข้า ร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

- 11 -

ตาราง 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)

ชุดย่อยที่	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ชุดที่ 1.3 กิริยาศัพท์	1.3 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.3 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.3 การประเมินพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง
ชุดที่ 1.4 นาฏย ศัพท์ เบ็ดเตล็ด	- ตรวจสอบใบงานที่ 1.4.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด	- ใบงานที่ 1.4.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องนาฏยศัพท์ เบ็ดเตล็ด	- ใบงานที่ 1.4.1 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	- ตรวจสอบใบงานที่ 1.4.2 กิจกรรมพัฒนาการคิด (โดยให้เขียนแผนผัง ประเภทของนาฏยศัพท์)	- ใบงานที่ 1.4.2 กิจกรรมพัฒนาการคิด (โดยให้เขียนแผนผัง ประเภทของนาฏยศัพท์)	- ใบงานที่ 1.4.2 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 สังเกตพฤติกรรมของ นักเรียนในการเข้าร่วม กิจกรรม	2.1 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรม	3.1 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง

ตาราง 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)

ชุดย่อยที่	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ชุดที่ 2 ภาษาท่า พาเพลิน			
ชุดที่ 2.1 ภาษาท่า ที่มาจาก ธรรมชาติ	- ตรวจใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 1)	- ใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 1)	- ใบงานที่ 2.1.1 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	- ตรวจใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะ ปฏิบัติ เรื่องภาษาท่า ที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 2)	- ใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะ ปฏิบัติ เรื่องภาษาท่า ที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 2)	- ใบงานที่ 2.1.2 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 การประเมินทักษะ ปฏิบัติ เรื่องภาษาท่า ที่มาจากธรรมชาติ	2.1 แบบประเมินทักษะ ปฏิบัติ เรื่องภาษาท่า ที่มาจากธรรมชาติ	3.1 เกณฑ์ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรม	3.2 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
	1.3 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.3 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.3 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง

ตาราง 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)

ชุดย่อยที่	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ชุดที่ 2.2 ภาษาท่า ที่มาจาก การ ประดิษฐ์ โดยตรง	- ตรวจใบงานที่ 2.2.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์โดยตรง (ชั่วโมงที่ 1)	- ใบงานที่ 2.2.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์โดยตรง (ชั่วโมงที่ 1)	- ใบงานที่ 2.2.1 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	- ตรวจใบงานที่ 2.2.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะ ปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มา จากการประดิษฐ์โดยตรง (ชั่วโมงที่ 2)	- ใบงานที่ 2.2.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะ ปฏิบัติ เรื่องภาษาท่า ที่มาจากการประดิษฐ์ โดยตรง (ชั่วโมงที่ 2)	- ใบงานที่ 2.2.2 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 การประเมินทักษะ ปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มา จากการประดิษฐ์โดยตรง	2.1 แบบประเมินทักษะ ปฏิบัติ เรื่องภาษาท่า ที่มาจากการประดิษฐ์ โดยตรง	3.1 เกณฑ์ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมร่วมการเข้าร่วม กิจกรรม	3.2 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
	1.3 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.3 แบบสังเกต พฤติกรรมร่วมการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.3 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง

ตาราง 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)

ชุดย่อยที่	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ชุดที่ 2.3 การตีบท	- ตรวจใบงานที่ 2.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะ ปฏิบัติ เรื่องการตีบท	- ใบงานที่ 2.3 กิจกรรมพัฒนาทักษะ ปฏิบัติ เรื่องการตีบท	- ใบงานที่ 2.3 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรม	2.1 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรม	3.1 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.2 การประเมินพฤติกรรมกรเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง
ชุดที่ 3 การประดิษฐ์ทำร่ำ			
ชุดที่ 3.1 ที่มาและ หลักการ ประดิษฐ์ ทำร่ำ	- ตรวจใบงานที่ 3.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องที่มาและหลักการ ประดิษฐ์ ทำร่ำ	- ใบงานที่ 3.1 คำถาม พัฒนาการคิด เรื่อง ที่มาและหลักการ ประดิษฐ์ ทำร่ำ	- ใบงานที่ 3.1 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนใน การเข้าร่วมกิจกรรม	2.1 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรม	3.1 การประเมินพฤติกรรม การเข้า ร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

- 15 -

ตาราง 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)

ชุดย่อยที่	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ชุดที่ 3 การประดิษฐ์ทำร่ำ			
ชุดที่ 3.1 ที่มาและ หลักการ ประดิษฐ์ ทำร่ำ	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง
ชุดที่ 3.2 รูปแบบ การแปร แถว	- ตรวจใบงานที่ 3.2 กิจกรรมพัฒนาการคิด เรื่องรูปแบบการแปรแถว	- ใบงานที่ 3.2 กิจกรรมพัฒนาการคิด เรื่องรูปแบบ การแปรแถวร่ำ	- ใบงานที่ 3.2 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
	1.1 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรม	2.1 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรม	3.1 การประเมินพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.2 การประเมินพฤติกรรมการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง
ชุดที่ 3.3 การ ประดิษฐ์ ทำร่ำ	1.1 สังเกตพฤติกรรม เกี่ยวกับกระบวนการ ทำงานในการประดิษฐ์ ทำร่ำครั้งที่ 1 (ความคืบหน้า 35 %)	2.1 แบบสังเกต พฤติกรรมเกี่ยวกับ กระบวนการทำงานใน การประดิษฐ์ทำร่ำ ครั้งที่ 1 (ความคืบหน้า 35 %)	3.1 เกณฑ์ผ่าน 8 คะแนนขึ้นไป

ตาราง 2 แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ต่อ)

ชุดย่อยที่	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ชุดที่ 3.3 การ ประดิษฐ์ ทำร่า	1.2 สังเกตพฤติกรรม เกี่ยวกับกระบวนการ ทำงานในการประดิษฐ์ ทำร่าครั้งที่ 2 (ความคืบหน้า 70 %)	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมเกี่ยวกับ กระบวนการทำงานใน การประดิษฐ์ทำร่า ครั้งที่ 2 (ความคืบหน้า 70 %)	3.2 เกณฑ์ผ่าน 8 คะแนนขึ้นไป
	1.3 สังเกตพฤติกรรม เกี่ยวกับกระบวนการ ทำงานในการประดิษฐ์ทำ ร่าครั้งที่ 3 (ความคืบหน้า 100 %)	2.3 แบบสังเกต พฤติกรรมเกี่ยวกับ กระบวนการทำงานใน การประดิษฐ์ทำร่า ครั้งที่ 3 (ความคืบหน้า 100 %)	3.3 เกณฑ์ผ่าน 8 คะแนนขึ้นไป
	1.1 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรม	2.1 แบบสังเกต พฤติกรรมการเข้าร่วม กิจกรรม	3.1 การประเมินพฤติกรรมกรเข้า ร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
	1.2 สังเกตพฤติกรรม ของนักเรียนในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	2.2 แบบสังเกต พฤติกรรมกรเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม	3.2 การประเมินพฤติกรรมกรเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม - คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี - คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง

บทบาทของครู

1. ครูต้องศึกษาคำชี้แจงคู่มือการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ และศึกษาเนื้อหาชุดการสอนอย่างละเอียดพร้อมทั้งทำความเข้าใจ ก่อนนำไปจัดการเรียนการสอนกับนักเรียน
2. ครูเตรียมใบงานหรือใบความรู้ รวมถึงสื่ออุปกรณ์ที่จะใช้สอนให้ครบถ้วน และเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่จะจัดการเรียนการสอน
3. ครูเตรียมเครื่องมือวัสดุ และประเมินผล เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของนักเรียน
4. ครูอธิบายและทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียน ขั้นตอนในการประกอบกิจกรรม ในชุดการสอนนาฏศิลป์ ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เทาที่จำเป็น
5. ครูควรแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กัน คละกันให้มีทั้งนักเรียนชายและหญิง โดยให้มีทั้ง เก่ง กลาง อ่อน ในกลุ่มเดียวกัน
6. เงื่อนไขการให้คะแนน มีดังนี้
 - 6.1 เก็บคะแนนกิจกรรมท้ายใบงานกิจกรรมของแต่ละชุดย่อยเก็บเป็นคะแนนเดี่ยว(รายบุคคล) โดยบันทึกคะแนนท้ายใบงานกิจกรรมนั้น
 - 6.2 เก็บคะแนนกิจกรรมในช่วงเรียนเป็นคะแนนกลุ่ม โดยบันทึกคะแนนในแบบบันทึกคะแนนกลุ่มระหว่างเรียน ซึ่งได้มาจากการทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น การตอบคำถาม การแข่งขัน เล่นเกม เป็นต้น โดยแบ่งเป็นคะแนนกลุ่มและคะแนนดาวหรือที่เรียกว่า คะแนนโบนัส
 - 6.3 ทุกครั้งที่มีการแข่งขันแบบกลุ่มหรือเก็บคะแนนกลุ่ม กลุ่มใดที่ได้คะแนนสูงที่สุดถือเป็นผู้ชนะ และจะได้ดาวจากครูผู้สอนครั้งละ 1 ดวง โดยดาวสามารถนำไปแลกเป็นคะแนนโบนัสในภายหลังได้ ซึ่ง “ดาว 1 ดวง = 2 คะแนน” เมื่อเรียนจนครบทุกชุดแล้ว ครูจะสรุปคะแนนกลุ่มโดยนำคะแนนกลุ่มและคะแนนดาวมารวมกันแล้วสรุปผลคะแนนกลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดจะได้รับรางวัลจากครู

6.4 รูปแบบการสอนมีทั้งการทำงานเดี่ยว (รายบุคคล) และการทำงานกลุ่ม ครูผู้สอนควรตรวจสอบบันทึกที่ระหว่างเรียนแบบเดี่ยว (รายบุคคล) และแบบกลุ่ม แล้วให้รางวัลเพื่อเสริมแรงทางบวกแก่ผู้ที่ได้คะแนนสูงที่สุดทั้งแบบเดี่ยว (รายบุคคล) และแบบกลุ่ม

6.5 หากนักเรียนมีคะแนนเท่ากัน แล้วแต่ครูผู้สอนพิจารณาตัดสินต่อไป

บทบาทของนักเรียน

1. หัวหน้ากลุ่ม จะต้องเป็นผู้ดำเนินการวางแผน มอบหมายงาน และสรุปผล การเรียนรู้ ควบคุมดูแลเพื่อนให้ทำงานให้ทันเวลา ไม่ส่งเสียงดัง รับฟังความคิดเห็นเพื่อน คอยประสานงานกับครูผู้สอน ประสานงานกับเพื่อนแต่ละกลุ่ม

2. สมาชิกในกลุ่ม ต้องเชื่อฟังหัวหน้ากลุ่ม ให้ความร่วมมือ ให้การช่วยเหลือ รับฟังความคิดเห็นเพื่อน ตั้งใจศึกษาชุดการสอนนาฏศิลป์ และปฏิบัติกิจกรรม ทุกขั้นตอนรวมถึงศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

3. การนำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนควรมีการสลับหมุนเวียนในการ นำเสนอผลงานของกลุ่ม เพื่อเป็นการฝึกความกล้าแสดงออกให้กับตนเอง ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างถูกต้อง แต่งกายให้เรียบร้อย นำเสนอด้วยน้ำเสียงดัง ชัดเจน ถูกอักขระ ให้ทุกคนได้ยินอย่างมั่งถึง

4. ในการนำเสนอผลงานด้านทักษะปฏิบัติ ควรฝึกซ้อมให้เกิดความชำนาญและมีความมั่นใจในการแสดงหน้าชั้นเรียน รวมถึงขณะซ้อมต้องให้ความร่วมมือในการฝึกซ้อมในกลุ่ม และฝึกซ้อมตนเองเพิ่มเติมเพื่อความรวดเร็วในการเรียนรู้ในครั้งถัดไป

อ้างอิง

- จินตนา สายทองคำ. (2558). *นาฏศิลป์ไทย ระบาย รำ ฟ้อน ละคร โขน*. กรุงเทพฯ: เจปรินท์.
- ทีศนา แหมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพานิช. (2531). *พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ราศียส วงศ์ศิลปกุล และศิริรัตน์ วุฒิสกุล. (2558). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

ชุดการสอนนาฏศิลป์

เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ
ของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่ 2 ภาษาท่า
พาเพลิน

โดย นางสาวสินีเนตร หล้าจันทร์
ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

คำชี้แจงชุดการสอนนาฏศิลป์

ชุดที่ 2 ภาษาท่า พาเพลิน

โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับชุดที่ 2 ภาษาท่า พาเพลิน

โครงสร้างเนื้อหาและเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์ริโรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 2 ภาษาท่า พาเพลิน มีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ชุดย่อย จำนวน 5 ชั่วโมง หรือ จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 2 ภาษาท่า พาเพลิน (จำนวน 5 ชั่วโมง)					
ลำดับ	ชุดที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
1	ชุดที่ 2.1 ภาษาท่า ที่มาจาก ธรรมชาติ	ศ 3.1 ม.3/2	- ภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ เป็น ท่าทางที่ดัดแปลงมา จากท่าทางตาม ธรรมชาติของมนุษย์ แต่ปรับปรุงให้ดู สวยงามอ่อนช้อย มากยิ่งขึ้น แบ่งได้ 3 ลักษณะ	1. อธิบายความหมายของภาษา ท่าที่มาจากธรรมชาติ 2. บอกประเภทภาษาท่าที่มา จากธรรมชาติ 3. ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจาก ธรรมชาติ	2 ชั่วโมง

ลำดับ	ชุดที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา
2	ชุดที่ 2.2 ภาษาท่า ที่มาจาก การ ประดิษฐ์ โดยตรง	ศ 3.1 ม.3/2	- ความหมายของ ภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์ โดยตรง - ประเภทของภาษา ท่าที่มาจากการ ประดิษฐ์โดยตรง แบ่งเป็น ภาษาท่า ที่มาจากแม่บทใหญ่ ภาษาท่าที่มาจาก การเลียนแบบ ท่าทางของสัตว์	1. อธิบายความหมายของภาษา ท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง 2. บอกประเภทภาษาท่าที่มา จากการประดิษฐ์โดยตรง 3. ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจากการ ประดิษฐ์โดยตรง	2 ชั่วโมง
3	ชุดที่ 2.3 การตีบท	ศ 3.1 ม.3/2	- การตีบท หมายถึง การใส่ ท่าทางตามบทร้อง หรือบทเพลงเพื่อสื่อ ความหมายให้ผู้ชม เข้าใจตาม ความหมายและ อารมณ์ของเพลง	1. อธิบายความหมายของการตี บท 2. บอกหลักการในการตีบท 3. ฝึกปฏิบัติการตีบทตามเนื้อ ร้องหรือบทเพลงต่าง ๆ	1 ชั่วโมง
รวม					5 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ.3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบการแสดง อากัปกริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

ขอควรปฏิบัติของครู

1. ครูต้องศึกษาคู่มือการใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้ รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และอ่านเนื้อหาสาระอย่างละเอียดรอบคอบ พร้อมทั้งทำความเข้าใจเนื้อหาชุดการสอนนาฏศิลป์ก่อนที่จะนำไปจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ครูเตรียมสื่อการสอนที่ใช้ในชุดการสอนนาฏศิลป์ให้ครบถ้วน และเพียงพอกับ จำนวนนักเรียนที่จะจัดการเรียนการสอน
3. ครูเตรียมเครื่องมือวัดผล และประเมินผล เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของ นักเรียน
4. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ ลำดับขั้นตอน วิธีการจัดการ เรียนการสอนและประโยชน์ที่ได้รับจากชุดการสอนนาฏศิลป์อย่างชัดเจนรวมถึงเงื่อนไขใน การให้คะแนน
5. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียนในการเรียน โดยใช้ชุดการ สอนนาฏศิลป์ให้เข้าใจ และเน้นย้ำ เรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต ในระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยห้ามลอกเพื่อนและไม่ดูเฉลยคำตอบ
6. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในเล่ม
7. ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ความตั้งใจในการเรียน การทำงานร่วมกันเป็น กลุ่มของนักเรียนถ้านักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัย ครูคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือ

8. เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ ของนักเรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มอาจจะไม่เท่ากันครูควรยืดหยุ่นตามความเหมาะสมหรือตามสถานการณ์

9. การจัดชั้นเรียน อาจจัดให้นักเรียนศึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

ข้อควรปฏิบัติของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคำชี้แจงชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ชุดที่ 2 ภาษาท่า พาเพลิน) ให้เข้าใจเสียก่อน ศึกษาเนื้อหาหรือทำกิจกรรมทุกครั้ง

2. นักเรียนอ่านข้อควรปฏิบัติของนักเรียนเกี่ยวกับชุดการสอนนาฏศิลป์นี้ให้เข้าใจและปฏิบัติตาม

3. นักเรียนต้องศึกษาเนื้อหา ก่อนทำใบงานในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ถ้านักเรียนทำใบงานไม่ได้หรือไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในแต่ละหน่วย ให้กลับไปศึกษาเนื้อหาใหม่อีกครั้ง และทำใบงานใหม่จนกว่าจะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดก่อนจะขึ้นเนื้อหาในหน่วยถัดไป

4. เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจใบงานตามที่ครูเฉลยไว้ และบันทึกคะแนนที่ได้ จากนั้นร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับและครูคอยให้คำแนะนำและอธิบายเพิ่มเติม หรือครูเป็นผู้ตรวจใบงานด้วยตนเองในบางเนื้อหา หากเป็นกิจกรรมที่เป็นการฝึกปฏิบัติ ครูผู้สอนจะเป็นผู้สังเกตและให้คะแนน

5. ในการทำใบงานและการเปลี่ยนกันตรวจใบงาน ขอให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจ และมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง

6. ขอให้นักเรียนตระหนักถึงบทบาทของนักเรียนตามที่ครูได้แจ้งก่อนเริ่มเรียน และปฏิบัติตามบทบาทของตนเองให้ดี

ชุดที่ 2.1 ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบ การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

วัตถุประสงค์

1. อธิบายความหมายของภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
2. บอกประเภทภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
3. ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

จำนวนชั่วโมง : 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

วิชา ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)	รหัสวิชา ศ 23101	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ชุดการสอนที่ 2.1 ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ		เวลา 2 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวสินีเนตร หล้าจันทร์		โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบ การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

สาระสำคัญ

ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ใช้สื่อความหมายแทนคำพูดในการแสดง ทำให้ผู้ชมเข้าใจการแสดงและทำให้การแสดงมีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
2. บอกประเภทภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
3. ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

สาระการเรียนรู้

- ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เป็นท่าทางที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงามอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น แบ่งได้ 3 ลักษณะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักความเป็นไทย

ชิ้นงาน/ภาระงาน

- ใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 1)
- ใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 2)
- นำเสนอทำร่ำหน้าชั้นเรียน

การจัดกระบวนการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

“นักเรียนทราบหรือไม่ ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ หมายถึงอะไร”

“นักเรียนคิดว่าภาษาท่าทางนาฏศิลป์ มีความสำคัญอย่างไร”

2. ครูนำความคิดเห็นของนักเรียนร่วมกันสรุป พร้อมอธิบายเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน ใช้กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอว์ (JIGSAW)

3. จัดนักเรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และเรียกกลุ่มนี้ว่ากลุ่มบ้านของเรา (home group)

4. ครูแจกเนื้อหาจำนวน 4 หัวข้อ ให้สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา ซึ่งมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ 1 หัวข้อ และหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

5. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่นซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกันตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (expert group) จำนวน 4 กลุ่ม ขึ้นมาและร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นอย่างละเอียดและร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้ตามเวลาที่ผู้สอนกำหนด

6. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปสู่กลุ่มบ้านของเรา แต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอภิปรายผล

8. ผู้เรียนทุกคนทำใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 1) แต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และนำคะแนนของทุกคนในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดได้รับรางวัลเป็นดาว 1 ดวง ครูลงคะแนนดาวในแบบบันทึกคะแนนกลุ่มระหว่างเรียนท้ายเล่มแบบฝึกหัด

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นนำ

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน และให้นักเรียนนั่งแบ่งเป็นกลุ่มตามกลุ่มเดิมในชั่วโมงที่แล้ว

2. จากนั้นแจกบัตรเนื้อหาในชั่วโมงที่แล้ว เพื่อทบทวนความหมายของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ประเภทของภาษาท่าทางนาฏศิลป์ และภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติว่ามี

ลักษณะ

ขั้นสอน ใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

(*Harrow 's Instructional Model for Psychomotorv Domain*)

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ

3. ครูสาธิตภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ ทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด เช่น ท่าตัวเรา ท่าท่าน ท่าปฏิเสธ
ท่าเรียก ท่าไป

3.2 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์อธิบายทหรือกิริยาอาการ เช่น ท่ายืน ท่านั่ง
ท่าเดิน ท่านอน

- 5 -

3.3 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ท่ายิ้ม
ท่าร้องไห้ ท่าอาย ท่าโกรธ

โดยสาธิต 1 รอบ และให้นักเรียนปฏิบัติตามทีละท่า ท่าละ 1 รอบ ปฏิบัติ
ทีละลักษณะเริ่มจากข้อ 3.1 ก่อนเรียงไปจนถึงข้อ 3.3

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง

4. เมื่อนักเรียนได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของปฏิบัตินาฏยศัพท์ได้แล้ว
ให้นักเรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น ครูสั่งให้ปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ด้วยตัวนักเรียนเอง
โดยไม่มีแบบจากครู โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ อีก 1-2 รอบ

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (precision)

5. นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเอง โดยไม่มีแบบจากครู ให้นักเรียนฝึกฝนกับกลุ่มเพื่อน
ของตนเอง โดยครูให้นักเรียนฝึกพร้อมกันใช้เวลา 5 นาที

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก (articulation)

6. เมื่อครบกำหนดเวลาแล้ว ครูพานักเรียนทบทวนการปฏิบัติอีก 1 รอบ ก่อนให้
ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (naturalization)

7. ให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียนอย่างน้อยคู่ละ 2 ท่า พร้อมบอกความหมายของ
ท่ารำ ครูบันทึกคะแนนในแบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ สรุปความหมายและประโยชน์ของภาษา
ท่าทางนาฏศิลป์

9. ครูให้นักเรียนบันทึกใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษาท่า
ที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 2) จากนั้นนำส่งท้ายคาบในชั่วโมง

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	1. วิธีวัด/ประเมินผล	2. เครื่องมือ	3. เกณฑ์การประเมิน
1. อธิบายความหมายของภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 1) - ตรวจใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 2) 	<ul style="list-style-type: none"> - ใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 1) - ใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (ชั่วโมงที่ 2) 	<ul style="list-style-type: none"> - ใบงานที่ 2.1.1 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป - ใบงานที่ 2.1.2 ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป
2. บอกประเภทภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ 3. ปฏิบัติภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ	<ul style="list-style-type: none"> 1.1 การประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ 1.2 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม 1.3 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ 2.2 แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม 2.3 แบบสังเกตพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 เกณฑ์ผ่าน 4 คะแนน ขึ้นไป 3.2 การประเมินพฤติกรรมร่วมการเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน 3.3 การประเมินพฤติกรรมร่วมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม <ul style="list-style-type: none"> - คะแนน 9-10 ระดับ ดีมาก - คะแนน 7-8 ระดับ ดี - คะแนน 5-6 ระดับ พอใช้ - คะแนน 0-4 ระดับ ควรปรับปรุง

- 7 -

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. บัตรเนื้อหา เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
2. บัตรกิจกรรม เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
3. ใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
(ชั่วโมงที่ 1)
4. ใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
(ชั่วโมงที่ 2)
5. การสาธิตท่ารำของครูผู้สอน

บันทึกหลังการ

ผลการจัดการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... (ผู้บันทึก)

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก

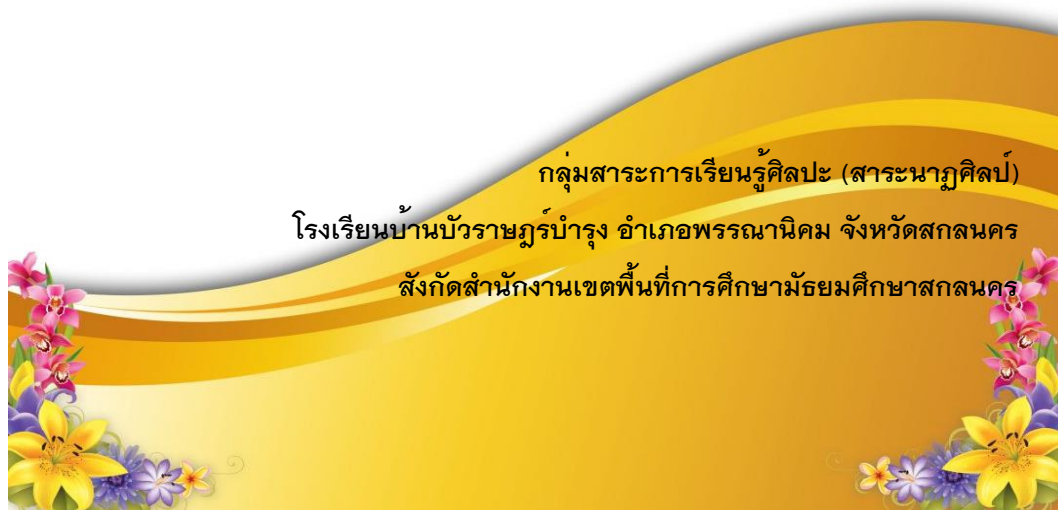
ประจำชุดการสอนที่ 2.1 ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

- ชุดการสอน
- เฉลยใบงาน
- แบบประเมินต่าง ๆ

ชื่อ.....

เลขที่.....ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
ชุดที่ 2.1 ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

ชั่วโมงที่ 1

1. อ่านบัตรกิจกรรมให้เข้าใจ
2. ดำเนินกิจกรรมตามข้อความในบัตรกิจกรรม โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้สัญญาณในการดำเนินกิจกรรม
3. ดำเนินกิจกรรมให้ทันภายในเวลาที่กำหนด
4. หากนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหา ให้ศึกษาในบัตรเนื้อหาอีกครั้ง หรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
5. หลังจากนำเสนอหน้าชั้นเรียนแล้ว ทำใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิด เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา และขอให้ทำด้วยความตั้งใจและความซื่อสัตย์ โดยไม่เปิดดูเฉลยก่อน
6. นักเรียนยืมชุดการสอนไปอ่านนอกเวลาได้ แต่ต้องส่งคืนทุกครั้ง

ชั่วโมงที่ 2

1. ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติทักษะท่าท่าด้วยความตั้งใจ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้สาธิต และนักเรียนปฏิบัติตาม
2. หลังจากที่ครูสาธิตแล้วนักเรียนต้องฝึกทักษะท่าท่าด้วยตนเองจนชำนาญ
3. หากนักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหา ให้ศึกษาเพิ่มเติมในใบความรู้ที่ 2.1 เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติอีกครั้ง และสามารถปฏิบัติท่าทางตามรูปภาพ หรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
4. ดำเนินกิจกรรมภายในเวลาที่กำหนด
5. จากนั้นออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนแล้ว
6. ทำใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา และขอให้ทำด้วยความตั้งใจและความซื่อสัตย์โดยไม่เปิดดูเฉลยก่อน
7. นักเรียนยืมชุดการสอนไปอ่านนอกเวลาได้ แต่ต้องส่งคืนทุกครั้ง

บัตรกิจกรรม

เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

1. สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่นซึ่งได้รับเนื้อหาเดียวกันตั้งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (expert group) ขึ้นมาและร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นอย่างละเอียด และร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้ โดยใช้เวลา 7 นาที ในการดำเนินกิจกรรม

2. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปสู่กลุ่มบ้านของเรา แต่ละคนช่วยสอนเพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจในสาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เวลา 10 นาที ในการดำเนินกิจกรรม

บัตรเนื้อหา เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (หัวข้อที่ 1)

ความหมายภาษาท่าทางนาฏศิลป์

เนื่องจากในชีวิตประจำวันทุกวันนี้มนุษย์เราใช้ท่าทางประกอบการพูดหรือบางครั้งมีการแสดงสีหน้า ความรู้สึก เพื่อเน้นความหมายด้วยในทางนาฏศิลป์ ภาษาท่าเสมือนเป็นภาษาพูด โดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา แต่อาศัยส่วนประกอบอวัยวะของร่างกาย แสดงออกมาเป็นท่าทาง โดยเลียนแบบท่าทางธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ ดังนั้น “ภาษาท่าทางนาฏศิลป์” หมายถึง ท่าทางที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์และแสดงออกมาเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูดระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง เพื่อให้เข้าใจความหมายขณะชมการแสดง การปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ 1) ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ 2) ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์โดยตรง

บัตรเนื้อหา เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (หัวข้อที่ 2)

ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เป็นท่าทางที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของมนุษย์ แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงามอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น โดยใช้ลักษณะการรำรำเบื้องต้นมาผสมผสาน ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติสามารถแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด เช่น ฉันทน์ เธอ ท่าน ปฏิเสธ ท่าเรียกท่าไป	
รูปภาพ	ความหมาย
 <p>ทาทัวเรา</p>	<p>หมายถึง ตัวเรา, ฉันทน์, ตัวข้า, ตัวข้าพเจ้า</p> <p><u>คำอธิบาย</u> : ใช้มือซ้ายจับที่หน้าอก</p>

 <p>ท่าทาน</p>	<p>หมายถึง ทาน, เถอ, คุณ คำอธิบาย : ไว้มือ (แบบมือไปด้านหน้า) ใช้มือซ้ายหรือมือขวาข้างใดข้างหนึ่ง สูงระดับสายตา</p>
 <p>ท่าปฏิเสธ</p>	<p>หมายถึง ไม่, อย่า, ไม่ทำ, ไม่ไป คำอธิบาย : ตั้งมือข้างใดข้างหนึ่งระดับอก แล้วส่ายมือเบา ๆ พร้อมส่ายหน้าเบา ๆ</p>
 <p>ท่าเรียก</p>	<p>หมายถึง มา, มานี้, เรียกให้มา คำอธิบาย : ตั้งมือข้างใดข้างหนึ่งไว้ แล้วกดมือคล้ายกวักมือเรียก</p>
 <p>ท่าไป</p>	<p>หมายถึง ไป, ไปที่โน่น คำอธิบาย : จีบหงายระดับเอว จากนั้นม้วนมือออกจากลำตัวปล่อยตั้งมือ</p>

บัตรเนื้อหา เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ (หัวข้อที่ 3)

2) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ปริยายหรือกิริยาอาการ เช่น ท่ายืน ท่านั่ง	
รูปภาพ	ความหมาย
 <p>ท่ายืน</p>	<p>หมายถึง อากัปกิริยาการยืน</p> <p><u>คำอธิบาย</u></p> <p>ตัวพระ : มือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายวางที่หน้าขา ตะแคงเท้าซ้าย</p> <p>ตัวนาง : มือขวาจับหงายระดับชายพก มือซ้ายวางที่หน้าขา ยืนเหลื่อมเท้า</p>
 <p>ท่านั่ง</p>	<p>หมายถึง อากัปกิริยาการนั่ง</p> <p><u>คำอธิบาย</u></p> <p>ตัวพระ : มือขวาเท้าสะเอว มือซ้ายวางที่หน้าขา นั่งพับเพียบ</p> <p>ตัวนาง : มือขวาวางที่หน้าขา มือซ้ายเท้าสะเอว นั่งพับเพียบ</p>

บัตรเนื้อหา เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
หัวข้อที่ 4 ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก

3) ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ อาย

รูปภาพ	ความหมาย
 <p data-bbox="443 958 523 1003">ท่ายิ้ม</p>	<p data-bbox="831 629 1251 667">หมายถึง ดีใจ, พอใจ, ชอบในสิ่งนั้น</p> <p data-bbox="735 685 1286 779"><u>คำอธิบาย</u> : มือซ้ายจับที่ปาก (ต้องเป็นมือซ้ายเท่านั้น เพราะมือขวามักใช้สำหรับการกิน)</p>
 <p data-bbox="427 1352 544 1397">ทารองไห้</p>	<p data-bbox="831 1023 1023 1061">หมายถึง เสียใจ</p> <p data-bbox="735 1079 1286 1173"><u>คำอธิบาย</u> : ใช้มือข้างใดข้างหนึ่ง เหนี่ยวขึ้นแตะที่หัวตา นิ้วที่เหลือกรีดนิ้วออก</p>
 <p data-bbox="443 1742 523 1787">ท आय</p>	<p data-bbox="831 1413 1110 1451">หมายถึง อาย, เหมินอาย</p> <p data-bbox="735 1469 1286 1682"><u>คำอธิบาย</u> : มือซ้ายทาบที่แก้ม มือขวาจับส่งหลัง (ท आयเช่นนี้มักใช้ในตัวเองและต้องเป็นมือซ้ายเท่านั้น เนื่องจากตัวพระจะอยู่ด้านซ้าย)</p>

- 17 -

 <p data-bbox="480 707 580 741">ท่าโกรธ</p>	<p data-bbox="884 376 1251 409">หมายถึง ไม่พอใจ, โกรธ, โมโห</p> <p data-bbox="786 427 1313 640"><u>คำอธิบาย</u> : ใช้มือข้างใดข้างหนึ่งแบมือแล้วควงที่หน้าอก หรืออุ้งที่หลังใบหู (หากโกรธมาก อาจใช้การกระแทบเท้าร่วมด้วยเพื่อให้เห็นอารมณ์โกรธอย่างชัดเจน)</p>
--	--

สรุปคือ ภาษาท่า เป็นการนำท่าทาง สีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กริยา อากาณ อารมณ์ ความรู้สึกมาปฏิบัติเป็นท่าทางนาฏศิลป์ไทยที่มีความหมายแทนคำพูด เพื่อสื่อสารระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง ให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงและการขับร้อง

ใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิดเรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ ชั่วโมงที่ 1

1. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์หมายถึงอะไร

.....

.....

.....

2. ภาษาท่าแบ่งออกได้เป็นกี่ประเภทใหญ่

.....

.....

.....

3. ท่าทางที่แสดงถึงอารมณ์ภายในของตัวละคร ได้แก่ ท่าใดบ้าง

.....

.....

.....

4. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ แบ่งได้เป็นกี่ประเภทย่อยได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

5. ภาษาท่ามีความสำคัญอย่างไรต่อการแสดง

.....

.....

.....

ช่องให้คะแนน

คะแนน

* เกณฑ์ผ่าน 4 คะแนนขึ้นไป

ใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ ชั่วโมงที่ 2

1. ให้นักเรียนจับคู่จากนั้นมาปฏิบัติท่าทางของภาษาท่าให้คุ้นเคย อย่างน้อย คู่ละ 2 ท่า จากนั้นให้นักเรียนวาดภาพ เขียนชื่อท่าและความหมายของภาษาท่าที่นักเรียนปฏิบัติมา 2 ท่า

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้องทั้ง 2 ท่า วาดท่าทางสวยงาม บอกความหมาย บอกลักษณะได้

4 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้องทั้ง 2 ท่า วาดท่าทางไม่สวยงามมาก บอกความหมาย บอกลักษณะได้

3 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้อง 1 ท่า วาดท่าทางสวยงามตรงความหมาย บอกลักษณะได้

2 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้อง 1 ท่า วาดท่าทางไม่สวยงามตรงความหมาย บอกลักษณะได้

1 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้อง 1 ท่า วาดท่าทางไม่สวยงามตรงความหมาย บอกลักษณะไม่ได้

ช่องให้คะแนน

* เกณฑ์ผ่าน 4 คะแนนขึ้นไป

แบบบันทึกคะแนนกลุ่มระหว่างเรียน
ชื่อกลุ่ม.....

ว/ด/ป	กิจกรรม ชุดที่	ชื่อกิจกรรม	ลายเซ็น ครู	คะแนน กลุ่ม	จำนวน ดาว
รวมคะแนน					
รวมคะแนนกลุ่มและคะแนนดาวทั้งหมดเป็น					

รายชื่อสมาชิก

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....

* หมายเหตุ

1. ครูเป็นผู้บันทึกคะแนนดาวหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการสอน

- เฉลยใบงาน
- แบบสังเกตพฤติกรรม

ใบงานที่ 2.1.1 คำถามพัฒนาการคิดเรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ ชั่วโมงที่ 1

1. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์หมายถึงอะไร

.....ท่าทางที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์และแสดงออกมาเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด
ระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง.....

2. ภาษาท่าแบ่งออกได้เป็นกี่ประเภทใหญ่

.....แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่.....

3. ท่าทางที่แสดงถึงอารมณ์ภายในของตัวละคร ได้แก่ ท่าใดบ้าง

.....ท่าดีใจ.....ท่าร้องไห้.....ท่าเศร้า.....ท่าอาย.....

4. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ แบ่งได้เป็นกี่ประเภทย่อยได้แก่อะไรบ้าง

.....แบ่งได้ 3 ลักษณะ1. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด.....

.....2. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์กิริยาอาการ.....

.....3. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก.....

5. ภาษาท่ามีความสำคัญอย่างไรต่อการแสดง

.....ช่วยสื่อความหมายให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวในการแสดง.....

ช่องให้คะแนน

คะแนน

* เกณฑ์ผ่าน 4 คะแนนขึ้นไป

- 22 -

ใบงานที่ 2.1.2 กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ
ชั่วโมงที่ 2

1. ให้นักเรียนจับคู่จากนั้นมาปฏิบัติท่าทางของภาษาท่าให้คุณครูดู อย่างน้อย คู่ละ 2 ท่า จากนั้นให้นักเรียนวาดภาพ เขียนชื่อท่าและความหมายของภาษาท่าที่นักเรียนปฏิบัติมา 2 ท่า

ชื่อท่า.....ตัวเรา.....
ความหมาย.....ตัวเรา.....
ลักษณะ...ใช้แทนคำพูด.....

ชื่อท่า.....ท่าอาย.....
ความหมาย.....เขิน.....อาย..
ลักษณะ...แสดงอารมณ์ความรู้สึก

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้องทั้ง 2 ท่า วาดท่าทางสวยงาม บอกความหมาย บอกลักษณะได้

4 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้องทั้ง 2 ท่า วาดท่าทางไม่สวยงามมาก บอกความหมาย บอกลักษณะได้

3 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้อง 1 ท่า วาดท่าทางสวยงาม ตรงความหมาย บอกลักษณะได้

2 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้อง 1 ท่า วาดท่าทางไม่สวยงาม ตรงความหมาย บอกลักษณะได้

1 หมายถึง เขียนอธิบายได้ถูกต้อง 1 ท่า วาดท่าทางไม่สวยงาม ตรงความหมาย บอกลักษณะไม่ได้

*ผู้สอนพิจารณาตามความเหมาะสมตามเกณฑ์ให้คะแนน อาจใช้ท่าทางอื่นนอกจากเฉลยก็ได้

ช่องให้คะแนน

คะแนน

* เกณฑ์ผ่าน 4 คะแนนขึ้นไป

แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้
จากนั้นสรุปคะแนนเป็นตัวเลขในช่องรวมคะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ระดับคะแนน						รวม คะแนน
		5	4	3	2	1	0	

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

()

...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

5	หมายถึง	ปฏิบัติได้ถูกต้องทำทางสวยงาม บอกความหมาย บอกลักษณะได้
4	หมายถึง	ปฏิบัติได้ถูกต้องทำทางไม่สวยงามมาก บอกความหมาย บอกลักษณะได้
3	หมายถึง	ปฏิบัติได้ถูกต้อง 1 ทำ ทำทางสวยงาม ตรงความหมาย บอกลักษณะได้
2	หมายถึง	ปฏิบัติได้ถูกต้อง 1 ทำ ทำทางไม่สวยงาม ตรงความหมาย บอกลักษณะได้
1	หมายถึง	ปฏิบัติได้ถูกต้อง 1 ทำ ทำทางไม่สวยงาม ตรงความหมาย บอกลักษณะไม่ได้
0	หมายถึง	ปฏิบัติไม่ได้

***หมายเหตุ**

- เกณฑ์ผ่าน 4 คะแนนขึ้นไป
- หากนักเรียนไม่ผ่านตามเกณฑ์ ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมหรืออ่าน

ทบทวนในชุดการสนทนาญาติศิลป์แล้วมาปฏิบัติใหม่อีกครั้ง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	รายการ						สรุปผล การประเมิน	
		ร่วมมือในการทำกิจกรรม		กล้าออกมาแสดง ความสามารถ		เข้าร่วมกิจกรรม ด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน		

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน

ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(_____)

_____ / _____ / _____

- 26 -

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการ				
		รับผิดชอบ งานที่ได้รับ มอบหมาย (2 คะแนน)	รับฟังความ คิดเห็นของ ผู้อื่น (2 คะแนน)	นำเสนอ ผลงานได้ น่าสนใจ (2 คะแนน)	มีความคิด ริเริ่ม สร้างสรรค์ (2 คะแนน)	ทำงานเสร็จ ตามเวลาที่ กำหนด (2 คะแนน)

เกณฑ์การประเมิน

- คะแนน 9 - 10 ระดับ ดีมาก
 คะแนน 7 - 8 ระดับ ดี
 คะแนน 5 - 6 ระดับ พอใช้
 คะแนน 0 - 4 ระดับ ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(_____)

_____ / _____ / _____

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ (ก่อนเรียน)
รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบ การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง

คำชี้แจง

1. ข้อสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ
2. ให้นักเรียนเลือกทำเครื่องหมาย (x) ลงบนตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด
3. ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ
วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง**

1. ข้อใดกล่าว<u>ไม่ถูกต้อง</u>เกี่ยวกับที่มาของนาฏศิลป์ ก. เกิดจากการกระทบกระเทือนทางอารมณ์และความรู้สึก ข. เกิดจากลัทธิความเชื่อในการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์โดยแสดงความเคารพบูชาด้วยการเต้นรำ ขับร้อง ฟ้อนรำ ค. เกิดจากอารมณ์ความสุข หรือความทุกข์ แล้วสะท้อนออกมาเป็นท่าทางแบบธรรมชาติ ประดิษฐ์เป็นท่าทางลีลาการฟ้อนรำ ง. เกิดจากการจัดบันทึกทำรำโดยพระคิระเป็นผู้จัดบันทึก 2. ตามตำนานการฟ้อนรำผู้จัดบันทึกทำรำของพระคิระทั้ง 108 ท่า คือใคร ก. พระนารายณ์ ข. พระอิศวร ค. พระภราตมุนี ง. พระปรคนธรรพ 3. นาฏศิลป์ไทยได้รับอิทธิพลแบบแผนท่ารำทางตรงมาจากวัฒนธรรมใด ก. วัฒนธรรมอินเดีย ข. วัฒนธรรมฝรั่งเศส ค. วัฒนธรรมเวียดนาม ง. วัฒนธรรมลาว	4. ตัวละครใดต่อไปนี้เป็นตัวละครประเภท ตัวพระ ก. สุครีพ ข. พระราม ค. พาลี ง. เบญจกาย 5. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของนาฏยศัพท์ได้ถูกต้องที่สุด ก. ศัพท์เกี่ยวกับท่ารำ ข. ศัพท์ที่ใช้เรียกท่ารำ ค. ศัพท์เกี่ยวกับท่ารำใช้ในการฝึกหัดและการแสดง ง. ศัพท์เกี่ยวกับท่ารำใช้ในการแสดงเท่านั้น 6. ตัวละครใดต่อไป <u>ไม่จัดอยู่</u>ในประเภทเดียวกัน ก. องคต หนุมาน ข. ทศกัณฐ์ มณโฑ ค. พระลักษมณ์ อีเหนา ง. บุษบา สีดา 7. ข้อใดกล่าวถึงประเภทของนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง ก. กิริยาศัพท์ นามศัพท์ ข. นามศัพท์ กิริยาศัพท์ นาฏยศัพท์ เปิดเตล็ด

ค. ศัพท์เสริม ศัพท์ล้อม ศัพท์
เบ็ดเตล็ด

ง. ศัพท์สวนศัรยะ ศัพท์สวนแขน
ศัพท์สวนขา

8. “การยกแขนให้ไค่สวนยกสูง
ตั้งข้อมือ ฝ่ามือเหยียดตรงทั้งสี่นิ้ว
นิ้วหัวแม่มืองอเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย
หักข้อมือเข้าหาลำแขน” นาฏยศัพท์ที่
กล่าวมาข้างต้น หมายถึงข้อใด

- ก. ก้นวง ข. จีบหงาย
ค. ตั้งวง ง. จีบวง

9. “ลักษณะคล้ายกับการเอียงศัรยะ
ต่างกันที่ศัรยะกับไหล่จะตรงข้ามกัน”
จากข้อความเป็นการอธิบายนาฏยศัพท์
ใด

- ก. กดไหล่ ข. เอียง
ค. ลักคอบ ง. ดีไหล่

**จงเลือกตอบคำถามข้อ 10-13 โดยใช้
ตัวเลือกต่อไปนี้**

ก. คัดเลือกผู้ที่มีลักษณะคล้ายกับ
ตัวพระ รูปร่างสูงใหญ่ การทรงตัวต้องดู
แข็งแรง กิริยาท่าทาง การเอียงย่างแลดู
สง่างาม

ข. เลือกผู้ที่มีลักษณะใบหน้ารูปไข่
สวยงาม คมคายเด่นสะดุดตา ท่าทาง
สะอิดสะเอ้งและผึ่งผาย ลำคอระหง

ไหล่ลาดตรง ช่วงอกใหญ่ ขนาดลำตัว
เรียว เอวเล็กกึ่งคอดตามลักษณะ
ชายงามในวรรณคดีไทย

ค. ผู้ที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายกับตัว
พระ กิริยามารยาทเรียบร้อย สุภาพ
นุ่มนวลอ่อนหวาน

ง. คัดเลือกผู้ที่มีลักษณะท่าทางไม่สูง
มากนัก กิริยาท่าทางคล่องแคล่วว่องไว
มีการตัดโครงสร้างของร่างกายให้อ่อน

10. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัว
ละครพระ

11. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัว
ละครนาง

12. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัว
ละครยักษ์

13. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัว
ละครลิง

14. ศัพท์ล้อม มักใช้เรียกชื่อท่ารำที่ไม่
ถูกต้อง ข้อใดต่อไปนี้หมายถึงศัพท์ล้อม

- ก. จีบหงาย กระดกเท้า
ข. ซอยเท้า ตั้งวง
ค. วงหัก รำเลื้อย
ง. วงล้ำ ดีไหล่

15. ข้อใดจัดเป็นศัพท์เสริม ทั้งหมด

- ก. หลบเข้า เปิดคาง หักข้อ
- ข. วงบัวบาน นางกษัตริย์ นางตลาด
- ค. วงหัก ก้นวง ก้นเข้า
- ง. เกร็งคอ รำเลื่อย วงลั่น

16. ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ไทยข้อใดให้ความหมายถูกต้องที่สุด

- ก. ท่าทางที่เป็นธรรมชาติสามารถสื่อความหมายได้
- ข. ท่าทางนาฏศิลป์ที่สื่อความหมายแทนคำพูดได้
- ค. ภาษาทางนาฏศิลป์ที่สื่อความหมายแทนคำพูดระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง
- ง. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่มาจากการประดิษฐ์

17. ข้อใดต่อไปนี้มีความหมายเหมือนกัน

- ก. ท่าตัวเรา ท่าท่าน
- ข. ท่าพรหมสี่หน้า ท่านภาพร
- ค. ท่าพรหมสี่หน้า ท่าพาลาเพียงไหล่
- ง. ท่าเชิดฉิ่ง ท่ารัก

18. ข้อใดต่อไปนี้สัมพันธ์กัน

- ก. รัก - ท่าตัวเรา
- ข. โกรธ - ท่าไป
- ค. มานี่ - ท่าปฏิเสธ
- ง. ตรงนี้ - ท่าชี้ (ล่าง)

19. วงบัวบาน กับ วงหน้า จากนาฏยศัพท์ข้างต้นเมื่อนำมารวมกันจะเกิดเป็นภาษาท่าใดทางนาฏศิลป์

- ก. ท่าเชิดฉิ่ง
- ข. ท่าอาย
- ค. ท่าโกรธ
- ง. ท่าสอดสร้อยมาลา

20. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์มีความสำคัญต่อการแสดงอย่างไร

- ก. ใช้เพื่อความสวยงามเรียกร้อย
- ข. เพื่อให้สถานการณ์ดูสมจริงยิ่งขึ้น
- ค. เพื่อสื่อสารระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง
- ง. เพื่อบอกตำแหน่งของตัวละคร

21. ภาษาท่าใดต่อไปนี้จัดเป็นภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทั้งหมด

- ก. ท่าเสียใจ ท่ายิ้ม ท่าโกรธ
- ข. ท่าตัวเรา ท่ายิ้ม ท่าเดิน
- ค. ท่าพาลาเพียงไหล่ ท่าจันทร์ทรงกลด ท่าดีใจ
- ง. ท่าอาย ท่ารัก ท่าชักแบ่งผ้าหน้า

22. ท่าสอดสร้อยมาลา ควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. มือซ้ายจับศอกว่า มือขวาวงบัวบาน
- ข. มือขวาจับหงายระดับชายพก มือซ้ายตั้งวงบน
- ค. จับหงายระดับชายพก วงกลาง
- ง. มือทั้งสองตั้งวงกลาง

23. หลักการตีบทผู้ตีบทจะต้องทำ
อย่างไรก่อนในขั้นตอนแรก

- ก. ผู้แสดงทำความเข้าใจอ่าน
บทละคร หรือเนื้อเพลง ให้เข้าใจ
ข. ตีความหมายของอารมณ์ใน
บทเพลง

ค. นำท่ารำที่มีความหมายตรงกับ
เนื้อร้องหรืออารมณ์เพลงมาเรียบเรียง

ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

24. ถ้าเนื้อเพลงกล่าวถึงบิดา มารดา มือ
ควรอยู่ในระดับใด

- ก. เอว ข. ไหล่
ค. ออก ง. ศีรษะ

25. ประโยค “เราเป็นพญายักษ์” ควรใช้
ท่ารำใดในการตีความหมายจึงจะถูกต้อง

- ก. ท่าตัวเรากับท่ารัก
ข. ท่าตัวเรากับท่าเธอ
ค. ท่าตัวเรากับท่าทวนภาพร
ง. ท่าตัวเรากับท่าเชิดฉิ่ง

26. ภาษาท่าใดต่อไปนี้ให้ความหมายถึงถึง
“ความยิ่งใหญ่”

- ก. ท่าเชิดฉิ่ง
ข. ท่าเทพพนม
ค. ท่ากวางเดินดง
ง. ท่าพรหมสี่หน้า

27. จากบทประพันธ์นี้ผู้แสดงจะต้องใช้
การตีบทแสดงออกมาเป็นท่ารำใด

“บัดนั้น

ลูกลมมองเขม่นเห็นยักษ์
กริ้วโกรธโตดตามข้ามอัคคี
ขุนกระบี่เหาะไล่ไขว่คว่า”

- ก. ดีใจ ข. โศกเศร้า
ค. โกรธแค้น ง. เกือบเขิน

28. ประโยค “ฉันเป็นคนสวย” ควรใช้ท่า
รำใดในการตีความหมายจึงจะถูกต้อง

- ก. ท่าตัวเรากับท่าเชิดฉิ่ง
ข. ท่าตัวเรากับท่าเธอ
ค. ท่าตัวเรากับท่ารัก
ง. ท่าตัวเรากับท่าทวนภาพร

29. ท่าทางที่ใช้ประกอบเพลงจินตลีลา
หรือการสร้างสรรค์ชุดการแสดงใหม่ๆ
ควรเป็นท่ารำแบบใด

- ก. ท่ารำตามจินตนาการ
ข. ท่ารำตามความหมายของบทร้อง
ค. ท่ารำแม่บท
ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง

30.

จากรูปภาพ
ข้างต้นเป็น
รูปภาพการ
ประดิษฐ์ท่ารำ
ในลักษณะใด

- ก. ท่ารำตามความหมายของบทร้อง
ข. ท่ารำตามแม่บท

ค. ทำรำตามจินตนาการ

ง. ทำรำตามใจผู้แสดง

31. การประดิษฐ์ท่าทางแบบใดเหมาะสมกับการแสดงประเภทจินตลีลา

ก. ทำรำตามความหมายของบทร้อง

ข. ทำรำตามใจผู้แสดง

ค. ทำรำตามแม่บท

ง. ทำรำตามจินตนาการ

32.

จากรูปภาพข้างต้นสามารถใช้ตีความหมายในประโยคใดจึงถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

ก. มฤครเริงกระโดดไปมาในป่าใหญ่

ข. หมูวนรห้อยโหนตามกิ่งไม้

ค. กิณรีรอนอยู่กลางนภา

ง. มัจฉาต่างแหวกว่ายในสายชล

33. หากผู้แสดงเว้นระยะห่างไม่เท่ากันหรือไม่จัดช่องไฟ จะทำให้การแสดงอย่างไร

ก. การแสดงดูสรวลแปลกตา

ข. เป็นการแสดงรูปแบบใหม่

ค. น้ำหนักของเวทีดูเท่ากัน

ง. ดูไม่เป็นระเบียบ วุ่นวาย

34. การจัดแถวในการแสดงในข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ควรกระทำ

ก. ระยะห่างของผู้แสดงต้องเท่ากัน

ข. ให้ผู้แสดงอยู่กับที่นาน ๆ

ค. คำนึงถึงรูปร่างของผู้แสดง

ง. เครื่องแต่งกายของผู้แสดง

35. ในการจัดแถวที่ต้องการอวดเครื่องแต่งกายและท่ารำที่อ่อนช้อยของผู้แสดงแต่ละคนควรใช้การจัดแถวในรูปแบบใด

ก. แถวหน้ากระดาน

ข. แถวตอนคู่

ค. แถววงกลม

ง. แถวตอน

36. เพราะเหตุใดจึงต้องประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง

ก. เพื่อช่วยให้การแสดงไม่น่าเบื่อ

ข. เป็นการตีความหมายของบทเพลงและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกเพื่อสื่อสารความหมายโดยใช้ท่าทางแทนคำพูด

ค. เพื่อตีความหมายของบทเพลง

ง. เป็นวิธีการศึกษาบทบาทที่แสดงอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้เข้าใจบทบาทตัวละครมากยิ่งขึ้น

37. รูปแบบของการแสดงแถวตอนเป็นคู่ชาย-หญิง ผู้แสดงชายมักอยู่ฝั่งใด

- ก. ฝั่งขวาและซ้ายสลับกัน
- ข. ฝั่งขวา
- ค. ฝั่งซ้าย
- ง. ตรงกลาง

38. รูปแบบการแปรแถวแบบใดที่เหมาะสมแก่การแสดงที่มีผู้แสดงตัวเอก

- ก. แถวเฉียง
- ข. แถววงกลมที่มีตัวกลาง
- ค. แถวรูปสามเหลี่ยมคว่ำ
- ง. แถวพื้นปลา

39. เพราะเหตุใดผู้ประดิษฐ์ท่ารำจึงต้องคำนึงถึงรูปแบบการแปรแถว

- ก. เพราะช่วยให้การแสดงไม่น่าเบื่อ
- ข. เพราะเป็นการจัดหมวดหมู่ผู้แสดงให้สวยงาม
- ค. เพราะต้องคำนึงสัดส่วนบนเวที
- ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

40. การอ่านบทละครมีความเกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์ท่ารำอย่างไร

- ก. ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวของละคร
- ข. ช่วยให้เกิดอารมณ์คล้ายตามการแสดง
- ค. ช่วยให้ผู้แสดงเข้าใจบทบาทของตัวละคร
- ง. ช่วยเพิ่มการจดจำชื่อตัวละคร

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ (หลังเรียน)
รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบ
การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง

คำชี้แจง

1. ข้อสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ
2. ให้นักเรียนเลือกทำเครื่องหมาย (x) ลงบนตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด
3. ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ
วิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง**

1. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับที่มา
ของนาฏศิลป์

ก. เกิดจากการกระทบกระเทือนทาง
อารมณ์และความรู้สึก

ข. เกิดจากลัทธิความเชื่อในการนับ
ถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์โดยแสดงความเคารพ
บูชาด้วยการเต้นรำ ขับร้อง ฟ้อนรำ

ค. เกิดจากอารมณ์ความสุข หรือ
ความทุกข์ แล้วสะท้อนออกมาเป็น
ท่าทางแบบธรรมชาติ ประดิษฐ์เป็น
ท่าทางลีลาการฟ้อนรำ

ง. เกิดจากการจดบันทึกท่ารำโดย
พระคิระเป็นผู้จดบันทึก

2. ตามตำนานการฟ้อนรำผู้จดบันทึกท่า
รำของพระคิระทั้ง 108 ท่า คือใคร

ก. พระนารายณ์

ข. พระอิศวร

ค. พระภราตมุนี

ง. พระพรคนธรรพ

3. นาฏศิลป์ไทยได้รับอิทธิพลแบบแผน
ท่ารำทางตรงมาจากวัฒนธรรมใด

ก. วัฒนธรรมอินเดีย

ข. วัฒนธรรมฝรั่งเศส

ค. วัฒนธรรมเวียดนาม

ง. วัฒนธรรมลาว

4. ตัวละครใดต่อไปนี้เป็นตัวละคร

ประเภท **ตัวพระ**

ก. สุครีพ ข. พระราม

ค. พาลี ง. เบญจกาย

5. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของนาฏย
ศัพท์ได้ถูกต้องที่สุด

ก. ศัพท์ที่เกี่ยวกับท่ารำ

ข. ศัพท์ที่ใช้เรียกท่ารำ

ค. ศัพท์ที่เกี่ยวกับท่ารำใช้ใน

การฝึกหัดและการแสดง

ง. ศัพท์ที่เกี่ยวกับท่ารำใช้ใน

การแสดงเท่านั้น

6. ตัวละครใดต่อไป **ไม่จัดอยู่ใน**
ประเภทเดียวกัน

ก. องคต หนุมาน

ข. ทศกัณฐ์ มณโฑ

ค. พระลักษมณ์ อิเหนา

ง. บุษบา สีดา

7. ข้อใดกล่าวถึงประเภทของนาฏยศัพท์
ได้ถูกต้อง

ก. กิริยาศัพท์ นามศัพท์

ข. นามศัพท์ กิริยาศัพท์ นาฏยศัพท์

เบ็ดเตล็ด

ค. ศัพท์เสริม ศัพท์เชื่อม ศัพท์
เบ็ดเตล็ด

ง. ศัพท์สวนศัรยะ ศัพท์สวนแขน
ศัพท์สวนขา

8. “การยกแขนให้ไค่สวนยกสูง
ตั้งข้อมือ ฝ่ามือเหยียดตรงทั้งสี่นิ้ว
นิ้วหัวแม่มืองอเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย
หักข้อมือเข้าหาลำแขน” นาฎยศัพท์ที่
กล่าวมาข้างต้น หมายถึงข้อใด

ก. ก้นวง ข. จีบหาง

ค. ตั้งวง ง. จีบวง

9. “ลักษณะคล้ายกับการเอียงศัรยะ
ต่างกันที่ศัรยะกับไหล่จะตรงข้ามกัน”
จากข้อความเป็นการอธิบายนาฎยศัพท์
ใด

ก. กดไหล่ ข. เอียง

ค. ลักคอง ง. ดีไหล่

**จงเลือกตอบคำถามข้อ 10-13 โดยใช้
ตัวเลือกต่อไปนี้**

ก. คัดเลือกผู้ที่มีลักษณะคล้ายกับตัว
พระ รูปร่างสูงใหญ่ การทรงตัวต้องดู
แข็งแรง กิริยาท่าทาง การเยื้องย่างแลดู
สง่างาม

ข. เลือกผู้ที่มีลักษณะเบหน้ารูปไข่
สวยงาม คมคายเด่นสะดุดตา ท่าทาง
สะอิดสะเอ้งและผิงผาย ลำคอ
ระหง ไหล่ลาดตรง ช่วงอกใหญ่

ขนาดลำตัวเรียว เอวเล็กกึ่งคอดตาม

ลักษณะชายงามในวรรณคดีไทย

ค. ผู้ที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายกับตัว

พระ กิริยามารยาทเรียบร้อย สุภาพ

นุ่มนวลอ่อนหวาน

ง. คัดเลือกผู้ที่มีลักษณะท่าทางไม่สูง
มากนัก กิริยาท่าทางคล่องแคล่วว่องไว
มีการตัดโครงสร้างของร่างกายให้อ่อน

10. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัว
ละครพระ

11. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัว
ละครนาง

12. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัว
ละครยักษ์

13. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัว
ละครลิง

14. ศัพท์เชื่อม มักใช้เรียกชื่อท่ารำที่ไม่
ถูกต้อง ข้อใดต่อไปนี้มีหมายถึงศัพท์เชื่อม

ก. จีบหาง กระดกเท้า

ข. ซอยเท้า ตั้งวง

ค. วงหัก รำเลื้อย

ง. วงล้ำ ดีไหล่

15. ข้อใดจัดเป็นศัพท์เสริม ทั้งหมด

ก. หลบเข้า เปิดคาง หักข้อ

ข. วงบัวบาน นางกษัตริย์ นางตลาด

ค. วงหัก ก้นวง ก้นเข้า

ง. เกร็งคอง รำเลื้อย วงลั่น

16. ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ไทยข้อใดให้ความหมายถูกต้องที่สุด

ก. ท่าทางที่เป็นธรรมชาติสามารถสื่อความหมายได้

ข. ท่าทางนาฏศิลป์ที่สื่อความหมายแทนคำพูดได้

ค. ภาษาทางนาฏศิลป์ที่สื่อความหมายแทนคำพูดระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง

ง. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่มาจากการประดิษฐ์

17. ข้อใดต่อไปนี้มีมีความหมายเหมือนกัน

ก. ท่าตัวเรา ท่าท่าน

ข. ท่าพรหมสี่หน้า ท่านภาพร

ค. ท่าพรหมสี่หน้า ท่าพาลาเพียงไหล่

ง. ท่าเชิดฉิน ท่ารัก

18. ข้อใดต่อไปนี้มีสัมพันธ์กัน

ก. รัก - ท่าตัวเรา

ข. โกรธ - ท่าไป

ค. มานี่ - ท่าปฏิเสศ

ง. ตรงนี้ - ท่าชี้ (ล่าง)

19. วงบัวบาน กับ วงหน้า จากนาฏยศัพท์ข้างต้นเมื่อนำมารวมกันจะเกิดเป็นภาษาท่าใดทางนาฏศิลป์

ก. ท่าเชิดฉิน

ข. ท่าอาย

ค. ท่าโกรธ

ง. ท่าสอดสร้อยมาลา

20. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์มีความสำคัญต่อการแสดงอย่างไร

ก. ใช้เพื่อความสวยงามเรียกร้อย

ข. เพื่อให้สถานการณ์ดูสมจริงยิ่งขึ้น

ค. เพื่อสื่อสารระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง

ง. เพื่อบอกตำแหน่งของตัวละคร

21. ภาษาท่าใดต่อไปนี้เป็นภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทั้งหมด

ก. ท่าเสียใจ ท่ายิ้ม ท่าโกรธ

ข. ท่าตัวเรา ท่ายิ้ม ท่าเดิน

ค. ท่าพาลาเพียงไหล่ ท่าจันทร์

ทรงกลด ท่าดีใจ

ง. ท่าอาย ท่ารัก ท่าชักแป้งผัดหน้า

22. ท่าสอดสร้อยมาลา ควรปฏิบัติอย่างไร

ก. มือซ้ายจับคิ้ว มือขวาวงบัวบาน

ข. มือขวาจับหงายระดับชายพก

มือซ้ายตั้งวงบน

ค. จับหงายระดับชายพก วงกลาง

ง. มือทั้งสองตั้งวงกลาง

23. หลักการตีบทผู้ตีบทจะต้องทำอย่างไรก่อนในขั้นตอนแรก

ก. ผู้แสดงทำความเข้าใจอ่าน

บทละคร หรือเนื้อเพลง ให้เข้าใจ

ข. ตีความหมายของอารมณ์ใน

บทเพลง

ค. นำท่ารำที่มีความหมายตรงกับ
เนื้อร้องหรืออารมณ์เพลงมาเรียบเรียง

ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

24. ถ้าเนื้อเพลงกล่าวถึงบิดา มารดา มือ
ควรอยู่ในระดับใด

ก. เอว ข. ไหล่

ค. ออก ง. ศีรษะ

25. ประโยค “เราเป็นพญายักษ์” ควรใช้
ท่ารำใดในการตีความหมายจึงจะถูกต้อง

ก. ท่าตัวเรากับท่ารัก

ข. ท่าตัวเรากับท่าเธอ

ค. ท่าตัวเรากับท่านภาพร

ง. ท่าตัวเรากับท่าเฉิดฉิน

26. ภาษาท่าใดต่อไปนี้ให้ความหมายถึง
“ความยิ่งใหญ่”

ก. ท่าเฉิดฉิน

ข. ท่าเทพพนม

ค. ท่ากวางเดินดง

ง. ท่าพรหมสีหน้า

27. จากบทประพันธ์นี้ผู้แสดงจะต้องใช้
การตีบทแสดงออกมาเป็นท่ารำใด

“บัดนั้น

ลูกลมมองเขม่นเห็นยักษ์

กริ้วโกรธโดดตามข้ามอัคคี

ขุนกระบี่เหาะไล่ไขว่คว่า”

ก. ดีใจ ข. โศกเศร้า

ค. โกรธแค้น ง. เก้อเขิน

28. ประโยค “ฉันเป็นคนสวย” ควรใช้ท่า
รำใดในการตีความหมายจึงจะถูกต้อง

ก. ท่าตัวเรากับท่าเฉิดฉิน

ข. ท่าตัวเรากับท่าเธอ

ค. ท่าตัวเรากับท่ารัก

ง. ท่าตัวเรากับท่านภาพร

29. ท่าทางที่ใช้ประกอบเพลงจินตลีลา
หรือการสร้างสรรค์ชุดการแสดงใหม่ๆ
ควรเป็นท่ารำแบบใด

ก. ท่ารำตามจินตนาการ

ข. ท่ารำตามความหมายของบทร้อง

ค. ท่ารำแม่บท

ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง

30.

จากรูปภาพ

ข้างต้นเป็น

รูปภาพการ

ประดิษฐ์ท่ารำ

ในลักษณะใด

ก. ท่ารำตามความหมายของบทร้อง

ข. ท่ารำตามแม่บท

ค. ท่ารำตามจินตนาการ

ง. ท่ารำตามใจผู้แสดง

31. การประดิษฐ์ท่าทางแบบใดเหมาะกับการ
การแสดงประเภทจินตลีลา

ก. ท่ารำตามความหมายของบทร้อง

ข. ท่ารำตามใจผู้แสดง

ค. ท่ารำตามแม่บท

ง. ท่ารำตามจินตนาการ

32.

จากรูปภาพ
ข้างต้นสามารถ
ใช้ตีความหมาย
ในประโยคใด
จึงถูกต้องและ
เหมาะสมที่สุด

- ก. มฤครเริงกระโดดไปมาในป่าใหญ่
- ข. หมู่วานรห้อยโหนตามกิ่งไม้
- ค. กิณรีร่อนอยู่กลางนภา
- ง. มัจฉาต่างแหวกว่ายในสายชล

33. หากผู้แสดงเว้นระยะห่างไม่เท่ากัน
หรือไม่จัดช่องไฟ จะทำให้การแสดง
อย่างไร

- ก. การแสดงดูสววยแปลกตา
- ข. เป็นการแสดงรูปแบบใหม่
- ค. น้ำหนักของเวทีดูเท่ากัน
- ง. ดูไม่เป็นระเบียบ วุ่นวาย

34. การจัดแถวในการแสดงในข้อใด
ต่อไปนี้ไม่ควรกระทำ

- ก. ระยะห่างของผู้แสดงต้องเท่ากัน
- ข. ให้ผู้แสดงอยู่กับที่นาน ๆ
- ค. คำนี้ถึงรูปร่างของผู้แสดง
- ง. เครื่องแต่งกายของผู้แสดง

35. ในการจัดแถวที่ต้องการอวดเครื่อง
แต่งกายและท่าร่าที่อ่อนช้อยของผู้แสดง
แต่ละคนควรใช้การจัดแถวในรูปแบบใด

- ก. แถวหน้ากระดาน
- ข. แถวตอนคู่

ค. แถววงกลม

ง. แถวตอน

36. เพราะเหตุใดจึงต้องประดิษฐ์ท่าทาง
ประกอบการแสดง

- ก. เพื่อช่วยให้การแสดงไม่น่าเบื่อ
- ข. เป็นการตีความหมายของบทเพลง

และถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกเพื่อ
สื่อสารความหมายโดยใช้ท่าทางแทน
คำพูด

ค. เพื่อตีความหมายของบทเพลง

ง. เป็นวิธีการศึกษาบทบาทที่แสดง

อีกวิธีหนึ่งช่วยให้เข้าใจบทบาทตัวละคร
มากยิ่งขึ้น

37. รูปแบบของการแสดงแถวตอนเป็นคู่
ชาย-หญิง ผู้แสดงชายมักอยู่ฝั่งใด

ก. ฝั่งขวาและซ้ายสลับกัน

ข. ฝั่งขวา

ค. ฝั่งซ้าย

ง. ตรงกลาง

38. รูปแบบการแปรแถวแบบใดที่เหมาะสม
แก่การแสดงที่มีผู้แสดงตัวเอก

ก. แถวเฉียง

ข. แถววงกลมที่มีตัวกลาง

ค. แถวรูปสามเหลี่ยมคว่ำ

ง. แถวพื้นปลา

39. เพราะเหตุใดผู้ประดิษฐ์ทำร้ายจึงต้องคำนึงถึงรูปแบบการแปรแถว

- ก. เพราะช่วยให้การแสดงไม่น่าเบื่อ
- ข. เพราะเป็นการจัดหมวดหมู่ผู้แสดงให้สวยงาม
- ค. เพราะต้องคำนึงสัดส่วนบนเวที
- ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา

40. การอ่านบทละครมีความเกี่ยวข้องกับ การประดิษฐ์ทำร้ายอย่างไร

- ก. ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวของละคร
- ข. ช่วยให้เกิดอารมณ์คล้อยตามการแสดง
- ค. ช่วยให้ผู้แสดงเข้าใจบทบาทของตัวละคร
- ง. ช่วยเพิ่มการจดจำชื่อตัวละคร

แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ (ก่อนเรียน) รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบ การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1 ให้นักเรียนร่วมกันวางแผนการประดิษฐ์ท่ารำ โดยบันทึกลงในใบ กิจกรรมประดิษฐ์ท่ารำเพื่อสร้างสรรค์การแสดงที่ครูแจกให้

1.2 หลังจากวางแผนร่วมกันเสร็จแล้ว นักเรียนฝึกซ้อมกันในกลุ่มจำ

ชำนานู

1.3 ก่อนเริ่มการสอบภาคปฏิบัติเรื่องการประดิษฐ์ท่ารำให้นักเรียนนำใบ กิจกรรมที่นักเรียนวางแผนร่วมกันมาส่งคุณครูประจำวิชา จากนั้นแสดงท่าทางประกอบ เพลงตามที่นักเรียนวางแผนไว้

2. ให้นักเรียนปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด

3. คะแนนก่อนเรียนถือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับ

คะแนนหลังเรียน

4. คะแนนหลังเรียนควรได้ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มขึ้นไป

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 3.3 การประดิษฐ์ทำรำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกบทเพลงที่ชื่นชอบ 1 บทเพลงแล้วร่วมกันประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงนั้น จากนั้นออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน แล้วบันทึกผลการแสดงลงแบบบันทึก ตามหัวข้อต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกการประดิษฐ์ทำรำประกอบเนื้อร้องในบทเพลง

1. เพลงที่ประดิษฐ์ทำรำ คือ

.....

2. เนื้อร้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ประดิษฐ์ทำรำใหม่อย่างน้อย 5 ท่า

1) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

2) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

3) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

4) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

5) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

3.3.2 บันทึกรูปภาพและคำอธิบายท่ารำที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่

นำท่ารำที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่จากหัวข้อ 3.3.1 จำนวน 5 ท่า มาอธิบายตามตารางด้านล่างนี้

รูปภาพ	อธิบายท่ารำ
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : คีรีชะ :
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : คีรีชะ :
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : คีรีชะ :
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : คีรีชะ :
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : คีรีชะ :

3.3.3 บันทึกรูปแบบการแปรแถว

รูปแบบการแปรแถว (อย่างน้อย 3 แถวขึ้นไป)

3.3.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อสมาชิก

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

แนวทางการวัดและประเมินผล
แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำ
รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(ก่อนเรียน)

สำหรับครู ก/1

แบบประเมินผลการนำเสนอการประดิษฐ์ทำร่ำ (รายบุคคล)
ก่อนเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ

ที่	ชื่อ-สกุล	ความหมาย ของทาทาง (4)	ความคิด สร้างสรรค์ (4)	ความ พร้อม เพียง (4)	จังหวะ (4)	รูปแบบ การ แปร แถว (4)	รวม (20)
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							

ที่	ชื่อ-สกุล	ความหมาย ของท่าทาง (4)	ความคิด สร้างสรรค์ (4)	ความ พร้อม เพียง (4)	จังหวะ (4)	รูปแบบ การ แปร แถว (4)	รวม (20)
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

หมายเหตุ : ครูให้คะแนนนักเรียนเป็นกลุ่ม

ลงชื่อ

(.....)

(ผู้ประเมิน)

วันที่...../...../.....

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
ความหมายของท่าทาง	ตีความหมายของบทร้องได้ถูกต้อง โดยใช้สีหน้า ท่าทาง สื่ออารมณ์ เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลง	ตีความหมายของบทร้องได้ถูกต้อง โดยใช้ ท่าทาง สื่อ อารมณ์เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ตีความหมายของบทร้องได้ ท่าทางไม่สื่อ อารมณ์เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ไม่สามารถปฏิบัติได้
ความคิดสร้างสรรค์	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ที่แปลกตา สวยงาม อาจใช้ ท่าทางตามจินตนาการ และจินตลีลา ประกอบ โดยสื่อ ความหมาย ถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ที่สวยงาม อาจใช้ ท่าทางจินตลีลา ประกอบ มีความหมาย ถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ มีความหมาย ถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ ลงจังหวะ ทำนองเพลง ในบางท่า และมีความหมายตามเนื้อเพลงในบางท่า	ไม่สามารถปฏิบัติได้

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ (ต่อ)

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
ความพร้อมเพียง	ปฏิบัติได้พร้อม เปรียบกับเพื่อน ในกลุ่มทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับฟัง สัญญาณใน การเปลี่ยน ท่าทางกับเพื่อน และเปลี่ยน ท่าทางตรง จังหวะเนื้อร้อง	ปฏิบัติได้พร้อม เปรียบกับเพื่อน ในกลุ่มทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการ รับฟังสัญญาณ ในการเปลี่ยน ท่าทางกับเพื่อน ในบางครั้ง และ เปลี่ยนท่าทาง ตรงจังหวะเนื้อ ร้องในบางช่วง	ปฏิบัติได้พร้อม เปรียบกับเพื่อน ในกลุ่มในบางท่า ทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับ ฟังสัญญาณใน การเปลี่ยน ท่าทางกับเพื่อน ในบางครั้ง เปลี่ยนท่าทางไม่ ตรงจังหวะ เนื้อร้องเป็น ส่วนใหญ่	ปฏิบัติไม่ค่อย พร้อมเปรียบ กับเพื่อน ทั้ง มือ เท้า ศีรษะ ไม่รับ ฟังสัญญาณ ในการเปลี่ยน ท่าทางกับ เพื่อน เปลี่ยน ท่าทางไม่ตรง จังหวะเนื้อร้อง เป็นส่วนใหญ่	ไม่สามารถ ปฏิบัติได้
จังหวะ	ปฏิบัติท่าทาง ถูกต้องตาม จังหวะเพลง ย่อเท้าตรง จังหวะกระชับ ไม่ยืดจังหวะ มีการใช้จังหวะ เท้า มือ ใน รูปแบบใหม่	ปฏิบัติท่าทาง ถูกต้องตาม จังหวะเพลง มีการใช้จังหวะ เท้า มือ ใน รูปแบบใหม่	บางครั้งปฏิบัติ ท่าทางไม่ตรง ตามจังหวะเพลง ย่อเท้าตรง จังหวะยืดจังหวะ ในบางครั้ง มีการใช้จังหวะ เท้าหรือมือใน รูปแบบใหม่	บางครั้งปฏิบัติ ท่าทางไม่ตรง ตามจังหวะ เพลง ย่อเท้า ตรงจังหวะยืด จังหวะใน บางครั้ง ไม่มี การใช้จังหวะ เท้า มือ ใน รูปแบบใหม่	ไม่สามารถ ปฏิบัติได้

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ (ต่อ)

รายการ	ระดับปฏิบัติ					
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)	
รูปแบบการแปรแถว	เรียงอย่างเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดงเข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างเท่ากับเพื่อนด้านข้าง ไม่ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง มีการแปรแถวในรูปแบบที่แปลกตา สวยงาม	เรียงอย่างเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดงเข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง มีการแปรแถวในรูปแบบที่สวยงาม	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดงเข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดงเข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดงเข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	ไม่สามารถปฏิบัติได้

สำหรับครู ก/2

แบบประเมินผลการนำเสนอการประดิษฐ์ทำรำ (กลุ่ม)
ก่อนเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ

กลุ่ม	ความหมาย ของท่าทาง (4)	ความคิด สร้างสรรค์ (4)	ความ พร้อม เพียง (4)	จังหวะ (4)	รูปแบบการ แปรแถว (4)	รวม (20)

หมายเหตุ : ครูให้คะแนนนักเรียนเป็นกลุ่ม

ลงชื่อ

(ผู้ประเมิน)

(.....)

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
ความหมายของท่าทาง	ตีความหมายของบทร้องได้ถูกต้อง โดยใช้สีหน้า ท่าทาง สื่ออารมณ์ เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลง	ตีความหมายของบทร้องได้ถูกต้อง โดยใช้ท่าทาง สื่ออารมณ์เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ตีความหมายของบทร้องได้ ท่าทางไม่สื่ออารมณ์เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน แต่ไม่สามารถสื่อความหมายของอารมณ์เพลงได้	ไม่สามารถปฏิบัติได้
ความคิดสร้างสรรค์	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ที่แปลกตา สวยงาม อาจใช้ท่าทางตามจินตนาการ และจินตลีลา ประกอบโดยสื่อความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ที่สวยงาม อาจใช้ท่าทางจินตลีลา ประกอบ มีความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ มีความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ ลงจังหวะ ทำนองเพลง ในบางท่า และมีความหมายตามเนื้อเพลงในบางท่า	ไม่สามารถปฏิบัติได้

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ (ต่อ)

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
ความพร้อมเพียง	ปฏิบัติได้พร้อม เปรียบกับเพื่อน ในกลุ่มทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มี การรับฟัง สัญญาณใน การเปลี่ยน ท่าทางกับเพื่อน และเปลี่ยน ท่าทางตรง จังหวะเนื้อร้อง	ปฏิบัติได้พร้อม เปรียบกับเพื่อน ในกลุ่มทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการ รับฟังสัญญาณ ในการเปลี่ยน ท่าทางกับเพื่อน ในบางครั้ง และ เปลี่ยนท่าทาง ตรงจังหวะเนื้อ ร้องในบางช่วง	ปฏิบัติได้พร้อม เปรียบกับเพื่อน ในกลุ่มในบางท่า ทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับ ฟังสัญญาณใน การเปลี่ยน ท่าทางกับเพื่อน ในบางครั้ง เปลี่ยนท่าทางไม่ ตรงจังหวะ เนื้อร้องเป็น ส่วนใหญ่	ปฏิบัติไม่ค่อย พร้อมเปรียบ กับเพื่อน ทั้ง มือ เท้า ศีรษะ ไม่รับฟัง สัญญาณใน การเปลี่ยน ท่าทางกับ เพื่อน เปลี่ยน ท่าทางไม่ตรง จังหวะเนื้อร้อง เป็นส่วนใหญ่	ไม่สามารถ ปฏิบัติได้
จังหวะ	ปฏิบัติท่าทาง ถูกต้องตาม จังหวะเพลง ย่อเท้าตรง จังหวะกระชับ ไม่ยืดจังหวะ มีการใช้จังหวะ เท้า มือ ใน รูปแบบใหม่	ปฏิบัติท่าทาง ถูกต้องตาม จังหวะเพลง มีการใช้จังหวะ เท้า มือ ใน รูปแบบใหม่	บางครั้งปฏิบัติ ท่าทางไม่ตรง ตามจังหวะเพลง ย่อเท้าตรง จังหวะยืดจังหวะ ในบางครั้ง มีการใช้จังหวะ เท้าหรือมือใน รูปแบบใหม่	บางครั้งปฏิบัติ ท่าทางไม่ตรง ตามจังหวะ เพลง ย่อเท้า ตรงจังหวะยืด จังหวะใน บางครั้ง ไม่มี การใช้จังหวะ เท้า มือ ใน รูปแบบใหม่	ไม่สามารถ ปฏิบัติได้

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ (ต่อ)

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
รูปแบบการแปรแถว	เรียงอย่างเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างเท่ากับเพื่อนด้านข้าง ไม่ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง มีการแปรแถวในรูปแบบที่แปลกตา สวยงาม	เรียงอย่างเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง มีการแปรแถวในรูปแบบที่สวยงาม	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ชนกันบ้าง เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากัน ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	ไม่สามารถปฏิบัติได้

แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำรำ (หลังเรียน)

รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบ การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง

ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - 1.1 ให้นักเรียนร่วมกันวางแผนการประดิษฐ์ทำรำ โดยบันทึกลงใน ใบกิจกรรมประดิษฐ์ทำรำเพื่อสร้างสรรค์การแสดงที่ครูแจกให้
 - 1.2 หลังจากวางแผนร่วมกันเสร็จแล้ว นักเรียนฝึกซ้อมกันในกลุ่มจำชำนานาฏ
 - 1.3 ก่อนเริ่มการสอบภาคปฏิบัติเรื่องการประดิษฐ์ทำรำให้นักเรียนนำ ใบกิจกรรมที่นักเรียนวางแผนร่วมกันมาส่งคุณครูประจำวิชา จากนั้นแสดงท่าทางประกอบ เพลงตามที่นักเรียนวางแผนไว้
2. ให้นักเรียนปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด
3. คะแนนก่อนเรียนถือเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับ คะแนนหลังเรียน
4. คะแนนหลังเรียนควรได้ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มขึ้นไป

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 3.3 การประดิษฐ์ทำรำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกบทเพลงที่ชื่นชอบ 1 บทเพลงแล้วร่วมกันประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลงนั้น จากนั้นออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน แล้วบันทึกผลการแสดงลงแบบบันทึก ตามหัวข้อต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกการประดิษฐ์ทำรำประกอบเนื้อร้องในบทเพลง

1. เพลงที่ประดิษฐ์ทำรำ คือ

.....

2. เนื้อร้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ประดิษฐ์ทำรำใหม่อย่างน้อย 5 ท่า

1) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

2) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

3) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

4) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

5) ท่าที่ประดิษฐ์ คือ..... ความหมาย.....เนื้อร้อง.....

3.3.2 บันทึกรูปภาพและคำอธิบายท่ารำที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่

นำท่ารำที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่จากหัวข้อ 3.3.1 จำนวน 5 ท่า มาอธิบายตามตารางด้านล่างนี้

รูปภาพ	อธิบายท่ารำ
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : ศีรษะ :
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : ศีรษะ :
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : ศีรษะ :
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : ศีรษะ :
	ชื่อท่า : มือ : เท้า : ศีรษะ :

3.3.3 บันทึกรูปแบบการแปรแถว

รูปแบบการแปรแถว (อย่างน้อย 3 แถวขึ้นไป)

3.3.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการประดิษฐ์ทำรำประกอบเพลง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อสมาชิก

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

แนวทางการวัดและประเมินผล
แบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำ
รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(หลังเรียน)

แบบประเมินผลการนำเสนอการประดิษฐ์ทำร่ำ (รายบุคคล)
หลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ

ที่	ชื่อ-สกุล	ความหมาย ของท่าทาง (4)	ความคิด สร้างสรรค์ (4)	ความ พร้อม เพียง (4)	จังหวะ (4)	รูปแบบ การ แปร แถว (4)	รวม (20)
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							

ที่	ชื่อ-สกุล	ความหมาย ของท่าทาง (4)	ความคิด สร้างสรรค์ (4)	ความ พร้อม เพียง (4)	จังหวะ (4)	รูปแบบ การ แปร แถว (4)	รวม (20)
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

หมายเหตุ : ครูให้คะแนนนักเรียนเป็นกลุ่ม

ลงชื่อ

(.....)

(ผู้ประเมิน)

วันที่...../...../.....

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
ความหมายของท่าทาง	ตีความหมายของบทร้องได้ถูกต้อง โดยใช้สีหน้า ท่าทาง สื่ออารมณ์ เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลง	ตีความหมายของบทร้องได้ถูกต้อง โดยใช้ ท่าทาง สื่อ อารมณ์เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ตีความหมายของบทร้องได้ ท่าทางไม่สื่อ อารมณ์เพลง ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน แต่ไม่สามารถสื่อความหมายของอารมณ์เพลงได้	ไม่สามารถปฏิบัติได้
ความคิดสร้างสรรค์	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ที่แปลกตา สวยงาม อาจใช้ท่าทางตามจินตนาการ และจินตลีลา ประกอบโดยสื่อความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ที่สวยงาม อาจใช้ท่าทางจินตลีลา ประกอบ มีความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ มีความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ ลงจังหวะ ทำนองเพลง ในบางท่า และมีความหมายตามเนื้อเพลงในบางท่า	ไม่สามารถปฏิบัติได้

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ (ต่อ)

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
ความพร้อมเพียง	ปฏิบัติได้พร้อมเพรียงกับเพื่อนในกลุ่มทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับฟังสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางกับเพื่อน และเปลี่ยนท่าทางตรง จังหวะเนื้อร้อง	ปฏิบัติได้พร้อมเพรียงกับเพื่อนในกลุ่มทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับฟังสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางกับเพื่อน ในบางครั้ง และเปลี่ยนท่าทางตรงจังหวะเนื้อร้องในบางช่วง	ปฏิบัติได้พร้อมเพรียงกับเพื่อนในกลุ่มในบางท่า ทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับฟังสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางกับเพื่อน ในบางครั้ง เปลี่ยนท่าทางไม่ตรงจังหวะ เนื้อร้องเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติไม่ค่อยพร้อมเพรียงกับเพื่อน ทั้ง มือ เท้า ศีรษะ ไม่รับฟังสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางกับเพื่อน เปลี่ยนท่าทางไม่ตรง จังหวะเนื้อร้อง เป็นส่วนใหญ่	ไม่สามารถปฏิบัติได้
จังหวะ	ปฏิบัติท่าทางถูกต้องตามจังหวะเพลง ย่ำเท้าตรง จังหวะกระชับ ไม่ยืดจังหวะ มีการใช้จังหวะเท้า มือ ในรูปแบบใหม่	ปฏิบัติท่าทางถูกต้องตามจังหวะเพลง มีการใช้จังหวะเท้า มือ ในรูปแบบใหม่	บางครั้งปฏิบัติท่าทางไม่ตรงตามจังหวะเพลง ย่ำเท้าตรง จังหวะยืดจังหวะในบางครั้ง มีการใช้จังหวะเท้าหรือมือในรูปแบบใหม่	บางครั้งปฏิบัติท่าทางไม่ตรงตามจังหวะเพลง ย่ำเท้าตรงจังหวะยืดจังหวะในจังหวะในบางครั้ง ไม่มีการใช้จังหวะเท้า มือ ในรูปแบบใหม่	ไม่สามารถปฏิบัติได้

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ (ต่อ)

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
รูปแบบการแปรแถว	เรียงอย่างเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่าง เท่ากับเพื่อนด้านข้าง ไม่ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง มีการแปรแถวในรูปแบบที่แปลกตา สวยงาม	เรียงอย่างเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่าง กับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง มีการแปรแถวในรูปแบบที่สวยงาม	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่าง กับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน บ้าง เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากัน ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	ไม่สามารถปฏิบัติได้

สำหรับครู ล/2

แบบประเมินผลการนำเสนอการประดิษฐ์ทำรำ (กลุ่ม)

หลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ

กลุ่ม	ความหมาย ของท่าทาง (4)	ความคิด สร้างสรรค์ (4)	ความ พร้อม เพียง (4)	จังหวะ (4)	รูปแบบการ แปรแถว (4)	รวม (20)

หมายเหตุ : ครูให้คะแนนนักเรียนเป็นกลุ่ม

ลงชื่อ

(ผู้ประเมิน)

(.....)

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
ความหมายของท่าทาง	ตีความหมายของบทร้องได้ถูกต้อง โดยใช้สีหน้า ท่าทาง สื่ออารมณ์ เพลง ท่าทางมี ความหมายตรงกับเนื้อเพลง	ตีความหมายของบทร้องได้ถูกต้อง โดยใช้ ท่าทาง สื่อ อารมณ์เพลง ท่าทางมี ความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ตีความหมายของบทร้องได้ ท่าทางไม่สื่อ อารมณ์เพลง ท่าทางมี ความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน	ท่าทางมีความหมายตรงกับเนื้อเพลงในบางท่อน แต่ไม่สามารถสื่อความหมายของอารมณ์เพลงได้	ไม่สามารถปฏิบัติได้
ความคิดสร้างสรรค์	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ที่แปลกตา สวยงาม อาจใช้ท่าทางตามจินตนาการ และจินตลีลา ประกอบโดยสื่อ ความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ สวยงาม อาจใช้ท่าทางจินตลีลา ประกอบ มีความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ มีความหมายถูกต้องตามเนื้อเพลง ผู้ชมเข้าใจและเกิดจินตภาพ	ประดิษฐ์ท่าทางในรูปแบบใหม่ ลงจังหวะ ทำนองเพลง ในบางท่า และมีความหมายตามเนื้อเพลงในบางท่า	ไม่สามารถปฏิบัติได้

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำรำ (ต่อ)

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
ความพร้อมเพียง	ปฏิบัติได้พร้อมเพรียงกับเพื่อนในกลุ่มทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับฟังสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางกับเพื่อน และเปลี่ยนท่าทางตรง จังหวะเนื้อร้อง	ปฏิบัติได้พร้อมเพรียงกับเพื่อนในกลุ่มทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับฟังสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางกับเพื่อน ในบางครั้ง และเปลี่ยนท่าทางตรงจังหวะเนื้อร้องในบางช่วง	ปฏิบัติได้พร้อมเพรียงกับเพื่อนในกลุ่มในบางท่า ทั้ง มือ เท้า ศีรษะ มีการรับฟังสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางกับเพื่อน ในบางครั้ง เปลี่ยนท่าทางไม่ตรงจังหวะ เนื้อร้องเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติไม่ค่อยพร้อมเพรียงกับเพื่อน ทั้ง มือ เท้า ศีรษะ ไม่รับฟังสัญญาณในการเปลี่ยนท่าทางกับเพื่อน เปลี่ยนท่าทางไม่ตรง จังหวะเนื้อร้อง เป็นส่วนใหญ่	ไม่สามารถปฏิบัติได้
จังหวะ	ปฏิบัติท่าทางถูกต้องตามจังหวะเพลง ย่ำเท้าตรง จังหวะกระชับ ไม่ยืดจังหวะ มีการใช้จังหวะเท้า มือ ในรูปแบบใหม่	ปฏิบัติท่าทางถูกต้องตามจังหวะเพลง มีการใช้จังหวะเท้า มือ ในรูปแบบใหม่	บางครั้งปฏิบัติท่าทางไม่ตรงตามจังหวะเพลง ย่ำเท้าตรง จังหวะยืดจังหวะ ในบางครั้ง มีการใช้จังหวะเท้าหรือมือในรูปแบบใหม่	บางครั้งปฏิบัติท่าทางไม่ตรงตามจังหวะเพลง ย่ำเท้าตรงจังหวะยืดจังหวะในจังหวะใน บางครั้ง ไม่มี การใช้จังหวะเท้า มือ ในรูปแบบใหม่	ไม่สามารถปฏิบัติได้

เกณฑ์การวัดประเมินผลตามสภาพจริง เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ (ต่อ)

รายการ	ระดับปฏิบัติ				
	4 (มากที่สุด)	3 (มาก)	2 (ปานกลาง)	1 (น้อย)	0 (น้อยที่สุด)
รูปแบบการแปรแถว	เรียงอย่างเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่าง เท่ากับเพื่อนด้านข้าง ไม่ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง มีการแปรแถวในรูปแบบที่แปลกตา สวยงาม	เรียงอย่างเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง มีการแปรแถวในรูปแบบที่สวยงาม	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกัน เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากันในบางแถว ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	เรียงไม่ค่อยเป็นระบบ มีการจัดกลุ่มผู้แสดง เข้า-ออก ไม่ชนกันบ้าง เว้นระยะห่างกับเพื่อนด้านข้าง ไม่เท่ากัน ยืนตำแหน่งเกินกว่าแถวของตัวเอง ในบางครั้ง	ไม่สามารถปฏิบัติได้

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์
เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
รหัสวิชา ศ23101 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง

คำชี้แจง

1. แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 6 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ดังนี้

- 1) ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้
- 2) ด้านเนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์
- 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 4) ด้านครูผู้สอน
- 5) ด้านการวัดและประเมินผล
- 6) ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ

2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ที่ตรงกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุดเพียงช่องใดช่องหนึ่งเกี่ยวกับชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแต่ละระดับความพึงพอใจมีเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึง	ความพึงพอใจมาก
3 หมายถึง	ความพึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึง	ความพึงพอใจน้อย
1 หมายถึง	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. การตอบแบบประเมินครั้งนี้ไม่ส่งผลต่อการเรียนวิชาศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง
4. ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินครั้งนี้

**แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์
เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์
รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
รหัสวิชา ศ23101 โรงเรียนบ้านบัวราษฎร์บำรุง**

รายการ	ระดับ ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
	ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้				
1. ห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทสะดวก					
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการช่วยฝึกทักษะปฏิบัติท่ารำ					
4. ครูมีความเป็นกันเองและสามารถสร้างบรรยากาศได้ดี					
5. ข้าพเจ้านิยมชอบบรรยากาศในห้องเรียน					
ด้านเนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์					
6. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนการสอน					
7. เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป ทำให้เข้าใจและปฏิบัติได้					
8. เนื้อหาที่เรียนเรียงจากง่ายไปหายาก ภาพและคำบรรยายมีสีสันน่าอ่าน					
9. เนื้อหาที่มีความถูกต้องและครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้					
10. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน					
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
11. กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับเป็นขั้นตอน และมีความเหมาะสมกับเวลา					
13. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
14. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และทักษะปฏิบัติ					
15. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน					

รายการ	ระดับ ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านครูผู้สอน					
16. ครูมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน					
17. ครูมีการวางแผนเตรียมการและแจ้งรายละเอียด/วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ					
18. ครูมีเทคนิคการสอนหรือรูปแบบ วิธีสอนที่หลากหลายเข้าใจง่าย					
19. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนให้แต่ละความสามารถ (เก่ง ปานกลาง และอ่อน) อย่างเหมาะสม และคอยให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลนักเรียนในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง					
20. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้					
ด้านการวัดและประเมินผล					
21. มีการแจ้งหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนเรียน					
22. มีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย					
23. มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม และนักเรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม					
24. วิธีการประเมินช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้					
25. ครูมีการติดตามและวัดประเมินผลอย่างต่อเนื่อง					
ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ					
26. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองได้					
27. นักเรียนมีความรู้มากขึ้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์ทาร์รา					
28. นักเรียนมีทักษะทาร์ราที่สามารถนำมาใช้ในการประดิษฐ์ทาร์รามากขึ้น					
29. การเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ช่วยส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีม และทำให้นักเรียนรู้จักเพื่อนมากขึ้น					
30. การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จิตใจเบิกบาน สนุกสนาน และมีเจตคติที่ดีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์					

ภาคผนวก ง

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินชุดการสอนนาฏศิลป์
เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ 23101

คำชี้แจง

ผู้วิจัยต้องการทราบประสิทธิภาพของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงขอความอนุเคราะห์ท่านผู้เชี่ยวชาญตอบแบบประเมินชุดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านและเขียนรายละเอียดสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขพร้อมข้อเสนอแนะ ซึ่งระดับการประเมินมี 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสมมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสมมาก
 ระดับ 3 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสมปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสมน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง รายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. ความสอดคล้อง	✓					
2. ความชัดเจน		✓				

จากคำถามข้อที่ 1 แสดงว่า ความสอดคล้อง มีผลการประเมินในระดับรายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสมมากที่สุด

จากคำถามข้อที่ 2 แสดงว่า ความชัดเจน มีผลการประเมินในระดับรายการประเมินมีความสอดคล้องเหมาะสมมาก

รายการประเมิน	ระดับ การประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ	*****					*****
1. ชุดการสอนนาฏศิลป์มีคำชี้แจงคู่มือที่อธิบายการใช้ชุดการสอน เนื้อหาชุดการสอน มีความสอดคล้องกับชุดการสอน						
2. ชุดการสอนนาฏศิลป์มีคำแนะนำสำหรับครูและนักเรียน อธิบายการใช้ชุดการสอนที่ชัดเจน						
3. ตัวชี้วัดมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดการสอนนาฏศิลป์						
4. วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดการสอนนาฏศิลป์						
5. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการดำเนินกิจกรรม มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดการสอนนาฏศิลป์						
6. ชุดการสอนนาฏศิลป์ย่อยสำหรับนักเรียน มีคำชี้แจงสำหรับนักเรียนที่อธิบายถึงลำดับขั้นตอนสามารถปฏิบัติตามได้						
7. ชุดการสอนนาฏศิลป์ย่อยสำหรับนักเรียน มีสื่อเสริมความรู้ เช่น บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม บัตรเนื้อหา ใบความรู้ ใบงาน ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาเพิ่มเติมนอกห้องเรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น						
8. ชุดการสอนนาฏศิลป์ย่อยสำหรับนักเรียน มีกิจกรรม ใบงาน ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาครอบคลุมทั้งเนื้อหาด้านทฤษฎีและเนื้อหาด้านทักษะปฏิบัติ เหมาะสมกับนักเรียน						
9. เฉลยใบงานมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ทั้งด้านทฤษฎีและด้านทักษะปฏิบัติ						

รายการประเมิน	ระดับ การประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
แผนการจัดการเรียนรู้	*****					*****
1. มาตรฐานการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในชุด การสอนนาฏศิลป์						
2. ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในชุดการสอนนาฏศิลป์						
3. สารสำคัญและสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ในชุดการสอนนาฏศิลป์						
4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในชุด การสอนนาฏศิลป์						
5. ภาระชิ้นงานมีความสอดคล้อง เหมาะสมกับเนื้อหาในชุด การสอนนาฏศิลป์						
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับ เนื้อหาในชุดการสอนนาฏศิลป์ มีการใช้รูปแบบการสอนที่ หลากหลาย มีการเสริมแรงแก่นักเรียน มีการสรุปความรู้กิจกรรม ท้ายชั่วโมง						
7. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้ มีภาพประกอบคำบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย บัตรกิจกรรมมีคำอธิบายที่ชัดเจน มีสื่อวิดีโอสอดคล้องกับเนื้อหา						
8. ด้านการวัดประเมินผล มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้ มีการประเมินที่หลากหลาย ส่งเสริมการวัด พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย มีเกณฑ์ที่ชัดเจนเข้าใจง่ายวัด และประเมินผลได้						

ขอเสนอแนะ

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

ผู้เขียนรายงาน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียน
เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ รายวิชาศิลปะ (นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ 23101
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

ผู้วิจัยต้องการทราบความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียน ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบ การสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สภานาฏศิลป์) จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบประเมิน ตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน โปรดเขียน เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านและเขียน รายละเอียดสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขพร้อมข้อเสนอแนะ ซึ่งระดับการประเมินมี ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจรายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นไม่มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ขอเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>ตัวชี้วัด ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสมบรรยายเปรียบเทียบการแสดงอาภักดิ์กับกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง (ข้อคำถามที่ 1–34)</p> <p>คำอธิบาย ตัวชี้วัด ศ 3.1 ม.3/2 วัดความรู้ด้านทฤษฎี เกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องนาฏยศัพท์ ศัพท์ที่ใช้ทางการละคร ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ รวมถึงประวัตินาฏศิลป์ ประเภทของตัวละครในนาฏศิลป์ไทย</p>				
<p>1. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับที่มาของนาฏศิลป์</p> <p>ก. เกิดจากการกระทบกระเทือนทางอารมณ์และความรู้สึก</p> <p>ข. เกิดจากลัทธิความเชื่อในการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์โดยแสดงความเคารพบูชาด้วยการเต้นรำ ชับร้อง ฟ้อนรำ</p> <p>ค. เกิดจากอารมณ์ความสุข หรือความทุกข์ แล้วสะท้อนออกมาเป็นท่าทางแบบธรรมชาติ ประดิษฐ์เป็นท่าทางลีลาการฟ้อนรำ</p> <p>ง. เกิดจากการจัดบันทึกทำรำโดยพระคิระเป็นผู้จัดบันทึก</p> <p>2. ตามตำนานการฟ้อนรำผู้จัดบันทึกทำรำของพระคิระทั้ง 108 ท่า คือใคร</p> <p>ก. พระนารายณ์ ข. พระอิศวร</p> <p>ค. พระภราดรมุนี ง. พระพรคนธรรพ</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>3. นาฏศิลป์ไทยได้รับอิทธิพลแบบแผนท่าร่ำทางตรงมาจากวัฒนธรรมใด</p> <p>ก. วัฒนธรรมอินเดีย ข. วัฒนธรรมฝรั่งเศส</p> <p>ค. วัฒนธรรมเวียดนาม ง. วัฒนธรรมลาว</p>				
<p>4. ตัวละครใดต่อไปนี้เป็นตัวละครประเภท ตัวพระ</p> <p>ก. สุกกริพ ข. พระราม</p> <p>ค. พาลี ง. เบญจกาย</p>				
<p>5. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของนาฏยศัพท์ได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. ศัพท์ที่เกี่ยวกับท่าร่ำ</p> <p>ข. ศัพท์ที่ใช้เรียกท่าร่ำ</p> <p>ค. ศัพท์ที่เกี่ยวกับท่าร่ำใช้ในการฝึกหัดและการแสดง</p> <p>ง. ศัพท์ที่เกี่ยวกับท่าร่ำใช้ในการแสดงเท่านั้น</p>				
<p>6. ตัวละครใดต่อไป <u>ไม่จัดอยู่</u>ในประเภทเดียวกัน</p> <p>ก. องคต หนุมาน ข. ทศกัณฐ์ มณโฑ</p> <p>ค. พระลักษมณ์ อีเหนา ง. บุษบา สีดา</p>				
<p>7. ข้อใดกล่าวถึงประเภทของนาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง</p> <p>ก. กิริยาศัพท์ นามศัพท์</p> <p>ข. นามศัพท์ กิริยาศัพท์ นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด</p> <p>ค. ศัพท์เสริม ศัพท์ล้อม ศัพท์เบ็ดเตล็ด</p> <p>ง. ศัพท์ส่วนศีรษะ ศัพท์ส่วนแขน ศัพท์ส่วนขา</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>8. “การยกแขนให้ได้ส่วนยกสูง ตั้งข้อมือ ฝ่ามือเหยียดตรงทั้งสี่นิ้ว นิ้วหัวแม่มืองอเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อย หักข้อมือเข้าหาลำแขน” นาฏยศัพท์ที่กล่าวมาข้างต้น หมายถึงข้อใด</p> <p>ก. ก้นวง ข. จีบหงาย ค. ตั้งวง ง. จีบวง</p> <p>9. “ลักษณะคล้ายกับการเอียงศีรษะต่างกันว่าศีรษะกับไหล่จะตรงข้ามกัน” จากข้อความเป็นการอธิบายนาฏยศัพท์ใด</p> <p>ก. กดไหล่ ข. เอียง ค. ลักคอ ง. ตีไหล่</p> <p>จงเลือกตอบคำถามข้อ 10-13 โดยใช้ตัวเลือกต่อไปนี้</p> <p>ก. คัดเลือกผู้ที่มีลักษณะคล้ายกับตัวพระ รูปร่างสูงใหญ่ การทรงตัวตองดูแข็งแรง กิริยาท่าทาง การเอียงย่างแลดูสง่างาม</p> <p>ข. เลือกผู้ที่มีลักษณะใบหน้ารูปไข่ สวยงาม คมคาย เค้นสะดูศดตา ท่าทางสะโอดสะองและผึ่งผาย ลำคอระหง ไหล่ลาดตรง ช่วงอกใหญ่ ขนาดลำตัวเรียว เอวเล็กกิวคอดตาม ลักษณะชายงามในวรรณคดีไทย</p> <p>ค. ผู้ที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายกับตัวพระ กิริยามารยาท เรียบร้อย สุภาพ นุ่มนวลอ่อนหวาน</p> <p>ง. คัดเลือกผู้ที่มีลักษณะท่าทางไม่สูงมากนัก กิริยาท่าทาง คล่องแคล่วว่องไว มีการตัดโครงสร้างของร่างกายให้อ่อน</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>10. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัวละครพระ ข</p> <p>11. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัวละครนาง ค</p> <p>12. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัวละครยักษ์ ก</p> <p>13. ข้อใดคือลักษณะของการคัดเลือกตัวละครลิง ง</p> <p>14. ศัพท์เลื่อม มักใช้เรียกชื่อท่ารำที่ไม่ถูกต้อง ข้อใดต่อไปนี หมายถึงศัพท์เลื่อม</p> <p>ก. จีบหงาย กระดกเท้า ข. ซอยเท้า ตั้งวง ค. วงหัก รำเลื่อย ง. วงล้ำ ดีโหล</p> <p>15. ข้อใดจัดเป็นศัพท์เสริม ทั้งหมด</p> <p>ก. หลบเข้า เปิดคาง หักข้อ</p> <p>ข. วงบัวบาน นางกษัตริย์ นางตลาด</p> <p>ค. วงหัก กั้นวง กั้นเข้า</p> <p>ง. เกร็งคอ รำเลื่อย วงล้น</p> <p>16. ข้อใดจัดเป็นนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด</p> <p>ก. วงล้ำ ข. จีบคว่ำ</p> <p>ค. เปิดคาง ง. ยืนเครื่อง</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>17. ภาษาท่าที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์ไทยข้อใดให้ความหมายถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. ท่าทางที่เป็นธรรมชาติสามารถสื่อความหมายได้</p> <p>ข. ท่าทางนาฏศิลป์ที่สื่อความหมายแทนคำพูดได้</p> <p>ค. ภาษาทางนาฏศิลป์ที่สื่อความหมายแทนคำพูดระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง</p> <p>ง. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่มาจากการประดิษฐ์</p> <p>18. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์แบ่งออกเป็นกี่แบบ</p> <p>ก. 1 แบบ คือ ภาษาท่าที่มาจากการเล่นแบบสัตว์</p> <p>ข. 2 แบบ คือ ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติและภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์</p> <p>ค. 3 แบบ คือ ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ ภาษาท่าที่มาจาก การประดิษฐ์และภาษาท่าที่มาจากอารมณ์และความรู้สึก</p> <p>ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง</p> <p>19. ข้อใดต่อไปนี้มีมีความหมายเหมือนกัน</p> <p>ก. ท่าตัวเรา ท่าท่าน</p> <p>ข. ท่าพรหมสีหน้า ท่านภาพร</p> <p>ค. ท่าพรหสีหน้า ท่าผาลาเพียงไหล่</p> <p>ง. ท่าเจ็ดฉิน ท่ารัก</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>20. ข้อใดต่อไปนี้เป็นสัมพันธกัน</p> <p>ก. รัก – ทำตัวเรา ข. โกรธ – ทำไป</p> <p>ค. มานี่ – ทำปฏิเสธ ง. ตรงนี้ – ทำชี้ (ล่าง)</p> <p>21. วงบัวบาน กับ วงหน้า จากนาฏยศัพท์ข้างต้นเมื่อนำมารวมกัน จะเกิดเป็นภาษาท่าใดทางนาฏศิลป์</p> <p>ก. ทำเฉิดฉิน ข. ทำอาย</p> <p>ค. ทำโกรธ ง. ทำสอดสร้อยมาลา</p> <p>22. “มือทั้งสองชูสองนิ้ว (นิ้วชี้กับนิ้วกลาง) นิ้วที่เหลือกำมือหลวม ๆ อยู่ระดับชายพกหรือหัวเข็มขัด” จากประโยคข้างต้นสื่อถึงท่ารำใด</p> <p>ก. ทำกวางเดินดง</p> <p>ข. ทำรัก</p> <p>ค. ทำไป</p> <p>ง. ทำอากัปกิริยาของม้า</p> <p>23. เพราะเหตุใดท่าอายจึงต้องปฏิบัติด้วยมือซ้ายเท่านั้น</p> <p>ก. เนื่องจากตัวพระจะอยู่ด้านขวา</p> <p>ข. เนื่องจากตัวพระจะอยู่ด้านซ้าย</p> <p>ค. เนื่องจากเป็นท่าพิเศษใช้เฉพาะสำหรับตัวนาง</p> <p>ง. เนื่องจากต้องเงยหน้ามองตัวพระ</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>24. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์มีความสำคัญต่อการแสดงอย่างไร</p> <p>ก. ใช้เพื่อความสวยงามเรียกร้อย</p> <p>ข. เพื่อให้สถานการณ์ดูสมจริงยิ่งขึ้น</p> <p>ค. เพื่อสื่อสารระหว่างผู้ชมกับผู้แสดง</p> <p>ง. เพื่อบอกตำแหน่งของตัวละคร</p> <p>25. ภาษาท่าใดต่อไปนี้จะจัดเป็นภาษาท่าที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกทั้งหมด</p> <p>ก. ท่าเสียใจ ท่ายิ้ม ท่าโกรธ</p> <p>ข. ท่าตัวเรา ท่ายิ้ม ท่าเดิน</p> <p>ค. ท่าผาลาเพียงไหล่ ท่าจันทร์ทรงกลด ท่าดีใจ</p> <p>ง. ท่าอาย ท่ารัก ท่าชักแบ่งผ้าหน้า</p> <p>26. ภาษาท่าใดต่อไปนี้จะหมายถึง “สวย, ดีเลิศ”</p>				
<p>ก. </p> <p>ข. </p> <p>ค. </p> <p>ง. </p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>27. ทำสอตสร้อยมาลา ควรปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. มือซ้ายจับคั่ว มือขวาวงบัวบาน</p> <p>ข. มือขวาจับหางระดับชายพก มือซ้ายตั้งวงบน</p> <p>ค. จับหางระดับชายพก วงกลาง</p> <p>ง. มือทั้งสองตั้งวงกลาง</p> <p>28. “การแสดงท่าทางตามบทประพันธ์ หรือตีความหมายตามบทประพันธ์” ตรงกับในข้อใดต่อไปนี้</p> <p>ก. นาฏยศัพท์ ข. การตีบท</p> <p>ค. บทของละคร ง. ภาษาของการแสดง</p> <p>29. หลักการตีบทผู้ตีบทจะต้องทำอย่างไรก่อนในขั้นตอนแรก</p> <p>ก. ผู้แสดงทำความเข้าใจอารมณ์ละคร หรือเนื้อเพลงให้เข้าใจ</p> <p>ข. ตีความหมายของอารมณ์ในบทเพลง</p> <p>ค. นำท่ารำที่มีความหมายตรงกับเนื้อร้องหรืออารมณ์เพลงมาเรียบเรียง</p> <p>ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา</p> <p>30. ถ้าเนื้อเพลงกล่าวถึงบิดา มารดา มือควรอยู่ในระดับใด</p> <p>ก. เอว ข. ไหล่</p> <p>ค. อก ง. ศีรษะ</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>31. ประโยค “เราเป็นพญายักษ์” ควรใช้ท่ารำใดในการตีความหมายจึงจะถูกต้ง</p> <p>ก. ท่าตัวเรากับท่ารัก ข. ท่าตัวเรากับท่าเธอ</p> <p>ค. ท่าตัวเรากับท่านภาพร ง. ท่าตัวเรากับท่าเชิดฉิ่ง</p>				
<p>32. ภาษาท่าใดต่อไปนี้จะให้ความหมายถึง “ความยิ่งใหญ่”</p> <p>ก. ท่าเชิดฉิ่ง</p> <p>ข. ท่าเทพพนม</p> <p>ค. ท่ากวางเดินดง</p> <p>ง. ท่าพรหมสี่หน้า</p>				
<p>33. จากบทประพันธ์นี้ผู้แสดงจะต้องใช้การตีบทแสดงออกมาเป็นท่ารำใด</p> <p>“บัดนั้น ลูกลมมองเขม่นเห็นยักษี กริ้วโกรธโดดตามข้ามอัคคี ชุนกระบี่เหาะไล่ไขว่คว่ำ”</p> <p>ก. ดีใจ ข. โศกเศร้า</p> <p>ค. โกรธแค้น ง. เก้อเขิน</p>				
<p>34. ประโยค “ฉันเป็นคนสวย” ควรใช้ท่ารำใดในการตีความหมายจึงจะถูกต้ง</p> <p>ก. ท่าตัวเรากับท่าเชิดฉิ่ง</p> <p>ข. ท่าตัวเรากับท่าเธอ</p> <p>ค. ท่าตัวเรากับท่ารัก</p> <p>ง. ท่าตัวเรากับท่านภาพร</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>ตัวชี้วัด ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง (คำถามข้อที่ 35-50) คำอธิบาย ตัวชี้วัด ศ 3.1 ม.3/4 2 วัดความรู้ด้านทฤษฎี เกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องที่มาและหลักการประดิษฐ์ท่ารำ การตีบท รูปแบบการแปรแถว การประดิษฐ์ท่ารำ</p>				
<p>35. ท่าทางที่ใช้ประกอบเพลงจีนตีสีลาหรือการสร้างสรรค์ชุดการแสดงใหม่ ๆ ควรเป็นท่ารำแบบใด</p> <p>ก. ท่ารำตามจินตนาการ</p> <p>ข. ท่ารำตามความหมายของบทร้อง</p> <p>ค. ท่ารำแม่บท</p> <p>ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง</p>				
<p>36.</p> <p>จากรูปภาพข้างต้นเป็นรูปภาพการประดิษฐ์ท่ารำในลักษณะใด</p> <p>ก. ท่ารำตามความหมายของบทร้อง</p> <p>ข. ท่ารำตามแม่บท</p> <p>ค. ท่ารำตามจินตนาการ</p> <p>ง. ท่ารำตามใจผู้แสดง</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล			ข้อเสนอแนะ
	การประเมิน			
	+1	0	-1	
<p>37. การประดิษฐ์ท่าทางแบบใดเหมาะกับการแสดงประเภทจินตลีลา</p> <p>ก. ท่ารำตามความหมายของบทร้อง ข. ท่ารำตามใจผู้แสดง ค. ท่ารำตามแม่บท ง. ท่ารำตามจินตนาการ</p>				
<p>38.</p> <p>จากรูปภาพข้างต้นสามารถใช้ตีความหมายในประโยคใดจึงถูกต้องและเหมาะสมที่สุด</p> <p>ก. มฤตยูเร็วกระโดดไปมาในป่าใหญ่ ข. หมู่วานรห้อยโหนตามกิ่งไม้ ค. กิ้งกือร้อนอยู่กลางนภา ง. มัจฉาต่างแหวกว่ายในสายชล</p>				
<p>39. ในการจัดแถว ระยะห่างของผู้แสดงระหว่างแถวขณะแสดงบนเวที เรียกรูปอย่างหนึ่งว่าอะไร</p> <p>ก. ช่องแถว ข. ช่องไฟ ค. ช่องด้านข้าง ง. ช่องลม</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>40. หากผู้แสดงเว้นระยะห่างไม่เท่ากัน หรือไม่จัดช่องไฟ จะทำให้การแสดงอย่างไร</p> <p>ก. การแสดงดูสวยแปลกตา</p> <p>ข. เป็นการแสดงรูปแบบใหม่</p> <p>ค. น้ำหนักของเวทีดูเท่ากัน</p> <p>ง. ดูไม่เป็นระเบียบ วุ่นวาย</p>				
<p>41. การจัดแถวในการแสดงไม่ควรคำนึงถึงสิ่งใด</p> <p>ก. ระยะห่างของผู้แสดงต้องเท่ากัน</p> <p>ข. ให้ผู้แสดงอยู่กับที่นาน ๆ</p> <p>ค. คำนึงถึงรูปร่างของผู้แสดง</p> <p>ง. เครื่องแต่งกายของผู้แสดง</p>				
<p>42. ในการจัดแถวที่ต้องการอวดเครื่องแต่งกายและท่าร่าที่อ่อนช้อยของผู้แสดงแต่ละคนควรใช้การจัดแถวในรูปแบบใด</p> <p>ก. แถวตอนคู่</p> <p>ข. แถวหน้ากระดาน</p> <p>ค. แถววงกลม</p> <p>ง. แถวตอน</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>43. เพราะเหตุใดจึงต้องประดิษฐ์ท่าทางประกอบการแสดง</p> <p>ก. เพื่อช่วยให้การแสดงไม่น่าเบื่อ</p> <p>ข. เป็นการตีความหมายของบทเพลงและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกเพื่อสื่อสารความหมายโดยใช้ท่าทางแทนคำพูด</p> <p>ค. เพื่อตีความหมายของบทเพลง</p> <p>ง. เป็นวิธีการศึกษาบทบาทที่แสดงอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้เข้าใจบทบาทตัวละครมากยิ่งขึ้น</p>				
<p>44. ข้อใดไม่ใช่จุดประสงค์ของการแปรแถวในการแสดงนาฏศิลป์</p> <p>ก. คำนึงถึงสีของเครื่องแต่งกาย</p> <p>ข. เพื่อสร้างความแตกต่างในการแสดง</p> <p>ค. เพื่อมิให้เกิดความเบื่อหน่าย</p> <p>ง. ได้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวที่งดงาม</p>				
<p>45. รูปแบบของการแสดงแถวตอนเป็นคู่ชาย-หญิง ผู้แสดงชายมักอยู่ฝั่งใด</p> <p>ก. ฝั่งขวาและชายสลับกัน</p> <p>ข. ฝั่งขวา</p> <p>ค. ฝั่งซ้าย</p> <p>ง. ตรงกลาง</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>46. รูปแบบการแปรแถวแบบใดที่เหมาะสมแก่การแสดงที่มีผู้แสดงตัวเอก</p> <p>ก. แถวเฉียง</p> <p>ข. แถววงกลมที่มีตัวกลาง</p> <p>ค. แถวรูปสามเหลี่ยมคว่ำ</p> <p>ง. แถวพื้นปลา</p>				
<p>47. เพราะเหตุใดผู้ประดิษฐ์ท่ารำจึงต้องคำนึงถึงรูปแบบการแปรแถว</p> <p>ก. เพราะช่วยให้การแสดงไม่น่าเบื่อ</p> <p>ข. เพราะเป็นการจัดหมวดหมู่ผู้แสดงให้สวยงาม</p> <p>ค. เพราะต้องคำนึงสัดส่วนบนเวที</p> <p>ง. ถูกทุกข้อที่กล่าวมา</p>				
<p>48. การอ่านบทละครมีความเกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์ท่ารำอย่างไร</p> <p>ก. ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวของละคร</p> <p>ข. ช่วยให้เกิดอารมณ์คล้อยตามการแสดง</p> <p>ค. ช่วยให้ผู้แสดงเข้าใจบทบาทของตัวละคร</p> <p>ง. ช่วยเพิ่มการจดจำชื่อตัวละคร</p>				

ข้อคำถาม	ระดับผล การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
<p>49. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้ “ความสำคัญ ของท่าแม่บทที่มีต่อการประดิษฐ์ท่ารำ”</p> <p>ก. สื่อความหมายแทนคำพูด ข. เล่าเรื่องราวของทบละครผ่านท่าทาง ค. เป็นท่าแม่แบบของท่ารำ ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>50. เพลงพ่อนมาลัย เนื้อร้อง ชมดอกไม้ ควรใช้ท่ารำใดประกอบ</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>ก.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ข.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ค.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ง.</p> </div> </div>				

ขอเสนอแนะ

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

ผู้เขียนชาตุม

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
 ของแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำ ก่อนเรียน-หลังเรียน
 รายวิชาศิลปะ (นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ 23101
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

ผู้วิจัยต้องการทราบความเที่ยงตรงของแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำ ก่อนเรียน-หลังเรียน ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) จึงขอความอนุเคราะห์ท่านผู้เชี่ยวชาญตอบแบบประเมิน ตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมินที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านและเขียนรายละเอียดสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขพร้อมข้อเสนอแนะซึ่งระดับการประเมินมีดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจรายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นไม่มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	ระดับ การประเมิน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1. กิจกรรม/งานที่ได้รับมอบหมาย					
ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือ ศัพท์ทางละครที่ เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบการ แสดงอากัปกิริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวันและ ในการแสดง ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการแปล ความและสื่อสาร ผ่านการแสดง	กิจกรรมที่ 3.3 การประดิษฐ์ท่ารำเพื่อ สร้างสรรค์การแสดง คำชี้แจง : ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกบทเพลงที่ชอบ 1 บทเพลง แล้วร่วมกันประดิษฐ์ท่ารำประกอบเพลงนั้น จากนั้นออกมาแสดงหน้าชั้นเรียน แล้วบันทึกผล การแสดงลงแบบบันทึก				

ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	ระดับ			ข้อเสนอแนะ
		การประเมิน			
		+1	0	-1	
2. การวัดและประเมินผล					
ศ 3.1 ม.3/2 ใช้กลยุทธ์ศัพท์หรือ ศัพท์ทางละครที่ เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบการ แสดงอากัปกิริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการ แปลความและ สื่อสารผ่านการ แสดง	แนวทางการวัดและประเมินผล การประดิษฐ์ท่ารำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง 1. แบบประเมินผลการนำเสนอ การประดิษฐ์ท่ารำ (รายบุคคล) โดยมีหัวข้อ เกณฑ์วัดและประเมินผลดังนี้ 1.1 ความหมายของท่าทาง (0-4 คะแนน) 1.2 ความคิดสร้างสรรค์ (0-4 คะแนน) 1.3 ความพร้อมเพียง (0-4 คะแนน) 1.4 จังหวะ (0-4 คะแนน) 1.5 รูปแบบการแปรแถว (0-4 คะแนน) *คะแนนรวมเต็ม 20 คะแนน รายละเอียด การกำหนดค่าระดับของคะแนนในแต่ละหัวข้อ ดูในตารางเกณฑ์การวัดประเมินผล ตามสภาพจริง (Rubrics)				

ตัวชี้วัด	รายการประเมิน	ระดับ			ข้อเสนอแนะ
		การประเมิน			
		+1	0	-1	
2. การวัดและประเมินผล (ต่อ)					
ศ 3.1 ม.3/2 ใช้นาฏยศัพท์หรือ ศัพท์ทางละครที่ เหมาะสม บรรยาย เปรียบเทียบการ แสดงอากัปกิริยา ของผู้คนใน ชีวิตประจำวัน และในการแสดง ศ 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการ แปลความและ สื่อสารผ่านการ แสดง	แนวทางการวัดและประเมินผล การประดิษฐ์ท่าร่าเพื่อสร้างสรรค์การแสดง (ต่อ) 2. แบบประเมินผลการนำเสนอการประดิษฐ์ ท่าร่า (กลุ่ม) โดยมีหัวข้อเกณฑ์วัดและ ประเมินผลดังนี้ 1.1 ความหมายของท่าทาง (0-4 คะแนน) 1.2 ความคิดสร้างสรรค์ (0-4 คะแนน) 1.3 ความพร้อมเพียง (0-4 คะแนน) 1.4 จังหวะ (0-4 คะแนน) 1.5 รูปแบบการแปรแถว (0-4 คะแนน) *คะแนนรวมเต็ม 20 คะแนน รายละเอียด การกำหนดค่าระดับของคะแนนในแต่ละหัวข้อ อยู่ในตารางเกณฑ์การวัดประเมินผล ตามสภาพจริง (Rubrics)				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

ผู้เขียนวิชา

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็น
แบบสอบถามความพึงพอใจ ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์
ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับ
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 รหัสวิชา ศ23101

คำชี้แจง

ผู้วิจัยต้องการทราบความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) รายการประเมินแบ่งเป็น 6 ด้าน จึงขอความอนุเคราะห์ท่านผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามนี้ตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความสอดคล้องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านและเขียนรายละเอียดสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขพร้อมข้อเสนอแนะ ซึ่งระดับการประเมินมีดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับด้านต่าง ๆ
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจรายการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับด้านต่าง ๆ
- 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นไม่มีความสอดคล้องกับด้านต่าง ๆ

นิยามความหมายในด้านต่าง ๆ

1. ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ส่งเสริมให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น อาจจัดให้มีสื่ออุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทสะดวกในห้อง รวมถึงบุคลิกลักษณะท่าทางของครูผู้สอนอีกด้วย
2. ด้านเนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์ หมายถึง เนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาเข้าใจง่าย มีสีสันดึงดูดน่าสนใจ และจัดเวลาในการเรียนได้เหมาะสมไม่เร็วหรือช้าเกินไป
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมในชุดการสอนนาฏศิลป์มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เวลาในการจัดกิจกรรม กระชับไม่ยืดเยื้อและดำเนินกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม อีกทั้งรูปแบบการจัดกิจกรรมสามารถช่วยพัฒนาได้ทั้งความรู้และทักษะปฏิบัติของนักเรียน
4. ด้านครูผู้สอน หมายถึง คุณสมบัติ ความสามารถ การกระทำรวมถึงบุคลิกภาพของครูที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและทำให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี เช่น ครูมีการเตรียมการวางแผนก่อนเริ่มการเรียนการสอน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาหรือวิชาที่สอน เป็นต้น
5. ด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนหรือวิธีการในการวัดประเมินผล การเรียนรู้ และการติดตามการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์
6. ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ หมายถึง หลังจากที่น่าชุดการสอนนาฏศิลป์นี้ไปใช้กับผู้เรียนแล้ว เกิดผลดีกับผู้เรียนหรือผู้เรียนอาจได้รับความรู้และพัฒนาความสามารถของตนเองได้ ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็น
แบบสอบถามความพึงพอใจ ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์
ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับ
การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 รหัสวิชา ศ23101

รายการประเมิน	ความสอดคล้อง		
	+1	0	-1
ตามบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้			
1. ห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
2. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทสะดวก			
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการช่วยฝึกทักษะปฏิบัติท่ารำ			
4. ครูมีความเป็นกันเองและสามารถสร้างบรรยากาศได้ดี			
5. ชาวเขาชื่นชอบบรรยากาศในห้องเรียน			
ตามเนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์			
6. เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนการสอน			
7. เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป ทำให้เข้าใจและปฏิบัติได้			
8. เนื้อหาที่เรียนเรียงจากง่ายไปหายาก ภาพและคำบรรยายมีสีสันน่าอ่าน			
9. เนื้อหาที่มีความถูกต้องและครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้			
10. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน			
ตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
11. กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับเป็นขั้นตอน และมีความเหมาะสมกับเวลา			
13. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
14. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และทักษะปฏิบัติ			
15. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน			

รายการประเมิน	ความสอดคล้อง		
	+1	0	-1
ด้านครูผู้สอน			
16. ครูมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน			
17. ครูมีการวางแผนเตรียมการและแจ้งรายละเอียด/วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ			
18. ครูมีเทคนิคการสอนหรือรูปแบบ วิธีสอนที่หลากหลายเข้าใจง่าย			
19. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนให้แต่ละความสามารถ (เก่ง ปานกลาง และอ่อน) อย่างเหมาะสม และคอยให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลนักเรียนในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง			
20. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้			
ด้านการวัดและประเมินผล			
21. มีการแจ้งหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบก่อนเรียน			
22. มีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย			
23. มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม และนักเรียนทราบผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม			
24. วิธีการประเมินช่วยทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้			
25. ครูมีการติดตามและวัดประเมินผลอย่างต่อเนื่อง			
ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ			
26. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองได้			
27. นักเรียนมีความรู้มากขึ้นเกี่ยวกับการประดิษฐ์ทาร์รา			
28. นักเรียนมีทักษะทาร์ราที่สามารถนำมาใช้ในการประดิษฐ์ทาร์รามากขึ้น			
29. การเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ช่วยส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีมและทำให้นักเรียนรู้จักเพื่อนมากขึ้น			
30. การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จิตใจเบิกบาน สนุกสนาน และมีเจตคติที่ดีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

ผู้เขียนรายงาน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก จ

ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผลการประเมินชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ
2. ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ
3. ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ
4. ผลการวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถามความพึงพอใจ ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ
5. ผลการวิเคราะห์ค่าระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-Index) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ รายวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 10 ผลการประเมินชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบ
การสอนทักษะปฏิบัติของשרירร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					\bar{X}	ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ							
1. ชุดการสอนนาฏศิลป์มี คำชี้แจงคู่มือที่อธิบายการใช้ ชุดการสอน เนื้อหาชุดการสอน มีความสอดคล้องกับ ชุดการสอน	5	5	5	5	5	5	มากที่สุด
2. ชุดการสอนนาฏศิลป์มี คำแนะนำสำหรับครูและ นักเรียน อธิบายการใช้ ชุดการสอนที่ชัดเจน	5	5	5	5	5	5	มากที่สุด
3. ตัวชี้วัดมีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาใน ชุดสอนนาฏศิลป์	5	5	5	5	5	5	มากที่สุด
4. วัตถุประสงค์มีความ สอดคล้องกับเนื้อหาใน ชุดสอนนาฏศิลป์	5	5	5	4	5	4.8	มากที่สุด
5. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอนหรือการดำเนิน กิจกรรมมีความสอดคล้องกับ เนื้อหาในชุดสอนนาฏศิลป์	4	5	5	5	5	4.8	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					\bar{X}	ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
6. ชุดการสอนนาฏศิลป์ย่อย สำหรับนักเรียน มีคำชี้แจงสำหรับ นักเรียนที่อธิบายถึงลำดับขั้นตอน สามารถปฏิบัติตามได้	4	5	5	5	5	4.8	มากที่สุด
7. ชุดการสอนนาฏศิลป์ย่อย สำหรับนักเรียน มีสื่อเสริมความรู้ เช่น บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม บัตรเนื้อหา ใบความรู้ ใบงาน ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาเพิ่มเติม นอกห้องเรียนได้ ทำให้ผู้เรียนมี ความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น	4	5	5	5	5	4.8	มากที่สุด
8. ชุดการสอนนาฏศิลป์ย่อย สำหรับนักเรียน มีกิจกรรม ใบงาน ที่มีความสอดคล้องกับ เนื้อหาครอบคลุมทั้งเนื้อหา ด้านทฤษฎีและเนื้อหาด้านทักษะ ปฏิบัติ เหมาะสมกับนักเรียน	4	4	5	5	4	4.4	มาก
9. เฉลยใบงานมีความสอดคล้อง กับเนื้อหา ทั้งด้านทฤษฎีและ ด้านทักษะปฏิบัติ	4	5	4	5	4	4.4	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					\bar{X}	ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
แผนการจัดการเรียนรู้							
1. มาตรฐานการเรียนรู้ ความสอดคล้องกับเนื้อหาใน ชุดการสอนนาฏศิลป์	5	5	5	5	5	5	มากที่สุด
2. ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับ เนื้อหาในชุดการสอนนาฏศิลป์	5	5	5	5	5	5	มากที่สุด
3. สาระสำคัญและสาระ การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับ เนื้อหาในชุดการสอนนาฏศิลป์	5	5	5	5	5	5	มากที่สุด
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ ความสอดคล้องกับเนื้อหาใน ชุดการสอนนาฏศิลป์	5	5	5	4	5	4.8	มากที่สุด
5. ภาระชิ้นงานมีความสอดคล้อง เหมาะสมกับเนื้อหาใน ชุดการสอนนาฏศิลป์	4	5	5	5	5	4.8	มากที่สุด
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับ เนื้อหาในชุดการสอนนาฏศิลป์ มีการใช้รูปแบบการสอนที่ หลากหลาย มีการเสริมแรงแก่นักเรียน มีการสรุปความรู้ กิจกรรมท้ายชั่วโมง	4	5	5	5	5	4.8	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					\bar{X}	ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
7. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้ มีภาพประกอบคำบรรยายชัดเจน เข้าใจง่าย บัตรกิจกรรมมี คำอธิบายที่ชัดเจน มีสื่อวิดีโอ สอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	5	5	5	4.8	มากที่สุด
8. ด้านการวัดประเมินผล มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้ มีการ ประเมินที่หลากหลาย ส่งเสริม การวัดพุทธิพิสัย จิตพิสัย และ ทักษะพิสัย มีเกณฑ์ที่ชัดเจน เข้าใจง่ายวัดและประเมินผลได้	4	5	5	5	5	4.8	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.47	4.94	4.94	4.88	4.88	4.82	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ผลการประเมินชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์
ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของשרירร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ มีความเหมาะสมมากที่สุด

($\bar{X} = 4.82$)

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ รายวิชาศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ระดับความคิดเห็น (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็น (คนที)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
22	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	+1	+1	0	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
40	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
44	+1	+1	0	0	+1	3	0.6	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็น (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
49	+1	+1	0	0	0	2	0.4	ปรับปรุง
50	+1	+1	+1	0	0	3	0.6	ใช้ได้

จากตาราง 11 พบว่า ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สรุปผล “ใช้ได้” จำนวน 49 ข้อ และสรุปผล “ปรับปรุง” จำนวน 1 ข้อ จึงคัดเลือกข้อที่ใช้ได้จำนวน 40 ข้อ มาสร้างเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ที่ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์
ทำร่ำ รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล	
	1	2	3	4	5				
<u>ตัวชี้วัดกิจกรรม</u>									
ค 3.1 ม.3/2 ใช้สัญญาณศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบ การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง									
ค 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง									
1.	กิจกรรมที่ 3.3 การประดิษฐ์ทำ ร่ำเพื่อสร้างสรรค์การแสดงคำ ชี้แจง : ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน ให้แต่ละกลุ่ม เลือกบทเพลง ที่ชื่นชอบ 1 บทเพลงแล้วร่วมกันประดิษฐ์ทำ ร่ำประกอบเพลงนั้น จากนั้น ออกมาแสดงหน้าชั้นเรียนแล้ว บันทึกผลการแสดงลง แบบ บันทึก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
<u>ตัวชี้วัดการวัดและประเมินผล</u>									
ค 3.1 ม.3/2 ใช้สัญญาณศัพท์หรือศัพท์ทางละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบ การแสดงอากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง									
ค 3.1 ม.3/4 มีทักษะในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง									
2.	แบบประเมินผลการนำเสนอ การประดิษฐ์ทำร่ำ (รายบุคคล)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	แบบประเมินผลการนำเสนอ การประดิษฐ์ทำร่ำ (กลุ่ม)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

จากตาราง 12 พบว่า ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำ รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญทุกรายการมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถามความพึงพอใจ ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้								
1. ห้องเรียนมี ความเหมาะสมต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. ห้องเรียนมีแสงสว่าง เพียงพอและมีอากาศ ถ่ายเทสะดวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการช่วย ฝึกทักษะปฏิบัติทำร่ำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. ครูมีความเป็นกันเอง และสามารถสร้าง บรรยากาศได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. ขำพเจ้าชื่นชอบ บรรยากาศในห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
ด้านเนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์								
6. เนื้อหาที่มีความ เหมาะสมกับเวลาใน การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7. เนื้อหาที่เรียนไม่ยาก เกินไป ทำให้เข้าใจและ ปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8. เนื้อหาที่เรียนเรียง จากง่ายไปหายาก ภาพ และคำบรรยายมีสีสันน่า อ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9. เนื้อหาที่มีความถูกต้อง และครอบคลุมจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
10. เนื้อหาที่ ความเหมาะสมกับวัยของ นักเรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
11. กิจกรรมการเรียนรู้มี ความน่าสนใจสอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
12. การจัดกิจกรรม การเรียนรู้มีลำดับเป็น ขั้นตอน และมี ความเหมาะสมกับเวลา	+1	0	+1	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
13. นักเรียนมีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14. กิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้ง ความรู้และทักษะปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15. กิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับวัย ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านครูผู้สอน								
16. ครูมีความรู้ ความสามารถเหมาะสม กับเนื้อหาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17. ครูมีการวางแผน เตรียมการและแจ้ง รายละเอียด/วัตถุประสงค์ เกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้นักเรียนทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
18. ครูมีเทคนิคการสอน หรือรูปแบบ วิธีสอนที่ หลากหลายเข้าใจง่าย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
19. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ให้แต่ละความสามารถ (เก่ง ปานกลาง และอ่อน) อย่าง เหมาะสม และคอยให้ คำปรึกษา แนะนำ ดูแล นักเรียนในการเรียนรู้อย่าง ทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20. ครูส่งเสริมให้ นักเรียนมีความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ดานการวัดและประเมินผล								
21. มีการแจ้งหลักเกณฑ์ การวัดและประเมินผลให้ นักเรียนทราบก่อนเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22. มีวิธีการประเมินผล ที่หลากหลาย	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
23. มีการประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน เป็นแบบรายบุคคลและ แบบกลุ่ม และนักเรียน ทราบผลการเรียนรู้ของ ตนเองและของกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24. วิธีการประเมินช่วย ทำให้นักเรียนมีความ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
25. ครูมีการติดตามและ วัดประเมินผลอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ								
26. การจัดการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนสร้าง ความรู้ได้ด้วยตนเองได้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
27. นักเรียนมีความรู้ มากขึ้นเกี่ยวกับ การประดิษฐ์ทำร่ำ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28. นักเรียนมีทักษะ ทำร่ำที่สามารถนำมาใช้ใน การประดิษฐ์ทำร่ำมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					$\sum R$	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
29. การเรียนด้วย ชุดการสอนนาฏศิลป์ช่วย ส่งเสริมกระบวนการ ทำงานเป็นทีมและทำใ้ นักเรียนรู้จักเพื่อนมากขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30. การเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้เกิดความคิด สร้างสรรค์ จิตใจเบิกบาน สนุกสนาน และมีเจตคติที่ ดีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

จากตาราง 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของประเด็นแบบสอบถามความพึงพอใจ ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ รายการประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.00 สรุปผล “ใช้ได้” ทุกข้อ

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าระดับความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-Index) ของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่ำ รายวิชาศิลปะ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	ค่าระดับ ความยาก (P)	ค่าอำนาจ จำแนก (B-Index)	ข้อที่	ค่าระดับ ความยาก (P)	ค่าอำนาจ จำแนก (B-Index)
1	0.68	0.62	21	0.71	0.76
2	0.68	0.47	22	0.71	0.27
3	0.68	0.62	23	0.74	0.47
4	0.74	0.40	24	0.68	0.72
5	0.68	0.47	25	0.68	0.67
6	0.68	0.77	26	0.68	0.49
7	0.65	0.73	27	0.68	0.85
8	0.68	0.77	28	0.65	0.63
9	0.71	0.51	29	0.74	0.57
10	0.74	0.55	30	0.68	0.67
11	0.68	0.47	31	0.71	0.81
12	0.71	0.51	32	0.74	0.24
13	0.74	0.63	33	0.65	0.73
14	0.71	0.27	34	0.68	0.32
15	0.74	0.63	35	0.74	0.70
16	0.68	0.39	36	0.74	0.55
17	0.68	0.39	37	0.68	0.60
18	0.68	0.72	38	0.74	0.55
19	0.65	0.36	39	0.71	0.51
20	0.71	0.76	40	0.68	0.60

จากตาราง 14 พบว่า แบบทดสอบข้อที่ 1-40 มีค่าระดับความยาก (P) อยู่ระหว่าง 0.65-0.74 และมีค่าอำนาจจำแนก (B-Index) อยู่ระหว่าง 0.24-0.85 และเมื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett Method) มีค่าเท่ากับ 0.96

ภาคผนวก ฉ

ผลคะแนนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ผลคะแนนประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ของการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่องการประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. คะแนนเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยร้อยละหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5. ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 15 ผลคะแนนประสิทธิภาพกระบวนการ (E₁) และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E₂) ของการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คนที่	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2			ชุดที่ 3			คะแนนเต็ม (90)	แบบทดสอบ หลังเรียน (40)
	ชุดย่อยที่ 1.1 (5)	ชุดย่อยที่ 1.2 (5)	ชุดย่อยที่ 1.3 (5)	ชุดย่อยที่ 1.4 (10)	ชุดย่อยที่ 2.1 (10)	ชุดย่อยที่ 2.2 (10)	ชุดย่อยที่ 2.3 (5)	ชุดย่อยที่ 3.1 (5)	ชุดย่อยที่ 3.2 (5)	ชุดย่อยที่ 3.3 (30)		
1	5	4	5	8	10	10	5	5	5	27	84	34
2	5	5	5	9	10	9	4	5	5	28	85	29
3	4	5	5	10	8	10	5	4	5	30	86	33
4	5	5	5	9	10	10	5	5	4	29	87	34
5	5	4	4	10	9	9	4	4	5	26	80	35
6	5	4	5	8	10	10	5	5	5	27	84	34
7	5	4	3	8	8	8	5	5	5	26	77	28
8	4	5	5	10	9	10	3	4	5	25	80	34
9	4	5	5	10	8	10	5	4	5	30	86	32
10	5	5	5	9	8	9	4	5	5	29	84	39

คนที่	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2			ชุดที่ 3			คะแนนเต็ม (90)	แบบทดสอบ หลังเรียน (40)
	ชุดย่อยที่ 1.1 (5)	ชุดย่อยที่ 1.2 (5)	ชุดย่อยที่ 1.3 (5)	ชุดย่อยที่ 1.4 (10)	ชุดย่อยที่ 2.1 (10)	ชุดย่อยที่ 2.2 (10)	ชุดย่อยที่ 2.3 (5)	ชุดย่อยที่ 3.1 (5)	ชุดย่อยที่ 3.2 (5)	ชุดย่อยที่ 3.3 (30)		
11	5	5	5	9	10	10	5	4	5	30	88	30
12	4	4	4	7	8	8	5	4	5	24	73	27
13	5	5	5	9	9	10	4	5	5	28	85	33
14	4	5	5	7	8	7	4	4	4	25	73	30
15	5	5	5	9	10	9	5	5	5	27	85	27
16	5	4	5	10	10	10	5	5	4	29	87	39
17	5	5	4	8	7	8	5	5	5	26	78	36
18	4	5	5	10	8	10	5	5	5	30	87	38
19	5	3	4	9	9	9	4	5	5	24	77	38
20	5	5	5	8	8	9	5	5	4	28	82	39
21	4	4	5	7	8	10	5	5	5	28	81	36
22	4	3	5	8	10	9	5	4	5	23	76	32

ตาราง 15 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2			ชุดที่ 3			คะแนนเต็ม (90)	แบบทดสอบ หลังเรียน (40)
	ชุดย่อยที่ 1.1 (5)	ชุดย่อยที่ 1.2 (5)	ชุดย่อยที่ 1.3 (5)	ชุดย่อยที่ 1.4 (10)	ชุดย่อยที่ 2.1 (10)	ชุดย่อยที่ 2.2 (10)	ชุดย่อยที่ 2.3 (5)	ชุดย่อยที่ 3.1 (5)	ชุดย่อยที่ 3.2 (5)	ชุดย่อยที่ 3.3 (30)		
23	5	5	5	9	10	10	5	5	4	26	84	30
24	4	4	3	7	9	6	4	4	3	22	66	37
25	5	5	5	10	10	10	5	5	5	27	87	36
26	5	5	5	8	6	8	5	5	4	25	76	36
27	4	5	5	10	10	10	5	5	5	26	85	25
28	4	5	5	6	7	8	5	4	4	26	74	29
29	5	5	5	10	10	9	5	5	5	29	88	24
30	5	5	5	9	10	8	5	5	5	25	82	28
31	5	5	5	10	10	10	4	5	5	29	88	36
32	4	4	5	10	10	9	5	4	4	26	81	30
33	5	4	5	8	8	8	4	5	5	24	76	27

คนที่	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2			ชุดที่ 3			คะแนนเต็ม (90)	แบบทดสอบ หลังเรียน (40)
	ชุดย่อยที่ 1.1 (5)	ชุดย่อยที่ 1.2 (5)	ชุดย่อยที่ 1.3 (5)	ชุดย่อยที่ 1.4 (10)	ชุดย่อยที่ 2.1 (10)	ชุดย่อยที่ 2.2 (10)	ชุดย่อยที่ 2.3 (5)	ชุดย่อยที่ 3.1 (5)	ชุดย่อยที่ 3.2 (5)	ชุดย่อยที่ 3.3 (30)		
34	5	5	5	10	8	6	5	4	5	27	80	25
35	4	4	4	8	7	8	4	5	5	30	79	35
รวม	162	160	166	304	310	314	163	163	165	941	2941	1135
ร้อยละ	92.57	91.43	94.86	87.71	88.57	89.71	93.14	93.14	94.29	89.62	90.51	81.07
เฉลี่ย	4.63	4.57	4.74	8.77	8.86	8.97	4.66	4.66	4.71	26.89	81.46	32.43
S.D.	0.49	0.61	0.56	1.14	1.17	1.15	0.54	0.48	0.52	2.17	5.32	4.39

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่	n	คะแนน			
		คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
1.1	35	5	4.63	0.49	92.57
1.2	35	5	4.57	0.61	91.43
1.3	35	5	4.74	0.56	94.86
1.4	35	10	8.77	1.14	87.71
2.1	35	10	8.86	1.17	88.57
2.2	35	10	8.97	1.15	89.71
2.3	35	5	4.66	0.54	93.14
3.1	35	5	4.66	0.48	93.14
3.2	35	5	4.71	0.52	94.29
3.3	35	30	26.89	2.17	89.62
รวม		90	81.46	5.32	90.51

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.46 จากคะแนนเต็ม 90 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.32 และมีค่าเฉลี่ยร้อยละ เท่ากับ 90.51 เห็นได้ว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของกิจกรรมการเรียนการสอน เท่ากับ 90.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80

ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ยและค่าเฉลี่ยร้อยละหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ค่าเฉลี่ยร้อยละ	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	35	40	32.43	4.39	81.07	81.82
ทักษะปฏิบัติ การประดิษฐ์ท่ารำ	35	20	16.51	2.49	82.57	

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์รวมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 32.43 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.39 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 81.07 ส่วนค่าเฉลี่ยทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ท่ารำ เท่ากับ 16.51 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.49 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 82.57 และคะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทดสอบทั้ง 2 ส่วน รวมกัน (E_2) เท่ากับ 81.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ที่ตั้งไว้

ตาราง 18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มตัวอย่างด้วย
 ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอน
 ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน (40)	หลังเรียน (40)
1	21	34
2	17	29
3	20	33
4	21	34
5	20	35
6	18	34
7	15	28
8	20	34
9	17	32
10	26	39
11	19	30
12	12	27
13	17	33
14	20	30
15	15	27
16	24	39
17	21	36
18	22	38
19	25	38
20	22	39
21	21	36

ตาราง 18 (ต่อ)

คนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน (40)	หลังเรียน (40)
22	22	32
23	20	30
24	23	37
25	18	36
26	23	36
27	21	25
28	16	29
29	9	24
30	11	28
31	17	36
32	14	30
33	18	27
34	12	25
35	19	35
รวม	656	1135
ค่าเฉลี่ย	18.74	32.43
ร้อยละ	46.86	81.07
S.D.	3.98	4.39

ตาราง 19 ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่าก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มตัวอย่างด้วย
ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ทำร่า โดยใช้รูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คนที่	ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่า	
	ก่อนเรียน (20)	หลังเรียน (20)
1	9	17
2	7	12
3	8	16
4	10	18
5	12	19
6	7	14
7	13	15
8	11	17
9	9	15
10	10	18
11	8	14
12	6	13
13	13	18
14	10	16
15	10	17
16	12	19
17	8	15
18	7	14
19	7	16
20	6	12
21	11	20

ตาราง 19 (ต่อ)

คนที่	ทักษะปฏิบัติการประดิษฐ์ทำร่ำ	
	ก่อนเรียน (20)	หลังเรียน (20)
22	12	16
23	14	16
24	9	18
25	15	20
26	12	19
27	10	20
28	8	15
29	9	18
30	11	18
31	8	13
32	7	12
33	6	18
34	13	20
35	14	20
รวม	342	578
ค่าเฉลี่ย	9.77	16.51
ร้อยละ	48.86	82.57
S.D.	2.53	2.49

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วย
ชุดการสอนนาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ท่ารำ โดยใช้รูปแบบการสอน
ทักษะปฏิบัติของשרירร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านที่ 1 ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้			
1. ห้องเรียนมีความเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	4.86	0.43	มากที่สุด
2. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศ ถ่ายเทสะดวก	4.94	0.24	มากที่สุด
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการช่วยฝึกทักษะ ปฏิบัติท่ารำ	4.89	0.32	มากที่สุด
4. ครูมีความเป็นกันเองและสามารถสร้าง บรรยากาศได้ดี	4.86	0.36	มากที่สุด
5. ขาพเจ้าชื่นชอบบรรยากาศในห้องเรียน	4.80	0.47	มากที่สุด
รวมด้านที่ 1	4.87	0.37	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหาของชุดการสอนนาฏศิลป์			
6. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับเวลาในการจัด การเรียนการสอน	4.77	0.43	มากที่สุด
7. เนื้อหาที่เรียนไม่ยากเกินไป ทำให้เข้าใจและ ปฏิบัติได้	4.97	0.17	มากที่สุด
8. เนื้อหาที่เรียนเรียงจากง่ายไปหายาก ภาพและ คำบรรยายมีสีสันน่าอ่าน	4.89	0.32	มากที่สุด
9. เนื้อหาที่มีความถูกต้องและครอบคลุม จุดประสงค์การเรียนรู้	4.69	0.58	มากที่สุด
10. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.86	0.36	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
รวมด้านที่ 2	4.83	0.40	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
11. กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.80	0.41	มากที่สุด
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับเป็นขั้นตอน และมีความเหมาะสมกับเวลา	4.91	0.28	มากที่สุด
13. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.89	0.32	มากที่สุด
14. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และทักษะปฏิบัติ	4.71	0.52	มากที่สุด
15. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.80	0.41	มากที่สุด
รวมด้านที่ 3	4.82	0.40	มากที่สุด
ด้านที่ 4 ด้านครูผู้สอน			
16. ครูมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	4.94	0.24	มากที่สุด
17. ครูมีการวางแผนเตรียมการและแจ้งรายละเอียด/วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ	4.86	0.49	มากที่สุด
18. ครูมีเทคนิคการสอนหรือรูปแบบ วิธีสอนที่หลากหลายเข้าใจง่าย	4.83	0.38	มากที่สุด
19. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนให้แต่ละความสามารถ (เก่ง ปานกลาง และอ่อน) อย่างเหมาะสม และคอยให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลนักเรียนในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง	4.74	0.51	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
20. ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ในการเรียนรู้	4.89	0.40	มากที่สุด
รวมด้านที่ 4	4.85	0.42	มากที่สุด
ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล			
21. มีการแจ้งหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล ให้นักเรียนทราบก่อนเรียน	4.97	0.17	มากที่สุด
22. มีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	4.80	0.47	มากที่สุด
23. มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม และนักเรียน ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่ม	4.80	0.47	มากที่สุด
24. วิธีการประเมินช่วยให้นักเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้	4.91	0.28	มากที่สุด
25. ครูมีการติดตามและวัดประเมินผลอย่าง ต่อเนื่อง	4.94	0.24	มากที่สุด
รวมด้านที่ 5	4.89	0.35	มากที่สุด
ด้านที่ 6 ด้านประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับ			
26. การจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนสร้าง ความรู้ได้ด้วยตนเองได้	4.86	0.43	มากที่สุด
27. นักเรียนมีความรู้มากขึ้นเกี่ยวกับ การประดิษฐ์ทำร่ำ	4.94	0.24	มากที่สุด
28. นักเรียนมีทักษะทำร่ำที่สามารถนำมาใช้ใน การประดิษฐ์ทำร่ำมากขึ้น	4.94	0.24	มากที่สุด
29. การเรียนรู้ด้วยชุดการสอนนาฏศิลป์ช่วย ส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีมและทำให้นักเรียน รู้จักเพื่อนมากขึ้น	4.89	0.32	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
30. การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เกิดความคิด สร้างสรรค์ จิตใจเบิกบาน สนุกสนาน และมีเจตคติ ที่ดีต่อชุดการสอนนาฏศิลป์	4.94	0.24	มากที่สุด
รวมด้านที่ 6	4.91	0.30	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.86	0.38	มากที่สุด

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสินีเนตร นาโควงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 4 พฤษภาคม พุทธศักราช 2538
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 108 ถนนมรรคาลัย ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู (ค.ศ.1)
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านบัวราชภูร์บำรุง เลขที่ 194 หมู่ 3 ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร 47130
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.6) โรงเรียนบ้านระหัด อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2553	มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) โรงเรียนเกษตรสมบูรณ์วิทยาคม อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2556	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2561	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) 5 ปี สาขานาฏศิลป์ไทยศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2565	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2561	ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านบัวราชภูร์บำรุง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2563	ตำแหน่ง ครู (ค.ศ.1) โรงเรียนบ้านบัวราชภูร์บำรุง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร